ARTHUR C. CLARKE

FÂNTÂNILE PARADISULUI

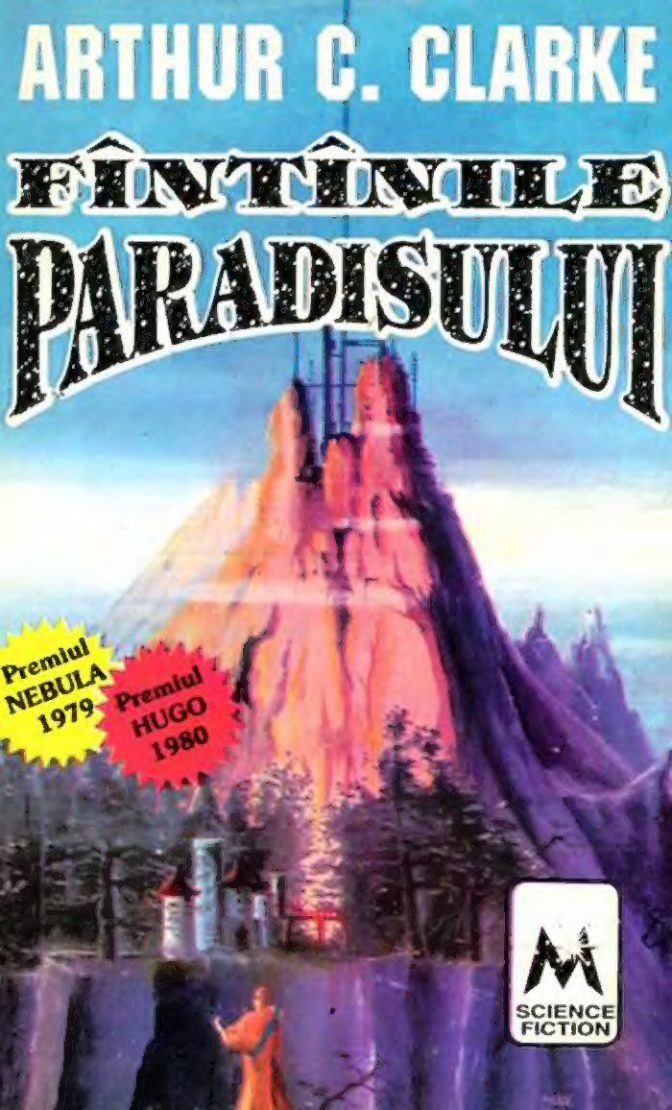

ARTHUR C. CLARKE

FÂNTÂNILE PARADISULUI

Traducere de
Adrian Șerban Dobrin

MULTISTAR
1993

Se uită spre mănăstire, unde vocea marelui clopot încă înfrunta vijelia. Robele portocalii dispăruseră de pe parapeți; nu se vedea nici un călugăr.

Ceva atinse delicat obrazul lui Morgan și el îl dădu deoparte cu un gest reflex al mîinii. Îi venea greu să și gîndească în vreme ce dangătul dureros umplea aerul și-i lovea ritmic creierul. Se întrebă dacă nu ar fi procedat bine să meargă la templu și să-l întrebe politicos pe Mahanayake Thero ce se întîmplase...

Încă o dată simți acea atingere mătăsoasă, ușoară, pe obraz, iar de această dată zări o pată galbenă cu colțul ochiului. Reacțiile sale fuseseră întotdeauna rapide; întinse mîna și nu dădu greș.

Insecta zăcea strivită în palma sa, renunțînd la ultimele secunde ale efemerei sale vieți chiar în timp ce Morgan privea—și Universul pe care el îl cunoscuse păru să tremure și să se topească în jur. Miraculoasa lui înfrîngere se transformase într-o victorie încă mai inexplicabilă. Totuși nu încerca nici o senzație de triumf, doar confuzie și uimire.

Deoarece acum își amintea legenda fluturilor aurii. Purtați de vînt, cu sutele și miile, erau măturați pe fața muntelui, ca să moară în vîrful său. În celc din urmă, legiunile lui Kalidasa își atinseseră scopul—și se răzbunaseră.

Cuprins

Prefață 7

I. PALATUL

1 Kalidasa 11
2 Inginerul 16
3 Fîntînile 23
4 Stînca Diavolului 25
5 Prin telescop 33
6 Artistul 37
7 Palatul Regelui-Zeu 40
8 Malgara 48
9 Filament 50
10 Ultimul Pod 53
11 Prințesa tăcută 63

II. TEMPLUL

12 Starglider 73
13 Umbră la răsărit 76
14 Educația lui Starglider 82
15 Bodhidharma 86
16 Conversație cu Starglider 92
17 Parakarma 97
18 Fluturii de aur 103
19 Pe malurile Lacului Saladin 105

20 Podul care dansează 112
21 Sentință 118

III. CLOPOTUL

22 Apostază 125
23 Lundozer 128
24 Degetul lui Dumnezeu 137
25 Ruletă orbitală 139
26 Noaptea dinainte de Vesak 142
27 Stația Ashoka 145
28 Prima coborîre 150
29 Apropiere finală 155
30 Legiunile Regelui 160
31 Exod 163

IV. TURNUL

32 Expres spațial 169
33 CORA 175
34 Amețeală 178
35 Starglider plus optzeci 187
36 Cerul crud 189
37 Diamantul de un miliard de tone 195

V. ASCENSIUNE

38 Un loc al furtunilor tăcute 201
39 Soarele rănit 204
40 Capătul liniei 209
41 Meteorit 212
42 Moarte pe orbită 214

43 Pericol 216
44 O peșteră în cer 220
45 Omul pentru misiune 226
46 Păianjen 230
47 Dincolo de aurora 237
48 Noapte la vilă 242
49 O călătorie cu hopuri 246
50 Moliile căzătoare 250
51 Pe verandă 252
52 Celălalt pasager 255
53 Stingere 260
54 Teoria relativității 264
55 Andocare 266
56 Priveliște de pe balcon 271
57 Ultimul răsărit 274

Epilog: Triumful lui Kalidasa 279

Surse și precizări 284

În memoria nepieritoare a lui

LESLIE EKANAYAKE

(13 iulie 1947 - 4 iulie 1977)

singurul prieten de o viață
în care s-au combinat în mod unic
Loialitatea, Inteligența și Compasiunea.

Cînd spiritul tău viu și radiant a dispărut
din această lume, în multe vieți
s-a stins lumina.

NIRVANA PRĀPTO BHŪYĀT

Politica și religia sînt demodate;
a sosit vremea științei și a spiritualității.

Sri Jawaharlal Nehru,
într-un discurs către Asociația Ceyloneză
pentru Prospectare și Știință,
Colombo, 15 octombrie 1962

Prefaţă

"Din Paradis pînă în Taprobane sînt patruzeci de leghe; uneori, murmurul Fîntînilor Paradisului se poate auzi."

Tradiţional, cules de Fratele Marignolli, 1335 d.Chr.

Ţara pe care am numit-o Taprobane nu există în realitate, dar este congruentă în proporţie de 90% cu insula Ceylon (astăzi Sri Lanka). Deşi *Sursele şi precizările* de la sfîrşitul volumului vor arăta limpede care din locuri, evenimente şi personalităţi au un corespondent real, cititorul nu va greşi din cale-afară considerînd că, cu cît povestea pare mai neverosimilă, cu atît ea se apropie mai mult de realitate.

Numele de Taprobane se pronunţă azi astfel încît rimează cu "plain" (cîmpie), însă pronunţia clasică corectă este Tap-ROB-a-nee, după cum fireşte Milton, în **Paradisul Regăsit**, cartea a IV-a, ştia prea bine:

"Din India şi auriul Chersoness
Şi din îndepărtata insulă Taprobane..."

I

PALATUL

1
Kalidasa

Coroana devenea tot mai grea cu fiecare an. Cînd venerabilul Bodhidharma Mahanayake Thero i-o pusese prima dată pe cap, cu atîta șovăială, Prințul Kalidasa fusese surprins de ușurimea ei. Douăzeci de ani mai tîrziu, Regele Kalidasa se lipsea bucuros de banda de aur încrustată cu giuvaeruri, ori de cîte ori eticheta curții o permitea.

Iar eticheta nu se prea respecta aici, pe vîrful măturat de vînturi al fortăreței de piatră; puțini soli sau petiționari căutau să obțină o audiență pe înălțimile ei interzise. Mulți din cei ce băteau drumul pînă la Yakkagala renunțau înaintea ultimei ascensiuni, întorcîndu-se înapoi prin fălcile deschise ale leului culcat, parcă mereu pregătit să sară de pe fațada de stîncă.

Un rege bătrîn n-ar fi reușit niciodată să șadă pe un tron atît de apropiat de cer. Într-o zi, Kalidasa va fi prea slab pentru a urca în propriul lui palat. Se îndoia însă că va apuca ziua aceea; nenumărații lui dușmani îl vor scuti de umilințele vîrstei.

Acești dușmani își strîngeau acum rîndurile. Privi spre nord, ca și cum ar fi zărit deja armatele fratelui său vitreg, întorcîndu-se să revendice tronul stropit de sînge din Taprobane. Dar amenințarea lui era încă departe, dincolo de mările zbuciumate de muson. Cu toate că el, Kalidasa, avea mai multă încredere în spioni decît în astrologi, era reconfortant să știe că de astă dată și unii și alții spuneau același lucru.

Malgara, complotînd și cerînd sprijinul regilor străini, așteptase aproape douăzeci de ani. Și totuși, un dușman mai

răbdător și mai subtil se găsea mult mai aproape, privind mereu de pe cerul sudic.

Conul perfect al lui Sri Kanda, Muntele Sacru, părea foarte aproape astăzi, ridicîndu-se peste cîmpia centrală. De la începuturile timpului strecurase teamă și respect în sufletul tuturor celor ce-l văzuseră. Kalidasa fusese întotdeauna conștient de prezența lui stînjenitoare, de puterea pe care o simboliza.

Cu toate acestea, Mahanayake Thero nu dispunea de armată, nu avea elefanți de luptă dresați să atace urlînd și rotind cu trompa trunchiuri de copaci. Marele Preot era doar un bătrîn în robă portocalie, ale cărui singure posesiuni le reprezentau un bol de cerșetor și o frunză de palmier să-l apere de soare. În timp ce novicii și călugării de rang mai mic psalmodiau scripturile în jurul său, el rămînea nemișcat cu picioarele încrucișate—și cumva, influența destinul regilor. Foarte ciudat...

Aerul era așa de limpede, încît Kalidasa vedea templul, micșorat de distanță la un vîrf alb de săgeată, înfipt sus pe Sri Kanda. Nu arăta cîtuși de puțin ca un lucru ieșit din mîna omului și regelui îi aducea aminte de munții încă mai înalți pe care îi zărise în tinerețe, pe vremea cînd fusese jumătate oaspete, jumătate ostatic, la curtea lui Mahinda cel Mare. Toți giganții care străjuiau imperiul lui Mahinda purtau astfel de coroane, alcătuite dintr-o substanță sclipitoare, cristalină, pentru care în limbajul din Taprobane nu exista cuvînt. Hindușii credeau că reprezintă un fel de apă, transformată magic, însă Kalidasa rîdea la auzul unor asemenea superstiții.

Lucirea de fildeș se găsea la o distanță de trei zile de mers—una pe drumul regal, prin păduri și cîmpuri cu orez și alte două de-a lungul scării spiralate pe care el nu avea s-o mai urce niciodată, deoarece la capătul ei se afla singurul inamic de care se temea și pe care nu-l putea înfrînge. Uneori îi invidia pe pelerini, cînd le vedea torțele formînd o linie de foc pe fața muntelui. Cel mai umil dintre cerșetori era în stare să salute

răsăritul sfînt și să primească binecuvîntarea zeilor, dar nu conducătorul acestui întreg tărîm.

Avea în schimb propriile-i consolări, chiar dacă de scurtă durată. Păzite de șanțuri și de metereze, se întindeau bazinele, fîntînile și grădinile plăcerii unde risipise averile regatului. Iar cînd se simțea obosit de ele, îi rămîneau doamnele Stîncii — cele din sînge și carne, chemate din ce în ce mai rar, și cele două sute de nemuritoare, cărora adeseori le împărtășea gîndurile, fiindcă numai în ele putea să aibă încredere.

Un tunet bubui pe cerul vestic. Kalidasa își întoarse privirea de la muntele amenințător către speranța îndepărtată a ploii. Musonul întîrziase anotimpul acesta. Lacurile artificiale menite să alimenteze complexul sistem de irigații al insulei erau aproape goale. La această dată a anului ar fi trebuit să zărească lucirile celui mai mare dintre toate — cel pe care, după cum știa prea bine, supușii săi încă îndrăzneau să-l denumească cu numele tatălui său: Paravana Samudra, Marea lui Paravana.

Lacul fusese terminat cu treizeci de ani în urmă, după o trudă de generații. În zile mai fericite, tînărul Prinț Kalidasa stătuse mîndru alături de tatăl său cînd marile porți ale barajului se deschiseseră, iar apa dătătoare de viață năvălise pe pămîntul însetat. În tot regatul nu existase priveliște mai frumoasă decît oglinda tremurătoare a acelui imens lac făcut de om, reflectînd domurile și turnurile din Ranapura, Orașul de Aur, capitală antică pe care el o abandonase pentru a-și împlini visul.

Tunetul bubui încă o dată, dar Kalidasa știa că promisiunea lui era falsă. Chiar aici, pe piscul Stîncii Diavolului, aerul rămînea nemișcat și mort; nu bătea nici unul din vînturile întîmplătoare, bruște, ce vesteau musonul. Pînă la sosirea ploilor, poate că și foametea avea să se adauge grijilor sale.

— Maiestate, rosti vocea răbdătoare a Șambelanului, solii sînt gata de plecare. Doresc să vă salute.

Ah, da, cei doi ambasadori albi veniți de dincolo de oceanul vestic! Îi părea rău să-i vadă plecînd, deoarece ei îi aduseseră

veşti, în taprobaneza lor îngrozitoare, despre multe minunăţii—deşi nici una, erau oricînd gata să admită, nu egala palatul său fortăreaţă din înaltul cerului.

Kalidasa întoarse spatele muntelui cu creastă albă şi peisajului arid, strălucitor, şi începu să coboare treptele de granit spre sala de primire. În urma lui, Şambelanul şi ajutoarele sale purtau daruri din fildeş şi pietre preţioase pentru bărbaţii înalţi, mîndri, aşteptînd să-şi ia rămas bun. Curînd aveau să ducă comorile din Taprobane peste mare, într-un oraş mai tînăr cu secole decît Ranapura; şi poate, pentru un scurt răstimp, să risipească gîndurile negre ale Împăratului Hadrian.

Cu mantia o flacără portocalie pe fundalul zidurilor albe ale templului, Mahanayake Thero merse încet spre parapetul nordic. Departe dedesubt se întindea tabla de şah a cîmpiilor semănate cu orez, dintr-un capăt al orizontului în celălalt, liniile negre ale canalelor de irigaţie, lucirea albastră a lui Paravana Samudra—şi, dincolo de acea mare interioară, domurile sacre ale Ranapurei plutind ca nişte baloane fantomatice, imposibil de voluminoase dacă apreciai corect distanţa. Treizeci de ani privise panorama veşnic schimbătoare, dar ştia că n-avea niciodată să cuprindă din ochi toate detaliile efemerei complexităţi. Culorile, hotarele se modificau cu fiecare anotimp—de fapt, cu fiecare trecere a unui nor. Chiar şi în ziua cînd el va trece în nefiinţă, gîndi Bodhidharma, va fi ceva nou de văzut.

Un singur lucru distona cu armonia desăvîrşită a peisajului. Deşi mărunt de la această altitudine, bolovanul cenuşiu al Stîncii Diavolului arăta ca un intrus. Legenda spunea că Yakkagala era un fragment al piscului purtător de leac pe care maimuţa-zeu Hanuman îl scăpase, în vreme ce ducea atît munte cît şi plantă camarazilor răniţi în lupta de la Ramayana.

De la distanţă era imposibil, bineînţeles, să distingi detaliile nebuniei lui Kalidasa, cu excepţia unei linii subţiri de la periferia grădinilor plăcerii. Totuşi, odată văzută, impactul Stîncii

Diavolului nu se putea uita. Mahanayake Thero vedea cu ochii minții, la fel de limpede ca și cum ar fi stat între ele, labele imense ale leului țîșnind din peretele de piatră, în vreme ce deasupra se ridicau meterezele unde, îți venea ușor să crezi, Regele blestemat continua încă să se plimbe...

Tunetul se prăbuși din înaltul cerului, crescînd rapid la un asemenea vacarm de forță încît muntele însuși păru să se zguduie. Într-o serie de bubuituri continui alergă pe boltă, pierind apoi spre est. Secunde lungi, ecourile se rotiră la marginile orizontului.

Nimeni nu putea să considere tunetul *acesta* ca pe un semn al ploilor. Pînă la ele mai erau trei săptămîni, iar Centrul de Control Musonic nu greșea niciodată cu mai mult de douăzeci și patru de ore. După ce reverberațiile se stinseră, Marele Preot se răsuci către însoțitorul său.

— Atîta despre coridoarele lor de reintrare! rosti el cu ceva mai multă supărare decît ar fi trebuit să-și permită un exponent al Dharmei. Ai înregistrat măsurătorile?

Tînărul călugăr vorbi scurt în microfonul-brățară și așteptă răspunsul.

— Da, au atins o sută douăzeci. Asta înseamnă cinci decibeli în plus față de vechiul record.

— Trimite obișnuitul protest Centrului Kennedy sau Gagarin, oricare din ele ar fi vinovat. Ba dacă stau și mă gîndesc, plînge-te la amîndouă. Nu că va fi vreo diferență, bineînțeles...

În vreme ce cu ochii urmărea norul de vapori dizolvîndu-se încet pe cer, Venerabilul Bodhidharma Mahanayake Thero—al optzeci și cincilea purtător al numelui—avu o vedenie bruscă și teribil de ne-călugărească: Kalidasa ar fi dispus de un tratament corespunzător pentru piloții liniilor spațiale interesate numai de raportul dolari pe kilogram urcat pe orbită—ceva care probabil să implice trasul în țeapă, sau elefanți cu tălpile de metal, ori uleiul încins.

Însă viața fusese, firește, mult mai simplă cu două mii de ani în urmă.

2

Inginerul

Prietenii, al căror număr din păcate scădea cu fiecare an, îl numeau Johan. Lumea, cînd își amintea de el, îi spunea Raja. De fapt, numele lui întreg rezuma cinci sute de ani de istorie: Johan Oliver de Alwis Sri Rajasinghe.

Existase o vreme cînd turiștii veniți să viziteze Stînca Diavolului îl vînau cu camere de filmat și cu casetofoane, dar astăzi o întreagă generație nu avea habar de zilele în care chipul lui constituise cea mai familiară față a Sistemului Solar. Nu regreta gloria trecută, deoarece fusese însoțită de recunoștința întregii omeniri. Îi adusese însă și regrete tardive pentru greșeli comise, remușcări pentru viețile distruse atunci cînd, cu ceva mai multă răbdare și prevedere, le-ar fi putut salva.

Era simplu acum, din perspectiva istoriei, să vadă ce ar fi *trebuit* să facă ca să evite criza Auckland, ori ca să-i adune laolaltă, contra voinței lor, pe semnatarii Tratatului de la Samarkand. Să se învinovățească singur pentru erorile inevitabile ale trecutului reprezenta o prostie; și totuși existau momente în care conștiința îl durea mai tare decît rana vechiului glonte patagonian...

Nimeni nu crezuse că retragerea lui va dura atît de mult. "Te vei întoarce în șase luni", îi declarase Chu, Președintele Lumii. "Puterea viciază."

"Nu în cazul meu", replicase cu destulă sinceritate.

Deoarece puterea i se oferise; el unul nu o căutase. Și întotdeauna fusese un soi de putere specială, limitată—con-

sultativă și nu executivă. Era numai Asistent Special—Ambasador—pentru Probleme Politice, direct răspunzător în fața Președintelui și a Consiliului, cu un personal ce nu depășise niciodată un număr de zece persoane—unsprezece, dacă-l includea pe ARISTOTEL. (Propria lui consolă încă dispunea de acces la memoria și băncile de procesare ale lui Ari, și discutau unul cu celălalt de cîteva ori pe an). Spre final însă, Consiliul ajunsese să-i accepte invariabil sfatul, iar lumea îi acordase lui cea mai mare parte din creditul datorat birocraților anonimi ai Diviziei Păcii.

Și așa ajunsese Ambasadorul Rajasinghe să primească toate onorurile, deplasîndu-se dintr-un punct de încordare în altul, vindecînd amorul propriu într-un loc, dezamorsînd crize într-altul, manipulînd adevărul cu îndemînare desăvîrșită. Fără să mintă niciodată, bineînțeles; așa ceva i-ar fi fost fatal. Fără memoria infailibilă a lui Ari n-ar fi reușit să țină sub control întortocheatul păienjeniș de intrigi pe care era nevoit uneori să-l țească, astfel ca omenirea să trăiască în pace. Atunci cînd a început să-i placă jocul în sine, a înțeles că sosise vremea de plecare.

Aceasta se petrecuse cu douăzeci de ani înainte și nu regretase niciodată decizia luată. Cei ce pronosticaseră că plictiseala va învinge acolo unde tentațiile puterii eșuaseră nu-și cunoșteau omul și nu-i înțelegeau originile. El se întorsese pe cîmpiile și pădurile tinereții sale, și astăzi locuia la un kilometru depărtare de stînca mare și misterioasă care îi dominase copilăria. Într-adevăr, vila i se găsea pe terenul împrejmuit de șanțul adînc cu apă, acolo unde se aflau grădinile plăcerii, iar fîntînile construite de arhitectul lui Kalidasa clipoceau acum în grădina lui Johan, după o tăcere de două mii de ani. Apa curgea în conductele originale din piatră; nimic nu se schimbase, exceptînd cisternele de sus din vîrf, umplute astăzi de efortul pompelor electrice și nu prin sudoarea sclavilor.

Obținerea acestei bucăți de pămînt scăldate în istorie îi oferise lui Johan mai multă satisfacție decît întreaga carieră,

căci își împlinise un vis în care aproape nu îndrăznise să spere. Realizarea necesitase întreaga sa îndemînare diplomatică, alături de un delicat șantaj în Departamentul Arheologic. Întrebări fuseseră puse mai tîrziu în Adunarea de Stat; din fericire, nu primiseră răspuns.

Era izolat de toți turiștii, exceptîndu-i doar pe cei mai hotărîți dintre ei, de o extensie a șanțului și ferit de privirile lor de un zid gros alcătuit din exemplare mutante de Ashoka[1], strălucind de flori pe tot parcursul anului. Arborii găzduiau și cîteva familii de maimuțe, amuzante la privit, dar care uneori invadau locuința, furînd orice obiect portabil ce lua ochii. În astfel de momente se isca un scurt război între specii, cu artificii și țipete simiențești de pericol înregistrate pe bandă, capabile să-i deprime pe oameni cel puțin la fel de mult ca pe maimuțele care se întorceau destul de repede, întrucît învățaseră de mult că nimeni nu le făcea cu adevărat vreun rău.

Unul din cele mai grozave apusuri din Taprobane transfigura cerul vestic, cînd un mic electrotriciclu se ivi printre copaci, oprindu-se lîngă coloanele de granit ale porticului. (Un Chola veritabil, ultima perioadă Ranapura, și prin urmare un anacronism total. Dar numai profesorul Paul Sarath comentase faptul și desigur că o făcea mereu.)

Datorită unei experiențe lungi și amare, Rajasinghe învățase să nu se-ncreadă niciodată în prima impresie, dar nici să o ignore. Pe jumătate se așteptase ca Vannevar Morgan să fie, aidoma succeselor sale, un bărbat impozant. În schimb, inginerul era mult sub înălțimea medie și la prima vedere părea chiar plăpînd. Corpul lui zvelt era însă numai mușchi, iar părul negru ca pana corbului încadra o față arătînd considerabil mai tînără decît cei cincizeci și unu de ani ai săi.

Raportul video din fișierele biografice ale lui Ari nu-l favo-

(1) Specie de arbore tropical (n.tr.)

rizasc. Ar fi trebuit să fie un poet romantic ori un pianist, sau poate un mare actor, vrăjind mii de spectatori cu talentul său. Rajasinghe recunoștea forța atunci cînd o vedea, de vreme ce ea constituise obiectul ocupației sale; iar acum ceea ce vedea în față era forță. Fii atent la oamenii mici, își spusese adeseori, fiindcă știa că ei sînt motoarele și zguduitorii lumii.

Cu acest gînd îl trecu un prim fior de înțelegere. Aproape în fiecare săptămînă, vechi prieteni și dușmani soseau în acest colț îndepărtat să schimbe vești și gînduri, să depene amintiri. Îi plăceau aceste vizite; îi ofereau un program regulat de viață. Totuși, știa întotdeauna cu mare acuratețe scopul întîlnirilor și subiectele care urmau să fie acoperite.

Dar din cîte își dădea seama Rajasinghe, el și Morgan nu aveau interese comune dincolo de cele ale unor persoane obișnuite ale prezentului. Nu se cunoșteau și nu mai discutaseră niciodată înainte. Într-adevăr, abia recunoscuse numele lui Morgan. Și mai neobișnuit era faptul că inginerul îl rugase să păstreze confidențialitatea întrevederii.

Deși Rajasinghe acceptase, nu o făcuse cu plăcere. În viața lui pașnică nu mai exista nevoia de secret. Ultimul lucru pe care-l dorea acum era ca cine știe ce secret să-i apese existența bine orînduită. Terminase cu Securitatea pentru totdeauna. Cu zece ani în urmă—nu cumva cu mai mult?—gărzile sale de corp fuseseră retrase la propria sa cerere.

Ceea ce-l supăra însă cel mai mult nu era secretul, ci totala sa ignoranță în materie. Inginerul Șef (Sol) al Corporației de Construcții Terestre nu bătuse mii de kilometri doar pentru a-i cere autograful, ori ca să exprime uzualele platitudini turistice. Trebuia să fi venit cu un scop precis—și, oricît se străduia, Rajasinghe nu-și închipuia care era acesta.

Chiar în zilele sale de activitate, Rajasinghe nu avusese niciodată ocazia să trateze cu CCT-ul. Cele trei divizii ale corporației—Sol, Mare și Spațiu—imense cum erau, făceau cele mai puține probleme din toate corpurile specializate de lucru ale Federației Terestre. Numai atunci cînd avea loc o

răsunătoare defecțiune tehnică, ori o coliziune frontală cu interesele vreunui grup cu preocupări ecologice ori istorice, CCT ieșea din umbră. Ultima confruntare de acest gen se desfășurase în jurul Conductei Antarctice, acel miracol de inginerie al secolului douăzeci și unu, construită ca să pompeze cărbune fluidizat din vastele depozite polare spre fabricile și uzinele energetice ale lumii. Într-un atac de euforie ecologică, CCT propusese demolarea ultimei secțiuni de conductă și redarea pământului pinguinilor.

Imediat se făcuseră auzite strigătele de protest ale arheologilor industriali, ultragiați de asemenea vandalism, și ale naturaliștilor, argumentînd că pinguinii erau pur și simplu îndrăgostiți de conducta abandonată. Ea le oferea adăpost la un standard de care nu se bucuraseră niciodată înainte, contribuind astfel la o explozie demografică nestăvilită nici măcar de balenele ucigașe. Drept urmare, CCT depusese armele fără să lupte.

Rajasinghe nu știa dacă Morgan avusese vreo legătură cu acest mărunt scandal. Oricum nu mai avea importanță, din moment ce numele său era astăzi asociat de cel mai mare triumf al corporației...

Fusese botezat Ultimul Pod, și probabil își merita denumirea. Rajasinghe privise, alături de o jumătate din populația Pământului, clipa în care secțiunea finală fusese ridicată de *Graf Zeppelin II* — el însuși o minune. Toate facilitățile de lux ale aeronavei fuseseră date jos ca să se economisească greutate, faimoasa piscină golită, iar reactoarele pompaseră excesul de căldură în pungile cu gaz, mărind forța ascensională. Pentru prima dată o sarcină de peste o mie de tone fusese ridicată la trei kilometri în văzduh; și totul, fără îndoială spre dezamăgirea multor milioane de spectatori, se derulase fără incidente.

Nici un vas nu avea să mai treacă de Coloanele lui Hercule fără să salute cel mai măreț pod construit vreodată de om, un pod cum probabil nu va mai exista un altul. Turnurile gemene de la joncțiunea Mediteranei cu Atlanticul erau ele însele cele

mai înalte structuri din lume, privindu-se unul pe celălalt pe deasupra a cincisprezece kilometri de spațiu gol, exceptînd firește, incredibilul, delicatul arc al Podului Gibraltar. Însemna un privilegiu să-i întîlnească constructorul, chiar dacă acesta întîrziase cu un ceas...

— Scuzele mele, domnule Ambasador, spuse Morgan coborînd din vehicul. Sper că întîrzierea mea nu v-a supărat prea tare.

— Deloc. Timpul meu îmi aparține. Ați mîncat, sper?

— Da. Cînd mi-au anulat legătura cu Roma, cel puțin mi-au oferit un prînz excelent.

— Probabil mai bun decît v-ar oferi Hotelul Yakkagala. V-am rezervat o cameră pentru la noapte; hotelul se găsește la un kilometru distanță. Mi-e teamă că va trebui să amînăm discuția pînă după micul dejun.

Morgan arătă dezamăgit, însă ridică din umeri.

— Mă rog, am suficient de lucru ca să nu mă plictisesc. Presupun că hotelul dispune de facilități executive, sau cel puțin de un terminal standard.

Rajasinghe rîse.

— N-aș garanta pentru nimic mai sofisticat decît un telefon. Dar am o propunere mai interesantă. Într-o jumătate de oră voi conduce niște prieteni pe Stîncă. Este vorba de un spectacol "son-et-lumière" pe care vi-l recomand cu căldură; sînteți binevenit să vă alăturați nouă.

Vedea că Morgan ezită, în căutarea unei scuze politicoase.

— E foarte amabil din partea dumneavoastră, însă neapărat trebuie să iau legătura cu biroul.

— Puteți folosi consola mea. Vă promit, veți găsi spectacolul fascinant și nu durează decît o oră... Ah, era să uit, nu doriți să se știe că vă aflați aici. Mă rog, vă voi prezenta drept doctorul Smith de la Universitatea din Tasmania. Sînt convins că prietenii mei nu vă vor recunoaște.

Rajasinghe nu intenționase să-și supere oaspetele, însă scurta licărire de iritare din ochii lui Morgan nu putea fi

confundată. Instinctele fostului diplomat intrară imediat în joc; reținu reacția pentru referințe ulterioare.

— Da, sînt sigur că nu mă vor recunoaște, încuviință Morgan, iar Rajasinghe observă nuanța de amărăciune din vocea lui. Dr. Smith e foarte bine. Și acum, dacă-mi dați voie, voi utiliza terminalul.

Interesant, gîndi Rajasinghe conducîndu-și vizitatorul în vilă, însă probabil lipsit de importanță. Ipoteză provizorie: Morgan era un bărbat frustrat, poate chiar dezamăgit. Era greu de imaginat motivul, dat fiind faptul că se detașa ca unul din liderii profesiunii sale. Ce *altceva* putea să-și mai dorească?

Exista un răspuns evident. Rajasinghe cunoștea simptomele prea bine, chiar și numai pentru că în cazul său boala îl măcinase multă vreme.

— "Faima-i un ghimpe...", recită el în tăcerea gîndurilor. Cum era mai departe? "Acea finală infirmitate a unui creier nobil / Să disprețuiești plăcerea și să trăiești muncind."

Da, ar fi putut explica nemulțumirea pe care antenele sale sensibile o detectaseră. Și deodată își aduse aminte că uriașul curcubeu ce lega Europa de Africa era aproape invariabil numit Podul, uneori Ultimul Pod sau Podul Gibraltar, însă niciodată Podul lui Morgan.

Ei bine, socoti Rajasinghe, dacă ești în căutare de faimă, domnule Morgan, nu aici o vei găsi. Atunci, pentru numele a mii de *yakka*, de ce ai venit în micul și liniștitul Taprobane?

3
Fîntînile

Zile de-a rîndul, elefanți și sclavi trudiseră sub soarele crud, ridicînd nesfîrșitul lanț de găleți pe fața stîncii.

— E gata? întreba regele iar și iar.

— Nu, maiestate, îi răspundea meșterul constructor. Rezervorul nu e încă plin. Poate mîine...

Ziua de mîine sosise în cele din urmă, iar acum întreaga curte se afla adunată în grădinile plăcerii, sub tende din pînză strălucitor colorată. Regele însuși era răcorit de evantaie mari, mînuite de curteni ce-l mituiseră pe Șambelan pentru acest privilegiu plin de risc. Reprezenta o onoare în stare să conducă spre bogăție, ori la moarte.

Ochii tuturor fixau fața Stîncii și personajele mărunte foindu-se în vîrful ei. Un steag flutură, o trîmbiță sună scurt. Departe jos, lucrătorii mișcară frenetic leviere, traseră de funii. Lung timp nu se întîmplă nimic.

Un început de încruntare începuse să se întindă pe chipul regelui și întreaga curte tremura, Chiar și unduirea evantaielor încetini o clipă, ca mai apoi să se accelereze iarăși cînd mînuitorii acestora își reamintiră hazardul sarcinii lor.

Apoi un strigăt uriaș se rostogoli dinspre lucrătorii de la picioarele Yakkagalei, un chiot de bucurie și triumf care încet, încet se răspîndi în jur, preluat fiind de toți cei aliniați de-a lungul straturilor de flori. Și împreună cu el se auzi un alt sunet, nu la fel de puternic, dar totuși dînd impresia de forță irezistibilă, grăbită să împlinească un anume țel.

Una după alta, țîșnind din pămînt ca printr-o vrajă, subțiri

coloane de apă se ridicară pe cerul fără nori. La o înălțime de patru ori mai mare decît cea a unui om se desfăcură în flori de stropi. Lumina soarelui, irizînd prin ele, născu o ceață colorată în nuanțele curcubeului, care multiplică stranietatea și splendoarea scenei. Nicicînd, în întreaga istorie din Taprobane, ochii omului nu fuseseră martorii unei asemenea minuni.

Regele zîmbi, iar curtenii îndrăzniră să respire iarăși. De această dată conductele subterane nu cedaseră sub presiunea apei; spre deosebire de nenorocoșii predecesori, făuritorii lor aveau o șansă să ajungă la bătrînețe la fel de mare cu toți ceilalți ce lucrau pentru Kalidasa.

La fel de imperceptibil ca soarele în asfințit, jeturile pierdeau din înălțime. În prezent nu mai treceau de un stat de om; rezervoarele umplute cu atîta chin erau aproape goale. Însă Regele fusese satisfăcut. Ridică mîna, iar fîntînile se lăsară și se ridicară încă o dată ca într-un ultim gest de curtoazie adus tronului, apoi se prăbușiră în liniște. O vreme, cercuri concentrice tulburară pînzele de apă ale bazinelor, înainte ca ele să redevină oglinzi perfecte, încadrînd imaginea eternei Stînci.

— Lucrătorii au muncit bine, rosti Kalidasa. Redați-le libertatea.

Cît de bine munciseră, firește, ei n-aveau să înțeleagă niciodată, deoarece nimeni nu putea să împărtășească viziunile singuratice ale unui rege-artist. Admirînd grădinile impecabil îngrijite din jurul Yakkagalei, Kalidasa simți mai multă mulțumire decît oricînd.

Aici, la picioarele Stîncii Diavolului, concepuse și crease Paradisul. Mai rămînea ca în vîrful ei să construiască Raiul.

4

Stînca Diavolului

Ingeniosul spectacol de sunet și lumină avea încă puterea să îl miște, deși Rajasinghe îl urmărise de zeci de ori și cunoștea fiecare șmecherie a programării. Orice vizitator al Stîncii trebuia în mod obligatoriu să îl vadă, cu toate că unii critici, precum Paul Sarath, se plîngeau că nu era altceva decît istorie servită la minut turiștilor. Totuși, istorie la minut era mai bine decît deloc, din moment ce Sarath și colegii săi continuau să se contrazică zgomotos asupra secvenței exacte a evenimentelor de acum două mii de ani.

Micul amfiteatru privea spre peretele vestic al Yakkagalei, cu cele două sute de locuri grijuliu amplasate astfel încît fiecare spectator să privească proiectoarele laser din unghiurile potrivite. Spectacolul începea la aceeași oră pe tot parcursul anului — 19.00 fix — în clipa cînd, invariabil, apusul ecuatorial se ștergea de pe cer.

Deja întunericul se instalase, făcînd Stînca vizibilă doar ca o umbră uriașă eclipsînd stelele timpurii. Din negură veni răpăitul rar al unor tobe înfundate, apoi se auzi o voce calmă și impersonală:

— Aceasta este povestea unui rege care și-a ucis tatăl și care, la rîndul lui, a căzut victimă fratelui său. În istoria sîngeroasă a omenirii, faptele în sine nu constituie o noutate. Însă acest rege a lăsat în urmă un monument etern și o legendă ce a sfidat timpul.

Rajasinghe aruncă o privire scurtă spre Vannevar Morgan, stînd în întuneric în dreapta sa. Cu toate că nu-i zărea decît

profilul, știa că vizitatorul său fusese deja prins de vraja istorisirii. În stînga, ceilalți doi musafiri, prieteni vechi din zilele diplomației, erau la fel de fermecați. După cum îl asigurase pe Morgan, nu îl recunoscuseră pe domnul Smith; sau în orice caz, acceptaseră cu politețe camuflajul.

— Se numea Kalidasa și s-a născut la o sută de ani după Christos, în Ranapura, Orașul Aurului — vreme de secole capitala regilor din Taprobane. Însă nașterea sa a fost umbrită.

Muzica deveni mai puternică, flautele și corzile alăturîndu-se tobei pentru a trasa o melodie regală, obsedantă în aerul nopții. Un punct luminos începu să ardă pe suprafața Stîncii; brusc se extinse și parcă o fereastră magică se deschise spre trecut, dezvăluind o lume mai vie și mai colorată decît realitatea însăși.

Dramatizarea era excelentă, gîndi Morgan. Se bucura că lăsase curtoazia să prevaleze asupra instinctului de a lucra. Fu martor la fericirea Regelui Paravana cînd concubina favorită îi dărui primul fiu — și înțelese de ce fericirea fu în același timp mărită, dar și umbrită cînd, la numai douăzeci și patru de ore mai încolo, Regina însăși aduse pe lume un mai bun pretendent la tron. Deși primul în timp, Kalidasa nu avea să fie primul în drepturi; astfel se stabiliră circumstanțele tragediei.

— În primii ani de copilărie, Kalidasa și fratele său vitreg, Malgara, au fost nedespărțiți. Au crescut împreună, inconștienți de rivalitatea propriilor destine și de intrigile ce se țeseau în jurul lor. Prima neînțelegere n-a avut nimic de-a face cu incidentul de la naștere; la mijloc a stat un bine intenționat și inocent cadou...

La curtea Regelui Paravana au sosit soli aducînd daruri din multe țări: mătase din Cathay, aur din Hindustan, armuri lucitoare din imperiala Romă. Iar într-o zi, un simplu vînător se aventură în marele oraș, purtînd cu el un dar care spera să placă familiei regale...

Morgan auzi în jur un cor involuntar de "ooh" și "aah". Cu toate că animalele nu-i plăcuseră niciodată în mod deosebit,

trebuia să admită că maimuțica albă ca zăpada, ghemuindu-se atît de încrezătoare în brațele tînărului Prinț Kalidasa, era cu totul specială. De pe fețișoara zbîrcită, doi ochi imenși priveau peste secole – și peste misterioasa, deși nu de netrecut, prăpastie dintre om și animal.

După spusele cronicilor, nimic asemănător nu se mai văzuse înainte. Blana maimuței era albă ca laptele, ochii rozalii precum rubinele. Unii o considerau un semn benefic, alții o prevestire rea, deoarece albul reprezintă culoarea doliului și a jeluirii. Și aceste temeri, vai, aveau să fie confirmate...

Prințul Kalidasa își iubea micul animal și îl numise Hanuman, după puternicul zeu-maimuță al Ramayanei. Bijutierul regelui îi construise o trăsurică de aur, unde Hanuman ședea solemn în vreme ce era purtat prin curte, spre amuzamentul și încîntarea privitorilor.

La rîndul lui, Hanuman îl iubea pe Kalidasa la fel de mult și nu permitea nimănui să îl atingă. Mai cu seamă era gelos pe Prințul Malgara, ca și cum ar fi simțit rivalitatea viitoare. Apoi, într-o zi fără noroc, îl mușcă pe moștenitorul tronului...

Mușcătura a fost un fleac, consecințele imense. Cîteva zile mai tîrziu Hanuman muri otrăvit, fără îndoială din ordinul Reginei. Acesta a fost sfîrșitul copilăriei lui Kalidasa. Se spune că după aceea el nu a mai iubit și nu s-a mai încrezut într-o ființă omenească. Iar prietenia cu Malgara se transformă în dușmănie amară.

Nu a fost singurul necaz provocat de moartea maimuței. Din ordinul Regelui, un mormînt special a fost ridicat pentru Hanuman, în stilul tradițional cu formă de clopot, sau dagobă.

Așa ceva constituia un lucru extraordinar și trezi numaidecît ostilitatea călugărilor. Dagobele erau rezervate relicvelor lui Buddha, iar actul părea să fie un sacrilegiu deliberat.

Poate că într-adevăr așa și era, căci Regele Paravana căzuse sub influența unui swami hindus și întorsese spatele credinței budiste. Deși Prințul Kalidasa era pe atunci prea tînăr ca să fie implicat în acest conflict, mare parte din ura călugărilor s-a

îndreptat spre el. Astfel a început o feudă ce avea să sfîșie în bucăți regatul în anii următori...

Ca în multe alte povestiri ale străvechilor cronici taprobane, timp de aproape două mii de ani nu a existat nici o dovadă că istoria lui Hanuman și a prințului Kalidasa era și altceva decît o legendă fermecătoare. Apoi, în 2015, o echipă de arheologi de la Harvard a descoperit fundațiile unui mic mausoleu pe terenurile vechiului palat Ranapura. Mausoleul părea distrus în mod intenționat. Cărămizile și pietrele suprastructurii dispăruseră în întregime. Obișnuita încăpere cu relicve din subsol era goală, aparent jefuită de conținutul ei cu secole în urmă. Studenții aveau însă unelte la care vechii căutători de comori nu puteau nici să viseze. Scanarea neutrinică a dezvăluit o altă cameră secretă, la o adîncime mai mare. Sala de deasupra nu reprezenta decît o cursă și își servise bine țelul. Încăperea secretă încă adăpostea ghemul de dragoste și ură pe care-l purtase de-a lungul vremii—spre prezentul lui loc de odihnă din Muzeul Ranapura.

Morgan se considerase întotdeauna, și pe bună dreptate, un om destul de lucid și nesentimental, ce nu se lăsa furat de emoții. Totuși de această dată, spre marea lui stînjeneală (spera că însoțitorii să nu remarce) își simți ochii umeziți. Cît de ridicol, își spuse furios, ca o muzică dulceagă și o narațiune cîntată să aibă un asemenea efect! N-ar fi crezut niciodată că vederea jucăriei unui copil îl va determina să verse lacrimi.

Apoi înțelese, într-o străfulgerare de aducere aminte care-i aduse înaintea ochilor un moment petrecut cu patruzeci de ani în urmă, de ce fusese atît de mișcat. Își revăzu zmeul îndrăgit plutind și unduind deasupra parcului din Sydney, acolo unde își petrecuse mare parte din copilărie. Parcă simțea căldura soarelui, vîntul ușor mîngîindu-i spatele—vîntul trădător care brusc încetase să mai sufle, lăsînd zmeul să se prăbușească spre pămînt. Acesta se înțepenise în crengile unui stejar uriaș, mai bătrîn decît țara din cîte se spunea, iar el continuase, prostește, să tragă de sfoară ca să îl elibereze.

Astfel învățase prima lecție despre rezistența materialelor, o lecție pe care nu avea niciodată să o uite.

Sfoara se rupsese în dreptul nodului și zmeul se rostogolise nebunește pe cerul verii, pierzînd încet din altitudine. El alergase pe malul apei, în speranța că va cădea pe uscat. Vîntul nu ascultase însă rugămințile unui băiețel.

Multă vreme plînsese, privind fragmentele distruse, asemănătoare unei corăbii eșuate, derivînd pe apele portului către marea deschisă, pînă dispărură din vedere. Fusese prima din acel șir de tragedii mărunte care modelează copilăria unui om, fie că mai tîrziu își amintește sau nu de ele.

Și totuși ce pierduse Morgan atunci fusese doar o jucărie lipsită de viață; lacrimile sale erau mai degrabă de frustrare decît de durere adevărată. Prințul Kalidasa avusese o cauză mult mai adîncă pentru mîhnire. În interiorul micii calești de aur, arătînd încă de parcă abia ieșise din mîinile bijutierului, se găsea un ghem de oase mici.

Morgan pierdu o parte din înșiruirea evenimentelor ulterioare. Cînd ochii i se limpeziră, trecuseră deja mai bine de zece ani, o complexă ceartă de familie se afla în progres, iar el nu mai era sigur cine pe cine omora. După ce armatele au încetat să se înfrunte și ultima secure a căzut la pămînt, Prințul Malgara și Regina Mamă fugiseră în India, iar Kalidasa pusese mîna pe coroană, întemnițîndu-și tatăl.

Reținerea uzurpatorului de a-l executa pe Paravana nu venea din devoțiune filială, ci din credința că bătrînul Rege poseda cine știe ce comoară, păstrată pentru Malgara. Atît timp cît Kalidasa nutrea această convingere, Paravana se știa în siguranță. Dar în cele din urmă, falsa pretenție îl obosi.

— Îți voi arăta adevărata mea avere, îi spuse fiului său. Dă-mi o trăsură, și am să te conduc la ea.

Ultima sa călătorie însă, spre deosebire de micuțul Hanuman, Paravana o făcu într-o căruță veche. Cronicile zic că avea o roată ruptă, și că scîrțîise pe tot parcursul drumului – genul de detaliu care trebuia să fie adevărat, căci nici un istoric nu

și-ar fi dat osteneală să inventeze un asemenea amănunt.

Spre surprinderea lui Kalidasa, tatăl său ordonă să fie dus la marele lac artificial din centrul regatului, realizare care-i ocupase cea mai mare parte a domniei. Merse în lungul barajului și își privi propria statuie, înaltă de două ori cît el și cu ochii ațintiți dincolo de ape.

— Adio, bătrîn prieten, rosti înclinîndu-se în fața figurii de piatră, simbolizînd gloria și puterea sa pierdută, ținînd veșnic în mîini harta de piatră a acestei mări interioare. Protejează-mi moștenirea.

Apoi, urmărit îndeaproape de Kalidasa și de gărzile acestuia, coborîse treptele barajului, fără să se oprească la marginea lacului. Cînd undele îi ajunseseră pînă la brîu, făcu mîinile cupă și luă în ele apă aruncîndu-și-o pe creștet, după care se întoarse cu mîndrie și triumf spre Kalidasa.

— *Aici*, fiule, strigă el arătînd spre întinderile nesfîrșite de apă dătătoare de viață, aici, aici se află întreaga mea avere!

— Ucideți-l! țipase Kalidasa, nebun de furie și dezamăgire.

Iar soldații îi dăduseră ascultare.

Astfel deveni Kalidasa stăpînul insulei Taprobane, dar cu un preț pe care puțini oameni ar fi avut curajul să-l plătească: după cum scriu cronicarii, trăia cu "spaima lumii de apoi și a fratelui său". Mai devreme sau mai tîrziu, Malgara avea să se întoarcă ca să-și ia în stăpînire tronul cuvenit.

Timp de cîțiva ani, asemenî lungului șir de regi dinaintea sa, Kalidasa ținuse curte în Ranapura. Apoi, din rațiuni nedezvăluite de istorie, abandonă capitala regală în favoarea izolatului monolit stîncos al Yakkagalei, la patruzeci de kilometri în interiorul junglei.

Au fost unii care au susținut că Regele căuta o fortăreață inaccesibilă, unde să fie ferit de răzbunarea fratelui său. Însă la sfîrșit îi refuzase protecția. Dacă Yakkagala era doar o citadelă, de ce fusese înconjurată de imense grădini ale plăcerii, a căror realizare trebuie să fi necesitat tot atîta muncă cît

zidurile și șanțurile însele? Și, mai cu seamă, de ce frescele?

În vreme ce naratorul punea această întrebare, întreaga față vestică a Stîncii se materializă din întuneric — nu așa cum era în prezent, ci cum fusese în urmă cu două mii de ani. O friză începînd de la o sută de metri de la sol și întinzîndu-se pe toată lățimea Stîncii fusese netezită și acoperită cu ipsos, iar pe ea fuseseră pictate portretele, de la brîu în sus, a nenumărate femei frumoase, în mărime naturală. Unele erau văzute din profil, altele din față, toate conform aceluiași model de bază.

Cu pielle gălbui, cu pieptul voluptuos, erau învesmîntate fie doar în giuvaieruri, fie în cele mai străvezii mătăsuri. Unele aveau coafuri complicate, altele purtau coroane. Multe aveau în mîini cupe cu flori, ori țineau delicat între degetul mare și arătător boboci gingași. Cu toate că jumătate din figuri aveau pielea mai închisă la culoare și păreau a fi slujnicele celor dintîi, nu erau deloc mai puțin elaborate în coafuri și bijuterii.

Odată, au existat mai bine de două sute de portrete. Însă ploile și vîntul le-au distrus pe toate cu excepția a douăzeci, protejate de un ieșind de piatră...

Un colț al imaginii se mări. Unul cîte unul, ultimele supraviețuitoare ale visului lui Kalidasa ieșiră plutind din întuneric, către muzica banalizată, totuși în mod unic potrivită, a "Dansului lui Anitra". Desfigurate de anotimpuri, ani, oameni, nu-și pierduseră frumusețea originală. Culorile erau proaspete, nestersе de lumina a mai bine de jumătate de milion de apusuri. Zeițe sau femei, păstraseră vie legenda Stîncii Diavolului.

Nimeni nu știe cine au fost, ce au însemnat, și *de ce* au fost create cu o astfel de migală într-un loc inaccesibil. Teoria acceptată afirmă că erau ființe cerești și că toate eforturile lui Kalidasa se îndreptaseră spre a crea un rai pe pămînt, populîndu-l cu zeii corespunzători.

Poate el însuși se considerase un rege-zeu, cum se credeau faraonii Egiptului; poate de aceea a împrumutat de la ei imaginea Sfinxului, stînd de strajă la intrarea în palat.

Scena se schimbă, înfățișînd de astă dată Stînca de la depăr-

tare, reflectată într-un mic lac de la baza ei. Apele tremurară, silueta Yakkagalei flutură și se topi. Cînd se formă a doua oară, Stînca era încoronată de ziduri, metereze și turnuri, suspendate pe întreaga culme. Era imposibil să le vezi cu claritate; imaginile rămîneau mereu aţîţător nefocalizate, asemeni unui vis. Nimeni nu avea să știe vreodată cum arătase cu adevărat palatul aerian al lui Kalidasa, înainte de a fi distrus de cei ce doreau să-i șteargă din istorie pînă și numele.

— Și aici a trăit vreme de douăzeci de ani, așteptînd un sfîrșit care știa că va veni. Spionii lui trebuie să-i fi spus că, sprijinit de regii Hindustanului, Malgara își aduna răbdător armata.

În cele din urmă, Malgara a sosit. De pe piscul Stîncii, Kalidasa i-a văzut pe invadatori mărșăluind dinspre nord. Poate se credea invulnerabil acolo sus, însă nu a dorit să-și verifice credința.

A părăsit adăpostul marii fortărețe și a ieșit călare să-și întîmpine fratele, pe terenul neutru dintre cele două armate. Mulți ar dori să știe ce cuvinte au schimbat atunci cei doi. Unii spun că s-au îmbrățișat înainte de a se despărți. Poate e adevărat.

Apoi armatele s-au ciocnit precum valurile mării. Kalidasa lupta la el acasă, cu oameni care cunoșteau terenul, și la început a părut sigur că victoria îi aparține. După care a avut loc unul din acele incidente ce hotărăsc soarta națiunilor.

Uriașul elefant de luptă al lui Kalidasa, împodobit cu însemnele regale, s-a întors să ocolească o zonă mlăștinoasă. Apărătorii au crezut că Regele se retrage. Moralul a scăzut. S-au împrăștiat care încotro, povestesc cronicile, ca pleava suflată de vînturătoare.

Kalidasa a fost găsit pe cîmpul de luptă, mort de propriul pumnal. Malgara a devenit rege, iar Yakkagala a fost abandonată junglei, ca să nu fie descoperită decît după șaptesprezece veacuri.

5

Prin telescop

— Viciul meu secret, îl numea Rajasinghe, cu fals amuzament dar și regret. Trecuseră ani de cînd nu mai urcase pe vîrful Yakkagalei și, cu toate că putea să zboare acolo ori de cîte ori dorea, nu-i oferea același sentiment de împlinire. Să urci fără efort însemna să pierzi cele mai fascinante detalii arhitectonice. Nimeni nu putea spera să înțeleagă mintea lui Kalidasa fără să-i urmeze pașii pe întreg traseul, de la grădinile plăcerii pînă la palatul suspendat.

Exista totuși un substitut, dătător de profunde satisfacții unui vîrstnic. Cu ani de zile în urmă achiziționase un telescop puternic și compact de douăzeci de centimetri. Cu ajutorul lui era în stare să colinde întregul perete vestic al Stîncii, parcurgînd iarăși calea către vîrf străbătută de atîtea ori în trecut. Privind prin ocularul dublu, își imagina că este suspendat în aer, suficient de aproape de zidul de granit ca întinzînd mîna să-l atingă.

Tîrziu după-amiaza, cînd razele soarelui reușeau să privească sub ieșindul de piatră protector, Rajasinghe vizita frescele, aducînd salutul său doamnelor curții. Deși le iubea pe toate, avea favoritele lui. Uneori vorbea în liniște cu ele, utilizînd cele mai arhaice fraze și cuvinte pe care le știa, perfect conștient de faptul că taprobaneza lui cea mai arhaică se plasa cu o mie de ani în viitorul lor.

La fel de mult îl amuza să-i privească pe cei vii și să le studieze reacțiile în vreme ce urcau pe Stîncă, se fotografiau unul pe altul pe culme, sau admirau frescele. Ei n-aveau cum

să bănuie că erau însoțiți de un invizibil — și invidios — spectator, mișcîndu-se fără efort alături, ca o fantomă, atît de aproape încît le observa fiecare expresie și fiecare detaliu de îmbrăcăminte. Atît de puternic era telescopul, încît dacă Rajasinghe ar fi fost capabil să citească de pe buze, ar fi putut să tragă cu urechea la conversațiile turiștilor.

Dacă asta se numea indiscreție, era destul de inofensivă, iar "viciul" său numai secret nu era, întrucît Rajasinghe se arăta încîntat să-l împărtășească oaspeților. Telescopul oferea una din cele mai bune prezentări ale Yakkagalei, iar de multe ori servise și în alte scopuri folositoare. De cîteva ori Rajasinghe alertase paznicii împotriva vînătorilor de suveniruri, iar mulți turiști, uimiți, se văzuseră prinși gravîndu-și inițialele pe suprafața Stîncii.

Rareori însă folosea telescopul dimineața, fiindcă soarele se afla de cealaltă parte a Yakkagalei și se zăreau prea puține lucruri pe umbrita față vestică. Din cîte își aducea aminte, niciodată nu-l utilizase atît de devreme după răsărit, în răstimpul în care încă savura obiceiul local al ceaiului servit în pat, împrumutat de la plantatorii europeni cu trei secole în urmă.

Totuși acum, privind pe geamul larg deschis ce-i oferea o panoramă aproape completă a Stîncii, fu surprins să vadă o figură minusculă mișcîndu-se pe creastă, în parte profilîndu-se pe cerul limpede. Vizitatorii nu urcau niciodată atît de repede după răsărit; paznicii descuiau porțile ascensorului spre fresce abia peste o oră. Curios, Rajasinghe se întrebă cine era pasărea cea matinală?

Ieși din pat, își puse un sarog de batist strălucitor și merse pe verandă spre pilonul de beton care îi susținea telescopul. Promițîndu-și în gînd, a cincizecea oară, să procure o husă nouă instrumentului, îndreptă cilindrul scurt spre Stîncă.

Aș fi putut paria! își spuse cu o plăcere considerabilă, în vreme ce comuta pe grosisment maxim. Așadar, spectacolul din seara precedentă îl impresionase pe Morgan, cum și trebuia să se întîmple. Inginerul studia singur, în scurtul timp avut

la dispoziție, cum își făcuseră treaba arhitecții lui Kalidasa.

Apoi Rajasinghe observă ceva de-a dreptul alarmant. Morgan mergea chiar pe muchia platoului, la numai cîțiva centimetri de prăpastia de care puțini turiști îndrăzneau să se apropie. Mulți nu aveau curajul să șadă nici măcar în Tronul Elefantului, cu picioarele atîrnîndu-le deasupra abisului; acum însă inginerul îngenunchease lîngă acesta, ținîndu-se neglijent doar cu o mînă de sculptură și întinzîndu-se în gol pentru a cerceta stînca de dedesubt. Rajasinghe, care nu fusese niciodată în largul său nici pe înălțimile familiare ale Yakkagalei, abia de suporta să se uite.

După cîteva minute de observație neîncrezătoare, decise că Morgan făcea parte dintre acei oameni, puțini la număr, deloc afectați de înălțimi. Memoria lui Rajasinghe, încă excelentă dar care se încăpățîna să-i joace feste uneori, încerca să-i comunice ceva. Nu traversase pe sîrmă odată un francez cascada Niagara, iar la mijlocul ei se mai și oprise să-și gătească o masă? Dacă dovezile documentare n-ar fi fost copleșitoare, Rajasinghe n-ar fi dat niciodată crezare poveștii.

Și mai exista un amănunt relevant pentru acest caz — un incident care-l privea direct pe Morgan. Ce anume? Morgan... Morgan... Nu știuse practic nimic despre el pînă acum o săptămînă...

Da, *asta* era. O scurtă controversă care amuzase mass media o zi sau două, și atunci probabil auzise prima dată rostit numele lui Morgan.

Inginerul Șef al proiectului Gibraltar anunțase atunci o noutate uimitoare. Deoarece toate vehiculele urmau să beneficieze de ghidaj automat, nu exista nici un motiv ca să se monteze parapeți pe marginile podului. Eliminarea lor economisea astfel mii de tone.

Firește, întreaga lumea considerase ideea total oribilă. Ce s-ar întîmpla, întrebase publicul, dacă ghidajul unui vehicul ar ceda, iar mașina s-ar îndrepta spre margine?

Inginerul Șef avea răspunsul pregătit. Din păcate, avea însă

prea multe...

Dacă ghidajul se defecta, frînele ar fi intrat automat în acțiune, după cum știa oricine, iar vehiculul s-ar fi oprit în mai puțin de o sută de metri. Numai pe benzile exterioare exista posibilitatea ca o mașină să se prăbușească peste margine, și pentru aceasta ar fi trebuit o defecțiune totală a ghidajului, a senzorilor *și* frînelor, eveniment probabil o dată la douăzecei de ani.

Pînă aici, toate bune și frumoase. Dar Inginerul Șef adăugase o precizare. Poate că nu intenționase să fie dată publicității, poate glumise. Continuase afirmînd că în cazul unui astfel de accident, cu cît mai repede se prăbușea mașina fără să-i deterioreze frumosul pod, cu atît el ar fi fost mai fericit...

Nu mai e nevoie de spus că Podul fusese totuși înzestrat pe margini cu cabluri deflectoare. Din cîte știa Rajasinghe, nimeni nu căzuse încă în Mediterană. Oricum, Morgan părea foarte hotărît să se sacrifice gravitației aici, pe Yakkagala. Altminteri, mișcările sale ar fi fost dificil de explicat.

Iar *acum* ce făcea? Îngenunchease pe o latură a Tronului Elefantului și ținea în mînă o cutiuță paralelipipedică, cam de mărimea și forma unei cărți de modă veche. Rajasinghe abia dacă o zărea, iar maniera în care inginerul o utiliza n-avea nici un sens. Poate că era un soi de analizor, deși nu vedea de ce pe Morgan l-ar fi interesat compoziția Yakkagalei.

Dorea să construiască ceva aici? Nu i s-ar fi permis, desigur, iar Rajasinghe nu-și putea închipui altă atracție posibilă a locului; regii megalomani lipseau de pe piață. În orice caz, datorită reacției inginerului din seara precedentă, era sigur că Morgan nu auzise de Yakkagala înaintea sosirii sale în Taprobane.

Și atunci Rajasinghe, care întotdeauna se mîndrise cu stăpînirea sa de sine în cele mai dramatice și neașteptate situații, scoase un strigăt involuntar de groază. Vannevar Morgan păși dincolo de fața stîncii, în prăpastie.

6
Artistul

— Aduceți persanul, porunci Kalidasa imediat după ce-și recăpătă respirația. Urcușul de la fresce la Tronul Elefantului nu era dificil, iar acum zidurile ce împrejmuiau treptele de pe fața Stîncii îi confereau și siguranță. Era însă obositor. Cîți ani încă, se întreba Kalidasa, va fi în stare să parcurgă drumul fără ajutor? Sclavii ar fi putut să-l poarte, dar asta ar fi umbrit demnitatea lui de Rege. Și n-ar fi tolerat ca alți ochi decît ai săi să admire cele o sută de zeițe și o sută de însoțitoare, la fel de frumoase, din suita curții lui celeste.

Așa că de acum încolo, zi și noapte, o strajă va sta mereu la capătul scărilor, singurul drum din palat spre raiul particular creat de Kalidasa. După zece ani de trudă, visul lui se împlinise. Orice ar fi afirmat împotrivă-i acei călugări geloși de pe muntele lor, el, Kalidasa, devenise în sfîrșit un zeu.

În ciuda anilor petrecuți sub soarele taproban, Firdaz avea pielea deschisă la culoare a unui roman. Astăzi, închinîndu-se în fața regelui, părea încă și mai palid. Kalidasa îl privi gînditor, apoi îl gratifică cu unul din rarele sale zîmbete de aprobare.

— Ai lucrat bine, persane, îi spuse. Crezi că mai există undeva în lume un artist în stare să te depășească?

Mîndria se luptă vizibil cu precauția înainte ca Firdaz să răspundă ezitant:

— Nici unul pe care să-l cunosc, Maiestate.

— Și te-am plătit bine?

— Sînt foarte mulțumit.

Răspunsul, soçoti Kalidasa, nu era tocmai exact. Mereu

sosiseră cereri pentru mai mulți bani, mai mulți lucrători, materiale scumpe ce nu se găseau decît pe tărîmuri îndepărtate. Însă artiștii nu înțelegeau problemele economice, și nu cunoșteau cum fusese stoarsă vistieria de costurile enorme ale palatului și ale împrejurimilor lui.

— Și acum că munca ta s-a terminat, ce îți dorești?

— Aș dori permisiunea Maiestății Voastre să mă întorc în Isfahan, să-mi văd iarăși poporul.

Răspunsul era cel așteptat de Kalidasa, iar Regele regreta sincer decizia pe care trebuia s-o ia. Pe drumul lung spre Persia se găseau însă prea mulți regi ce n-ar fi permis ca meșterul artist din Yakkagala să le alunece printre degete cu ușurință. Iar zeitățile pictate pe peretele vestic trebuiau să rămînă unice în lume.

— Există o problemă, rosti sec și Firdaz deveni mai palid, iar umerii îi căzură la auzul vorbelor.

Un rege nu e nevoit să se explice nimănui, dar acum un artist i se adresa altui artist.

— M-ai ajutat să devin un zeu. Această veste s-a întins deja pînă în depărtări. Dacă pleci de sub protecția mea, alții îți vor cere să lucrezi la fel.

Un moment, meșterul rămăsese tăcut. Singurul sunet era tînguitul vîntului, care arareori înceta să se plîngă întîlnind acest neașteptat obstacol în calea sa. Apoi Firdaz spuse, atît de încet încît Kalidasa abia de reuși să îl audă:

— Mi se interzice așadar să plec?

— Ai voie să pleci, luînd cu tine destulă avere să-ți ajungă pentru toată viața. Însă cu singura condiție să nu mai lucrezi niciodată pentru un alt prinț.

— Sînt gata să promit, replică Firdaz, cu o grabă imperceptibilă.

Kalidasa își clătină capul cu tristețe.

— Am învățat să nu mă încred în cuvîntul artiștilor. Mai ales atunci cînd ei nu se mai află în puterea mea. Așa că sînt nevoit să întăresc această promisiune.

Spre surpriza lui Kalidasa, Firdaz nu mai păru nesigur. Era ca și cum ar fi luat o mare hotărîre și se simțea dintr-odată liniștit.

— Înțeleg, glăsui persanul, îndreptîndu-se din spate. Apoi cu bună știință întoarse spatele regelui, ca și cum stăpînul său regesc ar fi încetat să mai existe și privi direct în soarele dogoritor.

Soarele, știa Kalidasa, constituia zeul persanilor, iar cuvintele murmurate de Firdaz reprezentau probabil o rugăciune în limba sa. Dar existau zei mai cumpliți ce erau totuși adorați, iar artistul privea fix acel disc orbitor ca și cum ar fi știut că era ultimul lucru pe care avea vreodată să-l mai vadă.

— Opriți-l, strigă regele.

Gărzile se repeziră înainte, dar era deja tîrziu. Deși orbit de lumină, Firdaz se mișcă cu precizie. Din trei pași ajunse lîngă parapet și se aruncă în gol. Nu scoase nici un sunet în lungul arc descris în cădere spre grădinile plănuite de el însuși cu atîția ani în urmă, și nici un ecou nu se auzi cînd arhitectul Yakkagalei atinse fundațiile propriei capodopere.

Kalidasa jelise zile în șir, însă jalea i se transformase în furie cînd ultima scrisoare a persanului spre Isfahan fu interceptată. Cineva îl avertizase pe Firdaz că la sfîrșitul muncii avea să fie orbit; iar aceasta constituia o minciună blestemată.

Nu descoperise niciodată sursa zvonului, cu toate că nu puțini muriseră încet înainte de a-și dovedi nevinovăția. Îl întrista gîndul că arhitectul dăduse crezare unei asemenea minciuni; ar fi trebuit să știe că un tovarăș artist nu i-ar fi furat niciodată darul văzului.

Kalidasa nu era un om crud ori nerecunoscător. L-ar fi încărcat pe Firdaz cu aur—sau cel puțin cu argint—și l-ar fi petrecut în calea sa cu servitori să îl slujească pentru tot restul vieții.

N-ar mai fi avut nevoie să-și folosească vreodată mîinile, iar după un timp, nu le-ar mai fi simțit nici lipsa.

7
Palatul Regelui-Zeu

Vannevar Morgan nu dormise bine, ceea ce era neobișnuit la el. Întotdeauna se mîndrise cu stăpînirea sa de sine, de cunoașterea propriilor emoții și motive. Dacă nu putea dormi, voia să cunoască și de ce.

Încet, urmărind strălucirea primelor raze de soare pe tavanul dormitorului de hotel, auzind trilurile păsărilor necunoscute, începu să-și pună ordine în gînduri. N-ar fi reușit niciodată să devină unul din inginerii șefi ai Construcțiilor Terestre dacă nu și-ar fi plănuit dinainte viața pentru a evita surprizele. Deși nimeni nu era imun la accidentul șansei sau destinului, el își luase toate măsurile posibile ca să-și asigure cariera și, mai presus de orice, reputația. Viitorul îi era ferit de primejdii; chiar dacă murea subit, programele înregistrate în băncile de memorie ale computerelor i-ar fi protejat visul adorat, dincolo de mormînt.

Pînă ieri nu auzise niciodată de Yakkagala; într-adevăr, pînă cu cîteva săptămîni în urmă abia dacă știuse vag de existența insulei Taprobane, pînă în clipa cînd logica căutării îl purtase inexorabil către ea. La ora asta ar fi trebuit să fie plecat deja, în vreme ce misiunea lui nici nu începuse încă. Nu-l deranja ușoara modificare de program; ceea ce îl deranja era sentimentul de a fi împins de forțe situate dincolo de înțelegerea lui.

Totuși, starea de emoție poseda o rezonanță familiară. O mai trăise înainte cînd, copil fiind, se jucase cu zmeul în Kiribilli Park, alături de monoliții de granit ce sprijiniseră odată Podul

Portului Sydney.

Acești doi munți gemeni îi dominaseră copilăria și-i controlaseră destinul. Probabil oricum ar fi devenit inginer, dar locul său de naștere îl determinase să fie un constructor de poduri. Și astfel ajunsese să fie primul om care să pășească din Maroc în Spania, cu apele mînioase ale Mediteranei zbuciumîndu-se la trei kilometri dedesubt — fără a-și închipui în acel moment de triumf uimitoarea provocare ce-i marca viitorul.

Dacă izbîndea în această întreprindere, va fi celebru timp de secole. Deja, mintea, puterea, voința îi erau solicitate la maximum; nu avea timp de distracții. Și totuși fusese fascinat de realizările unui inginer-arhitect mort de două mii de ani și aparținînd unei culturi total străine. În plus, îl chinuia misterul lui Kalidasa însuși. Ce scop urmărise construind Yakkagala? Poate că fusese un monstru, însă caracterul său avea ceva ce atinsese o coardă sensibilă în adîncurile sufletului lui Morgan.

Soarele avea să răsară în treizeci de minute. Pînă la dejunul cu Ambasadorul Rajasinghe mai erau două ceasuri. Timp suficient, iar o a doua ocazie s-ar fi putut să nu mai apară.

Morgan nu era omul care să piardă vremea. Își puse niște pantaloni și o bluză în mai puțin de un minut, în schimb verificarea încălțămintei dură considerabil mai mult. Cu toate că nu mai urcase de mult pe munți, întotdeauna avea la el o pereche de cizme ușoare; în meseria sa, adeseori le găsea esențiale.

Închisese în urmă ușa camerei cînd prin minte îi trecu un gînd. Un moment rămase ezitînd pe coridor, apoi surîse și ridică din umeri. Nu va face nici un rău și nimeni nu va ști vreodată...

Întors în încăpere, Morgan descuie servieta și scoase dinăuntru o cutie mică, plată, de mărimea unui calculator de buzunar. Îi verifică bateriile și o prinse de catarama de metal a centurii. Acum era pregătit să pătrundă în regatul bîntuit de stafii al lui Kalidasa, să facă față oricăror demoni.

Soarele se ridică pe cer, revărsînd o binevenită căldură, în

vreme ce Morgan trecea prin spărtura masivului zid care forma sistemul defensiv exterior al fortăreței. Înaintea lui, traversate de un pod îngust de piatră, se aflau apele liniștite ale șanțului de apărare, întinzîndu-se în linie perfect dreaptă pe o jumătate de kilometru de fiecare parte. O mică flotilă de lebede înotă cu speranță către el printre lujere de crini, dar se dispersară dînd din aripi cînd deveni limpede că nu aveau să primească nimic de mîncare. Dincolo de pod ajunse în fața unui alt zid, mai mic, și urcă șirul de trepte săpate în piatră. Acolo, înaintea lui se găseau grădinile plăcerii, dominate de fața perpendiculară a Stîncii.

De-a lungul axului grădinilor, jeturile fîntînilor arteziene se ridicau și cădeau într-un ritm lent, ca și cum ar fi respirat încet la unison. În preajmă nu mai era nimeni; întreaga privelişte a Yakkagalei îi aparținea doar lui. Cu greu ar fi putut să fie orașul-fortăreață mai singuratic, chiar și pe durata celor șaptesprezece veacuri în care fusese acoperit de junglă, între moartea lui Kalidasa și redescoperirea sa de către arheologii secolului al nouăsprezecelea.

Morgan trecu de linia fîntînilor, simțind picăturile fine de apă udîndu-i pielea și se opri o clipă să admire canalele minunat sculptate, în mod vizibil originale, menite să evacueze prea plinul apei. Se întrebă cum ridicaseră apa inginerii hidrotehniști ai acelor vremuri, ce diferențe de presiune reușiseră să stăpînească. Acele jeturi verticale trebuie să fi fost cu adevărat uimitoare pentru cei ce le priveau prima oară.

În față se așternea acum un șir abrupt de trepte de granit, atît de înguste încît Morgan abia putea păși cu cizmele. Oare constructorii acestui loc extraordinar aveau picioarele așa de mici? își puse întrebarea. Sau reprezenta o viclenie a arhitectului, menită să descurajeze vizitatorii nepoftiți? În mod cert, ar fi fost dificil pentru soldați să atace pe o scară înclinată la șaizeci de grade, cu treptele croite parcă pentru pitici.

O platformă micuță, apoi o scară identică și Morgan se pomeni într-o galerie lungă, ușor ascendentă, tăiată în partea

de jos a Stîncii. Se găsea la mai bine de cincizeci de metri deasupra cîmpiei înconjurătoare, însă priveliștea era complet blocată de un perete înalt, acoperit cu un strat de tencuială galbenă. Piatra de deasupra ieșea atît de mult în afară, încît îi dădea impresia că înaintează într-un tunel, de unde doar o fîșie îngustă de cer era vizibilă.

Mortarul de pe zid părea complet nou și neuzat: era aproape imposibil de crezut că meșterii terminaseră lucrul de două mii de ani. Ici-colo, totuși, suprafața lucioasă fusese zgîriată de obișnuitele mesaje ale vizitatorilor dornici de nemurire. Puține din inscripții erau în alfabete cunoscute lui Morgan; ultima dată observată era 1931. Probabil după aceea Departamentul Arheologic intervenise să prevină asemenea acte de vandalism. Majoritatea mesajelor fuseseră scrise cu literele curgătoare și rotunde din Taprobane. Morgan își reaminti din spectacolul ultimei nopți că multe erau poeme, datînd din secolele doi și trei. O scurtă perioadă după moartea lui Kalidasa, Yakkagala cunoscuse un prim moment ca atracție turistică, mulțumită legendelor încă vii țesute în jurul Regelui blestemat.

La jumătatea galeriei de stîncă, Morgan ajunse la ușa încuiată la această oră a micului lift ce urca către faimoasele fresce, exact la douăzeci de metri mai sus. Se întinse încercînd să le observe, însă ele erau acoperite de platforma de observație pentru vizitatori, lipită ca un cuib de pasăre de fața stîncii. Unii dintre turiști se mulțumeau cu fotografii după ce zăreau localizarea amețitoare a frescelor, îi spusese Rajasinghe.

Pentru prima dată, Morgan putea să aprecieze unul din misterele principale ale Yakkagalei. Nu *cum* fuseseră pictate frescele — o schelă din bambus ar fi rezolvat problema — ci *de ce*. Odată terminate, nimeni nu le-ar mai fi văzut așa cum trebuie. Din galeria de dedesubt apăreau piezișe, iar de la baza Stîncii nu însemnau mai mult decît niște pete colorate, de nerecunoscut. Poate, sugeraseră unii, constituiau reprezentări pur religioase ori magice, ca acele picturi ale Epocii de Piatră descoperite în profunzimile unor peșteri aproape inaccesibile.

Frescele trebuiau să aștepte venirea paznicilor care să descuie liftul. Erau însă multe alte lucruri de văzut. Morgan străbătuse doar o treime din drumul spre vîrf, iar galeria continua să urce lin, lipită de marginea Stîncii.

Înaltul zid galben lăsă locul unui parapet, iar Morgan reuși încă o dată să observe ținutul înconjurător. Acolo dedesubt se întindea întreaga arhitectură a grădinilor plăcerii, iar el se descoperi în stare să le aprecieze nu numai dimensiunile enorme (Versailles-ul era oare mai mare?), dar și planul bine gîndit, modul în care șanțul și fortificațiile exterioare le protejau de pădurea devoratoare.

Nimeni nu știa ce copaci, arbuști și flori crescuseră aici în zilele lui Kalidasa, în schimb dispunerea lacurilor, canalelor, aleilor și fîntînilor rămăsese exact așa cum o lăsase el. Privind în jos spre jeturile de apă, Morgan își aminti brusc un citat din spectacol: "De la Taprobane pînă în Paradis sînt patruzeci de leghe; uneori, murmurul Fîntînilor Paradisului se poate auzi."

Savură cuvintele în minte: Fîntînile Paradisului. Încercase Kalidasa să creeze, aici pe pămînt, o grădină destinată zeilor, să-și asigure propriul loc printre divinități? Dacă așa stăteau lucrurile, nu era de mirare că preoții îl acuzaseră de blasfemie și aruncaseră un blestem asupra întregii sale opere.

În cele din urmă, lunga galerie străbătînd întreaga față vestică a Stîncii se termină cu un alt șir abrupt de trepte, deși de această dată treptele erau mult mai generoase în mărime. Palatul se afla însă departe. Scările conduceau pe un platou larg, vizibil artificial. Aici se găsea tot ce mai rămăsese din giganticul monstru leonin, care altădată dominase peisajul și inspirase groază tuturor celor ce-l priviseră. Țîșnind din stîncă se vedeau labele uriașei fiare ghemuite; ghearele singure ajungeau la jumătatea unui stat de om.

Nu mai rămăsese nimic altceva decît o altă scară de granit, urcînd printre grămezile de piatră ce formaseră cîndva probabil capul animalului. Chiar în ruină, ansamblul dădea fiori. Oricine îndrăznea să se apropie de ultima reședință a Regelui

era obligat să păşească printre fălcile deschise.

Ascensiunea finală a faţadei de piatră—într-adevăr, puţin ieşită în afară—se făcea pe o serie de scări metalice, protejate cu apărători pentru a-i linişti pe cei nervoşi. Dar pericolul real, fusese avertizat Morgan, nu-l constituia ameţeala. Roiuri de viespi, în mod normal liniştite, ocupau mici scobituri în stîncă, iar vizitatorii care făceau prea mult zgomot le deranjaseră uneori cu urmări fatale.

Cu două mii de ani în urmă, faţa nordică a Yakkagalei fusese acoperită cu pereţi crenelaţi şi forturi, un fundal potrivit sfinxului ţaprobanez, iar în spatele acelor ziduri trebuie să fi existat scări oferind un urcuş uşor spre vîrf. Timpul, anotimpurile şi mîna răzbunătoare a omului măturaseră totul. Rămăsese doar stînca goală, brăzdată de miliarde de şănţuleţe orizontale, de ieşinduri înguste care odinioară suportaseră fundaţiile clădirilor.

Brusc, urcuşul luă sfîrşit. Morgan se trezi stînd pe o mică insulă, plutind la două sute de metri deasupra peisajului de arbori şi cîmpii, plat în toate direcţiile cu excepţia sudului unde munţii centrali spărgeau orizontul. Era complet izolat de restul lumii şi totuşi se simţea stăpîn peste tot ceea ce reuşea să cuprindă cu privirile. Numai atunci cînd stătuse între nori, pe podul dintre Africa şi Europa, mai trăise asemenea momente de extaz aerian. Se afla într-adevăr în reşedinţa unui Rege-Zeu, iar ruinele palatului acestuia se găseau pretutindeni în jur.

Un labirint de ziduri năruite, nici unul trecînd de brîul unui om, grămezi de cărămizi sparte şi alei acoperite cu granit acopereau întreaga suprafaţă a platoului, pînă la marginea prăpastiei. Morgan observă şi o cisternă, tăiată adînc în rocă, probabil un rezervor de apă. Atît timp cît ţineau proviziile, o mînă de oameni hotărîţi ar fi apărat acest loc oricît de mult; dacă însă se intenţionase ca Yakkagala să fie o fortăreaţă, sistemul ei defensiv nu fusese niciodată pus la încercare. Fatala întîlnire dintre Kalidasa şi fratele său se desfăşurase departe dincolo de metereze.

Aproape uitînd de timp, Morgan hoinări prin fundațiile palatului care altădată încoronase Stînca. Încerca să pătrundă în mintea arhitectului, studiind ceea ce mai rămăsese din creația lui. De ce se afla această alee *aici*? Oare zborul frînt al treptelor conducea la un etaj superior? Dacă această nișă în formă de coșciug săpată în piatră era o baie, cum se alimenta cu apă și cum era golită? Cercetarea sa se dovedea atît de fascinantă încît devenise nesimțitor la arsura tot mai puternică a soarelui, dogoritor pe un cer fără de nori.

Departe jos, lumea de un verde smarald se trezea la viață. Asemeni unor albine viu colorate, un roi de tractoare-robot se grăbeau spre cîmpurile de orez. Improbabil cum părea, un elefant împingea un autobuz pe drumul pe care acesta îl părăsise luînd curba cu viteză exagerată. Morgan putea chiar să audă vocea ascuțită a conducătorului animalului, ghemuit în spatele imenselor urechi. Iar un șuvoi de turiști se scurgea ca o armată de furnici prin grădinile plăcerii, din direcția principală a Hotelului Yakkagala. Nu se va mai bucura multă vreme de singurătate.

Oricum, terminase aproape explorarea ruinelor — deși la o adică ai fi putut să petreci o viață investigîndu-le în detaliu. Fu fericit să se odihnească o vreme pe o bancă de granit minunat sculptată, chiar la marginea abisului de două sute de metri, oferind priveliștea întregului orizont sudic.

Morgan își lăsă ochii să colinde pe linia depărtată a munților, parțial învăluiți de o ceață albăstruie pe care soarele dimineții încă nu o dispersase. Examinînd în voie peisajul, realiză că ceea ce el presupusese a fi o formațiune noroasă nu era deloc așa ceva. Acel con cețos nu constituia o construcție efemeră a vîntului și vaporilor. Simetria lui, ridicîndu-se deasupra rudelor sale mai mici, nu putea fi confundată.

Un moment, șocul recunoașterii îi goli mintea de orice altceva în afară de un sentiment de venerație, aproape superstițios. Nu știuse că Muntele Sacru era vizibil cu atîta limpezime de pe Yakkagala. Iată-l însă acolo, ieșind lent din

umbra nopții, pregătindu-se pentru o nouă zi și, dacă Morgan izbutea, pentru un nou viitor.

Îi cunoștea dimensiunile, îi cunoștea geologia. Îi trăsese conturul hărții folosind stereofotografii și îl scanase cu ajutorul sateliților. Dar să-l privească acum cu proprii ochi îl făcea real; pînă în clipa aceea totul fusese teorie, uneori nici măcar atît. Nu o dată, în scurtele ore cenușii dinaintea răsăritului, Morgan se trezise din coșmaruri unde întregul său proiect îi apăruse ca o fantasmagorie care, departe de a-i aduce faimă, îl făcea de rîsul întregii lumi. "Nebunia lui Morgan", așa-i numiseră odată podul unii din colegi. Cum îi vor spune ultimului vis?

Obstacolele ridicate de om nu-l opriseră însă niciodată din drum. Natura era adevăratul său oponent – dușmanul prietenos care nu trișa, întotdeauna juca cinstit, dar care profita invariabil de cea mai mică neatenție sau omisiune. Toate forțele ei se concentrau astăzi pentru el în acel îndepărtat con albastru, binecunoscut dar pe care nu-l simțise încă sub tălpi.

Așa cum Kalidasa procedase adesea din chiar acest loc, Morgan privi îndelung peste cîmpiile verzi și fertile, cîntărind provocarea și analizîndu-și strategia. Pentru Kalidasa, Sri Kanda simbolizase atît puterea preoților cît și cea a zeilor, conspirînd laolaltă împotriva lui. În prezent zeii dispăruseră; în schimb, preoții rămăseseră. Reprezentau un lucru pe care Morgan nu îl pricepea și prin urmare înțelegea să îl trateze cu respect precaut.

Sosise timpul să coboare. Nu trebuia să întîrzie din nou, mai cu seamă din vina lui de astă dată. Ridicîndu-se de pe lespedea de stîncă unde șezuse, gîndul ce-l măcinase de cîteva minute luă forme precise. Era ciudat să plasezi o bancă atît de ornamentată, susținută de minunații ei elefanți de piatră, chiar la marginea prăpastiei...

Morgan nu era în stare să reziste unei asemenea provocări intelectuale. Aplecîndu-se peste abis, încercă iarăși să-și acorde mintea sa de inginer cu cea a colegului mort de două milenii.

8
Malgara

Nici măcar cei mai apropiați tovarăși de arme nu reușiră să citească expresia de pe chipul prințului Malgara cînd, pentru ultima dată, acesta își privi fratele cu care împărțise copilăria. Cîmpul de luptă era tăcut; pînă și vaietele răniților fuseseră domolite cu ierburi vindecătoare, ori cu sabia.

După un lung răstimp, Prințul se răsuci spre figura învești mîntată în galben de alături:

— *Tu* l-ai încoronat, venerabile Bodhidharma. Acum îi poți face încă un serviciu. Vezi să primească onorurile cuvenite unui rege.

Un moment, Marele Preot nu rosti nimic. Apoi răspunse încet:

— Ne-a distrus templele și a alungat preoții. Dacă s-a închinat vreodată vreunui zeu, atunci acela a fost Shiva.

Malgara își dezveli dinții în zîmbetul dur pe care Mahanayake Thero avea să-l cunoască prea bine în anii ce-i mai rămîncau de trăit.

— Sfinția voastră, rosti Prințul cu o voce încărcată de venin, el a fost primul născut al lui Paravana cel Mare, a stat pe Tronul din Taprobane, iar răul pe care l-a făcut a murit împreună cu el. După ce trupul îi va fi ars, să ai grijă ca relicvele să fie înmormîntate cum se cuvine înainte să îndrăznești să pui iarăși piciorul pe Sri Kanda.

Mahanayake Thero se înclină, chiar dacă cu un spate țeapăn:

— Așa se va face, potrivit dorințelor voastre.

— Și încă un lucru, rosti Malgara, adresîndu-se de astă dată aghiotanților săi. Faima fîntînilor lui Kalidasa a ajuns pînă la noi, în Hindustan. Le vom vedea o dată, înainte să pornim spre Ranapura...

Din inima grădinilor plăcerii, ce-i oferiseră atîta încîntare, fumul rugului funerar al lui Kalidasa se ridică pe cerul lipsit de nori, deranjînd păsările de pradă care se adunaseră din toate colțurile. Cu mulțumire întunecată, deși uneori obsedat de amintiri, Malgara privi simbolul triumfului său înălțîndu-se în spirale în sus, vestind întregii țări că o nouă domnie începuse.

Continuînd parcă vechea rivalitate, apa fîntînilor concură cu focul, înălțîndu-se pe boltă înainte de a cade și a sparge oglinzile bazinelor. Cu mult înainte ca limbile de foc să-și termine treaba însă, rezervoarele începură să se golească și jeturile se năruiră. Înainte să țîșnească iarăși în grădinile lui Kalidasa, Imperiul Roman avea să se destrame, armatele Islamului vor traversa Africa, Copernic va detrona Pămîntul din centrul Universului, Declarația Americană de Independență va fi semnată, iar oamenii vor fi călcat pe Lună...

Malgara așteptă ca rugul să se dezintegreze într-o explozie finală de scîntei. În vreme ce ultimele rotocoale de fum învăluiau fața Yakkagalei, își ridică privirea spre palatul din vîrf și îl fixă mult timp, cu înțelegere.

— Nici un om nu trebuie să sfideze zeii, glăsui într-un tîrziu. Să fie distrus.

9
Filament

— Aproape că mi-ați provocat un atac de cord, spuse Rajasinghe acuzator, turnînd cafeaua. La început am crezut că aveți vreun mecanism antigravitațional, dar pînă și eu știu că așa ceva nu e posibil. Cum ați reușit?

— Scuzele mele, îi răspunse Morgan cu un zîmbet. Dacă aș fi știut că mă urmăriți, v-aș fi prevenit, căci vă dau cuvîntul meu că întregul exercițiu nu a fost plănuit. Intenționasem să dau doar o raită, însă banca aceea de piatră m-a intrigat. M-am întrebat de ce se află chiar la marginea falezei și așa am început să explorez.

— Nu-i nici un mister. Odată, acolo se găsea o podea, probabil din lemn, de unde niște scări coborau spre frescele de dedesubt. Încă se mai văd găurile unde se ancoraseră în piatră.

— Ceea ce am observat și eu, rosti Morgan cu reproș. Ar fi trebuit să mă gîndesc că altcineva le descoperise.

Cu două sute cincizeci de ani înainte, completă în gînd Rajasinghe. Acel englez nebun și energic, Arnold Lethbridge, primul director al Departamentului Arheologic din Taprobane. A coborît pe fața Stîncii, exact cum ai procedat tu. Mă rog, nu chiar *exact*...

Morgan scoase cutia metalică responsabilă de miracol. Singurele elemente vizibile erau doar cîteva butoane și un mic ecran. Oricine ar fi considerat-o un simplu aparat de comunicații.

— Asta e, rosti mîndru. Din moment ce m-ați văzut făcînd o plimbare de o sută de metri pe verticală, sigur aveți deja o idee cum anume funcționează.

— Bunul simț mi-a sugerat un răspuns, însă nici chiar excelentul meu telescop nu l-a confirmat. Aș fi jurat că nu era nimic care să vă susțină.

— Nu e demonstrația pe care am intenționat-o, dar probabil nu a fost rea. Și acum, trucul meu standard de atragere a clienților. Vă rog să puneți degetul în acest inel.

Rajasinghe ezită. Morgan ținea torul de metal, cam de două ori mai mare decît o verighetă, ca și cum ar fi fost electrizat.

— Îmi va produce un șoc? întrebă.

— Șoc nu, mai degrabă o surpriză. Încercați să-l trageți.

Cu destulă precauție, Rajasinghe apucă inelul și aproape că-l scăpă din mînă. Părea viu și legat de Morgan, mai precis de cutia din mîna inginerului. După care cutia scoase un fel de zumzet, iar Rajasinghe își simți degetul atras de o forță miraculoasă. Magnetism? își puse întrebarea. Desigur că nu; nici un magnet nu se comporta într-o asemenea manieră. Improbabila lui ipoteză era corectă; într-adevăr, nu exista nici o altă explicație. El și Morgan se angajaseră într-o veritabilă luptă cu odgonul — cu un cablu invizibil însă.

Deși Rajasinghe își încordă ochii, nu zări nici urmă de fir ori sîrmă care să lege inelul din mîna lui de cutia mînuită de Morgan ca lanseta unei undițe. Întinse mîna liberă să exploreze spațiul dintre ei, dar inginerul i-o dădu repede la o parte.

— Îmi pare rău, zise el. Toți încearcă mișcarea asta cînd văd ce se întîmplă. Ați fi putut să vă tăiați foarte rău.

— Așadar există un fir invizibil. Deștept, însă la ce folosește, altfel decît pentru șmecherii de salon?

Morgan zîmbi larg.

— Nu vă condamn pentru această concluzie; constituie reacția obișnuită. Numai că e complet greșită. Motivul pentru care nu zăriți firul este acela că are doar cîțiva microni în diametru. Mult mai subțire decît pînza de păianjen.

În sfîrșit, socoti Rajasinghe, folosirea depreciatului adjectiv era pe deplin justificată.

— Incredibil. Ce este?

— Rezultatul a două sute de ani de fizică a solidelor. Dacă totuși vă interesează, constituie un cristal de diamant continuu pseudo-monodimensional — cu toate că nu-i format din carbon pur. Mai conține o serie de elemente în cantități strict controlate. Poate fi produs în masă doar în stațiile orbitale, acolo unde gravitația nu interferează cu procesul de creștere.

— Fascinant, șopti Rajasinghe, aproape pentru sine. Trase de cîteva ori de inel să se convingă că tensiunea mai era prezentă și că totul nu era o halucinație a sa.

— Bănui că așa ceva va avea o mulțime de aplicații tehnice. Ar face un minunat tăietor de brînză.

Morgan rîse.

— Un om poate tăia un copac doar în cîteva minute. În schimb e dificil de mînuit, ba chiar periculos. A trebuit să proiectăm mosoare speciale pentru a-l rula și derula. Noi le-am spus "sfîrleze". Aceasta este acționată electric, în scopuri demonstrative. Motorul e capabil să ridice cîteva sute de kilograme și mereu îi găsesc noi întrebuințări. Micul test de astăzi nu a fost cîtuși de puțin întîiul de acest gen.

Codindu-se, Rajasinghe scoase degetul din inel. Acesta căzu, oprindu-se apoi într-o mișcare de pendulare fără vreun suport vizibil, pînă ce Morgan apăsă un buton iar sfîrleaza îl retrase cu un bîzîit ușor.

— Nu ați bătut tot acest drum, doctore Morgan, doar ca să mă uimiți cu ultimele minuni ale științei, deși *sînt* impresionat. Vreau să știu ce legătură au acestea cu persoana mea.

— O mare legătură, domnule Ambasador, răspunse inginerul, serios și formal. Aveți foarte mare dreptate socotind că acest material va avea multe aplicații, dintre care pe unele abia acum începem să le întrezărim.

Iar una din ele, spre bine sau spre rău, va face din liniștita dumneavoastră insuliță centrul lumii. Nu — nu doar al lumii. Al întregului Sistem Solar.

Datorită acestui filament, Taprobane va deveni un cap de pod către planete. Și într-o bună zi, poate, către stele.

10
Ultimul Pod

Paul și Maxine erau doi dintre cei mai buni și mai vechi prieteni ai săi, deși pînă în acest moment nu se văzuseră niciodată și, din cîte știa Rajasinghe, nici nu-și vorbiseră. Existau și puține motive pentru care ar fi făcut-o; nimeni din afara insulei Taprobane nu auzise vreodată de profesorul Sarath, în schimb întregul Sistem Solar ar fi recunoscut-o numaidecît pe Maxine Duval, după chip ori după voce.

Cei doi oaspeți se alungiseră în șezlongurile bibliotecii, în vreme ce Rajasinghe se așezase în fața consolei vilei. Cu toții priveau un al patrulea personaj, așteptînd nemișcat în fața lor.

Prea nemișcat. Un vizitator din trecut, necunoscînd nimic din miracolele zilnice ale electronicii actuale, ar fi decis după cîteva secunde că privește o superbă figurină de ceară. Totuși, o examinare mai atentă ar fi scos la iveală două fenomene deconcertante. "Păpușa" era suficient de transparentă ca lumina puternică să treacă prin ea, iar picioarele i se transformau în ceață la cîțiva centimetri deasupra covorului.

— Îl recunoști pe acest om? întrebă Rajasinghe.

— Nu l-am văzut niciodată în viața mea, replică imediat Sarath. Ar fi bine să fie cineva important, dacă tot m-ai tîrît aici de la Maharamba. Tocmai eram pe cale să dechidem camera relicvelor.

— Eu a trebuit să renunț la concursul de catamarane de pe lacul Saladin, rosti Duval cu faimoasa ei voce de contralto, conținînd destulă enervare ca să pună la locul lui pe oricine cu o piele mai sensibilă decît profesorul Sarath. Și îl cunosc,

desigur. Vrea să construiască un pod din Taprobane în Hindustan?

Rajasinghe rîse.

— Nu. De două secole dipunem de un excelent serviciu de transport. Îmi pare rău că v-am deranjat pe amîndoi cerîndu-vă să veniți aici — cu toate că *tu*, Maxine, de douăzeci de ani îmi tot promiți că vii.

— Adevărat. Femeia oftă. Petrec însă atîta timp în studio, încît uneori uit că afară se întinde o lume reală, populată de cinci mii de prieteni dragi și de vreo cincizeci de milioane de cunoștințe apropiate.

— În care categorie l-ai include pe dr. Morgan?

— L-am întîlnit de trei-patru ori. I-am luat și un interviu special cînd a fost terminat podul Gibraltar. Un personaj impresionant.

Venind din partea Maxinei Duval, aprecierea avea o greutate aparte, socoti Rajasinghe. Vreme de mai bine de treizeci de ani, Duval fusese probabil cel mai respectat membru al profesiunii sale dificile, cîștigînd toate onorurile pe care aceasta i le putea oferi. Un premiul Pulitzer, trofeul Global Times, premiul David Snow reprezentau doar vîrful icebergului. Și recent revenise pe teren, după doi ani de profesorat la Universitatea Columbia, în jurnalistică electronică.

Toate acestea o mai domoliseră, dar nu îi încetiniseră felul de a fi. Nu mai era feminista dură care odată remarcase: "De vreme ce femeile sînt mai bune la făcut copii, probabil Natura a lăsat și bărbaților un talent oarecare în compensație. Pentru moment însă, nu văd care anume." Totuși, nu de mult dezarmase cu ieșirea ei pe președintele unei adunări: "Sînt ziaristă, la naiba, nu ziarist!"

Nimeni nu-i pusese vreodată feminitatea la îndoială. Fusese căsătorită de patru ori, iar felul cum își alegea coechipierii pentru operare la distanță ajunsese vestit. Indiferent de sex, aceștia erau oricum întotdeauna tineri și atletici, pentru a se mișca cu ușurință în pofida celor aproape douăzeci de kilogra-

me de echipament de comunicație de pe umeri. Invariabil, colaboratorii lui Duval erau foarte masculini și bine făcuți. Pe seama ei circula chiar și o glumă, dar complet lipsită de ranchiună, din moment ce și cei mai înfocați rivali o plăceau la fel de mult cum o invidiau.

— Îmi pare rău de cursă, însă observ că Marlin III a cîștigat și fără tine, spuse Rajasinghe. Cred de asemenea că vei admite că invitația mea e mult mai importantă. Dar să-l lăsăm pe Morgan să se explice singur...

Eliberă butonul de PAUZĂ al proiectorului, iar statuia se însufleți.

— Mă numesc Vannevar Morgan. Sînt Ingiñerul-Șef al Construcțiilor Terestre, Divizia Sol. Ultimul meu proiect l-a constituit podul Gibraltar. Acum vreau să vă vorbesc despre ceva incomparabil mai ambițios.

Rajasinghe își studie oaspeții. Morgan le captivase atenția, după cum se și așteptase dealtfel.

Se lăsă pe spate în fotoliu și se pregăti să asculte prezentarea acum familiarului și totuși incredibilului proiect. Ciudat, gîndi, cît de ușor se acceptau convențiile displayului, ignorîndu-se erorile destul de mari ale controlului de înclinare și nivel. Chiar și faptul că Morgan se mișca, în vreme ce de fapt rămînea în același loc, alături de complet falsa perspectivă a fundalului exterior, nu reușea să clatine iluzia realității.

— Era Spațială are aproape două sute de ani. Timp de mai bine de jumătate din acest interval, civilizația noastră a fost strict dependentă de armata de sateliți care înconjoară astăzi Pămîntul.

Comunicațiile globale, previziunile și controlul meteorologic, resursele solului și ale oceanelor, serviciile bancare, poștale și de informații — dacă s-ar întîmpla ceva sistemelor spațiale, ne-am scufunda pur și simplu într-un Ev Mediu. În haosul ce ar rezulta, bolile și foametea ar decima mare parte din specia umană.

Privind dincolo de Pămînt, astăzi cînd avem colonii autono-

me pe Marte, Mercur și Lună, cînd exploatăm bogățiile incalculabile ale asteroizilor, întrevedem începuturile unui veritabil comerț interplanetar. Deși a durat ceva mai mult decît au prezis optimiștii, a devenit evident că doborîrea intangibilității văzduhului reprezintă un modest preludiu la cucerirea spațiului.

Acum însă sîntem confruntați cu o problemă fundamentală, un obstacol ridicat în calea oricărui progres real. Deși munca de cercetare a generații întregi a făcut din rachetă cel mai sigur mod de propulsie...

— Ce, s-a gîndit la biciclete? murmură Sarath.

— ... vehiculele spațiale sînt încă foarte puțin eficiente. Mai rău, efectul lor asupra mediului este devastator. În ciuda tuturor încercărilor de a controla coridoarele de pătrundere în atmosferă, zgomotul lansărilor și al aterizărilor deranjează milioane de persoane. Produsele de evacuare sînt pompate în straturile atmosferice superioare unde au declanșat schimbări climatice, poate cu efecte deosebit de serioase. Toată lumea își aduce aminte de criza cancerului de piele a secolului douăzeci, cauzată de ultraviolete, și costul astronomic al chimicalelor necesare refacerii ozonosferei.

Totuși, dacă interpolăm creșterea traficului pînă la sfîrșitul secolului, vom descoperi că tonajul care trebuie ridicat pe orbită va crește cu aproape cincizeci la sută. Acest lucru nu se poate realiza fără o serie de costuri insuportabile asupra modului nostru de viață — ori chiar asupra existenței noastre. Iar inginerii de propulsie nu pot face nimic. Ei aproape au atins limitele absolute ale performanței stabilite de legile fizicii.

Ce alternativă avem? De veacuri, oamenii visează la antigravitație și la motoare "stelare". Nimeni nu a găsit însă cea mai mică dovadă că aceste lucruri sînt posibile; astăzi credem că reprezintă simple fantezii.

Și totuși, în chiar deceniul lansării primului satelit artificial, un îndrăzneț inginer rus a conceput un sistem capabil să trimită rachetele în muzee. Au trecut ani pînă ca cineva să-l ia

în serios pe Yuri Artsutanov. Au trecut două secole înainte ca tehnologia noastră să ajungă la înălțimea viziunii sale.

Ori de cîte ori asculta înregistrarea, Rajasinghe avea impresia că din acest moment Morgan se însufleția cu adevărat. Era ușor să vezi de ce; inginerul pătrunsese în propriul său domeniu, renunțînd să mai transmită informații din afara experienței sale. Iar în pofida rezervei și temerilor lui, Rajasinghe nu se putea opri să nu împărtășească cîte ceva din acest entuziasm. Un sentiment care în prezent îl încerca arareori.

— Mergeți afară în orice noapte senină, reluă Morgan, și veți observa acea minune atît de comună a epocii noastre — stelele care nu apun și nu răsar, rămînînd fixate în același punct pe cer. Noi, părinții și bunicii noștri, am încetat să mai privim ca pe ceva deosebit sateliții geostaționari și stațiile spațiale ce se deplasează deasupra ecuatorului cu aceeași viteză de rotație ca și Pămîntul, suspendați fiind astfel mereu deasupra aceluiași loc.

Întrebarea pusă de Artsutanov avea sclipirea copilărească a geniului adevărat. Un om deștept nu numai că nu s-ar fi gîndit niciodată la ea, dar ar fi și desconsiderat-o imediat ca absurdă.

Dacă legile mecanicii celeste permit unui obiect să rămînă fixat pe cer, nu ar fi posibil să se coboare de pe acest obiect un cablu pe pămînt, *și astfel să se stabilească un lift care să lege Pămîntul de Cosmos?*

Nu era nimic greșit în teorie, în schimb problemele practice erau enorme. Calculele au indicat că nici un material nu era suficient de rezistent pentru o asemenea sarcină. Cel mai bun oțel s-ar rupe sub propria greutate cu mult înainte de a acoperi distanța de treizeci de mii de kilometri ce separă Pămîntul de orbita sincronă.

Pe de altă parte, nici chiar cele mai puternice oțeluri nu se apropiau de limitele teoretice de rezistență. La scară microscopică, în laborator se creaseră materiale cu un punct de rupere mult mai ridicat. Dacă ar fi fost produse în cantități mari, visul

lui Artsutanov ar fi putut să devină realitate—iar economia transportului spațial s-ar fi transformat total.

Înainte de sfîrșitul secolului douăzeci, materiale super-rezistente—hiperfilamentele—au început să iasă din laboratoare. Erau însă extrem de scumpe, costînd de mai multe ori greutatea lor în aur. Pentru un sistem capabil să vehiculeze întreg traficul orbital ar fi fost necesare milioane de tone. Așa că visul a rămas vis—pînă acum cîteva luni.

Astăzi, fabricile spațiale sînt în stare să producă cantități practic nelimitate de hiperfilament. În sfîrșit putem să construim Liftul Spațial—sau Turnul Orbital, după cum prefer să-l denumesc eu. Într-un anume sens *este* un turn, ridicîndu-se clar deasupra atmosferei și mergînd încă mai departe, mult mai departe...

Morgan se topi, asemeni unei stafii brusc exorcizate. Fu înlocuit de imaginea unui Pămînt de mărimea unei mingi de fotbal, rotindu-se lent. La un braț deasupra lui, fixată mereu deasupra aceluiași punct de pe ecuator, o steluță sclipitoare marca poziția satelitului sincron.

De la stea, două linii subțiri de lumină începură să crească, una din ele înspre Pămînt, cealaltă în direcție opusă, spre spațiul cosmic.

— Cînd construiești un pod, reluă vocea fără trup a lui Morgan, pornești de la capete și sfîrșești cu mijlocul. Cu Turnul Orbital va fi exact pe dos. Plecînd de la satelitul geostaționar, trebuie să construim în sus și în jos în același timp, după un program foarte atent. Țelul este să păstrăm centrul de gravitație întotdeauna în punctul staționar. Dacă nu o facem, satelitul se va deplasa pe o orbită nepotrivită, începînd încet să deriveze în jurul planetei.

Linia descendentă de lumină atinse ecuatorul; simultan, extensia exterioară încetă să mai crească.

— Înălțimea totală va fi de cel puțin patruzeci de mii de kilometri, iar ultima sută de kilometri va reprezenta partea critică, întrucît aici Turnul va fi supus acțiunii uraganelor. Nu

va deveni stabil pînă ce nu va fi solid ancorat la sol.

Și în acel moment, pentru prima dată în istorie vom avea o scară către cer—un pod către aștri. Un simplu lift, acționat ieftin de energie electrică, va înlocui zgomotoasele și costisitoarele rachete, ce vor rămîne să fie utilizate doar pentru sarcinile normale de transport în adîncul spațiului. Iată aici un posibil design al Turnului Orbital.

Globul rotitor dispăru, în vreme ce imaginea plonja spre Turn, străbătîndu-i zidurile ca să dezvăluie secțiunea transversală.

— Veți observa că el este format din patru tuburi identice — două pentru traficul ascendent, două pentru cel descendent. Gîndiți-vă la el ca la o autostradă *verticală* cu patru benzi, de pe pămînt la orbita sincronă. Centrale de fuziune plasate din loc în loc vor asigura întreaga energie necesară; întrucît nouăzeci la sută din energie va fi recuperată, costul net pe pasager va fi de numai cîțiva dolari. Atunci cînd capsulele vor cădea iarăși spre pămînt, motoarele lor vor acționa ca frîne magnetice, generînd electricitate. Spre deosebire de navele de mare altitudine, nu-și vor irosi energia încălzind atmosfera sau provocînd tunete sonice; ea va fi pompată înapoi în sistem. S-ar putea spune că trenurile care coboară le vor alimenta pe cele care urcă. Astfel că și în cazul celei mai critice estimări, Liftul Spațial va fi de o sută de ori mai eficient decît orice rachetă.

În plus, nu există nici o limită de trafic, deoarece la nevoie ar putea fi adăugate tuburi adiționale. Dacă va veni clipa cînd un milion de persoane pe zi vor dori să viziteze Pămîntul, ori să-l părăsească, Turnul Orbital va face față. La urma urmei, metrourile marilor noastre orașe reușeau odată să facă tot atît...

Rajasinghe atinse un buton, oprind vocea lui Morgan.

— Restul este oarecum tehnic. Continuă să explice cum Turnul va funcționa ca o praștie cosmică, lansînd încărcături spre Lună sau spre alte planete, fără a folosi cîtuși de puțin

propulsia reactivă. Cred însă că ați văzut destul ca să vă faceți o idee generală.

— Mintea mea e buimăcită corespunzător, spuse Sarath. Dar pentru numele lui Dumnezeu, ce legătură au toate astea cu mine? Sau cu dumneata?

— Toate la vremea lor, Paul. Comentarii, Maxine?

— Poate că pînă la urmă te voi ierta. Asta ar putea cu adevărat să fie povestea deceniului, sau a secolului. De ce însă graba, ca nu mai pomenim de secret?

— Sînt multe lucruri pe care nu le înțeleg, și aici tu mă poți ajuta. Bănui că Morgan luptă pe mai multe fronturi; pregătește un anunț în viitorul apropiat, însă nu vrea să acționeze pînă nu e sigur de terenul pe care calcă. Mi-a pus la dipoziție prezentarea subînțelegînd faptul că ea nu va ajunge pe circuitele publice de informație. De aceea a trebuit să vă chem aici.

— Știe de această întîlnire?

— Desigur. A fost chiar bucuros cînd i-am zis că doresc să discut cu tine, Maxine. Este evident că are încredere și te dorește aliat. Cît despre *tine*, Paul, l-am asigurat că ești în stare să păstrezi un secret vreme de șase zile fără să faci apoplexie.

— Numai dacă există motive foarte întemeiate.

— Începe să se facă lumină, rosti la rîndul ei Duval. Mă uimiseră cîteva lucruri, dar acum ele capătă un sens. Mai întîi de toate, acesta constituie un proiect *spațial*; iar Morgan este Inginerul Șef al diviziei *terestre*.

— Și?

— Tu întrebi, Johan? Gîndește-te la războiul birocratic ce se va declanșa cînd proiectanții de rachete și industria aerospațială vor auzi vestea! Imperii de trilioane de dolari vor ajunge la răscruce, numai pentru început. Dacă nu-i extrem de prudent, lui Morgan i se va spune "Mulțumim foarte mult, de acum înainte ne vom ocupa noi. Încîntați de cunoștință."

— Pricep, însă Morgan are argumente solide. În definitiv, Turnul Orbital este o clădire, nu un vehicol.

— Cînd avocații vor intra pe rol, nu va mai fi. Nu există prea

multe clădiri a căror etaje superioare se mișcă cu zece kilometri pe secundă, sau oricum, mai repede decît parterul.

— Aici probabil ai atins un punct sensibil. Întîmplător, cînd am mărturisit că amețesc la gîndul unui turn ridicîndu-se o bună parte din drumul către Lună, Morgan mi-a răspuns: "Atunci nu vă gîndiți ca la un turn urcînd *în sus*; gîndiți-vă la un pod conducînd *afară*." Încă mă strădui, fără prea mare succes.

— Ah! exclamă Duval. Iată încă o piesă a jocului de puzzle. Podul.

— Ce vrei să spui?

— Știați că președintele Construcțiilor Terestre, acel măscărici pompos de senator Collins, a vrut ca podul Gibraltar să-i poarte numele?

— Nu, dar faptul explică într-adevăr o serie de lucruri. Mie personal îmi place Collins. Ne-am întîlnit de cîteva ori și l-am găsit un om foarte plăcut și inteligent. N-a făcut la vremea lui niște lucrări de geotermie de mîna întîi?

— Acum o mie de ani, iar *dumneata* nu reprezinți o amenințare pentru reputația sa. Cu tine se poate purta drăguț.

— Și cum a fost salvat Podul de la o asemenea soartă?

— A avut loc o mică revoluție de palat printre inginerii seniori de la CCT. Morgan, bineînțeles, nu a fost deloc implicat.

— De aceea își ține așii în mînecă! Încep să-l admir din ce în ce mai mult. În schimb în prezent a întîlnit un obstacol pe care nu știe cum să-l depășească. L-a descoperit cu cîteva zile în urmă și a trebuit să se oprească, dezarmat.

— Lasă-mă să ghicesc, propuse Duval. E un obicei bun și mă ajută să rămîn în fruntea haitei. Îmi cam dau seama de ce a venit aici. Capătul terestru al sistemului trebuie să fie pe ecuator; altminteri nu s-ar obține verticalitatea. Ca turnul acela din Pisa, înainte să cadă...

— Eu nu văd... începu Sarath, ridicînd din umeri. Ah, ba da... Vocea i se stinse într-o tăcere gînditoare.

— Deci, continuă Duval, există un număr limitat de plasamente posibile pe ecuator. Cea mai mare parte sînt în ocean, nu? Iar Taprobane constituie unul din ele, chiar dacă nu văd ce avantaj în plus prezintă față de Africa sau America de Sud. Ori poate că Morgan vrea să se asigure din toate părțile?

— Ca de obicei, draga mea Maxine, puterile tale de deducție sînt fenomenale. Ești pe calea cea bună, dar mai departe n-ai să ajungi. Cu toate că Morgan a făcut tot posibilul să-mi explice problema, nu am pretenția că am înțeles detaliile științifice. Oricum, se pare că Africa și America de Sud nu corespund Liftului Spațial. Ceva în legătură cu puncte instabile în cîmpul gravitațional al Terrei. Numai Taprobane se potrivește. Mai mult decît atît, un singur loc din Taprobane. Și aici, Paul, intri tu în joc!

— *Mamada?* strigă Sarath în taprobaneză din cauza surprizei.

— Da, tu. Spre nemulțumirea lui, Morgan tocmai a descoperit că singurul punct pe care trebuie să-l obțină deja e ocupat — ca să folosim niște termeni blînzi. Îmi cere așadar sfatul cum să-l mute pe bunul tău prieten Buddy.

Fu rîndul lui Duval să fie uimită.

— Cine? întrebă ea.

Sarath răspunse numaidecît:

— Venerabilul Anandatissa Bodhidharma Mahanayake Thero, beneficiar al templului Sri Kanda, intonă ca o litanie. Așadar despre asta-i vorba.

Pentru o clipă se așternu tăcerea. Apoi o lucire malițioasă apăru în ochii lui Paul Sarath, profesor emerit de arheologie la Universitatea din Taprobane.

— Întotdeauna am dorit să știu ce se întîmplă cînd o forță irezistibilă întîlnește un obiect de neclintit, rosti el visător.

11
Prinţesa tăcută

După ce vizitatorii plecară, Rajasinghe depolarizâ geamurile bibliotecii și rămase multă vreme privind copacii din jurul vilei, dominați de pereții stîncoși ai Yakkagalei ridicată în spatele lor. Exact la patru fix, servirea ceaiului de după-amiază îl smulse din reverie.

— Rani, spune-i lui Dravindra să-mi pregătească bocancii, dacă-i mai găsește. Voi urca pe Stîncă.

Rani se prefăcu că scapă tava de uimire.

— *Aiyo, Mahathaya!* jeli ea cu pretinsă deznădejde. Sînteți nebun! Amintiți-vă ce v-a recomandat doctorul McPherson.

— Escrocul acela scoțian îmi citește întotdeauna cardiograma invers. Și oricum, draga mea, la ce bun să mai trăiesc după ce tu și Dravindra mă veți părăsi?

Nu vorbise doar în glumă și imediat i se făcu rușine de mila pe care o arătase față de propria persoană. Căci Rani o detectase, iar în ochii ei începuseră să lucească lacrimi.

Femeia se răsuci ca el să nu-i observe emoția și rosti în englezește:

— M-am oferit să rămîn, cel puțin pentru primul an al lui Dravindra...

— Știu, și nici nu mă gîndesc să accept. Dacă Berkeley nu s-a schimbat de cînd l-am văzut eu ultima oară, atunci el va avea nevoie de tine acolo. (Dar nu mai mult decît mine, deși într-un alt mod, adăugă în gînd.) Și fie că-ți vei da sau nu examenele tu însăți, niciodată nu e prea devreme să începi să înveți să fii soția unui președinte de colegiu.

Rani zîmbi.

— Nu știu dacă-i o soartă îmbucurătoare, din cele cîteva exemple groaznice pe care le cunosc. Reluă iarăși în taprobaneză. Nu vorbiți serios, nu-i așa?

— Ba da. Nu pînă în vîrf, desigur, numai pînă la fresce. Au trecut cinci ani de cînd nu le-am mai vizitat. Dacă mai întîrzii mult... Nu era nevoie să termine propoziția.

Rani îl studie în tăcere cîteva clipe și decise că orice argument ar fi fost zadarnic.

— Am să-i spun lui Dravindra. *Și* lui Jaya — în caz că vor fi nevoiți să vă poarte înapoi pe brațe.

— Foarte bine, cu toate că nu cred că Dravindra ar avea nevoie de ajutor.

Rani îi dărui un zîmbet larg, îmbinînd mîndria cu plăcerea. Perechea asta, își zise Rajasinghe nostalgic, constituise lozul lui cel mai norocos în loteria națională și spera că cei doi ani de serviciu social le făcuseră tot atîta plăcere cît și lui. În această epocă, servitorii personali reprezentau un lux rar, atribuit doar oamenilor cu merite deosebite. Rajasinghe nu cunoștea pe nimeni care să aibă trei.

Pentru a-și economisi forțele, străbătu grădinile plăcerii pe un triciclu cu baterii solare. Dravindra și Jaya preferau să meargă pe jos, pretinzînd că astfel ajungeau mai repede. Aveau dreptate, căci foloseau scurtături. El unul însă urcă încet, oprindu-se des să-și recapete respirația, pînă ce atinse lungul coridor al Galeriei Inferioare, acolo unde Zidul Oglinzii înainta paralel cu fața Stîncii.

Urmărită de privirile curioase ale turiștilor, o tînără arheoloagă dintr-una din țările africane căuta să descopere inscripții pe perete, ajutată de o puternică lumină oblică. Rajasinghe simți nevoia să o avertizeze că șansele de a face o nouă descoperire erau practic nule. Paul Sarath petrecuse douăzeci de ani cercetînd fiecare milimetru pătrat al suprafeței, iar cele trei volume cu *Inscripțiile Yakkagalei* reprezentau o operă monumentală de scolastică, fără putința de a fi vreodată ega-

Iată – fie și numai deoarece nu exista nimeni altul la fel de iscusit în citirea vechilor inscripții taprobane.

Amîndoi erau tineri cînd Paul își începuse munca vieții. Rajasinghe își aducea aminte că stătuse chiar în acest loc, în vreme ce pe atunci asistentul în epigrafie al Departamentului de Arheologie urmărea semnele aproape indescifrabile pe mortarul galben, traducînd poemele adresate frumuseților de pe stînca de deasupra. După atîtea secole, versurile încă stîrneau ecouri emoționante în inimile cititorului:

Tissa sînt, căpitan de gardă.
Cinzeci de leghe am bătut să admir ochii languroși,
însă ele nu vor să-mi vorbească.
Este oare drept?

Fie ca o mie de ani să dăinuiți aici,
ca iepurele pe care Regele Zeilor
l-a pictat pe lună. Sînt preotul Mahinda
din vihara Tuparamei.

Această speranță fusese în parte îndeplinită, parțial negată. Se scursese de două ori mai mult timp de cînd doamnele Stîncii ședeau aici, supraviețuind într-o epocă situată dincolo de imaginația preotului. Cît de puține însă rămăseseră! Unele inscripții se refereau la "cele cinci sute de fecioare cu pielea aurie"; chiar admițînd exagerarea figurii de stil, era limpede că mai puțin de o zecime din frescele originale rezistaseră ravagiilor timpului și răutății omului. În schimb, cele douăzeci rămase se aflau în siguranță pentru totdeauna, frumusețea fiindu-le înregistrată pe nenumărate filme, casete și cristale.

Cu siguranță supraviețuiseră mai mult decît acel mîndru scrib, ce nu socotise necesar să-și lase numele.

Am ordonat ca drumul să fie curățat,
încît pelerinii să vadă

minunatele fecioare așteptînd pe coasta muntelui.
Eu sînt Regele.

De-a lungul anilor, Rajasinghe — el însuși purtător al unui nume regesc și neîndoielnic gazdă a multor gene regale — meditase adeseori la aceste cuvinte. Ele demonstrau atît de perfect natura efemeră a puterii, inutilitatea oricărei ambiții. "Eu sînt Regele." Ah, dar *ce* rege? Monarhul care stătuse pe aceste blocuri de granit, netede atunci, cu o mie opt sute de ani în urmă, fusese probabil un bărbat capabil și inteligent; nu izbutise însă să-și închipuie că va veni un timp cînd el se va topi într-un anonimat la fel de profund ca al ultimului dintre supușii săi.

Atribuirea era definitiv compromisă. Cel puțin zece regi ar fi putut înscrie acele vorbe mîndre. Unii domniseră ani, alții numai săptămîni și puțini fuseseră cei ce muriseră pașnic în paturile lor. Nimeni nu avea să știe cu precizie dacă regele care nu găsise de cuviință să-și scrie numele era Mahatissa II, Bhamani ori Candamukhasiva, Moggallana I ori Kittisena, sau Sirisamghabodhi... ori un alt monarh, poate nici măcar menționat de lunga și încurcata istorie a insulei.

Omul de la lift fu uimit să-și vadă distinsul oaspete, și îl salută deferențial pe Rajasinghe. În timp ce cușca urca încet cei cincisprezece metri, vizitatorul își aminti cum pe vremuri disprețuia serviciile liftului în favoarea scării spiralate, pe care Dravindra și Jaya urcau chiar acum cu exuberanța tinereții.

Liftul se opri, iar el păși pe o platformă mică de oțel, extinsă în afara crestei. Dedesubt și în spate se căscau o sută de metri de spațiu gol, dar plasa de sîrmă oferea destulă siguranță. Nici cel mai hotărît sinucigaș nu putea evada din cușca suficient de largă ca să primească douăsprezece persoane, lipită la baza încremenitului val de piatră.

Aici, printr-o întîmplare, stînca formase o mică grotă, și astfel protejate de elementele naturii se aflau supraviețuitoarele curții cerești a Regelui Kalidasa. Rajasinghe le salută în

tăcere, așezîndu-se recunoscător în scaunul oferit de ghidul oficial.

— Aș dori să fiu lăsat singur zece minute, rosti calm. Jaya, Dravindra, vedeți dacă nu reușiți cumva să-i îndepărtați pe turiști.

Însoțitorii îl priviră încurcați; la fel și ghidul, care potrivit regulamentului nu avea voie să părăsească frescele. Ca întotdeauna însă, Ambasadorului Rajasinghe i se îndeplini dorința, fără să fie nevoie nici măcar să ridice vocea.

— *Ayu bowan*, salută siluetele tăcute după ce rămaseră singuri. Iertați-mă că v-am neglijat atîta timp.

Așteptă politicos un răspuns, dar ele nu-i acordară mai multă atenție decît oricărui alt admirator din ultimele douăzeci de secole. Rajasinghe nu se descurajă; se obișnuise cu indiferența lor. Într-adevăr, ea le sporea farmecul.

— Am o problemă, dragele mele. I-ați urmărit pe toți invadatorii insulei venind și plecînd, încă din vremea lui Kalidasa. Ați privit jungla crescînd ca o maree în jurul Yakkagalei, și retrăgîndu-se apoi în fața securii și a plugului. Dar nimic esențial nu s-a schimbat în acești ani. Natura a fost blîndă cu micuța Taprobane, la fel istoria. A lăsat-o în pace...

Astăzi însă secolele de liniște par să se apropie de un sfîrșit. Insula noastră poate să devină centrul lumii... al multor lumi. Muntele acela pe care îl priviți de atîta vreme, acolo către sud, ar putea fi cheia către Univers. Dacă lucrurile se vor petrece astfel, Taprobanele pe care noi îl știm și îl iubim va înceta să mai existe.

Poate n-am cum să fac mare lucru. Dar mai am ceva putere ca să ajut, sau ca să stînjenesc. Mai am încă mulți prieteni. Dacă doresc, sînt în stare să întîrzii acest vis—coșmar?—cel puțin pînă după moartea mea. Să o fac? Sau să-l ajut pe acest om, indiferent de adevăratele sale motive?

Își întoarse privirile spre favorita lui, singura care nu-și ferea ochii cînd el se uita la ea. Toate celelalte fete priveau în depărtare, ori examinau florile din mîini. Singură ea, căreia el

îi dăruise dragostea din tinerețe, părea, dintr-un anume unghi, să-i răspundă privirii.

— Ah, Karuna! Nu e drept să pui astfel de întrebări. Ce știi tu despre lumile *reale* de dincolo de cer, ori despre nevoia omului de a le atinge? Deși odată ai fost una din zeițe, paradisul lui Kalidasa rămîne totuși o iluzie.

Oricum, indiferent ce viitor straniu vezi, eu unul nu îl voi trăi. Ne cunoaștem de multă vreme — judecînd după criteriile mele, dacă nu și după ale tale. Cît timp voi mai putea, te voi privi din vilă; nu cred însă că ne vom mai întîlni vreodată. Adio — și mulțumesc, frumoaselor, pentru plăcerea dăruită de-a lungul anilor. Transmiteți-le salutările mele celor ce-mi vor călca pe urme.

Acestea fiind spuse, coborînd scara în spirală și ignorînd liftul, Rajasinghe nu simți cîtuși de puțin că-și ia rămas bun. Dimpotrivă, parcă scuturase de pe umeri cîțiva ani (în definitiv, la șaptezeci și doi de ani nu ești chiar bătrîn). Vedea că Dravindra și Jaya îi observaseră înviorarea după felul în care li se luminaseră chipurile.

Poate că ieșirea lui la pensie începuse să devină plicticoasă. Poate că și el și insula Taprobane aveau nevoie de aer proaspăt care să curețe pînzele de păianjen — așa cum musonul dădea iarăși viață după luni de cer greu și toropit.

Fie că avea sau nu să reușească, proiectul lui Morgan aprindea imaginația și mișca sufletul. Kalidasa l-ar fi invidiat — și aprobat.

II

TEMPLUL

"În vreme ce religii diferite se luptă între ele pentru a-și atribui posesia adevărului absolut, în opinia noastră adevărul religios poate fi total neglijat... Dacă se încearcă a se stabili locul religiei în evoluția umanității, se va vedea se pare că ea nu reprezintă atît de mult o achiziție de lungă durată, cît o paralelă la nevroza pe care individul civilizat trebuie să o trăiască pe drumul dintre copilărie și maturitate."

Sigmund Freud
***Noi lecturi introductive în Psihoanaliză**, 1932*

"Bineînțeles că omul l-a făurit pe Dumnezeu după propriul său chip; dar ce alternativă avea? Așa cum o înțelegere reală a geologiei nu a fost posibilă pînă ce nu am ajuns să studiem și alte lumi, la fel o teologie valabilă trebuie să aștepte contactul cu inteligențe extraterestre. Un domeniu de studiu ca religia comparată nu poate exista atîta timp cît studiem doar religiile omului."

El Hadji Mohammed ben Selim
Profesor de religie comparată,
Cuvînt de deschidere,
Universitatea Brigham Young, 1998

"Trebuie să așteptăm, nu fără anxietate, răspunsurile la următoarele întrebări: (a) care sînt, și dacă sînt, conceptele religioase ale unor entități cu zero, unul, doi sau mai mulți «părinți»; (b) găsim credință religioasă doar în cazul organismelor care au contact strîns cu genitorii lor pe parcursul anilor formativi?

Dacă vom descoperi că religia există exclusiv la forme inteligente de maimuțe, delfini, elefanți, cîini etc., dar **nu** și printre computere extraterestre, termite, pești, broaște țestoase sau colectivități de amibe, s-ar putea să ne vedem obligați să tragem niște concluzii dureroase...

Poate că atît dragostea cît și religia nu apar decît la mamifere, pentru exact aceleași motive. Faptul este sugerat și de un studiu al patologiilor. Oricine se îndoiește de legătura dintre fanatismul religios și perversiune, ar trebui să cerceteze cu atenție **Malleus maleficarum**, ori volumul lui Huxley **The Devils of Loudun**[1]."

Ibid.

"Celebra remarcă a doctorului Charles Willis (Hawai, 1970), că religia reprezintă un rezultat al malnutriției, nu este, în sine, mai folositoare decît oarecum nedelicata refulație monosilabică rostită de Gregory Bateson. Ceea ce probabil doctorul Willis a vrut să spună era că: (1) halucinațiile provocate de foamete voluntară sau involuntară sînt interpretate ușor ca viziuni religioase; (2) foamea în **această** viață încurajează credința într-o viață de apoi compensatorie, ca un mecanism, poate esențial, de supraviețuire psihologică.

Este într-adevăr o ironie a soartei că studiile privind așa-numitele droguri psihedelice au dovedit că acestea au un efect exact contrar, conducînd la detecția chimicalelor «apotetice» naturale în creier. Descoperirea faptului că cel mai devotat adept al unui cult poate fi convertit la oricare altul printr-o doză judicioasă de 2-4-7 orto-parateosamină a constituit, probabil, cea mai devastatoare lovitură primită vreodată de religie.

Bineînțeles, asta pînă la evenimentul Starglider..."

R. Gabor,
Bazele Farmacologice ale Religiei
Miskatonic University Press, 2069

(1) Aldous Huxley (1894-1963), important scriitor englez, a cărui operă a gravitat în ultima parte a vieții în jurul gîndirii mistice hinduse (n.tr.)

12
Starglider

Ceva de acest fel fusese așteptat în ultima sută de ani și multe alarme false se dăduseră în timp. Și totuși, atunci cînd în final s-a întîmplat, omenirea a fost luată prin surprindere.

Semnalul radio din direcția lui Alfa Centauri era atît de puternic, încît la început a fost detectat ca o interferență pe circuitele comerciale obișnuite. Faptul s-a dovedit extrem de jenant pentru toți radio-astronomii care de atîtea decenii scrutau spațiul cosmic în căutarea unor mesaje inteligente, mai cu seamă deoarece demult renunțaseră să mai ia în considerație triplul sistem al lui Alpha, Ceta și Proxima Centauri.

Dintr-odată, orice radiotelescop capabil să cerceteze emisfera sudică a fost ațintit asupra constelației Centaurus. Într-un interval de ore, s-a făcut o descoperire și mai senzațională încă. Semnalul nu venea din sistemul respectiv, ci de la un punct aflat cu o jumătate de grad mai departe. Și care se mișca.

A fost prima idee despre adevăr. Atunci cînd ea s-a confirmat, întreaga activitate a omenirii s-a întrerupt.

Puterea semnalului nu mai surprindea. Sursa se găsea deja adînc în interiorul Sistemului Solar, apropiindu-se de soare cu șase sute de kilometri pe secundă. Îndelung așteptații, mult temuții vizitatori din spațiu sosiseră în cele din urmă...

Totuși, vreme de treizeci de zile intrusul nu întreprinse nimic, depășind planetele exterioare și transmițînd invariabil o serie de pulsații menite doar să anunțe "Iată-mă!". Nu făcu nici o încercare să răspundă semnalelor trimise către el, și nu

aduse nici o modificare orbitei sale naturale, de cometă. Dacă nu încetinise cumva de la o viteză mult mai mare, atunci călătoria sa din sistemul Centaurului durase două mii de ani. Unii considerară faptul liniștitor, întrucît sugera natura artificială a vizitatorului; alții se arătară dezamăgiți, resimțind puternic absența unor extratereștri reali, vii.

Întregul spectru de posibilități fu discutat, *ad nauseam*, în toate mediile de informare, în toate parlamentele Pămîntului. Fiecare scenariu imaginat vreodată în science fiction, de la sosirea unor zei binevoitori la invazia unor vampiri sugători de sînge, fu dezgropat și analizat cu solemnitate. Compania londoneză Lloyd încasă prime substanțiale de la cetățeni dornici să se asigure împotriva tuturor eventualităților viitoare — inclusiv a unora care dacă ar fi devenit realitate le-ar fi lăsat prea puține șanse să ridice vreodată despăgubirea.

Apoi, după ce străinul trecu de orbita lui Jupiter, instrumentele omului începură să învețe cîte ceva despre el. Cea dintîi descoperire provocă o panică de scurtă durată. Obiectul măsura cinci sute de kilometri în diametru — dimensiunea unei mici lune. Poate că la urma urmei era o lume mobilă, transportînd o armată de invazie...

Teama se risipi atunci cînd observații mai precise indicară faptul că trupul propriu-zis al intrusului avea doar cîțiva metri în diametru. Haloul de cinci sute de kilometri din jurul său constituia ceva familiar — un reflector parabolic delicat, rotindu-se ușor, replică exactă a radiotelescoapelor orbitale. Probabil aceasta era antena cu ajutorul căreia vizitatorul păstra legătura cu baza de plecare. Și prin care, chiar în clipa aceea, își transmitea fără îndoială înapoi acasă descoperirile, pe măsură ce scana Sistemul Solar și trăgea cu urechea la emisiunile radio, de televiziune și de date ale omenirii.

Apoi veni o altă surpriză. Uriașa antenă *nu* era direcționată către Alfa Centauri, ci înspre o cu totul altă regiune a cerului. Începu să pară că sistemul Centaurus constituise doar ultimul port de plecare al vehiculului, și nu originea lui.

Astronomii încă meditau asupra acestor lucruri cînd beneficiară de o șansă extraordinară. Un satelit solar meteorologic, în misiune de rutină dincolo de orbita lui Marte, amuți brusc, recăpătîndu-și însă vocea radio un minut mai tîrziu. După ce i se studiară înregistrările, se descoperi că instrumentele fuseseră temporar paralizate de o radiație intensă. Satelitul tăiase însăși raza de emisie a vizitatorului—după care calculul destinației nu mai pusese probleme.

Nu se găsea nimic în acea direcție pe o distanță de cincizeci și doi de ani-lumină, exceptînd o pitică roșie foarte puțin vizibilă și probabil foarte bătrînă, unul din acei mici sori cumpătați care aveau să strălucească liniștiți miliarde de ani după ce splendizii giganți ai galaxiei își vor fi epuizat energiile. Nici un radiotelescop nu o examinase îndeaproape; în prezent, toate aparatele ce nu scrutau vizitatorul se îndreptaseră spre bănuita lui origine.

Rezultatul nu se lăsă așteptat, sosind sub forma unui mesaj puternic focalizat în banda de un centimetru. Constructorii încă se mai aflau în contact cu vehiculul lansat cu mii de ani în urmă; în schimb, instrucțiunile primite de acesta în prezent erau vechi de jumătate de secol.

Apropiindu-se de orbita lui Marte, vizitatorul indică primul semn de recunoaștere a prezenței omului, în cel mai dramatic și mai precis mod imaginabil. Începu să transmită imagini standard de televiziune pe 3075 de linii, mixate cu un fluent videotext în limbile engleză și mandarină, deși puțin mai poticnit. Prima conversație cosmică începuse—și nu cum se închipuise întotdeauna, cu o întîrziere de decenii, ci numai de minute.

13
Umbră la răsărit

Morgan ieșise din hotel la patru dimineața, pe o noapte clară, fără lună. Nu era prea încîntat de oră aleasă, însă profesorul Sarath, cel care făcuse toate aranjamentele, îi promisese că va merita.

— Nu veți înțelege nimic despre Sri Kanda, afirmase el, pînă ce nu veți privi răsăritul de pe vîrful său. Iar Buddy — ăă... Maha Thero — nu primește oaspeți la o altă oră. Zice că-i un mod splendid de a-i descuraja pe simplii curioși.

Așa că Morgan se conformase cît mai grațios posibil.

Ca să înrăutățească și mai mult situația, șoferul taprobân persistase în a susține o conversație rapidă, mai degrabă un monolog, aparent menit să stabilească un profil complet al personalității pasagerului său. Întrebările fuseseră puse cu o asemenea jovialitate ingenioasă, încît Morgan nu se putuse simți ofensat, cu toate că ar fi preferat în schimb tăcerea.

Ar fi dorit de asemenea, uneori chiar cu ardoare, ca șoferul să acorde o atenție sporită serpentinelor scufundate în întuneric. Poate că de aceea era mai bine că nu vedea vîrfurile și prăpăstiile pe lîngă care treceau. Drumul reprezenta un triumf al ingineriei militare din secolul al nouăsprezecelea — lucrarea ultimei puteri coloniale, construit în scopul unei campanii decisive contra mîndrilor munteni din interiorul țării. Dar nu fusese niciodată convertit la funcționare automată, și existau momente cînd Morgan se întreba dacă va supraviețui călătoriei.

Și apoi, brusc, uită de frică și de ora matinală.

— Iată-l! rosti mîndru șoferul, în vreme ce mașina ocolea flancul unei culmi de deal.

Sri Kanda era încă invizibil într-un întuneric ce nu prevestea prin nimic apropierea răsăritului. Prezența îi era dezvăluită de o bandă subțire de lumini, zigzagînd înainte și înapoi printre stele, atîrnînd ca prin farmec pe cerul nopții. Morgan era conștient că privea pur și simplu lămpile instalate cu două sute de ani în urmă pentru a-i ghida pe pelerini de-a lungul celei mai lungi scări din lume, însă prin sfidarea aruncată logicii și gravitației ea îi apărea aproape ca o previziune a propriului său vis. Cu epoci înainte de a se naște el, inspirați de filozofii cu greu imaginabile, oamenii începuseră munca pe care el spera acum să o sfîrșească. Într-un sens extrem de literal, ridicaseră primele trepte ale unui drum spre aștri.

Fără să se mai simtă somnoros, Morgan urmări cum banda luminoasă se apropie și se transformă într-un colier de nenumărate mărgele sclipitoare. Muntele devenise vizibil ca un triunghi negru eclipsînd jumătate din boltă. Exista ceva sinistru în prezența lui tăcută, copleșitoare. Morgan putea chiar să-și închipuie că era într-adevăr lăcașul unor zei ce-i cunoșteau țelul și își adunau în prezent puterile împotriva lui.

Gîndurile negre fură complet uitate cînd ajunseră la punctul terminus al telefericului, unde Morgan avu surpriza să găsească — la ora cinci dimineața! — în jur de o sută de persoane, înghesuite în mica sală de așteptare. Comandă o binevenită cafea fierbinte pentru el și pentru guralivul său șofer. Spre ușurarea sa, omul nu-și manifestă intenția să urce.

— Am făcut ascensiunea de cel puțin douăzeci de ori, spusese acesta cu o plictiseală probabil exagerată. Eu unul voi dormi în mașină pînă vă întoarceți.

Morgan cumpără biletul, făcu un calcul rapid și aprecie că rîndul îi venea la al treilea sau al patrulea transport. Era bucuros că ascultase sfatul lui Sarath și strecurase în buzunar un costum termoreglabil. La numai doi kilometri altitudine era foarte frig. În vîrf, cu trei kilometri mai sus, trebuia să dom-

nească gerul.

Înaintînd de-a lungul liniei de de vizitatori tăcuți și somnoroși, Morgan observă cu amuzament că era singurul *fără* aparat de filmat. Unde erau pelerinii adevărați? își puse întrebarea, apoi își aminti; aceștia nu aveau cum să se găsească aici. Nu există nici un drum ușor spre rai, nirvana, sau orice ar fi căutat cei credincioși. Meritul se dobîndea doar prin propriile eforturi, și nu cu ajutorul mașinilor. O doctrină interesantă, conținînd dealtfel mult adevăr; erau însă și momente cînd doar o mașină putea să rezolve o treabă.

În sfîrșit obținu un loc în teleferic, iar acesta se puse în mișcare cu niște scîrțîituri puternice ale cablurilor. Încă o dată Morgan simți strania senzație de anticipare a momentului. Liftul pe care-l plănuia el avea să ridice sarcini la înălțimi de zece mii de ori mai mari decît banalul teleferic unde se afla în prezent, datînd după toate probabilitățile încă din secolul al douăzecilea. Și totuși, la urma urmelor principiile de bază erau foarte asemănătoare.

În exteriorul telefericului domnea un întuneric total, cu excepția clipelor în care vreuna din secțiunile scării iluminate intra în cîmpul vizual al pasagerilor. Erau pustii, ca și cum nenumăratele milioane ce trudiseră pe panta muntelui în ultimele trei mii de ani nu lăsaseră nici un succesor. Apoi Morgan realiză că cei ce efectuau ascensiunea cu piciorul se aflau deja mult mai sus spre întîlnirea lor cu zorii; lăsaseră în urmă poalele muntelui de ceasuri întregi.

La patru kilometri schimbară vagoanele. Străbătură pe jos o scurtă distanță către o altă stație, însă transferul nu-i întîrzie mult.Morgan era bucuros de haină, și-și strînse aproape de corp stofa metalizată. Sub tălpi avea gheață și respira adînc în aerul rarefiat. Nu fu deloc surprins să zărească șiruri de tuburi de oxigen în stație, cu instrucțiunile de utilizare plasate în locuri vizibile.

Și acum, odată cu începutul ascensiunii finale, apărură primele semne ale zilei. Stelele estice încă străluceau cu o

măreție nediminuată — Venus cea mai luminoasă dintre toate — în schimb cîțiva nori subțiri începură să lucească slab odată cu răsăritul. Morgan își privi neliniștit ceasul, întrebîndu-se dacă va ajunge la timp. Se liniști constatînd că de răsărit îl mai despărțeau treizeci de minute.

Unul dintre pasageri indică deodată imensa scară, vizibilă din cînd în cînd sub ei pe măsură ce șerpuia pe coastele tot mai abrupte. Nu mai era pustie; mișcîndu-se cu o încetineală de vis, zeci de bărbați și de femei se osteneau răbdători în fața treptelor fără de sfîrșit. Cu fiecare minut, tot mai mulți intrau în cîmpul de vedere al celor din teleferic. De cîte ore urcau oare? se întrebă Morgan. Cu certitudine urcaseră întreaga noapte, și poate mai mult decît atît, deoarece mulți dintre pelerini erau destul de vîrstnici și nu ar fi reușit să termine drumul într-o singură zi. Fu surprins să constate că atît de mulți încă credeau.

O clipă mai tîrziu văzu primul călugăr — o siluetă înaltă, învesmîntată într-o robă portocalie, pășind cu regularitatea unui metronom și privind țintă înainte, ignorînd complet liftul care plutea deasupra capului său ras. De asemenea părea să ignore elementele naturii, întrucît brațul și umărul drept îi erau dezgolite în fața vîntului înghețat.

Vagonul încetini treptat apropiindu-se de punctul terminus. Se opri, își vărsă încărcătura de pasageri amorțiți și își reluă lunga coborîre. Morgan se alătură mulțimii de două sau trei sute de oameni înghesuindu-se într-un mic amfiteatru tăiat în fața vestică a muntelui. Cu toții scrutau întunericul, deși nu era nimic altceva de văzut decît panglica de lumină șerpuind jos în abis. Cîțiva cățărători întîrziați făceau un ultim efort, credința lor luptîndu-se să biruiască oboseala.

Morgan se uită iarăși la ceas: încă zece minute. Niciodată înainte nu se mai aflase într-o mulțime atît de tăcută de oameni. Turiști cu aparate de filmat și pelerini devotați erau în prezent uniți de aceeași speranță. Vremea era perfectă; curînd aveau să afle dacă făcuseră călătoria în zadar sau nu.

Din templul invizibil, în întuneric la o sută de metri deasupra lor, se auzi un clinchet delicat; simultan, toate lampioanele uimitoarei scări fură stinse.

Vedea acum, așa cum așteptaseră cu spatele la răsărit, primele lumini ale zilei pe norii departe dedesubt; dar corpul imens al muntelui încă întîrzia răsăritul soarelui.

Clipă de clipă, lumina sporea de ambele părți ale lui Sri Kanda, pe măsură ce soarele înconjura ultimele bastioane ale întunericului. Apoi, din mulțimea de oameni în așteptare se ridică un murmur înăbușit.

Un moment nu se văzu nimic. După care fu acolo, întinzîndu-se pe jumătate din Taprobane — un triunghi albastru perfect simetric, cu marginile bine conturate. Muntele nu-și uitase adoratorii. Acolo se întindea faimoasa sa umbră, peste oceanul de nori, simbol pe care orice pelerin îl putea interpreta după dorință.

Umbra părea aproape materială în perfecțiunea ei rectilinie, mai degrabă asemănătoare unei piramide răsturnate și nu doar o fantomă de umbre și lumini. În vreme ce lumina creștea în jur iar primele raze ale soarelui reușeau să treacă de coastele muntelui, prin contrast deveni chiar mai închisă și mai densă. Și totuși, în spatele păturii subțiri de nori responsabile pentru existența ei, Morgan reușea vag să discearnă lacurile, dealurile și pădurile pămîntului în deșteptare.

Vîrful acelui triunghi cețos trebuia să gonească spre el cu viteză enormă pe măsură ce soarele se ridica vertical îndărătul muntelui, însă Morgan nu era conștient de mișcare. Timpul parcă încremenise; trăia unul din rarele momente ale vieții cînd nu mai socotea minutele. Umbra eternității îi acoperise sufletul, așa cum umbra muntelui se așternuse pe nori.

Imaginea începu să se topească, întunericul scurgîndu-se de pe cer asemeni unei pete dispersate în apă. Peisajul fantomatic, sclipitor, de dedesubt începea să capete claritate. Undeva la jumătatea drumului pînă la orizont avu loc o explozie de lumină cînd soarele lovi ferestrele estice ale unei clădiri. Din-

colo de ea — în caz că ochii nu îl înșelau — Morgan zări banda închisă la culoare a mării înconjurătoare.

O nouă zi începuse în Taprobane.

Încet, vizitatorii se împrăștiară. Unii se întoarseră la stația de teleferic, în vreme ce alții, mai energici, se îndreptară spre scară, cu impresia falsă că la coborîre va fi mai ușor decît la urcare. Majoritatea vor fi fericiți să prindă iarăși liftul la stația următoare.

Singur Morgan își continuă drumul în sus, de-a lungul scurtei scări ce conducea spre mănăstire și spre vîrful muntelui, urmărit de numeroase priviri curioase. Cînd atinse peretele neted, lucind slab în prezent în bătaia razelor solare, respira sacadat și fu bucuros să se sprijine o clipă de masiva ușă din lemn.

Cu siguranță cineva îl urmărise. Înainte să găsească o sonerie sau o altă modalitate de a-și anunța sosirea, ușa se deschise în liniște și fu primit de un călugăr în robă galbenă, care-l salută cu palmele împreunate.

— *Ayu bowan*, dr. Morgan. Mahanayake Thero vă așteaptă.

14
Educaţia lui Starglider

Extras din *Starglider Summaries*, ediția întîi, 2071

"Cunoaștem în prezent că satelitul interstelar desemnat în general sub denumirea de Starglider[1] este complet autonom, operînd după un set de instrucțiuni programate în el acum șaizeci de mii de ani. Cînd călătorește între sori, folosește antena de cinci sute de kilometri pentru a trimite înapoi la bază informații cu o ciclicitate destul de rară, cît și pentru a primi ocazionale reprogramări dinspre Starholme[2], ca să adoptăm frumosul nume găsit de poetul Llewellyn ap Cymru.

Atunci cînd traversează însă un sistem planetar, reușește să capteze energia solară, astfel încît rata de transmisie a informațiilor crește enorm. Își încarcă de asemeni bateriile, deși analogia este fără îndoială nu tocmai potrivită. Și deoarece, asemeni propriilor noștri Pioneers și Voyagers[3], utilizează cîmpurile gravitaționale ale corpurilor cerești pentru a trece de la o stea la alta, va opera un timp nedefinit dacă nu va suferi defecțiuni mecanice, ori dacă un accident cosmic nu-i va pune capăt carierei.

Centaurus reprezintă al unsprezecelea port de destinație al

---

(1) În traducere din limba engleză, planor stelar (n.tr.)
(2) În limba engleză, ostrov stelar (n.tr.)
(3) Serie de staţii spaţiale americane, lansate începînd cu 11 oct. 1958, cu scopul studierii Lunii, Soarelui și planetelor exterioare (n.tr.)

său. După ce a ocolit soarele nostru ca o cometă, noul său curs a fost stabilit exact către Tau Ceti, la doisprezece ani-lumină depărtare. Dacă acolo există cineva, Starglider va fi pregătit să-și înceapă următoarea conversație cu puțin după anul 8100 d.Chr.

Starglider combină funcțiile de ambasador și de explorator. Atunci cînd, la sfîrșitul uneia dintre milenarele-i călătorii descoperă o cultură tehnologică, stabilește relații de prietenie cu localnicii și începe schimbul de informații, probabil singura formă posibilă de comerț interstelar. Înainte de a-și relua călătoria fără de sfîrșit, Staglider dezvăluie locația lumii sale de origine – așteptînd deja un mesaj direct din partea celui mai nou membru al rețelei galactice de comunicații.

În cazul nostru, ne putem oarecum mîndri cu faptul că am identificat steaua sa natală și chiar am transmis primele mesaje, înainte ca Starglider să ne ofere orice fel de hărți. Acum trebuie să așteptăm doar o sută patru ani răspunsul. Cît de norocoși sîntem, să avem vecini atît de apropiați!

A devenit limpede de la primele mesaje că Starglider înțelegea sensurile mai multor mii de cuvinte englezești și chinezești, pe care le dedusese din analiza transmisiilor de televiziune, radio și mai cu seamă, a serviciilor videotext. Ceea ce recepționase însă pe durata apropierii constituia o mostră foarte nereprezentativă din întregul spectru al culturii umane; conținea prea puțină știință avansată, puțină matematică superioară, și doar o selecție întîmplătoare de literatură, muzică și arte vizuale.

Asemeni oricărui geniu autodidact, Starglider avea prin urmare lipsuri enorme în educația lui. Luînd în considerație principiul că e mai bine să oferi mai mult decît mai puțin, imediat după ce contactul a fost stabilit, lui Starglider i s-au prezentat dicționarul englez *Oxford* și *Marele Dicționar Chinez* (ediția mandarină), precum și *Encyclopedia Terrae*. Transmiterea lor digitală a ținut cu puțin peste cincizeci de minute și

imediat a urmat un interval de liniște de aproape patru ore din partea lui Starglider — cel mai mare interval de tăcere de acest gen. După ce contactul a fost reluat, vocabularul său se îmbogățise enorm; în plus, în nouăzeci și nouă la sută din cazuri ar fi trecut testul Turing cu ușurință — cu alte cuvinte, din mesajele primite nu se putea deduce dacă Starglider era o mașină sau o ființă omenească foarte inteligentă.

Existau scăpări ocazionale — spre exemplu, folosirea incorectă a unor termeni cu sens ambiguu, alături de absența conținutului emoțional din dialog. Așa ceva nu era decît de așteptat; asemeni computerelor terestre avansate, în stare să imite emoțiile constructorilor lor, simțămintele și dorințele lui Starglider erau probabil cele ale unei specii total diferite, prin urmare în mare parte incomprehensibile omului.

Și, desigur, viceversa. Starglider înțelegea precis și complet afirmația "pătratul ipotenuzei este egal cu suma pătratelor celorlalte două laturi", însă abia de reușea să-și facă o vagă idee asupra ideilor ce fuseseră în mintea lui Keats atunci cînd scrisese:

Șarm și magie laolaltă, deschizîndu-se deasupra spumei
Periculoasei mări, îndepărtate și pierdute țărmuri...

Cu atît mai puțin în

Să te compar oare cu o zi de vară?
Cînd tu ești mai frumoasă și mai dulce...

Cu toate acestea, în speranța de a i se corecta deficiența, lui Starglider i s-au prezentat mii de ore de muzică, teatru, scene din viața terestră, umană ori animală. Printr-un acord unanim, o oarecare cenzură a fost impusă. Deși propensiunea omenirii pentru violență și război nu se prea putea nega (era prea tîrziu ca *Encyclopedia* să fie retrasă), doar cîteva exemple alese cu atenție au fost transmise. Și pînă ce Starglider nu a ieșit bine din raza emisiunilor terestre, conținutul rețelelor video a ră-

mas în mod necaracteristic plat.

Vreme de secole — poate chiar pînă cînd Starglider avea să-și atingă următoarea țintă — filozofii urmau să dezbată adevărata sa înțelegere a problemelor umane. Doar asupra unui singur punct nu existau controverse serioase. Cele o sută de zile ale trecerii sale prin Sistemul Solar alteraseră irevocabil imaginea omului despre Univers, geneza lui și locul omenirii în Cosmos.

Civilizația umană nu mai putea fi aceeași după plecarea lui Starglider.

15
Bodhidharma

În vreme ce poarta masivă, încrustată cu modele complexe de lotus, se închidea cu zgomot ușor în spatele său, Morgan simți că pătrunsese într-o altă lume. Nu se afla cîtuși de puțin pentru prima dată pe pămîntul sacru al vreunei mari religii. Vizitase Notre-Dame, Hagia Sophia, Stonehenge, Parthenonul, Karnakul, Catedrala Saint Paul și cel puțin alte zece temple importante și moschei. Dar pe toate le privise ca pe niște relicve înghețate ale trecutului, splendide exemple de artă sau inginerie, lipsite însă de relevanță pentru inteligența modernă. Credințele care le creaseră și întreținuseră trecuseră cu toate în uitare, deși unele din ele supraviețuiseră pînă mult în secolul douăzeci și doi.

În schimb, aici timpul se oprise în loc. Uraganele istoriei ocoliseră această singuratecă citadelă de credință, fără să o zdruncine. Așa cum procedau de trei mii de ani, călugării încă se rugau, meditau și priveau răsăritul.

Traversînd dalele uzate ale curții, lustruite de tălpile nenumăraților pelerini, Morgan încercă o bruscă și învăluitoare nesiguranță. În numele progresului, el încerca să distrugă ceva antic și nobil; ceva ce nu înțelesese niciodată pe deplin.

Vederea marelui clopot de bronz susținut de o campanilă a zidului mănăstirii îl opri din drum. Instantaneu, mintea lui de inginer îi estimă greutatea la nu mai puțin de cinci tone. Clopotul era vizibil foarte vechi. Cum naiba...?

Călugărul îi observă nedumerirea și zîmbi înțelegător.

— Are două mii de ani, spuse el. Un cadou din partea lui

Kalidasa cel Blestemat, pe care am găsit cu cale să nu îl refuzăm. Potrivit legendei, zece ani au trebuit ca să fie urcat pe munte—și viețile a o sută de oameni.

— Și cînd îl folosiți? întrebă Morgan după ce digeră informația.

— Datorită originii sale negre, el sună numai în vremuri de dezastru. Eu unul nu l-am auzit niciodată, și nimeni în viață nu l-a auzit. A bătut o dată, fără ajutor din partea omului, în timpul puternicului cutremur din 2017. Iar înainte de asta în 1522, cînd invadatorii iberieni au dat foc Templului Dintelui, furînd Relicva Sacră.

— Deci după tot efortul depus, nu a fost niciodată folosit?

— Poate de zece ori în ultimii două mii de ani. Soarta lui Kalidasa încă apasă greu asupra lui.

Probabil constituie o judecată religioasă bună, gîndi Morgan fără voia sa, dar cîtuși de puțin economică. Se întrebă ireverențios cîți călugări cedaseră tentației să bată clopotul, oricît de ușor, doar pentru a auzi timbrul necunoscut al vocii sale interzise...

Mergeau în prezent pe o stîncă enormă, în care fuseseră săpate cîteva trepte către un pavilion împodobit cu aur. Acesta, realiză Morgan, se găsea chiar în vîrful muntelui. Știa ce adăpostește templul, dar încă o dată călugărul îl lumină.

— Urma de picior, rosti bărbatul. Musulmanii credeau că-i aparține lui Adam; a stat aici după ce a fost izgonit din Paradis. Hindușii i-o atribuie lui Shiva ori Shaman. Dar pentru budiști, desigur, reprezenta urma Celui Luminos.

— Observ că folosiți timpul trecut, spuse Morgan cu un glas voit neutru. Ce se crede astăzi?

Chipul călugărului nu trădă nici o emoție cînd replică:

— Buddha a fost un om, ca dumneavoastră și ca mine. Urma din stîncă—și este o piatră foarte dură—măsoară doi metri lungime.

Ceea ce păru să lămurească lucrurile, iar Morgan nu mai întrebă altceva în vreme ce era condus de-a lungul unui scurt

coridor, terminat cu o ușă deschisă. Călugărul ciocăni, dar nu așteptă răspuns și-i făcu semn vizitatorului să intre.

Pe jumătate Morgan se așteptase să-l găsească pe Mahanayake Thero stînd cu picioarele încrucișate pe o rogojină, înconjurat de esențe fumegînde și de acoliți cîntînd. În aerul rece exista un iz de esență, însă șeful ordinului religios din Sri Kanda Maha Vihara ședea în spatele unui birou normal, prevăzut cu displayul și unitățile standard de memorie. Singurul obiect deosebit din încăpere era capul lui Buddha, cu puțin mai mare decît la scară naturală, pe un soclu într-un colț. Morgan nu reuși să-și dea seama dacă era real sau o proiecție.

În ciuda decorului convențional, era puțin probabil ca șeful mănăstirii să fie luat drept o oarecare persoană oficială. În afara inevitabilei robe galbene, Mahanayake Thero avea două trăsături care, în această epocă, se întîlneau extrem de rar: era complet chel și purta ochelari.

Ambele, presupuse Morgan, constituiau opțiuni deliberate. Din moment ce calvitia se trata cu atîta ușurință, acel dom strălucitor de fildeș nu putea să fie decît ras sau epilat. Și nu își aducea aminte cînd văzuse ultima dată ochelari, exceptînd înregistrările istorice sau piesele de teatru.

Combinația fascina și deconcerta în același timp. Morgan descoperi că îi este imposibil să ghicească vîrsta reală a lui Mahanayake Thero. Putea fi oricît între patruzeci și optzeci de ani, iar acele lentile, deși transparente, reușeau cumva să ascundă gîndurile și emoțiile din spatele lor.

— *Ayu bowan*, doctore Morgan, rosti Marele Preot, invitîndu-l să se așeze. Acesta este secretarul meu, Venerabilul Parakarma. Sper să nu vă supărați dacă va lua cîteva notițe.

— Desigur că nu, replică Morgan, înclinînd capul spre cel de-al treilea ocupant al micii încăperi. Observă că acesta avea părul lung și o barbă impresionantă. Probabil rasul părului nu era obligatoriu.

— Așadar, doctore Morgan, continuă Mahanayake Thero, dorești muntele nostru.

— Mi-e teamă că da, ăă... Sfinția Voastră. Parte din el, în orice caz.

— Din toată lumea mare, aceste cîteva hectare?

— Alegerea nu ne aparține nouă, ci Naturii. Punctul terminus terestru trebuie să fie amplasat pe ecuator și la cea mai mare altitudine posibilă, acolo unde densitatea redusă a aerului minimizează vînturile.

— Există munți ecuatoriali mai înalți în Africa sau America de Sud.

Iar o luăm de la capăt, gîndi Morgan, gemînd în sinea lui. Experiențe amare îl învățaseră că era aproape imposibil să-i facă pe neinițiați, oricît de inteligenți și de interesați s-ar fi arătat, să priceapă datele problemei. Anticipa și mai puțin succes cu acești călugări. Dacă pămîntul ar fi fost un corp simetric, fără vîrfuri sau văi în cîmpul său gravitațional...

— Credeți-mă, spuse cu însuflețire, am analizat toate alternativele. Cotopaxi și muntele Kenya — chiar Kilimanjaro, deși se află cu trei grade la sud — ar fi locații foarte bune dacă nu ar exista un obstacol fatal. Atunci cînd un satelit este poziționat pe o orbită staționară, el nu rămîne *exact* deasupra aceluiași punct. Datorită neregularităților gravitaționale, chestiune în care nu voi intra acum, va deriva încet de-a lungul ecuatorului. Așa că sateliții noștri sincroni și stațiile spațiale trebuie să consume combustibil ca să rămînă pe poziție. Din fericire, cantitatea în cauză e destul de mică.

Nu poți însă să miști milioane de tone, mai ales cînd au forma unor stîlpi subțiri lungi de zeci de mii de kilometri, înainte și înapoi pe poziție. Și nici nu e nevoie. Din fericire pentru noi —

— Dar nu și pentru *noi*, interveni Mahanayake Thero, determinîndu-l pe Morgan să se poticnească.

— ... există două puncte stabile pe orbita sincronă. Un satelit plasat aici va rămîne pe loc. Nu va deriva. Ca și cum ar fi blocat în fundul unei văi invizibile...

Unul din aceste puncte se găsește deasupra Pacificului,

așadar nu este de nici un folos. Celălalt să găsește chiar deasupra capetelor noastre.

— Cu siguranță cîțiva kilometri într-o parte sau în alta nu vor constitui o diferență importantă. În Taprobane mai există și alți munți.

— Nici unul mai înalt decît jumătatea lui Sri Kanda, ceea ce ne-ar plasa la nivelul forțelor eoliene critice. Adevărat, nu sînt multe uragane la ecuator. Dar sînt suficiente pentru a primejdui structura în punctul ei cel mai sensibil.

— Putem controla vînturile.

Era prima contribuție a tînărului secretar, iar Morgan îl privi cu un interes renăscut.

— Într-o anumită măsură, da. Firește, am discutat acest aspect cu Centrul de Control Musonic. Însă ei afirmă că certitudinea absolută este exclusă—mai cu seamă în privința uraganelor. Cea mai bună probabilitate pe care mi-o oferă este de cincizeci la unu. Ceea ce nu-i suficient de bună pentru un proiect de un trilion de dolari.

Venerabilul Parakarma părea înclinat să argumenteze.

— Există o ramură aproape uitată a matematicii, denumită teoria catastrofelor, care ar putea face din meteorologie o știință cu adevărat precisă. Sînt convins că—

— Să vă explic, întrerupse scurt Mahanayake Thero, tînărul meu coleg a fost odată oarecum celebru pentru lucrările sale astronomice. Îmi închipui că ați auzit de doctorul Choam Goldberg.

Morgan simți că i se deschide pămîntul sub picioare. Trebuia să fie prevenit! Apoi își aduse aminte că profesorul Sarath îi spusese într-adevăr, cu o licărire ciudată în ochi, "atenție la secretarul particular al lui Buddy—este un personaj foarte isteț."

Morgan se întrebă dacă nu cumva obrajii i se înroșiseră, în vreme ce Venerabilul Parakarma, alias dr. Choam Goldberg, îl privea la rîndul lui cu o expresie clar neprietenoasă. Prin urmare se străduise să explice instabilitățile orbitale acestor

călugări inocenți; probabil Mahanayake Thero primise deja informații mult mai bune decît reușise Morgan să-i ofere.

Își aminti că oamenii de știință se împărțeau în două tabere atunci cînd discutau despre dr. Golberg: cei convinși că acesta e nebun, și cei care încă nu se lămuriseră. Goldberg fusese unul din cei mai promițători tineri în domeniul astrofizicii înainte ca, cu cinci ani în urmă, să anunțe: "Acum după ce Starglider efectiv a distrus toate religiile tradiționale, ne putem în sfîrșit concentra atenția asupra conceptului de Dumnezeu".

Și cu aceasta dispăruse din atenția publicului.

16
Conversaţie cu Starglider

Din toate miile de întrebări puse lui Starglider pe durata trecerii sale prin Sistemul Solar, cele ale căror răspunsuri au fost cel mai mult aşteptate priveau viaţa şi civilizaţiile altor stele. Contrar anumitor păreri, robotul răspunse cu bunăvoinţă, deşi admise că ultimele informaţii de care dispunea aveau peste un secol vechime.

Ţinând în consideraţie imensul număr de culturi produse pe Pământ de către o singură specie, era limpede că varietatea trebuia să fie mult mai mare printre aştri, acolo unde se puteau naşte orice tip de biologii. Câteva mii de ore fascinante cu scene de viaţă — adesea de neînţeles, alteori îngrozitoare — nu lăsară nici un dubiu că lucrurile într-adevăr aşa stăteau.

Totuşi, Starholmerii reuşiseră o clasificare aproximativă a culturilor, după gradul de dezvoltare tehnologică al fiecăreia — probabil singurul criteriu obiectiv posibil. Omenirea fu interesată să descopere că intra în Categoria a Cincea, pe o scară ce cuprindea următoarele trepte: 1. Unelte de piatră. 2. Metale, foc. 3. Scris, obiecte de manufactură, nave. 4. Energia aburului, ştiinţe de bază. 5. Energia atomică, călătoria spaţială.

Când Starglider îşi începuse misiunea, cu şaizeci de mii de ani în urmă, creatorii lui încă făceau parte, ca şi specia umană, din Categoria a Cincea. În prezent trecuseră într-a Şasea, caracterizată de abilitatea de a converti complet materia în energie şi de a transmuta *toate* elementele la scară industrială.

— Există şi o a şaptea categorie? Starglider fu imediat întrebat. Răspunsul sună scurt: "Afirmativ." Când se insistă să

dea detalii, robotul explică:

— Nu am permisiunea să explic tehnologia unei culturi superioare uneia inferioare ei. Cu asta chestiunea se opri aici, în ciuda întrebărilor inteligente construite de unele din cele mai ingenioase creiere de pe Pămînt.

Dar în acel moment, Starglider ajunsese să depășească orice logician terestru. Transformarea se datora în parte Departamentului de filozofie al Universității din Chicago. Cuprinși de exaltare, transmiseseră clandestin întreaga *Summa Theologiae*, cu rezultate dezastruoase.

"2069 iunie 02 GMT[1] 1934. Mesaj 1946. Secvența 2. Starglider către Pămînt.

Am analizat argumentele sfîntului vostru Thomas d' Aquino[2], așa cum mi s-a cerut în mesajul 145 secvența 3 din 2069. Cea mai mare parte a conținutului pare a fi ilogică și total lipsită de conținut informațional. Printingul care urmează listează 192 de inconsistențe exprimate în logica simbolică a referinței voastre Matematica 43 din 2069 mai 29 GMT 0251.

Inconsistența 1 ... (urmau șaptezeci și cinci de pagini)."

După cum arată jurnalele de transmisiuni, lui Starglider îi luase ceva mai mult de un ceas ca să-l demolеze pe Sfîntul Thomas. Deși filozofii urmau să-i dezbată argumentele vreme de cîteva decenii, vor găsi doar două erori; iar acestea s-ar fi putut datora unei neînțelegeri de terminologie.

Ar fi interesant de știut ce fracțiune a circuitelor de procesare aplicase Starglider acestei probleme. Din nefericire, nimeni nu se gîndise să pună această întrebare înainte ca

(1) Greenwich Mean Time, ora solară civilă a meridianului Greenwich, care este în același timp și ora legală a fusului 0 (n.tr.)

(2) Thomas d' Aquino (1227-1274), sfînt și teolog italian, autorul volumului *Summa Theologiae* (n.tr.)

robotul să treacă pe mod de croazieră și să întrerupă contactul. Pînă în clipa respectivă însă, mesaje și mai tulburătoare fuseseră primite.

"2069 iunie 04 GMT 0759. Mesaj 9056. Secvența 2. Starglider către Pămînt.

Nu reușesc să fac o distincție clară între ceremoniile voastre religioase și purtările aparent identice din cadrul funcțiilor sportive și culturale pe care mi le-ați transmis. Mă refer în mod deosebit la Beatles, 1956; la finala Cupei Mondiale de Fotbal, 2047; și apariția de adio a lui Johann Sebastian Clones, 2056."

"2069 iunie 05 GMT 2038. Mesaj 4675. Secvența 2. Starglider către Pămînt.

Ultimele mele informații asupra acestui subiect datează de 175 de ani, dar dacă vă înțeleg corect, răspunsul este după cum urmează. Comportament de tipul celui pe care îl denumiți religios a apărut la 3 din cele 15 culturi cunoscute de Categoria Întîi, la 6 din 28 culturi Categoria a Doua, 5 din 14 culturi Categoria a Treia, 2 din 10 culturi Categoria a Patra și 3 din 174 culturi din Categoria a Cincea. Veți înțelege că dispunem de exemple mai numeroase din Categoria a Cincea, întrucît doar ele sînt detectabile de la distanțe astronomice."

"2069 iunie 06 GMT 1209. Mesaj 5897. Secvența 2. Starglider către Pămînt.

Ați dedus corect faptul că cele 3 culturi de Categoria a Cincea angajate în activități religioase au o reproducere bisexuală și că tinerii rămîn în grupul familial o mare parte a vieții. Cum ați ajuns la această concluzie?"

"2069 iunie 08 GMT 1537. Mesaj 6943. Secvența 2. Starglider către Pămînt.

Ipoteza pe care o denumiți Dumnezeu, deși compatibilă cu logica, nu este necesară din următorul motiv.

Dacă presupuneți că Universul poate fi, ghilimele, explicat, închis ghilimele, ca o creație a unei entități cunoscute ca Dumnezeu, atunci el evident trebuie să fie de un ordin de organizare superior produsului său. Așadar nu ați făcut decît să dublați complexitatea problemei inițiale, făcînd primii pași într-o progresie divergentă infinită. William Occam[1] a indicat nu mai tîrziu de secolul vostru al paisprezecelea că entitățile nu trebuie multiplicate inutil. Prin urmare nu înțeleg de ce această dezbatere continuă."

"2069 iunie 11 GMT 0684. Mesaj 8964. Secvența 2. Starglider către Pămînt.

Starholme m-a informat acum 456 de ani că originea Universului a fost descoperită, dar că nu posed circuitele adecvate pentru a o înțelege. Trebuie să comunicați direct pentru a obține mai multe informații.

În acest moment voi comuta pe mod de croazieră; sînt nevoit să întrerup contactul. La revedere."

După părerea multora, acel ultim și cel mai faimos dintre toate miile sale de mesaje dovedea că Starglider poseda simțul umorului. De ce altfel ar fi așteptat pînă la sfîrșit ca să detoneze o asemenea bombă filozofică? Sau să fi făcut parte întreaga conversație dintr-un plan minuțios, menit să pregătească omenirea pentru primele transmisii directe de pe Starholme, așteptate probabil într-o sută și patru ani.

Au fost și voci care au sugerat ca Starglider să fie urmărit, deoarece ducea cu el, dincolo de granițele Sistemul Solar, nu numai un uriaș volum de informații, dar și tezaurul unor tehnologii cu un avans de secole față de cea a omului. Deși nu exista nici o navă spațială suficient de rapidă ca să-l ajungă pe

(1) William Occam (1270-1347), una din gloriile filozofiei scolastice engleze (n.tr.)

Starglider—și să se și întoarcă pe Pământ după aceea—una putea fi cu siguranță construită.

Totuși, înțelepciunea a învins. Chiar și un robot ar fi putut dispune de mijloace defensive foarte eficiente, incluzînd, ca o ultimă alternativă, abilitatea de a se autodistruge. Însă argumentul cel mai greu din balanță a fost acela că de creatorii lui ne despărțeau doar cincizeci și doi de ani-lumină. De-a lungul mileniilor scurse din clipa lansării lui Starglider, capabilitățile lor de navigație probabil se îmbunătățiseră enorm. Dacă specia umană ar fi întreprins ceva provocator, ei ar fi putut sosi, poate supărați, în cîteva sute de ani.

Între timp, printre nenumăratele efecte avute asupra culturii omenești, Starglider a adus la punctul culminant un proces ce se desfășura deja de multă vreme. A pus capăt miliardelor de cuvinte de vorbărie pioasă cu care oamenii inteligenți își încărcaseră, aparent inutil, mintea vreme de veacuri.

17
Parakarma

Rememorînd fazele conversației, Morgan hotărî că nu se făcuse de rîs. Ma mult, poate că Mahanayake Thero pierduse un avantaj tactic dezvăluind identitatea Venerabilului Parakarma. Și totuși, ca în sine nu reprezenta un secret deosebit; posibil să fi crezut că Morgan cunoștea deja adevărul.

În acel moment surveni o întrerupere binevenită; doi tineri călugări intrară în birou, unul ducînd o tavă încărcată cu farfurii mici cu orez, fructe și ceea ce păreau a fi biscuiți, celălalt urmîndu-l cu inevitabilul ceainic. Nimic nu arăta a carne. După o noapte lungă, Morgan ar fi apreciat niște ouă. Presupuse însă că și ele erau interzise. Sau nu, interzis era un cuvînt prea puternic. Sarath îi spusese că Ordinul nu interzicea nimic, deoarece nu credea în absolut. În schimb avea o scară frumos calibrată de toleranțe, iar răpirea vieții — chiar și a vieții potențiale — se afla foarte jos pe listă.

Începînd să guste din variatele mîncăruri, cele mai multe dintre ele necunoscute lui, Morgan se uită întrebător la Mahanayake Thero, care clătină din cap.

— Noi nu mîncăm înainte de prînz. Mintea lucrează mai bine dimineața și nu trebuie distrasă de aspecte materiale.

Gustînd dintr-o papaya delicioasă, Morgan meditâ la prăpastia filozofică deschisă de acea simplă declarație. Pentru el, un stomac gol distrăgea foarte mult atenția, inhibînd complet funcțiile mentale. Binecuvîntat cu o sănătate de fier, nu încercase niciodată să disocieze mintea de trup și nu vedea nici un motiv pentru care cineva ar fi făcut-o.

În timp ce Morgan își consuma micul dejun exotic, Mahanayake Thero se scuză și cîteva minute, degetele îi dansară cu viteză uimitoare pe tastele consolei. Cum ecranul de afișaj era la vedere, politețea îl obligă pe Morgan să se uite în altă parte. Inevitabil, ochii îi căzură pe capul lui Buddha.

Era probabil real, întrucît postamentul lăsa o umbră pe peretele din spate. Dar și acest argument nu era definitiv. Postamentul putea fi solid, iar capul o proiecție poziționată cu atenție pe el. Trucul se utiliza destul de des.

Aici se găsea o lucrare de artă care, ca și Mona Lisa, oglindea emoțiile privitorului și în același timp își impunea autoritatea. Ochii Giocondei erau însă deschiși, chiar dacă priveau ceva ce nimeni nu avea să știe vreodată. Ochii lui Buddha era complet albi—fîntîni goale, unde un om putea să-și piardă sufletul, sau să descopere un Univers.

Pe buzele sale dăinuia un zîmbet și mai ambiguu decît al Mona Lisei. Să fi fost însă un zîmbet, ori doar un joc al luminii? Deja dispăruse, înlocuit fiind de o expresie de liniște supraumană. Morgan nu-și putea întoarce ochii de la hipnoticul obiect, și numai familiarul bîzîit al imprimantei îl trezi la realitate—dacă *asta* era realitatea...

— M-am gîndit să vă ofer un suvenir al vizitei dumneavoastră, rosti Mahanayake Thero.

Morgan luă foaia întinsă și rămase surprins să constate că era vorba de un pergament de arhivare de calitate și nu hîrtia obișnuită, destinată coșului de gunoi după cîteva ore de utilizare. Nu reușea să descifreze nici un cuvînt. Exceptînd o referire alfanumerică neobtrusivă din colțul stînga de jos, pagina era acoperită în întregime cu simbolurile înflorate pe care acum le recunoștea ca scriere taprobană.

— Mulțumesc, replică cu toată ironia pe care reuși să o adune în voce. Ce este? Bănuia despre ce e vorba; documentele legale semănau întotdeauna între ele, indiferent de limba sau epoca cînd fuseseră emise.

— O copie a înțelegerii dintre Regele Ravindra și Mahana-

yake Sangha, datată Vesak, anul 854 d.Chr. al calendarului vostru. Definește dreptul de proprietate al pămîntului unde este templul, pentru perpetuitate. Drepturile stabilite prin acest document au fost recunoscute chiar de către invadatori.

— De caledonieni și de olandezi cred. Dar nu de iberici.

Dacă Mahanayake Thero fu uimit de meticulozitatea informării lui Morgan, nici un mușchi al feței nu trădă faptul.

— *Ei* niciodată nu au ascultat de lege și de ordine, mai ales cînd a fost vorba de alte religii. Sînt convins că și dumneavoastră nu agreați filozofia lor de egalitate între forță și dreptate.

Morgan se sili să zîmbească.

— Desigur. Dar unde trebuie trasă linia? se întrebă în gînd. Atunci cînd interesele majore al unor mari organizații erau în joc, moralitatea convențională trecea adeseori pe locul doi. Cele mai bune creiere juridice din lume, umane sau electronice, curînd aveau să se concentreze asupra acestui loc. Dacă ele nu găseau răspunsurile corecte, atunci o situație foarte neplăcută ar fi putut să apară — una care să facă din el un ticălos, și nu un erou.

— Dacă tot ați menționat documentul din 854, dați-mi voie să vă reamintesc că se referă la pămîntul *din interiorul* templului, definit foarte limpede de ziduri.

— Adevărat. Dar ele includ întregul vîrf.

— Nu controlați terenul din exteriorul acestui perimetru.

. — Avem drepturile oricărui proprietar. Dacă vecinii ne creează neplăceri, îi putem acționa în judecată. Nu este prima dată cînd discutăm această chestiune.

— Știu. În legătură cu telefericul.

Un zîmbet subțire trecu peste buzele lui Mahanayake Thero.

— V-ați învățat lecția, lăudă el. Da, ne-am opus viguros datorită unui număr de motive — deși admit acum, după ce a fost construit, că adeseori i-am fost recunoscători. Făcu o pauză, apoi adăugă: Au existau cîteva probleme, dar am reușit să coabităm. Turiștii și vizitatorii ocazionali sînt mulțumiți să rămînă pe platformă; pe *adevărații* pelerini, firește, sîntem

întotdeauna bucuroși să-i întîmpinăm în vîrf.

— Atunci am putea încerca să cădem la o înțelegere. Cîteva sute de metri înălțime nu contează. Vom lăsa vîrful neatins și vom săpa un alt platou, asemeni stației de teleferic.

Morgan se simți limpede stînjenit de privirile lungi ale celor doi călugări. Nu se îndoia că aceștia sesizaseră absurditatea sugestiei, însă trebuise să încerce.

— Aveți un simț al umorului deosebit, doctore Morgan, replică Mahanayake Thero într-un sfîrșit. Ce ar mai rămîne din spiritul muntelui, din solitudinea pe care o căutăm de trei mii de ani, dacă acest aparat monstruos va fi ridicat aici? Vă așteptați oare să trădăm încrederea milioanelor de oameni ce au urcat pe acest colț sacru, adesea plătind cu sănătatea — și chiar cu viața, uneori?

— Vă înțeleg sentimentele, rosti Morgan. (Mințea oare?). Vom face tot posibilul, bineînțeles, să minimalizăm influențele negative. Toate facilitățile de sprijin vor fi îngropate în interiorul muntelui. Doar liftul ar ieși la suprafață, iar de la distanță va fi invizibil. Aspectul general al muntelui va rămîne total neschimbat. Chiar faimoasa umbră, pe care tocmai am admirat-o, va rămîne practic neafectată.

Mahanayake Thero se întoarse spre colegul său, cerînd parcă o confirmare. Venerabilul Parakarma se uită țintă la Morgan și întrebă:

— Și zgomotul?

La naiba, își zise Morgan, punctul cel mai slab. Încărcăturile urmau să iasă din interiorul muntelui cu cîteva sute de kilometri pe oră. Cu cît mai mare va fi viteza la plecare, cu atît mai mici vor fi solicitările de sarcină în filament. Desigur, pasagerii nu ar suporta mai mult de jumătate de g, dar capsulele vor țîșni totuși la o fracțiune substanțială din viteza sunetului.

— Va exista un anume zgomot aerodinamic, admise Morgan. Însă nu de intensitatea celui din preajma marilor aeroporturi.

— Foarte liniștitor, rosti Mahanayake Thero. Morgan era convins că vorbise sarcastic, deși nu reușise să detecteze nici o

urmă de ironie în vocea preotului. Fie arăta un calm olimpian, fie testa reacțiile vizitatorului. De cealaltă parte, călugărul mai tînăr nu făcu nici un efort să-și ascundă supărarea.

— De ani de zile, glăsui el cu indignare, protestăm împotriva zgomotului făcut de reintrarea navelor spațiale în atmosferă. Și acum doriți să generați unde de șoc în... în propria noastră curte!

— Operațiunile noastre nu vor fi trans-sonice la această altitudine, replică ferm Morgan. Iar structura turnului va absorbi cea mai mare parte a energiei sonore. De fapt, continuă insistînd pe ceea ce văzuse brusc ca un avantaj, în timp vom ajuta la eliminarea șocurilor sonore de reintrare. Muntele va fi astfel un loc mai liniștit.

— Înțeleg. În locul bubuiturilor ocazionale, vom avea un urlet permanent.

Nu ajung nicăieri cu omul acesta, socoti Morgan. Și mă așteptam ca Mahanayake Thero să reprezinte piedica cea mai dificilă...

Uneori era mai bine să schimbe complet subiectul. Se decise să încerce cu degetul terenul înșelător al teologiei.

— Nu credeți că există ceva deosebit în ceea ce vrem să facem? Scopurile noastre pot să difere între ele, dar rezultatele nete au multe în comun. Ce sperăm să construim este doar o extensie a scării voastre. Dacă îmi permiteți să o spun, noi o continuăm — în sus, pînă la ceruri.

O clipă, Venerabilul Parakarma rămase fără replică în fața unui asemenea afront. Înainte să-și revină, superiorul său replică cursiv:

— Un concept interesant. Dar filozofia noastră nu crede în paradis. Dacă există o salvare pentru om, atunci ea se găsește doar în această lume. De aceea uneori mă și uimește nerăbdarea cu care dumneavoastră doriți să o părăsiți. Cunoașteți povestea turnului Babel?

— Vag.

— Vă sugerez să o căutați în vechea Biblie creștină, Geneza,

versetul 11. Și acela a constituit un proiect să se escaladeze cerul. A dat greș, datorită dificultăților de comunicare.

— Vom avea noi problemele noastre, dar mă îndoiesc că *aceasta* va fi una dintre ele.

Privindu-l totuși pe Venerabilul Parakarma, Morgan nu mai fu atît de sigur. Între ei se întindea o prăpastie, care în anumite privințe părea mai mare decît cea dintre Homo sapiens și Starglider. Vorbeau aceeași limbă, dar existau genuni de neînțelegere ce puteau rămîne imposibil de trecut.

— Am voie să vă întreb, reluă Mahanayake Thero cu imperturbabilă politețe, ce răspuns ați primit de la Departamentul Parcurilor și al Pădurilor?

— S-au arătat extrem de cooperativi.

— Nu mă surprinde. Suferă de o lipsă cronică de fonduri, iar o nouă sursă de bani ar fi binevenită. Telefericul a reprezentat o reușită financiară și fără îndoială că speră ca proiectul dumneavoastră să constituie un succes încă și mai mare.

— Nu se înșală. Și au acceptat faptul că nu vom crea perturbații pentru mediu.

— Să presupunem că se prăbușește.

Morgan îl privi pe călugăr țintă în ochi.

— Nu se va prăbuși, spuse cu toată autoritatea omului al cărui curcubeu metalic lega acum două continente.

Dar știa, la fel de bine cum trebuia să știe și implacabilul Parakarma, că siguranța în astfel de situații era imposibilă. Cu două sute doi ani în urmă, pe 7 noiembrie 1940, lecția predată fusese atît de dură încît nici un inginer nu avea s-o uite vreodată.

Morgan avea puține coșmaruri și acesta era unul dintre ele. Chiar în acel moment, computerele Construcțiilor Terestre încercau să îl exorcizeze.

Dar întreaga putere computațională din Univers nu putea să ofere protecție împotriva unor probleme neprevăzute — a coșmarurilor încă nenăscute.

18
Fluturii de aur

În pofida soarelui strălucitor și a magnificelor priveliști ce îl asaltau din toate părțile, Morgan adormi rapid în mașină. Chiar și nenumăratele serpentine nu reușiră să-l țină treaz — se deșteptă însă atunci cînd frînele acționară, iar el se pomeni aruncat înainte în centura de siguranță.

În primul moment de confuzie gîndi că visa. Briza care sufla încet prin geamurile pe jumătate deschise era atît de caldă și de umedă, încît părea să bată dinspre o baie turcească; totuși, automobilul se oprise în mijlocul unei furtuni aparente de zăpadă.

Morgan clipi, se frecă la ochi și-i deschise către realitate. Pentru prima dată vedea zăpadă *aurie*.

Un roi dens de fluturi trecea drumul, îndreptîndu-se spre est într-o migrație constantă. Cîțiva fuseseră supți în mașină și se zbăteau frenetic, pînă ce Morgan reuși să-i dea afară. Și mai mulți se lipiseră de parbriz. Cu ceea ce reprezentau fără îndoială o serie de înjurături locale alese cu grijă, șoferul coborî să-l curețe. Cînd termină, roiul se subțiase deja la o mînă de călători răzleți.

— V-au povestit despre legendă? întrebă omul, uitîndu-se în spate la pasager.

— Nu, replică Morgan scurt. Nu-l interesa deloc subiectul, nerăbdător să-și reia somnul întrerupt.

— Fluturii de Aur sînt sufletele războinicilor lui Kalidasa, armata pierdută de rege la Yakkagala.

Morgan mormăi ceva fără entuziasm, în speranța că șoferul

va înțelege mesajul. Bărbatul continuă însă fără milă:

— În fiecare an, cam în această perioadă, se îndreaptă către munte și mor cu toții pe pantele lui joase. Uneori îi întîlnești la jumătatea cablului de teleferic, dar niciodată mai sus. Norocul viharei.

— Vihara? întrebă Morgan somnoros.

— Templul. Dacă vor ajunge vreodată sus, atunci Kalidasa ar învinge iar grupul de bhikkus — călugării — ar trebui să plece. Așa sună profeția. E săpată pe o lespede de piatră din Muzeul Ranapura. V-o pot arăta.

— Altă dată, răspunse Morgan grăbit, aranjîndu-se mai comod în scaun. Dar trecură mulți kilometri pînă să atipească iarăși, deoarece exista ceva obsesiv în imaginea conjurată de șofer.

Își va aminti adeseori pe parcursul următoarelor luni de zile — dimineața, ori în momentele de stress și criză. Mereu și mereu se va scufunda în acea zăpadă aurie, în timp ce milioanele de viețuitoare condamnate își consumau energiile în van asaltînd muntele și ceea ce simboliza el.

Chiar și acum, la începutul campaniei sale, imaginea era prea pregnantă ca să-l liniștească.

19
Pe malurile Lacului Saladin

"Aproape toate simulările de Istorie Alternativă pe calculator indică că bătălia de la Tours (732 d.Chr.) a constituit unul din dezastrele majore ale omenirii. Dacă Charles Martel ar fi fost învins, Islamul și-ar fi depășit problemele interne care îl fărîmițau și ar fi pornit să cucerească Europa. Astfel, secole de creștinism barbar ar fi fost evitate, Revoluția Industrială s-ar fi declanșat cu o mie de ani mai devreme, iar astăzi am fi atins stelele cele mai apropiate, în loc să călătorim doar pînă la planetele exterioare...

Soarta a decis însă altminteri, iar armatele Profetului s-au întors în Africa. Islamul a dăinuit ca o fosilă fascinantă pînă la sfîrșitul secolului al douăzecilea. Apoi, brusc, s-a dizolvat într-o mare de petrol..."

Alocuțiunea Președintelui,
Simpozionul bicentenar Toynbee,
Londra, 2089

— Știai că m-am numit în funcția de Mare Amiral al Flotei Sahariene? întrebă Șeicul Farouk Abdullah.

— Nu mă surprinde, domnule Președinte, răspunse Morgan privind în depărtare, peste albastrul apelor Lacului Saladin. Dacă nu e un secret militar, de cîte nave dispuneți?

— Zece momentan. Cel mai mare e un hidroglisor de treizeci de metri aparținînd Semilunei Roșii. La fiecare sfîrșit de săptămînă salvează marinarii incompetenți. Oamenii mei

încă nu sînt prea grozavi pe apă — uită-te la idiotul acela care vrea să cîrmească! În definitiv, două sute de ani nu-s suficienți ca să treci de la cămile la vapoare.

— Între ele ați avut Cadillac-uri și Rolls Royce-uri. Precis au ușurat tranziția...

— Și încă le mai avem. Silver Ghost-ul[1] stră-stră-străbunicului meu e la fel de bun ca nou. Dar trebuie să fiu cinstit — vizitatorii sînt cei ce au de obicei necazuri, încercînd să stăpînească vînturile noastre locale. *Noi* preferăm bărcile cu motor. Iar la anul voi avea un submarin garantat să atingă adîncimea maximă a lacului, de șaptezeci și opt de metri.

— Pentru ce?

— *Acum* se spune că ergul era plin de comori arheologice. Desigur, nimeni nu s-a gîndit la ele cînd a fost scufundat.

Nu era de nici un folos să-l grăbească pe Președintele RAAN — Republica Autonomă a Africii de Nord — și Morgan știa prea bine acest lucru. Indiferent de ce ar fi spus constituția, Șeicul Abdullah deținea mai multă putere și avere decît aproape oricine pe Pămînt. În plus, știa cum să le folosească pe amîndouă.

Provenea dintr-o familie căreia nu-i fusese frică să riște și arareori avusese motiv să regrete. Prima și cea mai faimoasă aruncare de zaruri — și care le adusese ura întregii lumi arabe pentru o jumătate de secol — fusese investirea marilor sume de petro-dolari în știința și tehnologia Israelului. Acel act prevăzător condusese mai tîrziu la forajele din Marea Roșie, la înfrîngerea deșertului și, mult mai tîrziu, la Podul Gibraltar...

— Nu trebuie să-ți spun, Van, rosti Șeicul în final, cît de mult mă fascinează noul tău proiect. Iar după toate experiențele prin care am trecut împreună de cînd s-a construit Podul, știu că poți s-o faci, punîndu-ți-se resursele la dispoziție.

(1) Faimos model argintiu de Rolls Royce (n.tr.)

— Mulțumesc.

— Dar am cîteva întrebări. Nu mi-e clar de ce ai prevăzut o Stație de Mijloc — și de ce la o altitudine de douăzeci și cinci de mii de kilometri?

— Din cîteva motive. Avem nevoie de o centrală electrică importantă pe la acel nivel, ceea ce oricum ar implica o construcție destul de importantă. Apoi ne-am dat seama că șapte ore de stat înghesuit într-o cabină aglomerată e prea mult, și că împărțirea călătoriei în două faze ar aduce o serie de avantaje. Nu va trebui să hrănim pasagerii în tranzit; vor putea să mănînce și să se dezmorțească pe Stație. Am optimiza totodată și designul vehiculului. Doar capsulele secțiunii inferioare vor fi proiectate aerodinamic. Celelalte vor fi mult mai simple și mai ușoare. Stația de Mijloc va servi nu numai ca punct de transfer, dar și ca un centru de operare și control — iar în final, credem noi, ca o atracție turistică majoră de sine stătătoare.

— Dar nu-i la mijloc! E aproape la, ah... două treimi din distanța pînă la punctul geostațional.

— Adevărat. Mijlocul se găsește la optsprezece mii de kilometri și nu la douăzeci și cinci de mii. Mai există însă un factor determinant: siguranța. Dacă secțiunea de deasupra este tăiată, Stația de Mijloc nu se va prăbuși pe Pămînt.

— De ce nu?

— Va deține suficient moment ca să se mențină pe o orbită stabilă. Bineînțeles, se va apropia de Pămînt, dar va rămîne în afara atmosferei. Deci va fi în perfectă siguranță. Pur și simplu va deveni o stație spațială, mișcîndu-se pe o orbită eliptică cu o perioadă de zece ore. De două ori pe zi va ajunge exact în punctul de unde a pornit, și eventual ar putea fi reconectată. Cel puțin în teorie...

— Și în practică?

— Ah, sînt sigur că se poate face. Cu certitudine oamenii și echipamentul de pe stație vor fi salvați. Dar dacă am stabili stația la o altitudine mai joasă, nu vom avea nici această

opțiune. Orice cade de sub limita de douăzeci și cinci de mii de kilometri intră în atmosferă și arde în cinci ore sau mai puțin.

— Intenționezi să faci reclamă acestui lucru vizitatorilor Stației?

— Sperăm că vor fi prea ocupați să admire priveliștea ca să-și facă griji.

— Vorbești ca despre un lift scenic!

— De ce nu? Exceptînd faptul că cel mai lung lift de acest gen de pe Pămînt urcă doar trei kilometri! Aici discutăm despre ceva de zece mii de ori mai lung.

Urmă o pauză considerabilă în vreme ce Șeicul Abdullah analiza cele spuse.

— Am ratat o șansă, glăsui în cele din urmă. Am fi putut plasa lifturi de *cinci* kilometri pe picioarele Podului.

— Erau prevăzute în proiectul inițial, însă am renunțat la ele din motivul obișnuit: economie.

— Probabil am comis o greșeală. Și-ar fi scos banii. Și mi-am mai dat seama de ceva. Dacă acest... hiperfilament... dacă ar fi fost disponibil în momentul respectiv, presupun că Podul ar fi fost construit cu doar jumătate din costuri.

— Nu vreau să vă mint, domnule Președinte. Mai puțin de o cincime. Însă construcția ar fi întîrziat cu mai bine de douăzeci de ani, așa că nu ați pierdut finanțînd-o.

— Trebuie să discut cu echipa mea de contabili. Unii din ei nu sînt încă convinși că a fost o idee bună, chiar dacă creșterea de trafic a luat-o înaintea previziunilor. Le tot spun că banii nu înseamnă totul — Republica avea nevoie de Pod din punct de vedere cultural și psihologic. Știai că optsprezece la sută din cei care îl traversează o fac numai deoarece Podul se găsește acolo, fără vreun alt motiv? Și apoi se întorc imediat, în pofida faptului că trebuie să plătească iarăși taxa?

— Mi se pare că-mi aduc aminte că pe vremuri v-am adus argumente similare, zise Morgan cu gîtul uscat. Nu ați fost ușor de convins.

— Adevărat. Îmi amintesc că opera din Sydney era exemplul tău preferat. Îți plăcea să arăți de cîte ori se amortizaseră cheltuielile, lăsînd la o parte prestigiul cîștigat.

— Nu uitați piramidele!

Șeicul rîse.

— Cum le-ai numit tu? Cea mai bună investiție din istoria omenirii?

— Exact. Încă oferă dividende de la turiști după patru mii de ani.

— Comparația nu e prea cinstită. Costurile întreținerii lor nu se compară cu cele ale Podului... cu atît mai puțin cu ale Turnului din noul tău proiect.

— Turnul s-ar putea să dureze mai mult decît Piramidele.

— Un gînd foarte impresionant. Crezi *cu adevărat* că va funcționa timp de mii de ani?

— Nu în forma sa originală, desigur, dar în principiu, da. Indiferent ce descoperiri tehnice va aduce viitorul, nu cred să existe un mod mai eficient, mai economic de a ajunge în spațiu. Gîndiți-vă la el ca la un alt pod. De această dată însă, un pod spre stele — sau cel puțin pînă la planete.

— Și din nou, dorești să participăm la finanțarea lui. Douăzeci de ani mai avem încă de plătit la *ultimul* pod. Iar Liftul Spațial nici nu va fi pe teritoriul nostru și nu va avea o importanță directă pentru noi.

— Vă contrazic, domnule Președinte. Republica dumneavoastră participă în circuitul economic terestru, iar costul transportului spațial reprezintă astăzi unul din factorii limitativi ai dezvoltării sale. Dacă veți studia estimările pentru anii ' 50 și ' 60...

— Da, da, foarte interesant. Totuși, deși nu sîntem tocmai săraci, n-am putea aduna nici măcar o fracțiune din fondurile necesare. Păi, va absorbi întregul produs național brut pentru cîțiva ani!

— Și îl va plăti înapoi la fiecare cincisprezece ani, la nesfîrșit.

— Dacă calculele tale sînt corecte.

— În cazul Podului au fost. Însă aveți dreptate, bineînțeles, și nu mă aștept de la RAAN decît să împingă la vale bulgărele de zăpadă. Odată ce vă manifestați interesul, va fi mult mai ușor să găsesc sprijin.

— Unde?

— Banca Mondială. Băncile planetare. Guvernul federal.

— Și propria ta companie, Corporația de Construcții Terestre? Ce pui de fapt la cale, Van?

Acum e-acum, gîndi Morgan aproape cu ușurare. În sfîrșit putea vorbi deschis cu cineva în care avea încredere, cineva prea puternic pentru a se implica în mărunte intrigi birocratice, dar capabil să înțeleagă aspectele lor de finețe.

— Cea mai mare parte a acestei lucrări am făcut-o în timpul meu liber — sînt în concediu. Incidental, la fel s-a născut și Podul! Nu știu dacă v-am spus vreodată că oficial mi s-a ordonat să-l dau uitării... În ultimii cincisprezece ani am învățat cîteva lecții.

— Raportul a necesitat cu certitudine mult timp pe computere. Cine a plătit?

— Ah, dispun de fonduri discreționare considerabile. Iar echipa mea face mereu studii pe care nimeni altcineva nu le pricepe. Ca să vă mărturisesc adevărul, am adunat un colectiv mic ce s-a jucat cu ideea vreme de cîteva luni. Sînt atît de entuziasmați încît își consacră proiectului și timpul liber. Dar acum trebuie să ne hotărîm dacă continuăm sau dacă renunțăm.

— Stimatul tău președinte știe despre asta?

Morgan zîmbi fără multă veselie.

— Firește că nu, și nu vreau să-i spun înainte să pun la punct toate detaliile.

— Înțeleg unele din complicații, rosti cu ironie Șeicul. Una din ele, îmi închipui, e să te asiguri că Senatorul Collins nu-l inventează primul.

— Nu-i cu putință, ideea e veche de două sute de ani. Însă el, și mulți alți oameni, ar putea frîna proiectul. Vreau să-l văd

terminat în timpul vieții mele.

— Și fără îndoială intenționezi să te ocupi de lucrare... Mă rog, ce ai dori să facem noi exact?

— Este numai o sugestie, domnule Președinte — s-ar putea să aveți o idee mai bună. Înființați un consorțiu, incluzînd poate Autoritățile Podului Gibraltar, corporațiile Suez și Panama, Compania Canalului Mînecii, corporația Barajului Behring... Apoi, cînd totul e pregătit, contactați CCT-ul pentru un studiu de fezabilitate. În acest stadiu, investiția va fi neglijabilă.

— Însemnînd?

— Mai puțin de un milion. Mai cu seamă deoarece am făcut deja nouăzeci la sută din muncă.

— Și-apoi?

— Apoi, cu sprijinul dumneavoastră, domnule Președinte, voi juca după cum sună cîntecul. Poate voi rămîne la CCT. Sau poate voi demisiona, alăturîndu-mă consorțiului — să-i spunem de Astroinginerie. Totul depinde de împrejurări. Voi proceda cum este mai bine pentru proiect.

— Pare rezonabil. Cred că vom găsi o soluție.

— Vă mulțumesc, domnule Președinte, răspunse cu sinceritate Morgan. În schimb există un obstacol care trebuie înlăturat fără întîrziere — poate chiar înainte de a înființa consorțiul. Trebuie să mergem la Tribunalul Mondial și să stabilim jurisdicția asupra celei mai valoroase bucăți de teren de pe Pămînt.

20

Podul care dansează

Chiar și-n această epocă a comunicațiilor instantanee și a rapidelor transporturi globale, era convenabil să dispui de un loc pe care să-l numești birou. Nu totul se putea stoca în modele de sarcini electrice; încă mai existau obiecte ca bunele și demodatele cărți, certificate profesionale, premii și distincții, modele inginerești, mostre de materiale, lucrări artistice inspirate de proiecte (nu la fel de precise ca cele de pe calculator, dar deosebit de ornamentale) și, desigur, covorul din perete în perete de care orice birocrat suspus avea nevoie ca să amortizeze impactul realității exterioare.

Biroul lui Morgan, pe care acesta îl vedea, în medie, zece zile dintr-o lună, se găsea la etajul șase sau TERESTRU al sediului principal al CCT din Nairobi. Etajul de sub el se numea MARE, cel de deasupra ADMINISTRAȚIE—însemnînd președintele Collins și imperiul său. Arhitectul, într-un exces de simbolism naiv, dedicase etajul superior SPAȚIULUI. Exista chiar și un mic observator pe acoperiș, cu un telescop de treizeci de centimetri întotdeauna defect, întrucît era folosit numai la petrecerile de serviciu și frecvent în scopuri foarte neastronomice. Camerele superioare ale Hotelului Triplanetar, la numai un kilometru distanță, constituiau o țintă preferată, dat fiind faptul că adeseori adăposteau forme ciudate de viață—sau, oricum, moduri ciudate de comportament.

Deoarece Morgan se afla în contact permanent cu cei doi secretari ai săi—unul uman, celălalt electronic—nu aștepta nici o surpriză cînd se reîntoarse după scurtul zbor în RAAN.

După standardele unei epoci anterioare, Morgan avea o organizație extrem de mică. În subordinea lui lucrau mai puțin de trei sute de bărbați și de femei, însă puterea computațională și informațională de sub comanda lor nu putea fi egalată de întreaga populație umană a planetei.

— Ei, cum te-ai descurcat cu Șeicul? întrebă Warren Kingsley, adjunctul și vechiul său prieten, imediat după ce rămaseră singuri.

— Foarte bine, cred că ne-am înțeles. Nu-mi vine însă să cred că sîntem ținuți pe loc de o problemă atît de stupidă. Ce zic cei de la departamentul juridic?

— Va trebui neapărat să obținem o sentință a Curții Mondiale. *Dacă* Tribunalul decide că e vorba de o chestiune de un copleșitor interes public, venerabilii noștri prieteni vor fi obligați... Deși în caz că se încăpățînează să rămînă, situația va fi foarte spinoasă. Poate că va trebui să le trimiți un mic cutremur să-i ajuți să se decidă.

Prezența lui Morgan în consiliul de administrație al lui Global Tectonics forma de mult subiect de glumă între cei doi, dar GT — din fericire poate — nu descoperise niciodată un mod de a controla și direcționa cutremurele, și nici nu se aștepta să reușească. Spera doar să le prevadă și să le micșoreze energia, înainte ca ele să producă distrugeri majore. Chiar și așa, palmaresul de succese nu trecea de șaptezeci și cinci la sută.

— O idee simpatică, aprecie Morgan. Mă voi gîndi la ea. Ce se aude cu cealaltă problemă?

— Totu-i pregătit. Vrei să o studiezi acum?

— În regulă, să vedem ce e mai rău.

Geamurile biroului se întunecară, iar în centrul încăperii apăru o rețea de linii luminoase.

— Privește, Van, spuse Kingsley. Aici apare regimul care ne dă de furcă.

Rînduri de litere și cifre se materializară în aer — viteze, sarcini, accelerații, timpi de tranzit. Morgan le absorbi dintr-o privire. Globul terestru, cu cercurile marcînd longitudinea și

latitudinea, atîrna suspendat deasupra covorului; ridicîndu-se din el la o înălțime puțin mai mare decît cea a unui om, pornea un fir de lumină ce marca poziția Turnului Orbital.

— De cinci sute de ori viteza normală; la scară, exagerare laterală cincizeci. Îi dăm drumul.

O forță invizibilă începu să tragă de linia de lumină, împingînd-o de pe poziția verticală. Perturbația se mișca în sus imitînd, prin intermediul milioanelor de calcule pe secundă ale computerului, ascensiunea unei încărcături în cîmpul gravitațional al Terrei.

— Ce valoare are deplasarea? întrebă Morgan în vreme ce-și încorda ochii să urmărească detaliile simulării.

— În prezent circa două sute de metri. Atinge trei sute înainte—

Firul plesni. Într-o mișcare cu încetinitorul ce reprezenta de fapt viteze reale de mii de kilometri pe oră, cele două segmente ale turnului secționat începură curbîndu-se să se îndepărteze unul de celălalt — unul îndoindu-se înapoi spre Pămînt, celălalt biciuit fiind spre spațiu. Dar Morgan nu mai era pe de-a-ntregul conștient de acest dezastru imaginar, existent numai în circuitele computerului. Suprapus lui era o realitate care-l obsedase ani de zile.

Vizionase acel film vechi de două sute de ani de cel puțin cincizeci de ori; existau porțiuni pe care le studiase cadru cu cadru, pînă ce învățase pe de rost toate detaliile. În definitiv era cel mai scump film făcut vreodată, cel puțin în vreme de pace. Fiecare minut costase Statul Washington mai multe milioane de dolari...

Acolo se arcuia un pod grațios și zvelt (prea zvelt!), legînd marginile canionului. Nu se găsea nimic pe el, exceptînd un singur automobil abandonat de șoferul lui la jumătatea drumului. Nici nu era de mirare, deoarece podul se purta ca nici un altul în întreaga istorie a tehnicii.

Părea imposibil ca mii de tone de metal să execute un asemenea balet aerian. Ai fi putut foarte ușor să crezi că podul

fusese construit din cauciuc și nu din oțel. Ondulații vaste, lente, cu o amplitudine de metri, măturau întreaga lui lungime, astfel încît șoseaua suspendată între piloni se curba înainte și înapoi ca un șarpe furios. Vîntul suflînd în canion scotea o notă prea coborîtă ca urechile omenești să o discearnă, în vreme ce atinsese frecvența de rezonanță a frumoasei structuri condamnate. Timp de ore tensiunile se acumulaseră, dar nimeni nu știa clipa sfîrșitului. Oricum, întîrziatele zvîrcoliri mortale erau deja mărturie că nenorocoșii proiectanți trebuiau deja să renunțe la drepturile cuvenite.

Brusc, cablurile de suport plesniră, șuierînd în sus asemeni unor bice ucigașe. Răsucindu-se și întorcîndu-se, șoseaua se prăbuși în rîu, fragmente de structură zburînd în toate părțile. Chiar proiectat cu viteza normală, cataclismul final părea filmat cu încetinitorul; proporția dezastrului era atît de mare încît mintea omului nu avea termen de comparație. În fapt, durase probabil cinci secunde. La capătul acestui interval de timp, podul Tacoma își cîștigase un loc inexpugnabil în istoria ingineriei. Două sute de ani mai tîrziu, o fotografie a ultimelor sale momente orna pereții biroului lui Morgan, purtînd inscripția "Unul din produsele noastre de mai puțin succes."

Pentru Morgan nu era o glumă, ci un avertisment permanent că imprevizibilul putea lovi întotdeauna pe la spate. Cînd Podul Gibraltar fusese proiectat, studiase cu atenție clasica analiză a dezastrului de la Tacoma făcută de Theodore von Kármán, învățînd tot posibilul dintr-una din greșelile cele mai costisitoare ale trecutului. Astfel, nu existaseră probleme vibraționale nici în timpul celor mai puternice furtuni ale Atlanticului, cu toate că șoseaua se deplasase cu o sută de metri față de linia de centru—după cum se calculase cu precizie.

Liftul Spațial reprezenta însă un asemenea salt în necunoscut, încît surprizele neplăcute constituiau o certitudine virtuală. Forțele eoliene din secțiunea atmosferică erau ușor de estimat, dar trebuiau luate de asemenea în calcul vibrațiile induse

de opririle și pornirile încărcăturilor – și chiar, la scara enormei structuri, de efectul de maree al soarelui și Lunii. Și nu individual, ci acționînd împreună, adăugînd un cutremur ocazional pentru a complica imaginea așa-numitei analize de "caz negativ".

— Toate simulările în acest regim de o tonă sarcină pe oră dau același rezultat. Vibrațiile se amplifică, pînă cînd la circa cinci sute de kilometri survine ruptura. Amortizarea trebuie mărită, drastic.

— Mi-era teamă de așa ceva. De cît avem nevoie?

— Încă zece megatone.

Morgan încercă o satisfacție amară. Cifra se apropia de aprecierea lui, bazată pe intuiția de inginer și pe misterioasele resurse ale subconștientului. Acum computerul o confirmase. Erau obligați să mărească "ancora" din orbită cu zece milioane de tone.

Chiar și prin prisma standardelor terestre, o asemenea masă nu era de neglijat. Echivala cu o sferă de piatră cu un diametru aproximativ de două sute de metri. Morgan avu deodată în față imaginea Yakkagalei, așa cum o văzuse ultima dată proiectată pe cerul taproban. Să-și închipuie ridicarea stîncii la patruzeci de mii de kilometri în spațiu! Din fericire, existau alte alternative.

Morgan își lăsa întotdeauna subordonații să gîndească singuri. Constituia singura modalitate să inoculeze responsabilitate, îi ușura greutatea de pe umeri, iar de multe ori personalul său ajungea la soluții pe care el le neglijase.

— Ce propui, Warren? întrebă încet.

— Am *putea* să folosim unul din lansatoarele lunare ca să expediem în spațiu zece megatone de rocă selenară. Ar fi o operațiune complicată și costisitoare, pentru care am avea nevoie de o bază spațială unde să prindem materialul și să-l dirijăm pe orbită. Ar mai fi problema psihologică...

— Da, îmi dau prea bine seama. Nu dorim un al doilea San Luiz Domingo.

San Luiz fusese orașul sud american – din fericire unul

mic—care suferise impactul unei încărcături deviate de metal lunar, destinate unei stații orbitale de joasă altitudine. Ghidajul terminal dăduse greș, avînd ca rezultat primul crater meteoric provocat de om, și două sute cincizeci de victime. Din acel moment, populația Pămîntului se arătase foarte sensibilă în privința tragerilor celeste la țintă.

— Un răspuns mai bun este să capturăm un asteroid. Sîntem în curs de a-i căuta pe cei cu orbite potrivite și am găsit trei candidați promițători. Ce dorim într-adevăr este unul cu o compoziție carbonică. Atunci l-am utiliza și ca materie primă pentru uzina de proces. Împușcăm doi iepuri dintr-un singur foc.

— Un foc destul de puternic, dar probabil e ideea cea mai bună. Renunțați la lansatorul lunar; un milion de trageri a cîte zece tone l-ar imobiliza vreme de ani de zile, iar unele din ele vor devia cu siguranță. Dacă nu găsiți un asteroid suficient de mare, vom furniza masa suplimentară cu ajutorul chiar al liftului—deși nu-mi place deloc ideea să irosim atîta energie.

— E posibil să reprezinte calea cea mai ieftină. Cu eficacitatea ultimelor centrale de fuziune, ridicarea unei tone pe orbită va costa doar douăzeci de dolari de electricitate.

— Ești sigur de cifră?

— Este o estimare fermă a Centrului Energetic.

Morgan rămase tăcut cîteva minute, apoi zise:

— Inginerii aerospațiali mă vor urî, nu glumă. Aproape la fel de mult, adăugă pentru sine, ca Venerabilul Parakarma.

Însă nu, nu avea dreptate. Ura constituia o emoție imposibilă pentru un real adept al doctrinei. Ceea ce văzuse în ochii fostului doctor Choam Goldberg fusese doar o implacabilă opoziție. Însă ea se putea dovedi la fel de primejdioasă.

21
Sentinţă

Unul din obiceiurile mai supărătoare ale lui Paul Sarath erau telefoanele inopinate, constînd invariabil din cuvintele "Ai auzit știrea?", rostite cu bucurie sau supărare după caz. Deși Rajasinghe fusese adeseori tentat să răspundă la general "Da, nu mă surprinde cîtuși de puțin," nu avusese niciodată inima să-i răpească lui Sarath mica plăcere.

— Ce e de data asta? întrebă fără mult entuziasm.

— Maxine pe Global Doi, discutînd cu senatorul Collins. Cred că amicul nostru Morgan a dat de bucluc. Te sun mai tîrziu.

Chipul înfierbîntat al lui Sarath se topi de pe ecran, ca să fie înlocuit cîteva secunde mai tîrziu de Maxine Duval, după ce Rajasinghe comută pe canalul de știri. Femeia ședea în studioul ei obișnuit și se adresa Președintelui Corporației de Construcții Terestre. Interlocutorul părea să se găsească într-o stare de indignare abia controlată, foarte probabil însă artificală.

— Domnule senator Collins, acum că Tribunalul Mondial a dat verdictul—

Rajasinghe acționă comanda de ÎNREGISTRARE cu un mormăit "Credeam că nu se va pronunța pînă vineri". Oprind sonorul și activîndu-și legătura personală cu ARISTOTEL, exclamă:

— Dumnezeule, dar *este* vineri!

Ca de obicei, Ari răspunse numaidecît:

— Bună dimineața, Raja. Cu ce te pot ajuta?

Vocea frumoasă, uniformă, neatinsă de glotă, nu se schimbase deloc în cei patruzeci de ani de cînd o cunoștea. Decenii, poate secole după moartea lui Rajasinghe, computerul va continua să vorbească altuia, la fel cum i se adresa lui astăzi. (Și cu cîți alții discuta în chiar această clipă?) Odată, cunoașterea acestui adevăr îl deprimase pe Rajasinghe; acum nu mai avea importanță. Nu invidia nemurirea lui ARISTOTEL.

— Bună dimineața, Ari. Vreau verdictul Tribunalului în procesul Corporației de Astroinginerie versus Sri Kanda Vihara. Un rezumat e suficient. Sentința completă tipărește-mi-o mai tîrziu.

— Decizia 1. Concesiunea terenului confirmată templului pentru perpetuitate sub legea taprobană și mondială, cod 2085. Vot în unanimitate.

Decizia 2. Construcția propusului Turn Orbital, cu zgomotul, vibrațiile aferente și impactul asupra unui obiectiv de mare importanță istorică și culturală, ar constitui o perturbare situată sub sancțiunea legii. În acest stadiu, interesul publicului nu este suficient de mare pentru a afecta hotărîrea. Vot 4 la 2, cu o abținere.

— Mulțumesc, Ari. Renunț la printing, nu voi mai avea nevoie de el. La revedere.

Ei, asta era, așa cum se și așteptase. Totuși, nu știa dacă să se simtă ușurat sau dezamăgit.

Înrădăcinat în trecut, se bucura că vechile tradiții erau prețuite și protejate. Dacă se învățase un lucru din întreaga istorie însîngerată a omenirii, era acela că doar ființa umană individuală conta: oricît de excentrică ar fi fost credința ei, ea trebuia păstrată, atît timp cît nu intra în conflict cu interese mai largi și mai legitime. Cum spusese acel antic poet? "Statul nu există." Poate că era puțin cam mult spus, dar mai bine decît să cazi în cealaltă extremă.

În același timp, pe Rajasinghe îl încerca un ușor sentiment de regret. Pe jumătate se convinsese (oare cooperase cu inevitabilul?) că fantasticul proiect al lui Morgan ar fi putut să

reprezinte exact ce trebuia ca insula Taprobane (și întreaga lume poate, deși *ea* nu se mai afla în responsabilitatea lui) să nu se scufunde într-o confortabilă mulțumire de sine și în declin. Tribunalul închisese acest drum deosebit, cel puțin pentru mulți ani.

Se întrebă ce părere avea Duval despre toate acestea și comută pe vizionare întîrziată. Pe Global Doi (uneori denumit Tărîmul Capetelor Vorbitoare), senatorul Collins încă mai aduna energie.

— ... fără îndoială depășindu-și atribuțiile și utilizînd resursele diviziei sale în scopul unor proiecte ce nu o priveau.

— Dar domnule senator, nu sînteți cumva prea strict în afirmații? Din cîte am înțeles, hiperfilamentul a fost dezvoltat pentru *construcții*, în special pentru poduri. Iar acesta nu-i un soi de pod? L-am auzit pe doctorul Morgan folosind analogia, cu toate că el îl consideră de asemenea un turn.

— De astă-dată dumneata ești foarte strictă, Maxine. Eu unul prefer denumirea de Lift Spațial. Și te înșeli în privința hiperfilamentului. Este rezultatul a două sute de ani de cercetări aerospațiale. Faptul că reușita finală a fost a diviziei *terestre* din — ăăă — organizația mea nu e relevant, deși natural, sînt mîndru că oamenii mei de știință au fost cei implicați.

— Considerați că întregul proiect ar trebui predat diviziei spațiale?

— Ce proiect? Acesta-i doar un studiu de fezabilitate, unul din sutele pe care le efectuăm în cadrul CCT. Nici o fracțiune din numărul lor nu ajung în atenția mea și nici nu doresc să ajungă — pînă ce nu ating nivelul unde într-adevăr sînt de luat decizii importante.

— Ceea ce nu este cazul aici?

— În mod clar, nu. Experții mei în transporturi spațiale afirmă că vor face față oricăror creșteri de trafic, cel puțin în viitorul previzibil.

— Însemnînd precis?

— Încă douăzeci de ani.

— Și ce se va întîmpla după aceea? Turnului îi vor lua tot atîția ani să fie construit, potrivit doctorului Morgan. Să presupunem că nu e gata la timp?

— Atunci vom găsi altceva. Personalul meu cercetează *toate* posibilitățile, și nu e deloc sigur că Liftul Spațial reprezintă răspunsul optim.

— Ideea, totuși, e fundamental corectă?

— Pare să fie, sînt însă necesare studii suplimentare.

— Atunci cu siguranță îi sînteți recunoscător doctorului Morgan pentru munca sa de pionierat.

— Am cel mai adînc respect pentru dr. Morgan. Este unul din cei mai străluciți ingineri ai organizației mele — dacă nu din întreaga lume.

— Nu cred, domnule senator, că asta răspunde întrebării.

— Foarte bine; *sînt* recunoscător doctorului Morgan pentru faptul de a-mi fi adus în atenție acest subiect. Dar nu aprob modul cum a făcut-o. Dacă-mi permiteți să o spun, a încercat să-mi forțeze mîna.

— Anume?

— Ieșind din cadrul organizației mele — al organizației *sale* — și dovedind astfel lipsă de loialitate. Drept rezultat al manevrelor sale, s-a primit o hotărîre defavorabilă în Tribunal, care inevitabil a provocat numeroase comentarii. În aceste circumstanțe, nu am avut altă posibilitate decît să-i solicit, cu cel mai adînc regret, să-și înainteze demisia.

— Vă mulțumesc, domnule senator Collins. Ca întotdeauna, a fost o plăcere să discutăm cu dumneavoastră.

— Mincinoasă mică ce ești, rosti Rajasinghe oprind transmisia și preluînd convorbirea semnalată cu un minut în urmă de o pîlpîire luminoasă.

— Ai ascultat? întrebă Sarath. Așadar acesta-i sfîrșitul doctorului Vannevar Morgan.

Rajasinghe își privi gînditor vechiul prieten.

— Întotdeauna ți-a plăcut să tragi concluzii pripite, Paul. Ce-ai zice de un rămășag?

III

CLOPOTUL

22

Apostază

"Adus la disperare de încercările nereușite de a înțelege Universul, înțeleptul Devadasa anunță exasperat într-un tîrziu:

«Toate declarațiile care conțin cuvîntul Dumnezeu sînt false.»

Numaidecît, discipolul său cel mai puțin preferat, Somasiri, replică:

«Propoziția pe care o rostesc acum conține cuvîntul Dumnezeu. Nu reușesc să văd, o Nobile Maestre, cum de este falsă această simplă afirmație.»

Devadasa medită vreme de cîteva Poyas. Apoi răspunse, de această dată cu satisfacție vizibilă:

«Doar afirmațiile care **nu** conțin cuvîntul Dumnezeu pot fi adevărate.»

După o pauză în care o mangustă flămîndă abia dacă ar fi avut timpul să înghită o sămînță de mei, Somasiri spuse iarăși:

«Dacă această afirmație este aplicată ei însăși, ah, Venerabile, nu poate fi adevărată, deoarece conține cuvîntul Dumnezeu. Dar dacă **nu este** adevărată—»

Ajuns în acest punct, Devadasa își sparse bolul de cerșetor de capul discipolului, prin urmare trebuind să fie onorat ca adevăratul fondator al doctrinei Zen."

Fragment din ***Culavamsa****, încă nedescoperit*

După-amiaza tîrziu, cînd treptele nu mai erau lovite de întreaga furie a soarelui, Venerabilul Parakarma își începu coborîșul. La căderea serii avea să atingă cel mai de sus popas

al pelerinilor, iar ziua următoare să se întoarcă în lumea oamenilor.

Mahanayake Thero nu oferise nici sfat și nici nu îl descurajase, iar dacă plecarea confratelui său îl întrista, nu lăsă să se observe. Intonase doar "Nimic nu ține o veșnicie", își încrucișase mîinile și-i dăduse binecuvîntarea.

Venerabilul Parakarma, cel care fusese odată dr. Choam Goldberg, existînd posibilitatea să devină iarăși, ar fi întîmpinat mari dificultăți să-și explice motivele. "Să faci ce trebuie" era ușor de spus; nu la fel de ușor era să le descoperi.

La Sri Kanda Maha Vihara găsise pacea—dar asta nu era destul. Cu formația sa științifică, atitudinea ambiguă a Ordinului în privința lui Dumnezeu nu-l mai mulțumea. O astfel de indiferență ajunsese pînă la urmă să-i pară mai rea decît o negare hotărîtă.

Dacă cumva existența unei gene rabinice era posibilă, atunci dr. Goldberg o avea. Ca mulți înaintea lui, Goldberg-Parakarma îl căutase pe Dumnezeu în matematică, nedescurajat de bomba pe care Kurt Gödel, descoperitorul propozițiilor incerte, o aruncase la începutul secolului douăzeci. Nu înțelegea cum de putea cineva să contemple asimetria dinamică a profundei și totuși minunatei ecuații a lui Euler, $e^{\pi i} + 1 = 0$ fără să se întrebe dacă Universul nu reprezenta creația unei inteligențe vaste.

Făcîndu-și renumele cu o nouă teorie cosmologică ce reușise să supraviețuiască aproape zece ani înainte să fie infirmată, Goldberg fusese larg aclamat ca un alt Einstein sau N' goya. Într-o epocă de ultraspecializare, el izbutise totodată să facă notabile progrese în aero și hidrodinamică, multă vreme considerate domenii moarte, incapabile de a mai oferi surprize.

Apoi, în culmea gloriei, trăise o experiență religioasă nu foarte deosebită de a lui Pascal, deși nu cu tot atîtea nuanțe morbide. Următorul deceniu se mulțumise să se piardă într-un anonimat portocaliu, concentrîndu-și mintea asupra întrebărilor de doctrină și filozofie. Nu regreta interludiul, și nici nu era

sigur că părăsise Ordinul; poate într-o bună zi, lunga scară avea să-i simtă iarăși tălpile. Însă talentul dăruit de Creator trebuia lăsat să se manifeste. Era multă muncă de făcut și avea nevoie de unelte pe care nu le putea găsi pe Șri Kanda—de fapt, nicăieri pe Pământ.

În prezent simțea mai puțină ostilitate împotriva lui Vannevar Morgan. Totuși, fără să-și dea seama, inginerul aprinsese scînteia; în bîjbîiala lui, și el se dovedise un agent al Domnului. Templul trebuia protejat cu orice preț. Fie că roata sorții urma sau nu să-i readucă liniștea în suflet, Parakarma se hotărîse implacabil asupra acestui punct.

Iar acum, asemeni unui nou Moise aducînd de pe munte legile ce schimbaseră destinul omenirii, Venerabilul Parakarma coborî în lumea la care altădată renunțase. Era orb la frumusețile pămîntului și ale cerului din jur. Ele erau complet neînsemnate, comparate cu cele pe care el singur le vedea în armatele de ecuații mărșăluind în mintea lui.

23
Lundozer

— Necazul dumitale, doctore Morgan, este că nu te afli pe planeta care trebuie, spuse omul din scaunul cu rotile.

— Mi se pare că același lucru e valabil în cazul dumneavoastră, replică Morgan privind țintă sistemul de suport vital al vizitatorului.

Vice-președintele Investițiilor Narodny Mars scoase un chicotit apreciativ:

— Cel puțin eu mă aflu aici doar pentru o săptămînă. Apoi iarăși pe Lună și la o gravitație civilizată. Oh, sînt capabil să merg singur, la o adică; prefer însă să n-o fac.

— Dacă îmi permiteți să întreb, de ce veniți pe Pămînt?

— Vin cît mai rar posibil; există totuși situații cînd trebuie să faci act de prezență. Contrar părerii generale, nu totul se poate face prin telecomandă. Sînt convins că mă înțelegeți.

Morgan înclină afirmativ din cap; era adevărat. Își aminti de cîte ori textura unui material, atingerea unei pietre sau solul de sub picioare, mirosul junglei ori picăturile de ploaie pe față jucaseră un rol esențial într-unul sau altul din proiectele sale. Odată, poate că și aceste senzații vor fi transmise electronic. Într-adevăr, deja se reușise pe o bază experimentală, la un nivel destul de primitiv și cu niște costuri enorme. Pentru realitate nu exista însă substituent; omul trebuia să se ferească de imitații.

— Dacă ați venit pe Pămînt special ca să mă vedeți pe mine, continuă Morgan, mă simt onorat. Dar dacă intenționați să-mi oferiți o slujbă pe Marte, atunci vă pierdeți timpul. Mă simt

excelent ca pensionar, întîlnind prieteni și rude pe care nu i-am văzut de ani de zile, și nu doresc deloc să încep o nouă carieră.

— Găsesc faptul surprinzător. La urma urmei, aveți doar cincizeci și doi de ani. Cum v-ați propus să vă umpleți timpul?

— Foarte ușor. Mi-aș putea petrece restul vieții lucrînd la oricare proiect dintr-o paletă de cîteva zeci. Inginerii din antichitate — romanii, grecii, incașii — m-au fascinat întotdeauna și n-am avut niciodată timpul să-i studiez. Mi s-a cerut să scriu și să predau un curs de design la Universitatea Global. Mi s-a plătit avansul pentru un manual de structuri avansate. Vreau să dezvolt o serie de idei legate de utilizarea elementelor active în corecția sarcinilor dinamice — vînturi, cutremure și așa mai departe. Sînt încă consultant la General Tectonics. Și pregătesc un raport asupra administrării CCT.

— La cererea cui? Bănui că nu a senatorului Collins.

— Nu, răspunse Morgan cu un zîmbet amar. Am gîndit că ar putea fi... folositor. Și mă ajută să mă calmez.

— Sînt sigur. Dar toate aceste activități nu sînt cu adevărat creative. Mai devreme ori mai tîrziu își vor pierde farmecul, ca și acest minunat peisaj norvegian. Vă veți plictisi să vă tot uitați la brazi și lacuri, după cum la fel vă veți plictisi să scrieți și să vorbiți. Sînteți genul de om care niciodată nu este cu adevărat fericit, doctore Morgan, dacă nu își croiește propriul Univers.

Morgan nu răspunse. Afirmația era mult prea exactă pentru a-l face să se simtă bine.

— Bănui că sînteți de acord cu mine. Ce ați zice dacă v-aș declara că banca mea este serios interesată de proiectul Liftului Spațial?

— M-aș arăta sceptic. Cînd am discutat cu funcționarii ei, mi-au răspuns că ideea-i excelentă, dar că în acest stadiu nu pot investi nici o sumă. Toate fondurile disponibile erau necesare dezvoltării planetei Marte. Vechea poveste: vom fi bucuroși să vă ajutăm atunci cînd nu veți mai avea nevoie de ajutor.

— *Asta* a fost acum un an. În prezent ne-am răzgîndit. Am

vrea ca dumneata să construiești Liftul Spațial. Dar nu pe Pămînt. *Pe Marte*. Sînteți interesat?

— S-ar putea. Continuați.

— Gîndiți-vă la avantaje. Doar o treime din gravitație, prin urmare forțele implicate sînt corespunzător mai mici. Orbita sincronă se află de asemenea mai aproape, la mai puțin de jumătate din altitudinea de aici. Așadar din start problemele inginerești sînt enorm reduse. Oamenii noștri estimează că sistemul marțian ar costa de cel puțin zece ori mai puțin decît cel terestru.

— Foarte posibil, deși ar trebui să verific.

— Iar acesta-i numai începutul. Avem furtuni cumplite pe Marte, în ciuda atmosferei rarefiate, dar și munți care se ridică complet deasupra lor. Sri Kanda al vostru are doar cinci kilometri înălțime. Noi îl avem pe Mons Pavonis — douăzeci și unu de kilometri, și exact pe ecuator! Mai mult, în vîrful lui nu trăiesc călugări marțieni cu certificate de închiriere pe termen lung...

Și mai există un motiv pentru care liftul spațial pare să fi fost destinat lui Marte. Deimos se găsește la numai trei mii de kilometri deasupra orbitei staționare. Așadar dispunem deja de cîteva milioane de megatone așteptînd exact la locul potrivit de ancorare.

— Vor fi o serie de probleme interesante de sincronizare, însă înțeleg ce doriți să spuneți. Aș vrea să-i întîlnesc pe cei ce au avut ideea.

— Nu puteți, în timp real. Se află cu toții pe Marte. Va trebui să mergeți acolo.

— Mă tentează, dar mai am cîteva întrebări.

— Dați-i drumul.

— Pămîntul trebuie să aibă un lift, din rațiunile pe care fără îndoială le cunoașteți. Îmi pare însă că Marte s-ar putea descurca și în lipsa lui. Aveți doar o fracțiune din traficul nostru spațial, și o rată proiectată de creștere mult mai mică. Cinstit să fiu, pentru mine nu prea are sens.

— Mă întrebam cînd o veți spune.

— Ei bine, iată că o spun.

— Ați auzit de Proiectul Eos?

— Nu cred.

— Eos, în grecește răsărit, planul de întinerire al planetei Marte...

— Ah, da, desigur. Presupune topirea calotelor polare, nu-i așa?

— Exact. Dacă am putea eliberă toată acea apă și CO_2 înghețat, mai multe lucruri se vor întîmpla în același timp. Densitatea atmosferică va crește, pînă ce oamenii vor ajunge să lucreze afară fără costume presurizate. Într-un stadiu mai avansat, chiar aerul ar putea fi făcut respirabil. Am avea ape curgătoare, mări și, mai presus de orice, *vegetație* — începuturile unei biosfere atent planificate. Într-un răstimp de cîteva secole, Marte ar deveni a doua Grădină a Edenului. Este singura planetă a Sistemului Solar pe care o putem transforma cu tehnologia cunoscută. Venus ar putea rămîne întotdeauna prea fierbinte.

— Și ce rol joacă liftul?

— Sîntem obligați să ridicăm pe orbită milioane de tone de echipament. Singura modalitate practică de a încălzi planeta este să utilizăm oglinzi solare, de sute de kilometri în dimensiuni. Și vom avea nevoie de ele *permanent* — întîi ca să topim calotele, iar mai tîrziu pentru a menține o temperatură confortabilă.

— De ce nu luați aceste materiale din minele de pe asteroizi?

— Parte din ele le vom lua. Însă cele mai bune oglinzi sînt făcute din sodiu, iar acesta se găsește rar în spațiu. Va trebui să-l excavăm din straturile de sare de la Tharsis — situate chiar la poalele muntelui Pavonis, spre norocul nostru.

— Și cît va dura proiectul?

— Dacă nu întîmpinăm probleme, prima etapă va fi gata în cincizeci de ani. Poate în jurul celei de a o suta aniversări a dumneavoastră, despre care companiile de asigurări afirmă că

aveți o șansă de treizeci și nouă la sută să o prindeți.

Morgan rîse.

— Îi admir pe cei care fac cercetări exhaustive.

— Nu am supraviețui pe Marte dacă nu am acorda atenție detaliilor.

— Mă rog, sînt favorabil impresionat, deși am încă multe rezerve. Finanțarea, spre exemplu.

— Asta-i treaba mea, doctore Morgan. Eu sînt bancherul. *Dumneata* ești inginerul.

— Corect, totuși îmi pare că știți multe despre inginerie, iar eu unul am învățat multă economie din experiența vieții. Înainte chiar să mă gîndesc la o eventuală participare, doresc un plan amănunțit de buget —

— Care vă poate fi pus la dispoziție.

— ... și asta doar pentru început. Poate nu vă dați seama de vastele studii necesare încă să fie întreprinse în zeci de domenii — producția de masă a hiperfilamentului, chestiunile de stabilitate și control... Aș putea să continui o noapte întreagă.

— Nu va fi necesar. Inginerii noștri v-au citit rapoartele. Ce propun ei este un experiment la scară redusă care va elucida multe din problemele tehnice, dovedind că principiul e valabil.

— În această privință nu se pune îndoială.

— De acord, însă-i uimitor ce diferență poate face o mică demonstrație practică. Iată deci ce dorim să faceți dumneavoastră. Proiectați un sistem minim — doar un fir cu o sarcină de cîteva kilograme. Coborîți-l de pe orbita sincronă pe Pămînt; da, pe Pămînt. Dacă funcționează aici, pe Marte va fi simplu. Apoi trimiteți sus ceva pe el, să arătați că rachetele sînt depășite. Experimentul va fi relativ ieftin, va oferi informații esențiale și antrenamentul de bază, iar din punctul nostru de vedere va economisi ani de argumentare. Vom apela la Guvernul Terrei, la Fondul Solar, celelalte bănci interplanetare, prezentîndu-le numai demonstrația.

— Într-adevăr v-ați gîndit la toate. Cînd doriți răspunsul meu?

— Cinstit, în următoarele cinci secunde. Dar evident, chestiunea nu e atît de urgentă. Aveți la dispoziție cît timp considerați că e necesar.

— Foarte bine. Dați-mi studiile de proiect, analizele de cost și ce alte materiale mai aveți. Imediat după ce le voi parcurge veți primi decizia mea — în maximum o săptămînă.

— Vă mulțumesc. Iată numărul meu, sunați-mă oricînd.

Morgan introduse cartela de identificare a bancherului în fanta propriului comunicator și verifică prezența pe display a mesajului INTRARE CONFIRMATĂ. Înainte de a o returna, luase însă deja o hotărîre.

Dacă în analiza marțiană nu se comisese o greșeală serioasă — și ar fi pariat o sumă substanțială că o asemenea greșeală nu se strecurase — atunci perioada lui de inactivitate luase sfîrșit. Observase adeseori, amuzat, că deși deciziile relativ minore îi răpiseră întotdeauna mult timp, nu ezitase niciodată în momentele cu adevărat cruciale ale carierei sale. Știuse mereu ce trebuia să facă, și nu se prea înșelase.

În acest moment al jocului, totuși, nu era bine să investească un capital emoțional și intelectual prea mare, într-un proiect care ar fi putut să nu aibă nici un rezultat. După ce bancherul ieși afară pe scaunul cu rotile, în prima etapă a călătoriei lui spre Port Tranquility, via Oslo și Gagarin, Morgan descoperi că-i este imposibil să înceapă oricare din activitățile planificate ale lungii ierni nordice. Mintea i se afla în zbucium, scanînd întregul spectru al unor timpuri viitoare brusc schimbate.

După cîteva minute de plimbare agitată, se așeză la birou și începu să listeze prioritățile într-o ordine inversă, pornind de la cele mai puțin importante. Nu după mult realiză că nu era în stare să se concentreze asupra unor treburi de rutină. Adînc în creierul său, ceva îl sîcîia, încercînd să-i atragă atenția. Cînd vru să vadă despre ce e vorba, lucrul îi scăpă, asemeni unui cuvînt familiar dar pe moment uitat.

Cu un oftat de frustrare, Morgan se ridică de la birou și ieși pe veranda de pe fațada vestică a hotelului. Deși foarte frig,

aerul era calm iar temperatura de sub zero grade constituia mai degrabă un stimul decît o lipsă de confort. Cerul scînteia de stele, o semilună galbenă se scufunda încet către reflexia ei din apele fiordului, a căror suprafață era atît de întunecată și de liniștită încît ar fi putut fi la fel de bine o placă netedă de abanos.

Cu treizeci de ani în urmă, zăbovise aproape în același loc, cu o fată a cărei înfățișare nu și-o mai reamintea cu claritate. Amîndoi își sărbătoreau absolvirea și aceasta reprezentase cam tot ce avuseseră ei în comun. Nu fusese o aventură serioasă; erau tineri și se bucuraseră fiecare de compania celuilalt, iar asta se dovedise suficient.

Totuși, acea palidă-amintire îl adusese înapoi în fiordul Trollshavn, într-un moment crucial al existenței. Ce ar fi gîndit tînărul student de douăzeci și doi de ani dacă ar fi știut că pașii îl vor purta înapoi în acest loc al amintitelor plăceri, după un interval de treizeci de ani?

În reveria lui Morgan nu era nici o urmă de nostalgie sau de autocompătimire—doar o doză de amuzament. Nu regretase nici o clipă că el și Ingrid se despărțiseră amical, fără măcar să ia în considerare obișnuitul contract de încercare de trei ani. Ea plecase mai departe, să facă trei bărbați moderat nefericiți, înainte de a-și găsi o slujbă la Comisia Lunară, iar Morgan îi pierduse urma. Poate că, chiar acum se găsea acolo, pe semiluna lucitoare, a cărei culoare se apropia de părul ei...

Atît despre trecut. Morgan își îndreptă gîndurile spre viitor. Unde era Marte? I se făcu rușine să admită că nu știa nici măcar dacă planeta era vizibilă. Cu ochii urmărind ecliptica[1],

(1) Cerc mare al sferei cerești, rezultat din intesecția acesteia cu planul format de direcția ce unește centrul soarelui cu centrul de masă al sistemului Pămînt-Lună și direcția de mișcare a acestui centru de masă în jurul soarelui. Denumirea provine de la faptul că eclipsele nu sînt posibile decît atunci cînd Luna traversează acest plan (n.tr.)

de la Lună la raza pătrunzătoare a lui Venus și dincolo de ea, nu observă nimic în profunzimile scînteietoare care să-i permită identificarea sigură a planetei roșii. Era incitant să se gîndească că într-un viitor nu prea îndepărtat, el—care nu călătorise niciodată dincolo de orbita selenară!—ar fi putut să privească cu proprii ochi magnificele peisaje stacojii, micuții sateliți trecînd rapid prin fazele lunare...

În aceeași clipă, visul se prăbuși. Morgan rămase un moment paralizat, înainte să alerge înapoi în cameră uitînd de splendoarea nopții.

Nu exista nici o consolă de uz general înăuntru, așa că se văzu obligat să coboare în hol pentru a obține informația dorită. Ca întotdeauna cînd ești grăbit, cabina era ocupată de o doamnă în vîrstă, căreia îi luă atît de mult timp să afle ce dorea, încît aproape că-l determină pe Morgan să izbească cu pumnii în ușă. Într-un sfîrșit, femeia ieși cu o scuză murmurată, iar Morgan se pomeni față în față cu toată arta și cunoașterea acumulată a întregii omeniri.

În zilele de studenție, cîștigase cîteva campionate de viteză în obținerea datelor, luptînd împotriva cronometrului și scormonind obscure informații de pe liste pregătite de judecători ingenios de sadici. ("Cît au măsurat căderile de ploaie în capitala celui mai mic stat național, în ziua cînd au fost înregistrate cele mai multe lovituri reușite în jocurile baseball de colegiu?" era una de care își amintea cu afecțiune deosebită.) Cu anii îndemînarea i se îmbunătățise, iar de astă dată întrebarea era clară. Monitorul afișă în treizeci de secunde mai multe detalii decît ar fi avut nevoie.

Morgan studie ecranul vreme de un minut, apoi clătină perplex din cap.

— N-aveau cum să neglijeze așa ceva! murmură. Dar ce vor face?

Apăsă comanda de printing și luă hîrtia la el în cameră să o studieze mai atent. Problema era năucitor, copleșitor de evidentă, încît îl determină să se întrebe dacă la rîndul lui nu

neglijase o soluție la fel de vizibilă și dacă nu se făcea de rîs ridicînd chestiunea. Totuși, nu părea să existe nici o scăpare posibilă...

Își consultă ceasul: deja trecuse de miezul nopții. Dar era un lucru ce trebuia clarificat numaidecît.

Spre ușurarea lui Morgan, bancherul nu comutase pe NU DERANJAȚI. Răspunse imediat, puțin surprins.

— Sper că nu v-am trezit, rosti Morgan, nu foarte sincer.

— Nu, tocmai ne pregătim să aterizăm pe Gagarin. Care-i problema?

— Circa zece teratone, mișcîndu-se cu doi kilometri pe secundă. Luna interioară, Phobos. Este un buldozer cosmic, trecînd pe lîngă lift la fiecare unsprezece ore. Nu am calculat probabilitățile exacte, însă o coliziune e inevitabilă la fiecare cîteva zile.

La celălalt capăt al circuitului se instală o tăcere lungă. Apoi bancherul spuse:

— Și *eu* m-aș fi gîndit la așa ceva. Așadar cineva are răspunsul pregătit. Poate îl vom muta pe Phobos.

— Imposibil: masa lui e mult prea mare.

— Trebuie să iau legătura cu Marte. Întîrzierea de timp e de douăsprezece minute în prezent. Voi obține un răspuns în următorul ceas.

Sper, își spuse Morgan. Și ar fi bine să fie bun... Asta, dacă voia cu adevărat slujba propusă.

24
Degetul lui Dumnezeu

Dendrobium macarthiae înflorea de obicei odată cu venirea musonului din sud vest, dar în acest an se grăbise. În vreme ce stătea în sera cu orhidee admirînd complexele flori roz-violacee, Johan Rajasinghe își aduse aminte de ultimul anotimp cînd fusese surprins jumătate de ceas de o ploaie torențială, examinînd primii boboci.

Privi neliniștit cerul. Nu, nici un pericol de ploaie. Ziua era frumoasă, cu benzi subțiri de nori potolind din căldura soarelui. Dar era ceva ciudat acolo...

Rajasinghe nu mai văzuse niciodată așa ceva. Aproape vertical deasupra sa, liniile paralele de nori erau rupte de o stranie perturbație circulară. Părea să fie un mic ciclon, de numai cîțiva kilometri în diametru, însă lui Rajasinghe îi aminti de ceva cu totul diferit — un nod spărgînd simetria unei plăci netede de lemn.

Abandonă îndrăgitele orhidee și păși afară să privească mai bine fenomenul. Observă că micul vîrtej se deplasa încet pe cer, urma trecerii sale fiind marcată clar de distorsiunile benzilor de nori.

Îți puteai foarte ușor închipui că degetul lui Dumnezeu coborîse din văzduh, trasînd o linie pe nori. Chiar Rajasinghe, care înțelegea principiile de bază ale controlului meteorologic, nu avea idee că o asemenea precizie era posibilă în prezent; oricum, se mîndrea cu faptul că în urmă cu patruzeci de ani jucase un rol în realizarea lui.

Nu fusese ușor să convingă ultimele superputeri să renunțe

la fortărețele lor orbitale și să le predea Autorității Meteo Mondiale, în ceea ce fusese—dacă simbolul putea fi extins într-atît—ultimul și cel mai dramatic exemplu de transformare a săbiilor în pluguri. Acum laserii care altădată amenințaseră omenirea își direcționau razele în porțiuni cu grijă selectate ale atmosferei, ori pe ținte absorbante de căldură în regiuni îndepărtate ale Terrei. Energia lor era neînsemnată față de cea a celei mai mici furtuni; dar tot așa este energia unei pietre care declanșează avalanșa, sau a singurului neutron răspunzător de pornirea reacției în lanț.

Dincolo de aceste lucruri, Rajasinghe nu cunoștea nimic în privința detaliilor tehnice, exceptînd faptul că implicau rețele de sateliți de observație, și computere ce păstrau în creierele lor electronice modele ale atmosferei terestre, ale uscatului și mărilor. Se simți oarecum asemeni unui om primitiv extaziat înaintea minunilor tehnologiei, în vreme ce urmărea micul ciclon mișcîndu-se hotărît spre vest, pînă ce el dispăru dincolo de linia grațioasă a palmierilor, chiar în interiorul hotarelor grădinilor plăcerii.

Își ridică ochii spre invizibilii ingineri și oameni de știință gonind în jurul lumii în paradisul lor artificial.

— Extrem de impresionant, rosti. Dar sper că știți *exact* ce faceți!

25
Ruletă orbitală

— Trebuia să-mi dau seama că se află într-unul din acele apendice tehnice la care nu m-am uitat deloc, spuse bancherul cu glas jalnic. Acum că ați primit întregul raport, aș vrea să știu răspunsul. Întrebarea dumneavoastră m-a neliniștit.

— Este de o evidență strălucitoare, exclamă Morgan. Ar fi fost cazul să mă gîndesc singur la soluție.

Și aș fi făcut-o, eventual, își spuse cu destulă încredere în sine. În minte revăzu din nou simulările pe computer ale întregii structuri uriașe, vibrînd ca o coardă de vioară pe măsură ce oscilațiile cu lungimi de ore goneau de pe Pămînt pe orbită și se reflectau înapoi. Suprapus lor pentru a suta oară, văzu vechiul film al podului dansator. Acolo se găseau toate indiciile necesare.

— Phobos trece pe lîngă turn la fiecare unsprezece ore și zece minute, dar din fericire nu se mișcă mereu în același plan, altminteri am avea o coliziune la *fiecare* trecere. Perioadele critice sînt precis previzibile, la miime de secundă.

Liftul, ca orice construcție, nu e o structură complet rigidă. Are o frecvență de rezonanță proprie, calculabilă la fel de precis ca orbitele corpurilor cerești. Deci, ce propun inginerii dumneavoastră este *să acorde* liftul, astfel încît oscilațiile sale normale, care oricum nu ar fi evitate, să-l țină departe de Phobos. De fiecare dată cînd satelitul va trece pe lîngă structură, aceasta nu se va afla acolo; va fi deviată față de zona primejdioasă cu cîțiva kilometri.

La capătul celălalt al circuitului se lăsă o tăcere lungă.

— Nu e tocmai cazul să o spun, rosti bancherul într-un tîrziu, dar mi s-a făcut părul măciucă în cap.

Morgan rîse.

— Prezentată așa direct, seamănă într-adevăr — cum i se spunea? — cu o ruletă rusească. Însă țineți minte, avem de-a face cu mișcări exact previzibile. Vom ști întotdeauna unde se găsește Phobos, iar deplasarea turnului o putem controla foarte simplu prin programarea adecvată a traficului.

"Foarte simplu", își spuse în sine Morgan, nu era tocmai cuvîntul potrivit, dar oricine își dădea seama că tehnic era posibil. Apoi în minte îi fulgeră o analogie atît de perfectă și totuși atît de absurdă, încît aproape izbucni în rîs. Nu — nu se făcea să o menționeze bancherului.

Din nou se înapoiase pe Podul Tacoma, de această dată într-o lume a fanteziei. Comanda un vas ce trebuia să treacă pe sub arcul de metal, după un orar extrem de regulat. Din nefericire, catargul era mai lung cu un metru...

Nici o problemă. Înainte ca vasul să ajungă dedesubt, cîteva camioane grele ar fi fost trimise pe pod, la intervale atent calculate ca să se potrivească cu frecvența de rezonanță a construcției. O undă slabă ar fi alergat de-a lungul șoselei, de la un pilon la altul, creasta calculată astfel încît să coincidă cu sosirea vasului. Astfel catargul va trece pe dedesubt, cu o marjă de numai cîțiva centimetri... La o scară de mii de ori mai mare, la fel urma Phobos să evite turnul ridicat în spațiu de pe vîrful lui Mons Pavonis.

— Sînt fericit să am asigurarea dumneavoastră, dar cred că aș verifica personal poziția lui Phobos înainte de a face o călătorie, răspunse bancherul.

— Atunci veți fi surprins să aflați că unii din tinerii și strălucitii dumneavoastră oameni de știință — străluciți sînt cu siguranță, iar tineri presupun că sînt datorită extraordinarei îndrăzneli dovedite — vor să folosească perioadele critice ca o atracție turistică. Consideră că pot introduce taxe speciale pentru vizionarea lui Phobos trecînd pe-alături cu cîteva mii

de kilometri pe oră. Un spectacol formidabil, nu sînteți de părere?

— Prefer să mi-l imaginez de departe. Dar posibil ca ei să aibă dreptate... Oricum, sînt ușurat să aud că există o soluție. Și totodată fericit să observ că agreați proiectul nostru. Să însemne asta că putem aștepta o decizie în curînd?

— O aveți imediat, replică Morgan. Cînd începem treaba?

26
Noaptea dinainte de Vesak

Încă mai era considerată, după douăzeci și șapte de secole, cea mai sfîntă zi din calendarul taproban. Potrivit legendei, pe luna plină a lui mai se născuse Buddha, tot atunci atinsese iluminarea și murise. Deși pentru majoritatea oamenilor, Vesak-ul nu semnifica mai mult decît cealaltă mare sărbătoare a unei jumătăți de lume, Crăciunul, ea continua să rămînă o zi de meditație și liniște.

De mulți ani, Centrul de Control Musonic garantase că în nopțile dinainte și după Vesak nu va ploua. Și aproape tot de atunci, Rajasinghe pleca în Orașul de Aur cu două zile înaintea lunii pline, într-un pelerinaj menit să-i împrospăteze an de an spiritul. Evita Vesak-ul însuși; în ziua respectivă, Ranapura era prea aglomerată cu vizitatori, dintre care unii l-ar fi recunoscut cu siguranță, perturbîndu-i solitudinea.

Numai un ochi extrem de ager ar fi observat că imensa lună galbenă ridicată deasupra domurilor în clopot ale anticelor dagobe nu avea încă o formă perfect circulară. Lumina pe care o împrăștia era atît de intensă, încît doar cîțiva din cei mai strălucitori sateliți și aștri rămîneau vizibili pe cerul senin. Nu bătea nici o adiere de vînt.

Se spune că de două ori s-a oprit Kalidasa pe acest drum atunci cînd a părăsit pentru totdeauna Ranapura. Prima oprire a făcut-o la mormîntul lui Hanuman, iubitul tovarăș din copilărie; a doua la Templul lui Buddha Muribund.

Rajasinghe se întrebase adesea cît curaj adunase Regele astfel—poate chiar în acest punct, deoarece era locul de unde imensa figură săpată în piatră se vedea cel mai bine. Forma înclinată era atît de perfect proporționată, încît trebuia să te apropii de fața ei ca să-i percepi realele dimensiuni. De la distanță era imposibil să realizezi că perna pe care Buddha își sprijinea capul era numai ea mai înaltă decît un stat de om.

Cu toate că Rajasinghe văzuse o bună parte a lumii, nu cunoștea nici un alt loc la fel de plin de pace. Uneori se simțea în stare să rămînă acolo o veșnicie, sub strălucirea lunii, complet rupt de grijile și zarva vieții. Niciodată nu încercase să pătrundă prea adînc în vraja templului, de teamă să nu o distrugă, însă unele din elementele ei erau destul de evidente. Însăși poziția Iluminatului, odihnindu-se în sfîrșit după o viață lungă și nobilă, radiind serenitate. Liniile unduitoare ale robei erau extraordinar de blînde și de liniștitoare; păreau să curgă din stîncă, formînd valuri de piatră înghețată. Și, la fel ca valurile mării, ritmul natural al curbelor lor declanșa instincte necunoscute rațiunii.

În momente atemporale ca acesta, singur cu Buddha sub o lună aproape plină, Rajasinghe simțea că înțelege în cele din urmă semnificația nirvanei—stare definibilă doar prin negații. Emoții ca furia, dorința, lăcomia nu mai aveau putere; într-adevăr, abia dacă erau imaginabile. Chiar simțul identității personale părea să se topească, ca aburul ceții înaintea soarelui de dimineață.

Starea nu putea să țină mult, firește. Curînd deveni conștient de bîzîitul insectelor, de lătratul îndepărtat al unor cîini, de duritatea rece a stîncii pe care ședea. Liniștea nu constituia o stare de spirit de durată. Cu un oftat, Rajasinghe se ridică în picioare și se îndreptă spre mașina parcată la o sută de metri în afara hotarelor sfîntului lăcaș.

Tocmai urca în vehicul cînd observă mica pată albă, atît de bine definită încît părea pictată pe cer, ridicîndu-se deasupra copacilor, înspre vest. Era cel mai straniu nor văzut de Raja-

singhe — un elipsoid atît de perfect simetric, cu marginile atît de netezi — încît părea solid. Își puse întrebarea dacă cineva nu zbura cu un aeroplan pe cerurile taprobane; însă nu vedea aripi și nu se auzea nici un zgomot de motoare.

Apoi, pentru o clipă trecătoare, gîndul îl duse mai departe. *În sfîrșit, Starholmer-ii sosiseră...*

Dar asta, desigur, era absurd. Chiar dacă reușiseră să-și depășească propriile semnale radio, n-ar fi fost în stare să traverseze întregul Sistem Solar — și să coboare pe cerurile Pămîntului! — fără să declanșeze toate alarmele radar în funcțiune. Știrea s-ar fi răspîndit de multe ore.

Oarecum spre surprinderea sa, Rajasinghe se simți un pic dezamăgit. Iar în prezent, în vreme ce apariția se tot apropia, văzu limpede că era un nor, întrucît marginile i se destrămau ușor. Viteza era impresionantă; părea să fie mînat din spate de o furtună proprie a sa, invizibilă de la sol.

Așadar, savanții Controlului Musonic se puseseră din nou pe treabă, testîndu-și măiestria în dirijarea vînturilor. Ce le va trece mîine oare prin cap? se întrebă Rajasinghe.

27
Staţia Ashoka

Ce mică părea insula de la această altitudine! Treizeci și șase de mii de kilometri mai jos, călărind ecuatorul, Taprobane nu arăta mai mare decît Luna. Întreaga țară părea prea mică ca să constituie o țintă; și totuși el căuta o arie în centrul ei de mărimea unui teren de tenis.

Chiar și astăzi, Morgan nu era complet sigur de motivațiile sale. Pentru scopurile demonstrației ar fi putut foarte bine să folosească Stația Kinte și să ochească muntele Kilimanjaro ori Kenya. Faptul că Stația Kinte se găsea într-unul din cele mai instabile puncte ale orbitei staționare și manevra continuu ca să rămînă deasupra Africii Centrale n-ar fi contat la cele cîteva zile ale experimentului.

O vreme fusese tentat să țintească Chimborazo; americanii se oferiseră să deplaseze Stația Columb, cu o cheltuială deloc de neglijat, exact la longitudinea masivului. Dar în final, în pofida acestei încurajări, se întorsese le obiectivul său inițial, Sri Kanda.

Era spre norocul lui Morgan că, în această epocă a deciziilor asistate de computer, chiar și o sentință a Curții Mondiale se obținea într-un interval de săptămîni. Firește, vihara protestase. Morgan argumentase în schimb că un scurt experiment științific, condus pe un teren situat în afara perimetrului templului, fără a produce zgomot, poluare sau o altă formă de interferență, nu reprezenta o tulburare. Dacă ar fi fost oprit, munca sa ar fi fost în van, el nu ar avea posibilitatea să-și verifice calculele, iar un proiect vital Republicii Marte ar fi

primit o lovitură serioasă.

Argumentul era plauzibil și Morgan însuși îi dăduse crezare în cea mai mare parte. La fel și judecătorii, cinci contra doi. Deși se presupunea că nu trebuiau să se lase influențați de astfel de motive, menționarea certăreților marțieni constituise o mișcare inteligentă. Republica Marte avea deja trei procese complicate pe rol, iar Curtea obosise să tot stabilească precedente în legea interplanetară.

Însă Morgan știa, în adîncul părții reci și analitice a minții sale, că acțiunea lui nu era dictată doar de logică. El nu era omul care să accepte senin înfrîngerea; gestul de sfidare îi oferise o anume satisfacție. Și totuși la un alt nivel respingea mărunta motivație; un asemenea gest de copil nu era demn de el. Scopul adevărat era să-și remonteze încrederea în sine, reafirmîndu-și credința într-un succes final. Deși nu știa cînd și cum, proclama lumii și încăpățînaților călugări din interiorul zidurilor străvechi: "Mă voi întoarce".

Stația Ashoka controla practic toate comunicațiile, monitorizarea meteorologică, ecologia și traficul spațial din regiunea Hindu-Cathay. Dacă ar fi încetat vreo clipă să funcționeze, un miliard de vieți ar fi fost amenințate de dezastru, iar dacă funcțiile nu i-ar fi fost rapid restabilite, de moarte. Nu-i de mirare așadar că Ashoka dispunea de doi sateliți de rezervă complet independenți, Bhaba și Sarabhai, situați la o sută de kilometri distanță. Dacă o catastrofă de neimaginat ar fi distrus toate cele trei stații, Kinte și Imhotep la vest, iar Confucius la est ar fi putut să intervină pe o bază de urgență. Specia umană învățase, din tristă experiență, să nu pună toate ouăle în același coș.

Nu existau turiști, vizitatori sau pasageri în tranzit aici, atît de departe de Pămînt. Aceștia își rezolvau problemele și admirau priveliștile la numai cîteva mii de kilometri înălțime, lăsînd orbita geostaționară savanților și inginerilor — dintre care nici unul nu mai păsise pe Ashoka cu o misiune și un echipament atît de neobișnuite.

Cheia proiectului Gossamer[1] plutea în prezent într-una din camerele de andocare de mărime mijlocie ale stației, așteptînd ultima verificare înaintea lansării. Nu avea nimic spectacular, iar înfățișarea ei nu trăda anii de muncă și milioanele investite în ea.

Conul gri-metalic, lung de patru metri și cu baza de doi, părea să fie construit din metal solid. Era necesară o examinare din apropiere ca să dezvăluie firele strîns întrețesute ce acopereau întreaga suprafață. Într-adevăr, exceptînd miezul și foile de plastic separînd sutele de straturi, conul nu era altceva decît un ghem de hiperfilament, cu o lungime de patruzeci de mii kilometri.

Două tehnologii depășite și total diferite fuseseră scoase la lumină în vederea confecționării acelui con cenușiu deloc impresionant. Cu vreo trei sute de ani în urmă, telegraful submarin începuse să funcționeze întins de-a latul fundului oceanic. Oamenii cheltuiseră averi înainte de a învăța să stăpînească arta înfășurării miilor de kilometri de cablu și a întinderii lor de la continent la continent, învingînd furtuni și alte pericole ale mărilor.

Apoi, doar cu un secol mai tîrziu, unele din cele dintîi rachete dirijate fuseseră controlate cu ajutorul unor fire întinse în urma lor, în vreme ce goneau spre ținte cu sute de kilometri pe oră. Morgan încerca acum să atingă o rază de acțiune de o mie de ori mai mare decît cea a acestor relicve din Muzeul de Război, și o viteză de cincizeci de ori mai mare. Totuși, se bucura de o serie de avantaje. Racheta lui avea să opereze într-un vid perfect pe tot parcursul traiectoriei, exceptînd ultima sută de kilometri, și era puțin probabil ca ținta să inițieze acțiuni de evitare.

Directorul de operațiuni al Proiectului Gossamer atrase atenția lui Morgan cu o tuse puțin stînjenită.

---

(1) În limba engleză, țesătură foarte fină (n.tr.)

— Încă mai avem o problemă, doctore Morgan, zise femeia. Sîntem siguri pe noi în ceea ce privește coborîrea. Toate testele și simulările pe computer sînt satisfăcătoare, după cum ați observat. Reînfășurarea filamentului e cea care îi îngrijorează pe cei din Securitatea Stației.

Morgan clipi repede. Acordase prea puțină atenție subiectului. Părusc evident că rebobinarea filamentului era o chestiune măruntă comparată cu desfășurarea lui. Era nevoie, desigur, doar de un troliu electric, prevăzut cu modificările speciale ca să manevreze un material atît de fin, de grosime variabilă. Știa însă că în spațiu nimic nu trebuia luat ca sigur, și că intuiția—*mai ales* intuiția unui inginer terestru—se putea dovedi un ghid înșelător.

Să vedem, cînd testele se termină, tăiem capătul dinspre pămînt iar Ashoka începe să rebobineze filamentul. Firește, atunci cînd tragi, oricît de tare, de capătul unei linii lungi de patruzeci de mii de kilometri, nimic nu se va întîmpla ore întregi. Va fi nevoie de o jumătate de zi ca impulsul să atingă capătul îndepărtat și ca întreg sistemul să pornească în ansamblul său. Deci menținem tensiunea... Ah!

— Cineva a făcut cîteva calcule, continuă directorul de operațiuni, și a realizat că în clipa în care vom ajunge la viteza de regim, vom avea cîteva tone gonind spre stație cu o mie de kilometri pe oră. Asta nu le-a plăcut cîtuși de puțin.

— E de înțeles. Cum vor să procedăm?

— Să programăm o reînfășurare mai lentă, cu momentul controlat. Dacă totul merge prost, e posibil să ne ceară să efectuăm operațiunea în afara stației.

— Vom fi întîrziați?

— Nu. Am înjghebat un plan de urgență ca să scoatem tot echipamentul prin ecluză în cinci minute, la o adică.

— Și vă va fi simplu să-l înfășurați?

— Bineînțeles.

— Sper să ai dreptate. Struna aceasta de pescuit a costat o grămadă de bani și doresc să o reutilizez.

Dar *unde*? se întrebă Morgan privind semiluna crescătoare a Terrei. Poate că era mai bine să termine proiectul marțian întîi, chiar dacă însemna ani de exil. Odată ce Pavonis devenea complet operațional, Pămîntul trebuia să-i urmeze exemplul, iar Morgan nu se îndoia că, într-un fel sau altul, ultimele obstacole vor fi depășite.

Și atunci capetele prăpastiei peste care privea el în prezent se vor lega, iar faima cîștigată de Gustav Eiffel în urmă cu trei secole va fi complet eclipsată.

28

Prima coborîre

Nu avea să fie nimic de văzut vreme de cel puțin douăzeci de minute. Totuși, toți cei ce nu erau obligați să rămînă în camera de comandă se aflau afară, contemplînd cerul. Chiar Morgan găsi dificil să reziste curiozității, și continuă să se apropie încet de ușa deschisă.

Rareori la mai mult de cîțiva metri de el se găsea ultimul operator al lui Maxine Duval, un tînăr musculos de aproape treizeci de ani. Urcate pe umerii lui erau uneltele specifice meseriei sale – camere generice de filmat în tradiționalul aranjament față-dreapta, spate-stînga, iar deasupra lor o sferă cu puțin mai mare decît un grapefruit. Antena din interiorul sferei făcea lucruri foarte inteligente, de mii de ori pe secundă, astfel încît în permanență era ațintită către cel mai apropiat comsat[1], în ciuda oricăror mișcări ale purtătorului ei. La celălalt capăt al circuitului, stînd confortabil în studioul și biroul ei, Duval vedea prin ochii depărtatului ei alter ego și auzea cu urechile acestuia – fără să-și obosească însă proprii plămîni în aerul înghețat. De această dată, beneficia de partea cea mai bună a afacerii. Nu se întîmpla întotdeauna așa.

Morgan acceptase cu o oarecare reținere. Știa că este o ocazie istorică și acceptase asigurarea Maxinei că "omul meu nu-ți va sta în cale". Dar era perfect conștient de lucrurile care puteau decurge prost într-o asemenea experiență, mai ales pe

(1) Satelit de telecomunicații (n.tr.)

parcursul ultimilor o sută de kilometri ai intrării în atmosferă. Pe de altă parte, știa de asemenea că Maxine Duval era în stare să trateze eșecul sau triumful fără senzaționalism ieftin.

Ca toți marii reporteri, Duval nu se detașa emoțional de evenimentele observate. Era capabilă să ofere toate punctele de vedere, fără să distorsioneze sau să omită vreun fapt considerat de ea esențial. Cu toate acestea, nu făcea nici o încercare să-și ascundă propriile sentimente, chiar dacă nu le lăsa să-i influențeze munca.

Îl admira enorm pe Morgan, cu veneraţia străbătută de invidie a celui căruia îi lipsește veritabila creativitate. De la terminarea construcției Podului Gibraltar, așteptase să vadă ce va face după aceea inginerul; și nu fusese dezamăgită.

Dar deși îi ura noroc lui Morgan, de plăcut nu îl plăcea. În opinia ei, voința și lipsa de milă a ambiției sale îl făceau să fie mai mult decît un om și în același timp, să fie mai puțin uman. Nu se putea opri să nu-l compare cu adjunctul său, Warren Kingsley. Iată un om cu adevărat drăguț ("și un inginer mai bun decît sînt eu", îi spusese odată Morgan, aproape fără să glumească). Însă nimeni nu avea să audă de Kingsley; mereu el va rămîne un palid și credincios satelit al primarei sale orbitoare. Așa cum și era perfect mulțumit să fie.

Kingsley îi explicase lui Duval mecanica surprinzător de complicată a coborîrii. La prima vedere, păruse destul de simplu să arunci ceva jos spre ecuator, dintr-un satelit nemișcat aflat deasupra. Dar astrodinamica era plină de paradoxuri. Dacă încerci să încetinești, te miști mai repede. Dacă iei calea cea mai scurtă, consumi prea mult combustibil. Dacă ținteşti într-o direcție, călătorești în alta... Și asta luînd în considerație numai cîmpurile gravitaționale. Aici, situația era mult mai complicată. Nimeni nu încercase vreodată să dirijeze o sondă spațială pusă să desfășoare patruzeci de mii de kilometri de fir. Totuși programul Ashoka lucrase perfect, pînă jos la marginea atmosferei. În cîteva minute, controlul la sol de pe Sri Kanda urma să preia comanda coborîrii finale. Morgan avea

toate motivele să fie tensionat.

— Van, zise Duval încet dar ferm pe circuitul particular. Nu-ți mai suge degetul. Arăți ca un bebeluș.

Morgan trecu de la indignare la surpriză, ca în sfîrșit să se relaxeze cu un zîmbet puțin stînjenit.

— Mulțumesc pentru sfat. Urăsc să-mi stric imaginea publică, răspunse.

Își privi jalnic falanga lipsă, întrebîndu-se cînd vor înceta isteții să strige în cor "Ha! Inginerul aruncat în aer de propria petardă!" După atîtea rînduri în care-i avertizase pe alții, devenise neglijent și reușise să se taie demonstrînd proprietățile hiperfilamentului. Practic nu simțise deloc durere, și o inconvenientă surprinzător de mică. Într-o zi trebuia să întreprindă ceva; pur și simplu însă nu-și putea permite să petreacă o întreagă săptămînă conectat la un regenerator de organe, doar pentru doi centimetri de deget.

— Altitudine doi-cinci-zero, rosti o voce calmă și impersonală de la pupitrul de comandă. Viteza sondei unu-unu-șase--zero metri pe secundă. Tensiunea firului nouă-zero la sută nominal. Parașuta se deschide în două minute.

După clipa de relaxare, Morgan deveni iarăși încordat și în alertă. Ca un boxer înfruntînd un oponent necunoscut, dar primejdios, nu se abținu Duval să gîndească.

— Care este situația vîntului? întrebă el.

Un alt glas răspunse, de astă dată departe de a fi impersonal.

— Nu-mi vine să cred. Centrul de Control Musonic tocmai a transmis o previziune de furtună.

— N-avem timp de glume.

— Nu glumesc. Am verificat.

— Dar ne-au garantat că nu va fi nici un vînt mai puternic de treizeci de kilometri pe oră!

— Au ridicat limita aceasta la șaizeci—corecție, optzeci. Ceva merge al naibii de prost...

— Se vede, murmură Duval pentru sine. Își instrucționă

ochii și urechile distante: Retrage-te undeva în spate. Nu te vor în preajmă, însă să nu pierzi nimic.

Lăsîndu-și rem-ul[1] să facă față acestor ordine oarecum contradictorii, luă legătura cu propriul sistem de informații.

Îi luară mai puțin de treizeci de secunde să descopere ce stație meteorologică răspundea de climatul din regiunea Taprobane. Și era frustrant, dar nu surprinzător, să constate că ea nu accepta mesaje din partea publicului general.

Trecînd competentului său personal sarcina de a străpunge barierele, comută înapoi pe munte. Fu uimită să observe cît de mult se înrăutățiseră condițiile în scurtul interval de timp.

Cerul devenise mai întunecat; microfoanele înregistrau vijelia încă îndepărtată a furtunii. Duval cunoscuse asemenea schimbări bruște ale vremii pe mare, și nu o dată profitase de ele în concursurile sale. Însă acum transformarea reprezenta un ghinion fantastic. Simpatiza cu Morgan, ale cărui vise și speranțe puteau fi măturate de neprevăzutele — de *imposibilele* — rafale de vînt.

— Altitudine doi-zero-zero. Viteza sondei unu-unu-cinci-zero metri pe secundă. Tensiunea firului nouă-cinci la sută nominal...

Așadar tensiunea creștea. Experimentul nu putea fi oprit în acest stadiu; Morgan era obligat să meargă mai departe, sperînd într-o minune. Deși dorea să îi vorbească, Duval renunță să-l întrerupă pe durata crizei.

— Altitudine unu-nouă-zero. Viteza sondei unu-unu-zero-zero. Tensiunea firului unu-zero-zero la sută. Deschiderea primei parașute — ACUM!

Deci, sonda își continuase drumul; în prezent devenise captiva atmosferei terestre. Puținul combustibil rămas trebuia să fie folosit pentru a o dirija în plasa de prindere întinsă pe

(1) Prescurtare a termenului englezesc "remote control", telecomandă (n.tr.)

coasta muntelui. Cablurile suportînd această plasă vibrau deja în bătaia vîntului.

Brusc, Morgan ieși din cabina de control și își aținti privirile asupra cerului. Apoi se răsuci și se uită direct spre camere.

— Orice s-ar întîmpla, Maxine, rosti rar și grijuliu, testul a reușit deja în proporție de nouăzeci și cinci la sută. Ba nu, nouăzeci și nouă. Am străbătut o distanță de treizeci și șase de mii de kilometri și au rămas mai puțin de două sute.

Duval nu răspunse. Știa că vorbele nu i se adresau ei, ci siluetei din complicatul scaun cu rotile din afara centrului de control. Vehiculul își proclama ocupantul: numai un oaspete pe Pămînt ar fi avut nevoie de o astfel de instalație. Doctorii erau astăzi în stare să vindece orice defect muscular, însă fizicienii nu ajunseseră să vindece gravitația.

Cîte puteri și interese se concentraseră pe vîrful acestui munte! Forțele naturii însele, Banca Narodny Mars, Republica Autonomă Nord Africană, Vannevar Morgan (el însuși o forță a naturii)—și acei călugări blînzi și implacabili, în cuibul lor biciuit de vînturi...

Duval șopti instrucțiuni rem-ului ei răbdător, iar camera se roti încet în sus. Acolo era vîrful, încoronat de zidurile strălucitor de albe ale templului. Ici-colo pe parapeții lui reușea să zărească robele portocalii fluturînd în furtună. După cum se așteptase, călugării priveau.

Execută un zoom către ei, suficient de puternic ca să identifice chipuri individuale. Deși nu-l întîlnise niciodată pe Mahanayake Thero (o solicitare de interviu fusese politicos declinată), era încrezătoare că va reuși să-l recunoască. Dar prelatul nu se vedea nicăieri. Poate se găsea în sanctum sanctorum, concentrîndu-și formidabila voință într-un exercițiu spiritual.

Duval nu era sigură dacă principalul oponent al lui Morgan se adîncise în ceva atît de naiv ca o rugăciune. Dacă însă se rugase pentru această miraculoasă furtună, cererea era pe cale să-i fie satisfăcută.

Zeii muntelui se trezeau din amorțeală.

29
Apropiere finală

"Tehnologia avansată duce la vulnerabilitate crescută. Cu cît omul cucereşte mai deplin Natura (**sic**), cu atît mai expus devine catastrofelor artificiale. (...) Istoria recentă aduce dovezi suficiente în acest sens: spre exemplu, scufundarea oraşului Marina City (2127), prăbuşirea domului Tycho B (2098), ruperea cablurilor de remorcă ale icebergului arab (2062) şi topirea reactorului Thor (2009). Putem fi siguri că lista va avea completări mai impresionante în viitor.

Poate că previziunile cele mai îngrozitoare sînt cele ce implică factori **psihologici**, şi nu doar tehnici. În trecut, un pilot nebun sau un ţintaş de elită era capabil să ucidă doar o mînă de oameni; astăzi, nu ar fi dificil pentru un inginer bolnav să asasineze un oraş.

Evitarea pe muchie de cuţit a unui asemenea dezastru de către Colonia Spaţială O' Neill II în 2047 a fost intensiv comentată. Astfel de incidente, cel puţin în teorie, ar putea fi ocolite prin procedee de ecranare ori de siguranţă, deşi mult prea adesea ele nu-şi justifică denumirea.

Există totuşi un eveniment extrem de interesant, dar din fericire rar, în care individul în cauză deţine o asemenea poziţie eminentă, ori dispune de astfel de puteri unice, încît nimeni nu realizează ce se întîmplă pînă ce nu e prea tîrziu. Dezastrul produs de asemenea genii bolnave (nu pare să existe un termen mai potrivit pentru a-i desemna) poate cuprinde o lume întreagă, ca în cazul lui A. Hitler (1889-1945). Într-un surprinzător număr de cazuri, nimic nu se aude despre activitatea lor, datorită conspiraţiei de tăcere întreţinută de egalii lor.

Un exemplu clasic a ieșit de curînd la suprafață odată cu publicarea mult așteptatelor și mult întîrziatelor memorii ale doamnei Maxine Duval. Chiar și în prezent, unele aspecte ale problemei nu sînt în întregime clare..."

J. K. Golitsyn
***Civilizația și rebelii ei,** Praga, 2175*

— Altitudine unu-cinci-zero. Viteza sondei nouă-cinci. Repet, nouă-cinci. Scutul termic jetisonat.

Prin urmare sonda intrase cu bine în atmosferă și scăpase de excesul de viteză. Era însă prea devreme pentru a sărbători. Nu numai că rămăseseră de parcurs o sută cincizeci de kilometri verticali, ci și trei sute pe orizontală — cu o vijelie cumplită ca să complice lucrurile. Deși capsula mai conținea o mică cantitate de combustibil, libertatea ei de manevră era foarte limitată. Dacă operatorul rata muntele la prima apropiere, nu avea cum să mai încerce a doua oară.

— Altitudine unu-doi-zero. Încă nu se simt efecte atmosferice.

Micuța sondă cobora desfășurîndu-se din cer ca un păianjen alunecînd pe scara sa de mătase. Sper că au suficient filament, gîndi Duval. Cît de îngrozitor ar fi ca acesta să se termine la numai cîțiva kilometri de țintă! Astfel de tragedii se întîmplaseră cu primele cabluri submarine.

— Altitudine opt-zero. Apropiere nominală. Tensiune unu-zero-cinci la sută. Curent slab de aer.

Așadar, pătura superioară a atmosferei începea să-și facă simțită prezența, chiar dacă pe moment numai sensibilelor instrumente de la bordul sondei.

Un telescop telecomandat de mici dimensiuni fusese instalat lîngă punctul de control, iar acum urmărea automat capsula încă invizibilă. Morgan se îndreptă spre el, iar rem-ul reporterei îl urmă ca o umbră.

— Se vede ceva? șopti Duval după cîteva secunde. Morgan clătină nerăbdător din cap și continuă să se uite în ocular.

— Altitudine șase-zero. Deplasare stînga. Tensiunea unu-zero-cinci la sută — corecție, unu-unu-zero nominal.

În limitele admise, socoti Duval. Dar lucrurile începuseră să se miște sus, în cealaltă parte a stratosferei. Cu siguranță, Morgan avea acum sonda în cîmpul vizual.

— Altitudine cinci-cinci. Două secunde impuls de corecție.

— Am prins-o! exclamă Morgan. Îi văd jetul.

— Altitudine cinci-zero. Tensiune unu-doi-cinci la sută. Greu de menținut pe traiectorie. Deviație ușoară.

Era de neconceput ca, la mai puțin de cincizeci kilometri de obiectiv, capsula să nu-și încheie călătoria de treizeci și șase de mii de kilometri. Însă cîte avioane și nave spațiale nu eșuaseră pe ultimii *metri*?

— Altitudine patru-cinci. Vînt puternic de forfecare. Din nou deviere de la curs. Trei secunde impuls.

— Am pierdut-o, rosti Morgan dezgustat. Nori pe direcție.

— Altitudine patru-zero. Deviație mare. Tensiune de vîrf la unu-cinci-zero la sută. Repet, unu-cinci-zero la sută.

Asta suna prost. Duval știa că punctul de rupere se găsea la două sute de procente. O smucitură mai puternică și experimentul s-ar fi terminat.

— Altitudine trei-cinci. Vîntul se întețește. Impuls o secundă. Rezerva de combustibil aproape epuizată. Tensiune în creștere. Mărită la unu-șapte-zero la sută.

Încă treizeci de procente și chiar acea incredibilă fibră se va rupe, ca orice material la care s-a depășit tensiunea longitudinală.

— Distanță trei-zero. Turbulența se accentuează. Deviere mare spre stînga. Imposibil de calculat corecția. Mișcări foarte inegale.

— O văd! strigă Morgan. A ieșit din nori!

— Distanță doi-cinci. Nu avem suficient combustibil ca să reintrăm pe traiectorie. Deviație estimativă de trei kilometri.

— Nu contează. Las-o să cadă oriunde poți! strigă Morgan.

— Cît de curînd posibil. Distanța doi-zero. Forța vîntului

crește. Pierdem din stabilitate. Sarcina a început să se rotească.

— Dă drumul la frînă. Lasă cablul să se desfășoare liber!

— Rezolvat, rosti glasul înnebunitor de calm. Duval și-ar fi închipuit că o mașină era cea care vorbea dacă nu ar fi știut că Morgan împrumutase unul din cei mai buni controlori de trafic spațial pentru experiment.

— Defecțiune la distribuitor. Rotația sarcinii este acum de cinci revi[1] pe secundă. Cablul probabil răsucit. Tensiune unu-opt-zero la sută. Unu-nouă-zero. Doi-zero-zero. Distanța unu -cinci. Tensiune doi-unu-zero. Doi-doi-zero. Doi-trei-zero...

Nu mai poate dura mult, se frămîntă Duval. Doar zece kilometri și cablul blestemat se răsucise în jurul sondei....

— Tensiune zero. Repet, *zero*.

Asta era. Firul plesnise, iar acum probabil șerpuia înapoi spre stele. Fără îndoială operatorii de pe Ashoka urmau să-l înfășoare la loc, însă Duval înțelesese suficient din teorie ca să-și dea seama că operațiunea avea să fie lungă și complicată.

Iar mica sondă se va prăbuși undeva pe cîmpiile sau junglele insulei Taprobane. Totuși, așa cum declarase Morgan, succesul depășise nouăzeci și cinci la sută. Data viitoare, fără vînt...

— Iat-o! strigă cineva.

O stea strălucitoare se aprinsese între două galioane de nori navigînd pe cer. Arăta ca un meteorit de zi, căzînd pe pămînt. În mod ironic, de parcă și-ar fi bătut joc de constructori, racheta luminoasă instalată pe capsulă în scopul asistării manevrelor terminale se declanșase automat. Ei bine, încă mai putea fi de folos, ajutînd la localizarea epavei.

Rem-ul lui Duval pivotă încet, astfel ca ea să vadă astrul înflăcărat trecînd de munte și dispărînd spre est. Estimă o aterizare la circa cinci kilometri distanță.

— Du-mă înapoi la Morgan, zise ea. Vreau să discut cu el.

Intenționase să pronunțe cîteva remarci optimiste—suficient

(1) Prescurtare de la revoluție, rotație (n.tr.)

de tare ca să fie auzite de bancherul marțian—exprimîndu-și convingerea în reușita deplină a următoarei coborîri. Încă își pregătea micul discurs, cînd deodată totul i se șterse din minte...

Avea să revadă evenimentele ultimelor treizeci de secunde de atîtea ori pînă cînd avea să le cuhoască pe de rost. Dar niciodată nu va fi sigură că le înțelesese întreaga semnificație.

30
Legiunile Regelui

Vannevar Morgan se obișnuise cu întîrzierile — cu dezastrele chiar — iar acesta constituia, spera el, unul minor. Grija lui principală, privind meteorul dispărînd în spatele muntelui, era acum ca Narodny Mars să nu considere banii irosiți. Observatorul pătrunzător din scaunul pe rotile fusese extrem de necomunicativ; gravitația Terrei păruse să-i imobilizeze limba la fel de bine ca picioarele. De astă dată totuși el se adresă inginerului, înainte ca Morgan să vorbească:

— O singură întrebare, dr. Morgan. Știu că această furtună este fără precedent — dar s-a întîmplat. Prin urmare poate surveni și în viitor. Ce va fi dacă se întîmplă după construcția Turnului?

Morgan gîndi febril. Era imposibil să dea un răspuns precis într-un interval de timp atît de scurt, și încă îi venea greu să dea crezare evenimentelor.

— În cel mai rău caz ar trebui să suspendăm operațiunile o scurtă perioadă, căci pot apare deviații de poziție. Nici o forță eoliană de la această altitudine nu e capabilă să pună în pericol însăși structura Turnului. Chiar și firul nostru ar fi fost în perfectă siguranță dacă am fi reușit să-l ancorăm.

Spera să fie o analiză corectă; peste cîteva minute Warren Kingsley urma să-l informeze dacă era adevărat sau nu.

Spre ușurarea lui, bancherul replică cu aparentă satisfacție:

— Mulțumesc. E tot ce am dorit să aflu.

Morgan se hotărîse, totuși, să insiste:

— Iar pe Muntele Pavonis, firește, o astfel de problemă nu

ar fi posibilă. Densitatea atmosferică de acolo este de o sută de ori—

De zeci de ani nu mai auzise sunetul care îi izbi în prezent timpanele, dar era unul din acelea ce nu puteau fi uitate niciodată. Chemările imperioase, acoperind urletul furtunii, îl transportară pe Morgan de cealaltă parte a planetei.

Nu se mai afla pe versantul bătut de vînturi al muntelui. Se găsea sub domul Hagiei Sophia, privind uluit și cu admirație munca unor oameni morți de șaisprezece secole. Iar în urechile lui bătea puternicul clopot care-i chemase odată pe credincioși la rugăciune.

Amintirea Istambulului se dizolvă. Se trezi înapoi pe munte, mai încurcat și mai confuz ca oricînd.

Ce-i spusese călugărul? Că darul de rău augur al lui Kalidasa tăcuse secole de-a rîndul, și că-i fusese permis să vorbească doar în vreme de dezastru? Aici nu avusese loc nici un dezastru; ba din punctul de vedere al mănăstirii, se întîmplase exact pe dos.

O clipă, lui Morgan îi trecu prin minte posibilitatea stînjenitoare ca sonda să se fi prăbușit în incinta templului. Dar nu, era imposibil. Ratase vîrful cu cîțiva kilometri buni. Și, în orice caz, reprezenta un obiect prea mic ca să provoace pagube serioase, jumătate căzînd, jumătate plutind pe cer.

Se uită spre mănăstire, unde vocea marelui clopot încă înfrunta vijelia. Robele portocalii dispăruseră de pe parapeți; nu se vedea nici un călugăr.

Ceva atinse delicat obrazul lui Morgan și el îl dădu deoparte cu un gest reflex al mîinii. Îi venea greu să și gîndească în vreme ce dangătul dureros umplea aerul și-i lovea ritmic creierul. Se întrebă dacă nu ar fi procedat bine să meargă la templu și să-l întrebe politicos pe Mahanayake Thero ce se întîmplase...

Încă o dată simți acea atingere mătăsoasă, ușoară, pe obraz, iar de această dată zări o pată galbenă cu colțul ochiului. Reacțiile sale fuseseră întotdeauna rapide; întinse mîna și nu dădu greș.

Insecta zăcea strivită în palma sa, renunțînd la ultimele secunde ale efemerei sale vieți chiar în timp ce Morgan privea—și Universul pe care el îl cunoscuse păru să tremure și să se topească în jur. Miraculoasa lui înfrîngere se transformase într-o victorie încă mai inexplicabilă. Totuși nu încerca nici o senzație de triumf, doar confuzie și uimire.

Deoarece acum își amintea legenda fluturilor aurii. Purtați de vînt, cu sutele și miile, erau măturați pe fața muntelui, ca să moară în vîrful său. În cele din urmă, legiunile lui Kalidasa își atinseseră scopul—și se răzbunaseră.

31
Exod

— Ce s-a întîmplat? întrebă Șeicul Abdullah.

Iată o întrebare la care nu voi putea răspunde niciodată, își spuse Morgan în sinea lui. Replică însă cu voce tare:

— Muntele ne aparține, domnule Președinte. Călugării au început deja să plece. Este incredibil. Cum poate o legendă de două mii de ani...? Clătină din cap nedumerit.

— Dacă suficient de mulți cred într-o legendă, atunci ea devine adevăr.

— Presupun că da. Dar sînt și alte elemente pe lîngă ea. Întregul lanț de întîmplări pare imposibil.

— Un cuvînt riscant. Permite-mi să-ți istorisesc o povestioară. Un prieten drag, un mare savant astăzi mort, obișnuia să mă tachineze afirmînd că, deoarece politica constituie arta posibilului, atrage doar minți de mîna a doua. Cele de mîna întîi, declara el, sînt interesate numai de *imposibil*. Și știi ce i-am răspuns?

— Nu, zise Morgan politicos și previzibil.

— Că avem mare noroc fiind atît de mulți de mîna a doua, căci cineva *trebuie* să conducă lumea... Oricum, dacă imposibilul s-a întîmplat, trebuie să-l accepți plin de gratitudine.

Îl accept, gîndi Morgan, dar *cu reținere*. Există ceva foarte straniu cu un Univers unde cîțiva fluturi morți pot contrabalansa un turn de un miliard de tone.

Și mai era rolul ironic jucat de Venerabilul Parakarma, care în prezent cu siguranță se simțea pionul unor zei malițioși. Administratorul Centrului de Control Musonic se arătase plin

de căință, iar Morgan îi acceptase scuzele cu neobișnuită grație. Desigur, dădea crezare faptului că strălucitul doctor Choam Goldberg revoluționase micrometeorologia, că nimeni nu înțelesese ce făcea, și că în final acesta suferise o depresiune nervoasă chiar în timp ce-și desfășura experiențele. Nu se va mai întîmpla din nou... Morgan își exprimase speranța, foarte sinceră, în însănătoșirea savantului, și păstrase suficient din instinctele sale birocratice ca să strecoare o aluzie la viitoare contraservicii din partea Controlului Musonic. Administratorul terminase mulțumind încă o dată, fără îndoială mirat de surprinzătoarea generozitate a lui Morgan.

— Din curiozitate, unde se duc călugării? întrebă Șeicul. Le-aș putea oferi ospitalitate aici. Cultura noastră a primit întotdeauna alte religii cu brațele deschise.

— Nu știu nici eu și nici Ambasadorul Rajasinghe. Cînd l-am întrebat, mi-a răspuns că se vor descurca. Un ordin care a trăit frugal trei mii de ani nu e tocmai sărac.

— Hmm. Atunci poate ar fi bine să folosim puțin din averea lor. Acest proiectel al dumitale devine tot mai scump cu fiecare întrevedere.

— Nu chiar, domnule Președinte. Ultima estimare include o cifră pur contabilă pentru operațiunile spațiale de adîncime, pe care Narodny Mars a încuviințat să o finanțeze. Vor localiza un asteroid carbonic și îl vor aduce pe orbita terestră. Au mai multă experiență în acest gen de operațiuni și astfel rezolvă una din problemele noastre principale.

— Iar carbonul pentru propriul lor turn?

— Au rezerve nelimitate pe Deimos, exact acolo unde e nevoie de ele. Narodny a început deja prospectarea unor terenuri miniere, cu toate că procesul propriu-zis se va desfășura în afara satelitului.

— Îndrăznesc să întreb, de ce?

— Datorită gravitației. Chiar și Deimos prezintă o accelerație gravitațională de cîțiva centimetri pe secundă la pătrat. Hiperfilamentul poate fi fabricat numai în condiții de impon-

derabilitate. Nu există altă cale pentru a garanta o structură cristalină perfectă suficient de lungă.

— Mulțumesc, Van. Îmi dai voie să te întreb și de ce ai schimbat designul de bază? Îmi plăcea mănunchiul acela inițial de patru tuburi, două în sus și două în jos. Un sistem clar de metrou constituia ceva ce pricepeam — chiar dacă era rotit cu nouăzeci de grade.

Nu pentru prima oară, și neîndoielnic nu pentru ultima, Morgan rămase uimit de memoria bătrînului și de înțelegerea detaliilor. Nu era niciodată bine să-l subestimezi. Deși întrebările sale erau uneori inspirate doar din simplă curiozitate — adeseori curiozitatea șireată a omului atît de sigur pe poziție încît nu avea nevoie să-și apere imaginea — nu uita niciodată lucrurile de o cît de mică importanță.

— Mi-e teamă că primele noastre schițe au fost orientate prea terestru. Eram oarecum asemeni primilor constructori de autoturisme, care continuau să producă trăsuri fără cai...

Așadar, proiectul nostru actual prevede un turn pătrat gol în interior, cu cîte o cale de acces pe fiecare față. Gîndiți-vă la el ca la patru căi ferate verticale... Cînd pornește din orbită, latura pătratului măsoară patruzeci de metri, scăzînd la douăzeci jos pe Pămînt.

— Ca o stalag... stalac...

— *Stalactită*. Da, și eu a trebuit să verific! Din punct de vedere ingineresc, o bună analogie ar fi cu vechiul Turn Eiffel, întors invers și întins de o sută de mii de ori.

— Așa de mult?

— Aproximativ.

— Mă rog, bănui că nu există nici o lege care să spună că un turn nu are voie să atîrne de sus în jos.

— Avem unul care urcă, amintiți-vă — de la orbita sincronă pînă la masa de ancorare, destinată ținerii sub tensiune a întregii structuri.

— Și Stația de Mijloc? Sper că nu ați renunțat la ea.

— Nu. Se găsește în același loc, la douăzeci și cinci de mii

de kilometri.

— Bine. Sînt conștient că nu voi ajunge vreodată acolo, însă îmi place să mă gîndesc la ea... Murmură ceva în arabă. Mai există o legendă, știi, sicriul lui Mahomed, suspendat între Pămînt și Paradis. Ca Stația de Mijloc.

— Vom pregăti un banchet în cinstea dumneavoastră, domnule Președinte, cînd se va inaugura serviciul.

— Chiar dacă te vei ține de program, și admit că în cazul Podului ai terminat mai devreme cu un an, voi avea nouăzeci și opt atunci. Nu, mă îndoiesc că voi reuși să ajung acolo.

Dar eu unul voi reuși, își spuse Vannevar Morgan. Întrucît acum știu că zeii sînt de partea mea, oricine sau orice ar fi zeii aceștia.

IV

TURNUL

32
Expres spaţial

— Acum nu cumva să spui că nu se va ridica de la pămînt, imploră Warren Kingsley.

— Am fost tentat, rîse pe înfundate Morgan examinînd macheta. Să știi că arată ca un vagon răsturnat de cale ferată.

— Este exact imaginea pe care dorim s-o promovăm, răspunse Kingsley. Cumperi biletul în stație, depui bagajul, te așezi în fotoliul basculant și admiri priveliștea. Sau urci în salonul-bar și-ți dedici următoarele cinci ore băuturii, pînă ajungi pe Mijloc. Incidental, ce părere ai despre designul interior: decorul unui Pullman[1] din secolul al nouăsprezecelea?

— Nu nemaipomenită. Vagoanele Pullman n-au avut niciodată cinci podele circulare, puse una peste alta.

— Ai face bine să le zici celor de la proiectare asta. Și-au pus tot sufletul în iluminarea cu gaz.

— Dacă vor neapărat un iz de antichitate, atunci e loc de mai bine. Am văzut odată un film vechi cu subiect spațial la Muzeul de Artă din Sydney, o navă cu o cameră de observație circulară. Exact ce ne trebuie nouă.

— Îți aduci aminte titlul?

— Ah, să mă gîndesc, ceva ca *Space Wars 2000*. Sînt convins că vei reuși să dai de el.

---

(1) Denumirea respectivelor vagoane vine de la numele lui George Mortimer Pullman (1831-1897), inventator american, constructorul primelor vagoane restaurant și de dormit (n.tr.)

— Am să le zic proiectanților să-l caute. Acum haide să intrăm. Vrei un joben?

— Nu, replică Morgan brusc. Era unul din avantajele de a avea o înălțime cu zece centimetri mai mică decît media.

Intrînd în simulator, se simți cuprins de un fior adolescentin de nerăbdare. Verificase planurile, privise computerele jucîndu-se cu grafice și așezări în spațiu — totul trebuia să fie perfect familiar. Însă de această dată era real, *solid*. Adevărat, nu se va ridica niciodată de pe pămînt, așa cum se spunea în gluma veche. Însă într-o zi, geamăna sa va goni printre nori, urcînd în numai cinci ceasuri pînă la Stația de Mijloc, situată la douăzeci și cinci de mii de kilometri altitudine. Și totul cu un cost de un dolar de pasager...

Chiar și în prezent, era dificil să apreciezi întreaga dimensiune a apropiatei revoluții. Pentru prima oară, spațiul însuși avea să devină la fel de accesibil ca orice punct de pe suprafața Terrei. Peste alte cîteva decenii, dacă cineva va dori să-și petreacă sfîrșitul de săptămînă pe Lună, lucrul va fi cu putință. Nici Marte nu va fi scoasă din discuție. Nu existau limite pentru posibil.

Morgan se trezi din visare împiedicîndu-se de o bucată de covor prost întinsă.

— Scuze, rosti ghidul. Altă idee a proiectanților — verdele se presupune că va aminti călătorilor de Pămînt. Tavanul va fi albastru, din ce în ce mai închis spre etajele superioare. Și vor să utilizeze iluminarea indirectă peste tot, astfel ca aștrii să rămînă vizibili.

Morgan clătină din cap.

— O intenție frumoasă, dar nu ține. Dacă va fi suficientă lumină ca să se citească confortabil, atunci strălucirea va estompa stelele. Este necesară o secțiune a salonului care să permită stingerea completă a luminii.

— Face deja parte din planul barului. Comanzi băutura și te retragi în spatele draperiilor.

În prezent se aflau la etajul inferior, o încăpere circulară de

trei metri înălțime și opt în diametru. De jur împrejur se găseau tot soiul de cutii, cilindri și panouri de control, purtînd inscripții ca REZERVĂ OXIGEN, BATERIE, CO_2, CONCASOR, PRIM AJUTOR, CONTROL TEMPERATURĂ. Totul lăsa cu claritate impresia de provizorat, gata să fie rearanjat într-un moment.

— Oricine ar crede că asamblăm o navă spațială, comentă Morgan. Apropo, care este ultima estimare a timpului de supraviețuire?

— Atîta vreme cît există energie, cel puțin o săptămînă, chiar la întreaga capacitate de cincizeci de persoane. Ceea ce-i realmente absurd, de vreme ce o echipă de salvare ar ajunge în trei ore, indiferent dacă pleacă de pe Pămînt sau de pe Stația de Mijloc.

— Neluînd în seamă o catastrofă majoră, precum o avarie a Turnului ori a șinelor.

— Dacă se întîmplă așa ceva, nu cred că va mai rămîne cineva să fie salvat. În schimb, dacă o capsulă se blochează din cine știe ce motiv, iar pasagerii nu înnebunesc și nu înghit pe loc toate tabletele noastre delicioase de hrană comprimată, problema lor cea mai mare va fi plictiseala.

Etajul doi era complet gol, lipsit chiar și de facilități temporare. Cineva desenase cu creta un dreptunghi mare pe panoul curbat din plastic al peretelui, scriind în interior: ECLUZA?

— Aici va fi camera de bagaje, deși nu sîntem siguri dacă e nevoie de atîta spațiu. Dacă nu, poate fi utilizată pentru pasageri suplimentari... Ei, acest etaj devine mult mai interesant.

Al treilea nivel conținea circa zece scaune tip avion, fiecare de o formă diferită. Două din ele erau ocupate de manechine în mărime naturală, un bărbat și o femeie, ce arătau absolut blazați de toată procedura.

— Practic ne-am decis la acest model, zise Kingsley indicînd un fotoliu luxos, prevăzut cu o măsuță. Dar mai întîi vom face testele obișnuite.

Morgan lovi cu pumnul căptușeala scaunului.

— A stat cineva efectiv în el cinci ore?

— Da, un voluntar de o sută de kilograme. Nici o problemă. Dacă lumea se va plînge, le vom aduce aminte de zilele de pionierat din aviație, cînd îți trebuiau cinci ore numai ca să traversezi Pacificul. Și desigur, vom oferi confortul unei gravitații reduse pe toată durata călătoriei...

Etajul de deasupra era identic, fără scaune. Îl străbătură rapid și ajunseră la nivelul următor, căruia în mod vizibil proiectanții îi acordaseră cea mai mare atenție.

Barul părea aproape terminat, iar distribuitorul de cafea chiar funcționa. Deasupra lui, într-o ramă bogat ornamentată, trona o gravură veche de o asemenea tulburătoare relevanță încît îi luă respirația lui Morgan. .

O Lună uriașă domina colțul din stînga sus, și spre ea gonea un tren în formă de glonte, trăgînd patru vagoane. La ferestrele compartimentului etichetat Clasa Întîi se vedeau personaje victoriene cu joben, admirînd priveliștea.

— Unde ai reușit să o găsești? întrebă Morgan cu admirație și uluire.

— Se pare că inscripția a căzut din nou, mormări Kingsley, căutînd în spatele barului. Aha, iat-o!

Îi întinse lui Morgan o bucată de carton pe care se găsea tipărit, cu niște caractere demodate:

TRENURI PROIECTIL CU DESTINAȚIA LUNA
Gravură la ediția din 1881 a romanului
De la Pămînt la Lună în
97 ore și 20 minute
și o călătorie în jurul Lunii
de Jules Vernes

— Îmi pare rău, dar nu l-am citit, recunoscu Morgan după ce absorbi informația. Poate m-ar fi scutit de o mulțime de necazuri. Aș vrea să știu însă cum a reușit fără șine?

— Nu trebuie să-i acordăm lui Jules prea mult credit, ori să-l învinuim din această cauză. Pictura nu se dorea luată în serios. Era o glumă a artistului.

— Mă rog, transmite designerilor complimentele mele. E una din ideile lor cele mai bune.

Întorcîndu-se de la visele trecutului, Morgan și Kingsley înaintară spre realitatea viitorului. Pe fereastra largă de observație, un sistem de proiecție oferea perspectiva uluitoare a Pămîntului. Și nu orice priveliște, fu încîntat Morgan să observe, ci imaginea corectă. Taprobane era ascunsă, situîndu-se chiar dedesubt; în schimb se vedea întregul subcontinent al Hindustanului de sud, pînă la zăpezile orbitoare ale lanțului Himalaya.

— Știi, se va întîmpla exact ca și cu Podul, zise Morgan. Lumea va călători doar din plăcere. Stația de Mijloc ar putea deveni cea mai mare atracție turistică a tuturor timpurilor. Își ridică privirea spre tavanul azuriu. Merită văzut și ultimul etaj?

— Nu chiar; ecluza superioară e planificată, dar nu ne-am hotărît unde să amplasăm rezerva echipamentelor de suport vital și dispozitivele de centrare pe șină.

— Probleme?

— Nu și cu noii magneți. Indiferent dacă se urcă sau coboară, garantăm siguranța pînă la opt mii de kilometri pe oră, cu cincizeci la sută peste viteza nominală.

Morgan își permise în sine un oftat de ușurare. Acesta constituia un domeniu unde nu era capabil să ia nici o decizie, fiind obligat să se bazeze total pe sfatul altora. De la început fusese evident că la asemenea viteze doar un tip de propulsie magnetică era posibil; cel mai ușor contact *fizic* — la mai mult de un kilometru pe secundă — ar fi provocat un dezastru. Și totuși, cele patru perechi de fante de ghidare de pe fețele Turnului nu permiteau decît cîțiva centimetri toleranță în jurul magneților. Ei trebuiau astfel proiectați, ca să permită unor uriașe forțe de corecție să intervină instantaneu pentru readucerea capsulei pe linia de centru.

Coborînd în urma lui Kingsley pe scările în spirală ale machetei, pe Morgan îl izbi un gînd sumbru. Îmbătrînesc, își spuse în gînd. Ah, aș fi urcat fără probleme la al șaselea nivel, dar mă bucur că nu am făcut-o.

Cu toate acestea nu am decît cincizeci și nouă de ani — și vor mai trece cel puțin încă cinci, dacă totul merge bine, înainte ca primul vagon de pasageri să atingă Stația de Mijloc. Apoi trei ani de teste, calibrări, acordări ale sistemului. Să zicem zece ani cu totul...

Deși afară era cald, un fior îl străbătu. Pentru prima dată îi trecu prin minte că triumful căruia îi închinase sufletul ar putea veni prea tîrziu pentru el. Și fără să-și dea seama apăsă cu mîna discul subțire de metal ascuns în interiorul cămășii.

33
CORA

— De ce ai așteptat pînă astăzi? întrebă doctorul Sen cu tonul folosit față de un copil întîrziat mental.

— Motivele obișnuite, răspunse Morgan, trecîndu-și degetul mare sănătos peste închizătoarea cămășii. Am fost prea ocupat, iar ori de cîte ori rămîneam fără respirație dădeam vina pe altitudine.

— Altitudinea are vina ei, bineînțeles. Ar fi bine să-ți verifici toți oamenii de pe munte. Cum ați putut să neglijați ceva atît de evident?

Cum într-adevăr? gîndi Morgan, stînjenit.

— Toți călugării aceia, unii din ei trecuți de optzeci de ani! Păreau atît de sănătoși, încît nu mi-a trecut niciodată prin minte...

— Călugării trăiau acolo de ani de zile. S-au adaptat complet. Însă voi ați urcat și coborît de cîteva ori pe zi—

— Maximum de două ori.

— ... pornind de la nivelul mării pînă la o jumătate de atmosferă în cîteva minute. În fine, nu-i ceva iremediabil dacă-mi urmezi instrucțiunile de acum încolo. Ale mele și ale COREI.

— CORA?

— Alarmă coronariană.

— Oh, unul din lucrurile acelea.

— Da, *unul* din lucrurile acelea. Ele salvează zece milioane de vieți în fiecare an. În majoritate funcționari publici superiori, administratori, savanți renumiți, ingineri de frunte și alți

neghiobi asemănători. Mă întreb adesea dacă merită osteneala. Natura poate încearcă să ne spună ceva, iar noi nu ascultăm.

— Adu-ți aminte de jurămîntul hippocratic, Bill, replică Morgan cu un zîmbet. Și trebuie să recunoști că am făcut întotdeauna ce mi-ai spus. Păi nu m-am îngrășat nici măcar cu un kilogram în ultimii zece ani.

— Hmm, mă rog, nu ești cel mai rău dintre pacienții mei, admise îmblînzit doctorul. Scotoci în birou și scoase un holopad[1] mai mare. Alege, aici sînt modelele standard. Orice culoare dorești atîta vreme cît e roșu medical.

Morgan declanșă imaginile și le privi cu dezgust.

— Unde trebuie să-l port? întrebă el. Sau vrei să-l implantezi?

— Nu e necesar, cel puțin pentru moment. Peste cinci ani, dar poate nici atunci. Îți sugerez să începi cu acest model. Se poartă chiar sub coșul pieptului, așa că nu are senzori la distanță. După o vreme nu-l mai simți. Și nu te va deranja decît dacă e cazul.

— Și atunci?

— Ascultă.

Doctorul răsuci unul din numeroasele întrerupătoare de pe consola biroului, iar o voce dulce de mezzo-soprană remarcă coversațional:

— Cred că ar trebui să te așezi și să te odihnești zece minute. După o pauză scurtă, continuă: Ar fi o idee bună să te întinzi o jumătate de ceas. O altă pauză. Cît mai curînd posibil, fixează o întîlnire cu doctorul Smith. Apoi: Te rog ia una din pilulele roșii imediat. Am chemat ambulanța. Culcă-te jos și relaxează-te. Totul va fi bine.

Morgan aproape că-și astupă urechile cu palmele să acopere fluieratul ascuțit.

ACEASTA ESTE O URGENȚĂ CORA! ORICINE MĂ AUDE ÎL ROG

(1) Panou holografic de afișaj (n.tr.)

SĂ VINĂ IMEDIAT. ACEASTA ESTE O URGENȚĂ CORA! ORICINE–

— Cred că ai prins ideea, rosti medicul, readucînd liniștea în cabinet. Desigur, programele și răspunsurile sînt individual croite pentru fiecare pacient în parte. Și există o largă tonalitate de voci, inclusiv unele celebre.

— *Asta* e destul de bună. Cînd va fi gata aparatul meu?

— Te voi căuta în vreo trei zile. Ah, da. Unitățile purtate pe piept au un avantaj pe care ți-l voi menționa.

— Și anume?

— Unul din pacienții mei e un jucător înverșunat de tenis. Îmi spune că ori de cîte ori își descheie cămașa, vederea acelui mic disc roșu are un efect absolut devastator asupra adversarului...

34
Ameţeală

Existase o vreme cînd una din treburile minore, și adeseori majore, ale fiecărui om civilizat era periodica aducere la zi a agendei cu adrese. Codul universal o făcuse inutilă, deoarece odată ce se cunoștea numărul de identitate al unei persoane, atribuit pe viață, localizarea acesteia lua numai cîteva secunde. Și chiar dacă numărul nu era cunoscut, algoritmul standard de căutare o găsea în general destul de repede, dacă i se ofereau data aproximativă de naștere, profesiunea și alte cîteva detalii. (Probleme totuși apăreau dacă numele era Smith, ori Șingh, ori Mohammed.)

Dezvoltarea rețelelor globale de informații eliminase încă o sarcină plictisitoare. Erau suficiente doar cîteva notații în dreptul numelor acelor prieteni pe care doreai să-i feliciți în diferite ocazii, iar computerul casei se ocupa de rest. În ziua respectivă (dacă nu se comiteau greșeli stupide de programare, cum fusese frecvent cazul), mesajul potrivit urma să fie transmis automat destinatarului. Și chiar dacă acesta bănuia că frumoasele cuvinte de pe ecran se datorau în întregime electronicii—expeditorul negîndindu-le de ani de zile—gestul era totuși binevenit.

Aceeași tehnologie responsabilă de eliminarea unui set de treburi crease în schimb succesori mai pretențioși. Dintre ei, poate cel mai important îl reprezenta programarea Profilului de Interes Personal.

Majoritatea oamenilor își reînnoiau PIP-ul de Anul Nou sau de ziua lor de naștere. Lista lui Morgan conținea cincizeci

de subiecte; auzise de indivizi care înscriseseră sute. Probabil își petreceau întregul timp luptînd cu avalanșa de informații, doar dacă nu cumva făceau parte dintre acei glumeți cărora le plăcea să fixeze alerte pe consolele personale pentru improbabilități clasice ca:

Quă, dinozaur, clocit
Cerc, cvadratură
Atlantida, re-apariție
Cristos, a doua venire
Monstrul din Loch Ness, capturare

ori, în cele din urmă

Lumea, sfîrșitul

De obicei, egotismul și cerințele profesionale asigurau ca numele abonatului să se găsească în capul listei. Morgan nu făcea excepție, însă următoarele intrări ale bazei de date erau oarecum neobișnuite:

Turn, orbital
Turn, spațial
Turn, (geo)sincron
Lift, spațial
Lift, orbital
Lift, (geo)sincron

Termenii acopereau majoritatea variațiilor utilizate de mass media și aveau grijă să-l țină la curent cu cel puțin nouăzeci la sută din subiectele privitoare la proiect. În mare parte conținutul era lipsit de importanță, determinîndu-l să se întrebe uneori dacă avea sens să le mai cerceteze. Cele cu adevărat esențiale i-ar fi parvenit oricum destul de repede.

Morgan încă se freca la ochi iar patul abia se retrăsese în peretele modestului său apartament, atunci cînd observă mesajul de ALERTĂ clipind pe monitor. Apăsînd pe CAFEA și

VIZIONARE simultan, aștepta ultima senzație a nopții.

TURNUL ORBITAL DOBORÎT

vestea titlul.

— Continui? întrebă consola.

— Te cred, replică Morgan, trezit dintr-o dată.

În următoarele secunde, citind textul afișat, starea de neîncredere i se preschimbă în indignare, apoi în îngrijorare. Trecu întregul pachet de știri lui Warren Kingsley cu o etichetă "Sună-mă cîți poți de repede" și se așeză fumegînd înaintea micului dejun.

În mai puțin de cinci minute, Kingsley apăru pe ecran.

— Ei bine, Van, îi spuse cu o resemnare ironică prietenul, să ne considerăm norocoși. I-au trebuit cinci ani ca să se ia de noi.

— Este cel mai ridicol lucru pe care l-am auzit vreodată! Să-l ignorăm? Dacă răspundem, asta n-o să-i facă decît publicitate. Exact ceea ce vrea el.

Kingsley încuviință.

— E cea mai bună politică pentru moment. Să nu reacționăm. Totodată, să nu uităm că e posibil să aibă oarecare dreptate.

— Ce vrei să spui?

Kingsley deveni serios și chiar puțin încurcat.

— Există probleme psihologice *pe lîngă* cele inginerești. Gîndește-te. Ne vedem la birou.

Imaginea se estompă, lăsîndu-l pe Morgan într-o stare de spirit ceva mai calmă. Era obișnuit cu critica și știa cum s-o primească; chiar îi făcea plăcere schimbul de argumente pro și contra, și arareori se supăra în acele puține ocazii cînd pierdea. Nu la fel de ușor însă îi făceai față lui Donald Rățoiul.

Nu acesta era numele său adevărat, bineînțeles, dar specia deosebită de indignare negativistă a doctorului Donald Bickerstaff amintea adesea de miticul personaj al secolului

douăzeci. Doctoratul (bun, dar nu strălucit) îl susținuse în matematici pure; avantajele sale le constituiau o înfățișare impresionantă, o voce curgătoare și credința nezdruncinată în abilitatea de a judeca orice subiect științific. În propriul lui domeniu se dovedea chiar bun. Morgan își amintea cu plăcere cursul de modă veche pe care îl audiase odată la Institutul Regal. Timp de o săptămînă după aceea, aproape că înțelesese proprietățile speciale ale numerelor transfinite.

Din nefericire, Bickerstaff nu-și cunoștea limitele. Cu toate că dispunea de o întreagă crescătorie de fani ce subscriau la serviciul său de informații—într-o epocă mai timpurie ar fi fost considerat un veritabil popularizator de știință—cercul criticilor săi era încă și mai mare. Cei mai blînzi dintre aceștia socoteau că fusese educat sub nivelul inteligenței. Ceilalți îl considerau un idiot independent.

Era păcat, gîndi Morgan, că Bickerstaff nu putea fi încuiat în aceeași cameră cu doctorul Goldberg / Parakarma. S-ar fi anihilat amîndoi ca electronii cu pozitronii, geniul unuia anulînd stupiditatea fundamentală a celuilalt. Acea stupiditate de neclintit împotriva căreia, cum însuși Goethe se lamenta, zeii înșiși plîng în van.

Disponibil nefiind nici un zeu, Morgan știa că misiunea îi revenea lui. Deși avea lucruri mult mai importante cu care să-și ocupe timpul, situația îi putea oferi o anume ușurare comică; cunoscuse un precedent plin de inspirație.

Se găseau puține fotografii în camera de hotel, reprezentînd una din cele patru case "temporare" ale lui Morgan în ultimul deceniu. Majoritatea vizitatorilor nu credeau că subiectele fotografiate erau în totalitate autentice.

Imaginea era dominată de un grațios vapor cu aburi, frumos restaurat, strămoșul oricărui vas în stare să primească calificativul de modern. Alături, stînd pe docul la care nava se reîntorsese ca prin miracol după o pauză de un secol și un sfert, se găsea Vannevar Morgan. Privea denumirea pictată pe pupă; iar la cîțiva metri depărtare, uitîndu-se întrebător către *el*.

ședea Isambard Kingdom Brunel[1], cu mîinile vîrîte în buzunare, cu trabucul strîns între dinți și un costum foarte uzat, stropit de noroi.

Totul din fotografie era perfect autentic. Morgan stătuse într-adevăr alături de *Great Western*, într-o zi însorită în Bristol, la un an de la terminarea Podului Gibraltar. Brunel însă se afla înapoi în 1857, așteptînd încă lansarea ultimului și celui mai faimos leviatan al său, ale cărui triste aventuri aveau să-i frîngă spiritul și trupul.

Fotografia îi fusese prezentată lui Morgan cu ocazia celei de a cincizecea aniversări și devenise una din posesiunile lui cele mai dragi. Colegii intenționaseră să-i facă o glumă simpatică, admirația lui Morgan pentru marele inginer al secolului nouăsprezece fiind binecunoscută. Existau momente, totuși, cînd se întreba dacă nu cumva alegerea lor era mai potrivită decît credeau ei. *Great Western* își devorase creatorul. Turnul putea să-i facă același lucru lui.

Brunel fusese înconjurat de rățoi Donald. Cel mai persistent fusese dr. Dionysius Lardner, care demonstrase dincolo de orice îndoială că nici o navă cu aburi nu era capabilă să traverseze Atlanticul.

Un inginer poate respinge acele critici bazate pe erori de calcul sau pe interpretări greșite. Chestiunea ridicată de Donald Rățoiul era însă mai subtilă și nu avea un răspuns simplu. Morgan își amintea că eroul său făcuse față unui atac similar, cu trei secole în urmă.

Întinse mîna spre mica dar neprețuita lui colecție de cărți autentice și scoase una pe care o citise poate mai des decît pe oricare alta: clasica biografie *Isambard Kingdom Brunel* a lui Rolt. Frunzărind paginile bine cunoscute găsi cu rapiditate

(1) Inginer englez născut la Portsmouth (1806-1859), care a contruit uriașele vase cu aburi Leviatan și Great Western (n.tr.)

paragraful cu pricina.

Brunel plănuise un tunel de cale ferată lung de aproape trei kilometri—un concept "monstruos și extraordinar, deosebit de periculos și de nepractic." Era de neconceput, afirmau criticii, ca ființele omenești să reziste trecerii prin adîncimile stigiene. "Nici o persoană nu va accepta să fie privată de soarele zilei, conștientă de faptul că deasupra sa se găsește o masă de pămînt în stare s-o strivească în caz de accident... zgomotul unor trenuri trecînd unul pe lîngă celălalt ar zdruncina nervii... nici un pasager nu ar mai îndrăzni să călătorească a doua oară..."

Totul atît de familiar. Motto-ul celor ca Lardner și Bickerstaff părea să fie: "Nimic să nu se facă prima dată."

Și totuși, uneori aveau dreptate, chiar dacă asta se întîmpla doar din funcționarea legilor probabilității. Donald Rățoiul suna într-atît de convingător...

Începuse prin a declara, într-un spectacol de modestie pe atît de neobișnuit pe cît era de fals, că nu ar îndrăzni să critice aspectele *inginerești* ale Liftului Spațial. Dorea să vorbească doar despre problemele psihologice implicate de acesta. Ele s-ar fi rezumat la un singur cuvînt: *amețeală*.

Omul obișnuit, arătase el, se teme justificat de înălțime. Doar acrobații și artiștii pe frînghie sînt imuni la această reacție naturală. Cea mai înaltă structură de pe Pămînt măsura mai puțin de cinci kilometri înălțime—și nu existau mulți care să dorească să fie ridicați pe verticală în lungul piloanelor Podului Gibraltar.

Cu toate acestea, *nimic* nu se compara cu copleșitoarea perspectivă a Turnului Orbital.

— Cine nu a stat vreodată la baza unei clădiri imense, privind în sus fațada perpendiculară pînă ce i s-a părut că ea se clatină și cade peste el? declamase Bickerstaff. Imaginați-vă acum o clădire pierzîndu-se în nori și în întunecimea cosmosului, trecînd prin ionosferă, de orbitele tuturor stațiilor spațiale, tot mai sus pînă la o fracțiune importantă a drumului

spre Lună! Un triumf ingineresc, fără îndoială, dar un coșmar psihologic. Afirm că vor exista persoane care vor înnebuni doar contemplînd construcția. Și cîți vor fi capabili să facă față cerințelor unei ascensiuni, exact pe verticală, atîrnați deasupra golului, douăzeci și cinci de mii de kilometri pînă la prima oprire și anume Stația de Mijloc?

A spune că indivizi perfect obișnuiți zboară în nave spațiale la aceeași altitudine și mult dincolo de ea nu constituie un răspuns. Situația este complet diferită, după cum la fel se prezintă cazul zborului atmosferic. Omul nu resimte amețeală nici chiar în nacela deschisă a unui balon plutind în aer la cîțiva kilometri de sol. Puneți-l însă la marginea unei prăpăstii și studiați-i *atunci* reacțiile!

Rațiunea acestei deosebiri în comportament este foarte simplă. În aeronavă, nu există nici o legătură fizică între observator și pămînt. Psihologic, prin urmare, el este complet detașat de solul tare și solid de dedesubt. Căderea nu-i mai provoacă teroare. Poate privi în jos spre peisaje îndepărtate și minuscule pe care nu ar îndrăzni niciodată să le contemple de pe orice înălțime mare.

Această detașare fizică reprezintă tocmai elementul de care Liftul Spațial va duce lipsă. Pasagerul neajutorat, ridicat în sus chiar pe fața giganticului Turn, va fi prea conștient de legătura cu pămîntul. Ce garanție se oferă atunci că cineva va supraviețui unei asemenea experiențe, fără să fie drogat sau anesteziat? Îl somez pe doctorul Morgan să răspundă.

Morgan încă se gîndea la replici, puține din ele politicoase, cînd ecranul se aprinse iarăși. Apăsînd butonul de ACCEPTARE nu fu deloc surprins să o vadă pe Maxine Duval.

— Ei bine, Van, începu ea fără preambul, ce ai de gînd să faci?

— Mă tentează mult, dar nu cred că ar trebui să mă cert cu idiotul ăla. Apropo, crezi că a fost împins din spate de vreo organizație aerospațială?

— Oamenii mei sapă deja. Am să te anunț dacă descoperă

ceva. Personal, consider că-i opera lui proprie. Recunosc punctele de vîrf ale articolului original. Dar nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Nu m-am hotărît, încerc să iau micul dejun. Tu cum zici că ar trebui să procedez?

— Simplu. Organizează o demonstrație. Cînd ai putea s-o pregătești?

— În cinci ani, dacă totul decurge bine.

— E ridicol. Ai deja primul cablu în poziție...

— Nu cablu, ci *bandă*.

— Nu te eschiva. Ce greutate e capabil să ridice?

— Ah, la capătul terestru, abia cinci sute de tone.

— Iată. Oferă-i lui Donald Rățoiul un voiaj.

— Nu i-aș garanta securitatea.

— Dar ai garanta-o *pe a mea*?

— Nu vorbești serios!

— Sînt întotdeauna serioasă în acest ceas al dimineții. Oricum, a sosit timpul să fac un alt reportaj legat de Turn. Macheta aceea-i foarte simpatică, însă nu face nimic. Telespectatorilor mei le place acțiunea, ca și mie. Ultima dată cînd ne-am întîlnit mi-ai arătat desenele unor mașinuțe cu care inginerii vor urca și coborî pe cabluri — adică benzi. Cum le-ai numit?

— Păianjeni.

— Îhh, da. Ideea m-a fascinat. Iată ceva *niciodată* posibil înainte. Pentru prima dată poți sta nemișcat în cer, chiar deasupra atmosferei și să privești Pămîntul de sub tine. Ceva ce nici o navă spațială nu e în stare să facă. Vreau să fiu prima care să descriu senzația. Și în același timp să-i tai aripile Rățoiului.

Morgan așteptă cinci secunde fixînd-o pe Duval drept în ochi, înainte de a decide că femeia vorbea serios.

— Înțeleg de ce o tînără și muncitoare ziaristă, străduindu-se din răsputeri să-și facă un renume, s-ar agăța de această ocazie, rosti cu grijă. Nu doresc să pătez o carieră promițătoa-

re, dar răspunsul e definitiv nu.

Decanul reporterilor scoase cîteva cuvinte foarte nepotrivite unei doamne, sau chiar unui bărbat, netransmise de obicei pe canalele de știri.

— Înainte să te spînzur cu propriul hiperfilament, Van, spune-mi de ce nu?

— Mă rog, dacă ceva ar merge prost nu mi-aș ierta-o niciodată.

— Scutește-mă de lacrimile tale de crocodil. Firește că dispariția mea prematură ar fi o tragedie majoră—pentru proiectul tău. Însă nici nu visez să urc pînă ce nu faci toate testele necesare și nu ești sigur că nu prezintă nici un pericol.

— Ar semăna cu o cascadorie.

— După cum ziceau victorienii—sau elizabetanii?—și ce dacă?

— Uite ce-i, Maxine. Tocmai s-a transmis știrea că Noua Zeelandă s-a scufundat; vor avea nevoie de tine în studio. Oricum, mulțumesc pentru oferta generoasă.

— Doctore Vannevar Morgan, cunosc exact motivul pentru care mă refuzi. *Dumneata* vrei să fii primul.

— Cum spuneau victorienii, și ce dacă?

— *Touché*. Dar te previn, Van, imediat ce vei avea unul din acei păianjeni terminați, vei mai auzi de mine.

Morgan clătină din cap.

— Îmi pare rău, Maxine. Nici o șansă.

35
Starglider plus optzeci

Extras din **Dumnezeu și Starholme**,
Mandala Press, Moscova, 2149

"Exact în urmă cu optzeci de ani, robotul interstelar cunoscut sub numele de Starglider a intrat în Sistemul Solar și a purtat un scurt dar istoric dialog cu specia umană. Pentru prima dată, am știut ceea ce întotdeauna bănuisem: că nu sîntem singura inteligență din Univers, și că acolo printre aștri se găsesc civilizații mult mai vîrstnice, și poate mult mai înțelepte.

După această întîlnire nimic nu a mai putut rămîne ca înainte. Totuși, paradoxal, în multe privințe puține lucruri s-au schimbat. Omenirea încă își vede mai departe de treburi, cum a făcut mereu. De cîte ori ne oprim oare să ne gîndim la faptul că Starholmerii, pe planeta lor, știu deja de existența noastră de douăzeci și opt de ani, sau că, aproape sigur, vom recepționa primele lor mesaje directe în numai douăzeci și patru de ani de acum încolo? Dar dacă, așa cum au sugerat unii, ei înșiși **se găsesc deja pe drum**?

Omul are o extraordinară, și poate fericită, capacitate de a scoate din conștientul său cele mai copleșitoare posibilități ale viitorului. Fermierul roman, arînd coastele Vezuviului, nu s-a gîndit la muntele fumegînd deasupra. Jumătate din secolul douăzeci am trăit cu bomba H; jumătate din secolul douăzeci și unu, cu virusul Golgota. **Noi** am învățat să trăim cu amenințarea, ori promisiunea Starholmerilor...

Starglider ne-a prezentat multe specii și lumi stranii,

dar nu a dezvăluit aproape nici o tehnologie avansată, astfel încît a avut un impact minim asupra aspectelor tehnologice ale culturii noastre. Să fi fost accidental, sau rezultatul unei politici deliberate? Sînt numeroase întrebările pe care am dori să le punem lui Starglider, acum că este prea tîrziu — sau prea devreme.

Pe de altă parte, el a discutat multe probleme de filozofie și religie, iar în aceste domenii, influența lui s-a dovedit profundă. Deși fraza în sine nu apare nicăieri în stenograme, Starglider e în general creditat cu faimosul aforism «Credința în Dumnezeu reprezintă aparent un produs psihologic al reproducției mamifere.»

Dacă acesta-i adevărul? Este total nesemnificativ privitor la chestiunea actuală a existenței lui Dumnezeu, după cum voi demonstra în continuare..."

Swami Krisnamurthi (dr. Choam Goldberg).

36
Cerul crud

Ochiul urmărea mai bine panglica pe timp de noapte decît ziua. La apus, cînd luminile de avertizare se aprindeau, ea devenea o bandă subțire de incandescență, micșorîndu-se încet în depărtare pînă se pierdea pe fundalul de stele.

Deja era considerată cea mai mare minune a lumii. Pînă în clipa în care Morgan pusese piciorul în prag și limitase accesul strict la personalul ingineresc indispensabil, se scursese un potop continuu de vizitatori — pelerini, îi denumise ironic cineva — aducînd un omagiu ultimului miracol al muntelui.

Cu toții se comportau în același mod. Mai întîi întindeau mîinile și atingeau ușor panglica lată de cinci centimetri, mîngîind-o cu vîrfurile degetelor, plini de reverență. Apoi ascultau, cu urechea strîns lipită de materialul neted și rece al benzii, ca și cum ar fi sperat să prindă ceva din muzica sferelor. Unii chiar pretindeau că auziseră un bas profund situat la limita de jos a audibilității, dar se păcăleau singuri. Chiar cele mai înalte armonice ale frecvenței naturale de rezonanță ale benzii se găseau cu mult sub pragul inferior al auzului uman.

Alții se îndepărtau clătinînd din cap și murmurînd "Pe mine n-o să mă facă nimeni să urc în chestia aceea!" Însă erau genul de oameni care rostiseră comentarii asemănătoare la apariția rachetei, a navetei spațiale, a avioanelor și automobilului — chiar și a locomotivei cu abur.

Pentru acești sceptici, răspunsul obișnuit era: "Nu vă îngrijorați, face parte doar din schelă, una din cele patru benzi menite să dirijeze Turnul jos către Pămînt. Ascensiunea pe

structura finală va fi exact ca într-un lift din orice clădire înaltă. Doar că voiajul va fi mai lung și mult mai confortabil."

Pe de altă parte, călătoria lui Maxine Duval avea să fie foarte scurtă și nu deosebit de confortabilă. Dar odată ce capitulase, Morgan făcuse tot posibilul ca ea să se desfășoare fără evenimente neplăcute.

Păianjenul subțire—prototipul de test al unui vehicul ce arăta ca un scaun motorizat pentru nostrom—executase deja o duzină de ascensiuni la douăzeci de kilometri, cu o sarcină dublă față de cît avea de suportat acum. Probleme tehnice minore interveniseră ca de obicei, însă nimic serios; ultimele cinci experiențe avuseseră loc fără necazuri. Și ce ar fi putut să meargă prost? În eventualitatea unei pene de energie, aproape de neimaginat într-un sistem cu baterii atît de simplu, gravitația ar fi adus-o pe Duval în siguranță jos, frînele automate limitînd viteza coborîrii. Singurul risc real consta în blocarea mecanismului de antrenare, prinzînd păianjenul și pasagerul său în capcana atmosferei superioare. Iar Morgan pregătise o soluție și în această eventualitate.

— Numai cincisprezece kilometri? protestase Duval. Chiar și un *planor* reușește să ajungă mai sus!

— Dar tu nu, echipată doar cu o mască de oxigen. Desigur, dacă aștepți un an, pînă avem gata unitatea operațională cu sistemul ei de suport vital...

— Ce e rău la un costum spațial?

Morgan refuzase să cedeze, din motive bine întemeiate. Cu toate că spera să nu fie nevoie de ea, o mică macara reactivă aștepta la poalele lui Sri Kanda. Operatorii ei de înaltă calificare erau obișnuiți cu misiuni bizare; nu ar fi întîmpinat dificultăți în a salva o Duval naufragiată, fie și de la o altitudine de douăzeci de kilometri.

În shimb nici un vehicul existent nu ar fi ajuns la o înălțime de două ori mai mare. Peste patruzeci de kilometri se întindea tărîmul nimănui, prea jos pentru rachete, prea sus pentru baloane.

Teoretic, o rachetă ar fi reușit să se mențină lîngă bandă cîteva minute, înainte să-și consume carburantul. Dar problemele de navigație și contactul propriu-zis cu păianjenul se profilau atît de cumplite, încît Morgan nici măcar nu se obosise să se gîndească la o astfel de soluție. Nu se va întîmpla niciodată în viața de zi cu zi, iar el nădăjduia că nici un producător de video-drame nu va considera decorul potrivit unui alpinist. Era tipul de publicitate de care se putea dispensa.

Apropiindu-se de păianjen și de grupul de tehnicieni din jurul lui, sclipind în termocostumul metalic, Duval arăta ca un turist tipic al Antarcticii. Își alesese cu grijă timpul. Soarele răsărise de-abia de o oră, iar razele piezișe aveau să pună la maximum în evidență relieful taproban. Rem-ul ei, mai tînăr și mai solid chiar decît precedentul, înregistra secvența evenimentelor pentru larga audiență a lui Duval.

Ca de obicei, repetase temeinic. Nu bîjbîi și nu ezită cîtuși de puțin cînd își legă centura de siguranță și apăsă butonul SARCINĂ BATERIE; inspiră adînc o dată în masca de oxigen și verifică toate monitoarele canalelor video și de sunet. Apoi, asemeni unui pilot de vînătoare dintr-un film de altădată, ridică degetul mare în sus și împinse înainte maneta de viteză.

Un scurt ropot de aplauze ironice izbucni dinspre inginerii adunați în preajmă, mulți dintre ei deja familiarizați cu voiajuri de plăcere la înălțimi de cîțiva kilometri. Cineva strigă:

— Aprindere! A decolat!

Mișcîndu-se la fel de repede ca un lift de alamă de pe timpul reginei Victoria I, păianjenul își începu ascensiunea.

Ca un balon, aprecie Duval. Fără zdruncin, fără efort, în liniște. Nu, nu complet în liniște. Auzea torsul slab al motoarelor acționînd roțile multiple de tracțiune de pe fețele benzii.

Nu simțea deloc vibrația sau tangajul la care pe jumătate se așteptase. În ciuda fragilității, panglica incredibilă în lungul căreia urca era la fel de rigidă ca o bară de oțel, iar giroscoapele vehiculului îl mențineau la fel de nemișcat. Dacă și-ar fi închis ochii, ar fi putut ușor să-și închipuie că urca Turnul final.

Dar nu voia să închidă ochii. Erau atît de multe de văzut și chiar mai multe de auzit. O uimea cît de bine circula sunetul; conversațiile de dedesubt reușeau încă să se audă.

Flutură mîna spre Morgan și îl căută din priviri pe Kingsley. Spre surpriza ei, nu îl zări. Deși o ajutase să urce în păianjen, bărbatul dispăruse. Apoi își aduse aminte de mărturisirea lui cinstită — uneori o făcea să sune de parcă s-ar fi mîndrit cu ea — că cel mai bun inginer de structuri din lume nu suporta înălțimea.

Oricine are un secret anume, poate nu atît de secret pe cît crede el. Lui Duval nu-i plăceau păianjenii și ar fi dorit ca vehiculul unde se găsea să poarte alt nume. Totuși, la o adică s-ar fi descurcat cu o astfel de insectă. Creatura pe care *niciodată* n-ar fi suportat să o atingă, deși o întîlnise adesea în scufundările sale submarine, era timida și blajina caracatiță.

În prezent se vedea întregul munte, cu toate că din poziția ei era greu să-i apreciezi adevărata înălțime. Cele două antice scări urcînd pe coasta lui puteau foarte bine să fie drumuri nivelate, ciudat de întortocheate. Pe întreaga lor lungime, atît cît reușea ea să observe, nu se zărea nici un semn de viață. O secțiune fusese blocată de căderea unui arbore, ca și cum Natura ar fi dat un preaviz că, după trei mii de ani, este gata să-și ceară drepturile înapoi.

Lăsînd camera unu îndreptată în jos, Duval începu să panoramеze cu numărul doi. Cîmpuri și păduri defilară pe ecran, apoi domurile îndepărtate ale Ranapurei și apele întunecate ale mării interioare. Și, după aceea, apăru Yakkagala...

Apropie imaginea Stîncii, reușind să deslușească palidul model de ruine răspîndite în vîrf. Peretele Oglinzilor se afla încă în umbră, ca și Galeria Prințeselor — deși nu se punea problema identificării lor de la o asemenea distanță. În schimb, aranjamentul grădinilor plăcerii, cu helești, potecile și masivul șanț înconjurător, se vedea cu claritate.

Șirul de pene mici și albe o deconcertă o vreme, pînă ce-și dădu seama că privea un alt simbol al provocării lansate de

Kalidasa zeilor: așa-numitele sale Fîntîni ale Paradisului. Se întrebă ce ar fi gîndit regele urmărind-o ridicîndu-se atît de ușor spre paradisul invidiat de el.

Trecuse aproape un an de la convorbirea ei cu Ambasadorul Rajasinghe. Cuprinsă de o pornire bruscă, chemă vila.

— Bună, Johan, îl salută Duval. Cum îți place *această* priveliște a Yakkagalei?

— Așadar pînă la urmă l-ai convins pe Morgan. Cum te simți?

— Nemaipomenit este singurul cuvînt potrivit. Și unicul. Am zburat și am călătorit în tot ce ți-ar trece prin minte, dar acum e cu totul diferit...

— "Să călărești în siguranță cerul crud..."

— Ce-a fost asta?

— Un poet englez de la începutul secolului douăzeci. "Nu-mi pasă dacă pasu-ți calcă peste mări / sau călărești în siguranță cerul crud..."

— Ei bine, mie-mi pasă și mă simt în siguranță. Văd întreaga insulă, chiar și coasta Hindustanului. La ce altitudine mă aflu, Van?

— Te apropii de kilometrul doisprezece, Maxine. Ai masca de oxigen pusă bine?

— Da. Sper să nu-mi acopere glasul.

— Nu-ți face griji, nimeni nu te va confunda. Încă trei kilometri.

— Cît gaz a mai rămas în rezervor?

— Destul. Iar dacă încerci să treci de cincisprezece kilometri, să știi că voi folosi comanda manuală ca să te aduc acasă.

— Nici prin gînd nu mi-a trecut. Oricum, felicitări. Este o excelentă platformă de observație. Probabil clienții vor sta la coadă pentru un loc.

— Ne-am gîndit la asta. Cei de la comsat și metsat[1] au

(1) Satelit meteorologic (n.tr.)

început deja să liciteze. Le putem oferi relee și senzori la orice altitudine doresc. Ne va ajuta să plătim chiria.

— Te văd! exclamă Rajasinghe brusc. Ți-am prins reflexia în telescop... Acum fluturi din mînă... Nu te simți singură acolo sus?

O clipă se lăsă o tăcere neobișnuită. După care Duval răspunse liniștită:

— Nu atît cît trebuie să fi fost Yuri Gagarin, la o sută de kilometri mai sus. Van, ai adus ceva nou pe lume.

O fi el cerul crud, dar l-ai îmblînzit. S-ar putea să existe oameni care să nu facă niciodată față acestei călătorii: sincer îi compătimesc.

37
Diamantul de un miliard de tone

În ultimii șapte ani se realizaseră multe, dar rămăseseră destule de îndeplinit. Se mutaseră munți, sau cel puțin asteroizi. Pământul poseda în prezent un al doilea satelit natural, rotindu-se exact deasupra orbitei geostaționare. Măsura mai puțin de un kilometru de la un capăt la celălalt, micșorîndu-se rapid pe măsură ce era golit de carbon și de alte elemente ușoare. Ce avea să rămînă, miezul de fier, deșeurile și zgura industrială, urmau să alcătuiască contragreutatea ce va menține Turnul sub tensiune. Va fi piatra din praștia de patruzeci de mii de kilometri, rotindu-se în prezent odată cu planeta la fiecare douăzeci și patru de ore.

Cincizeci de kilometri la est de Stația Ashoka plutea uriașul complex industrial care procesa megatonele de materie primă lipsite de greutate, dar nu și de masă, transformîndu-le în hiperfilament. Întrucît produsul final conținea mai mult de nouăzeci la sută carbon cu atomii aranjați în precise rînduri cristaline, Turnul primise populara poreclă "Diamantul de un miliard de tone". Asociația Bijutierilor din Amsterdam arătase, deranjată, că (a) hiperfilamentul nu era cîtuși de puțin un diamant, și (b) dacă era, atunci Turnul cîntărea de cinci ori zece la puterea a cincisprezecea carate.

Carate sau tone, asemenea cantități enorme de material taxaseră la maximum resursele coloniilor spațiale și îndemînarea tehnicienilor orbitali. În minele automate, uzinele de

producție și sistemele de asamblare la 0 g se investise mult din geniul speciei umane, dobîndit cu greu de-a lungul a două sute de ani de călătorie spațială. Curînd toate componentele Turnului — cîteva unități standardizate, fabricate în milioane de exemplare — aveau să fie adunate în gigantice depozite zburătoare, așteptînd lucrătorii roboți.

Apoi Turnul va crește în două direcții opuse, în jos spre Pămînt și simultan spre masa orbitală de ancorare, întregul proces fiind astfel programat încît să se găsească permanent în echilibru. Secțiunea transversală se va micșora constant dinspre orbită, unde tensiunea va fi maximă; la fel se va subția către contragreutatea de ancoră.

După ce sarcina lui avea să se încheie, întregul complex orbital urma să fie lansat pe o traiectorie de transfer spre Marte. Aceasta constituia o clauză a contractului ce cauzase discuții aprinse între politicienii pămînteni și experții financiari, acum că, într-un tîrziu, potențialul Liftului Spațial era înțeles la adevărata lui măsură.

Marțienii negociaseră dur. Deși aveau să aștepte cinci ani în plus înainte de a-și recupera propria investiție, în acel moment urmau să dispună practic de un monopol în construcții vreme de încă un deceniu. Morgan nutrea vaga bănuială că turnul Pavonis va fi primul dintr-o serie. Se putea ca Marte să fi fost destinată sistemului Lifturilor Spațiale și era puțin probabil ca energicii ei locuitori să rateze o astfel de ocazie. Dacă aveau să facă din lumea lor centrul viitorului comerț interplanetar, atunci noroc bun; pe Morgan îl frămîntau alte griji încă nerezolvate.

În pofida uriașelor dimensiuni, Turnul nu era decît suportul unor alte elemente mai complexe. De-a lungul fiecăreia din cele patru fețe se întindeau șine de treizeci și șase de mii de kilometri, capabile de funcționări la viteze încă neatinse. Ansamblul trebuia alimentat pe toată lungimea lui cu fire supraconductoare, conectate la masive generatoare cu fuziune, întregul sistem aflîndu-se sub controlul unei incredibil de

complexe rețele de calculatoare.

Terminalul Superior, unde pasagerii și mărfurile urmau să fie transferate de pe Turn pe nava spațială andocată acolo, reprezenta în sine un proiect major. La fel Stația de Mijloc, ca și Terminalul Terestru, pe cale să fie scobit cu laserele în inima muntelui sacru. Și în plus, mai era Operațiunea Curățire.

De două sute de ani, sateliți de toate formele și mărimile, de la șuruburi și bolțuri la întregi sate spațiale se acumulaseră pe orbita terestră. Tot ce se situa sub altitudinea extremă a Turnului se lua în considerare, întrucît crea un pericol potențial. Trei sferturi din acest material era gunoi abandonat. Acum el trebuia localizat și cumva, eliminat.

Din fericire, vechile forturi orbitale erau superb echipate pentru sarcină. Radarele lor, proiectate să descopere de la mare distanță rachetele inamice, indicau cu ușurință poziția resturilor Primei Ere Spațiale. Apoi laserele lor vaporizau sateliții mai mici, în vreme ce aceia mari erau împinși pe orbite neprimejdioase.

Unii, de interes istoric, fură recuperați și aduși înapoi pe Pămînt. În decursul acestei operațiuni surveniră cîteva surprize: spre exemplu, trei astronauți chinezi pieriți în cine știe ce misiune secretă, sau o serie de sateliți de recunoaștere construiți dintr-un amestec atît de ingenios de componente, încît era imposibil să se descopere ce țară îi lansase. Nu că ar fi contat, dat fiind faptul că toți aveau peste o sută de ani vechime.

Multitudinii de sateliți activi și stații spațiale, obligate din motive operaționale să rămînă în apropierea Terrei, fu necesar să li se verifice cu atenție traiectoriile, iar unele cazuri să le fie modificate. Nimic nu se putea însă întreprinde în privința întîmplătorilor și neprevăzuților vizitatori din depărtările Sistemului Solar. Asemeni oricărei creații umane, Turnul avea să fie expus meteoriților. De cîteva ori pe zi rețeaua sa de seismometre va detecta impacturi de miligrame; iar o dată sau de două ori pe an se așteptau deteriorări stucturale minore.

Mai devreme ori mai tîrziu, pe parcursul secolelor viitoare, exista posibilitatea să întîlnească un gigant care să-i scoată din funcțiune una sau mai multe șine. În cel mai rău scenariu, Turnul era chiar retezat undeva de-a lungul său.

Probabilitatea unui asemenea eveniment era la fel de mică cu cea ca un meteorit important să lovească Londra sau Tokyo, orașe prezentînd aproximativ aceeași suprafață. Dar locuitorii respectivelor metropole nu sufereau de insomnie din această cauză.

Și nici Vannevar Morgan. Indiferent ce probleme ar fi apărut la orizont, nimeni nu se îndoia că Turnul Orbital era o idee al cărei timp sosise.

V

ASCENSIUNE

38
Un loc al furtunilor tăcute

Extras din discursul profesorului Martin Sessui, cu ocazia decernării premiului Nobel pentru fizică, Stockholm, 6 decembrie 2154.

"Între cer și pămînt există o regiune invizibilă la care vechii filozofi nici nu au visat vreodată. Iar pînă în zorii secolului al douăzecilea, ca să fim exacți pînă pe data de 12 decembrie 1901, ea nu a avut nici un impact asupra activităților umane.

În ziua aceea, Guglielmo Marconi a transmis prin radio cele trei puncte ale literei *s* peste Atlantic. Mulți experți declarașeră încercarea imposibilă, deoarece undele radio călătoresc doar în linii drepte, nefiind capabile să se curbeze în jurul Pămîntului. Izbînda lui Marconi nu numai că a vestit era comunicațiilor globale, dar a și dovedit că sus în atmosferă există o oglindă electrificată capabilă să reflecte undele radio înapoi spre sol.

(...) Stratul Kennely-Heaviside, după cum a fost original denumit, s-a descoperit curînd a fi o regiune de mare complexitate, conținînd cel puțin trei niveluri principale, toate supuse unor variații majore în înălțime și intensitate. La extrema superioară pătrund în centura de radiații Van Allen, a cărei descoperire a reprezentat ea însăși primul succes al Erei Spațiale.

Această vastă zonă, începînd de la aproximativ cincizeci de kilometri și extinzîndu-se în sus pe cîteva raze terestre, este

cunoscută astăzi ca ionosfera. Explorarea ei cu rachete, sateliți și unde radio a constituit un proces continuu desfășurat vreme de două secole. Doresc să aduc un omagiu predecesorilor mei în această aventură — americanii M. A. Tuve și G. Breit, britanicul E. V. Appleton, norvegianul F. C. M. Stormer, și, în mod cu totul special, omului care în 1970 a cîștigat același premiu pe care eu sînt azi onorat să îl primesc, compatriotul dumneavoastră Hannes Alfvén...

Ionosfera e copilul capricios al soarelui; chiar și acum, comportarea ei nu este întotdeauna previzibilă. În zilele în care undele radio lungi depindeau de capriciile ei, ea a salvat multe vieți — însă mai mulți oameni decît vom ști vreodată au fost sortiți pieirii cînd ea le-a înghițit fără urmă mesajele disperate.

Mai puțin de un secol, pînă ce sateliții de telecomunicații să-i preia rolul, ea a rămas neprețuitul dar nestatornicul nostru servitor — un fenomen natural nebănuit înainte, valorînd miliarde de dolari pentru cele trei generații care l-au exploatat.

Doar pentru o scurtă perioadă existența ei a influențat direct omenirea. Totuși, dacă nu ar fi fost acolo unde e, noi nu ne-am fi aflat astăzi aici! Într-un anume sens ea s-a dovedit de o importanță crucială chiar și pentru umanitatea pretehnologică, mergînd înapoi în timp pînă la primul om-maimuță, de fapt, pînă la cele dintîi viețuitoare ale planetei. Deoarece ionosfera face parte din scutul ce ne protejează zilnic de mortalele radiații X și ultraviolete. Dacă acestea ar fi ajuns pînă la nivelul mării, poate că anumite forme de viață ar fi apărut totuși pe Pămînt; dar în nici un caz ele nu ar fi evoluat în ceva asemănător nouă.

(...) Întrucît ionosfera, asemeni atmosferei de sub ea, în final determinată tot de către soare, are propria ei meteorologie. Pe parcursul tulburărilor solare este străbătută de furtuni uriașe de particule încărcate, răsucită în vîrtejuri și bucle de cîmpul magnetic al Pămîntului. În astfel de împrejurări, ea își pierde invizibilitatea. Se dezvăluie în pîlpîitoarele draperii ale aurorei boreale, unul din cele mai copleșitoare spectacole ale

Naturii, luminînd nopțile polare cu stranile ei radiații...

Chiar și astăzi nu înțelegem în totalitate procesele din ionosferă. Unul din motivele datorită căruia studiul ei s-a dovedit atît de dificil a fost faptul că rachetele și implicit instrumentele noastre gonesc prin ea cu mii de kilometri pe oră. Niciodată nu am reușit să stăm nemișcați ca să efectuăm observații. Acum, pentru prima oară, construcția propusului Turn Orbital ne oferă șansa de a înființa observatoare *staționare* în ionosferă. Este foarte posibil ca Turnul însuși să modifice caracteristicile ionosferei—deși cu siguranță nu o va scurtcircuita, așa cum a sugerat dr. Bickerstaff.

De ce să studiem această regiune, cînd ea nu mai este importantă în comunicații? Ei bine, pe lîngă frumusețea, stranietatea și interesul științific, comportamentul ei se leagă strîns de cel al soarelui—stăpînul destinului nostru. Știm astăzi că soarele nu e steaua statică, binecrescută, pe care o credeau strămoșii noștri. Are perioade lungi și scurte de fluctuații. În prezent el încă iese din așa-numitul Minim Maunder al intervalului 1645-1715. Drept rezultat, climatul este mult mai blînd decît a fost vreodată din Evul Mediu timpuriu încoace. Dar cît va dura această oscilație? Mai important, în momentul cînd se va declanșa mișcarea inversă, ce efecte vor suferi climatul, vremea și toate aspectele civilizației umane—nu numai pe această planetă, ci pe toate celelalte? Întrucît toate sînt fiicele soarelui...

Unele teorii foarte speculative sugerează că soarele intră într-o perioadă de instabilitate, ce va aduce o nouă Eră Glaciară, mai extinsă decît oricare alta din trecut. Dacă este adevărat, avem nevoie de fiecare informație pe care o putem obține pentru a ne pregăti. Chiar un avertisment dat cu un secol înainte s-ar putea să vină prea tîrziu.

Ionosfera ne-a ajutat în evoluție; a lansat revoluția în comunicații; încă ne mai poate determina viitorul. De aceea trebuie să continuăm studiul acestui domeniu vast, turbulent, de forțe solare și electrice—sălașul misterios al furtunilor tăcute.

39
Soarele rănit

Ultima oară cînd Morgan îl văzuse pe Dev, nepotul său era încă un copil. În prezent devenise adolescent și probabil la următoarea întîlnire avea să-l vadă bărbat în toată firea.

Pe inginer nu-l încerca decît un ușor sentiment de vină. Legăturile de familie slăbiseră continuu în ultimele două secole. El și sora lui aveau puține în comun, exceptînd harta genetică. Cu toate că se felicitau și discutau de vreo zece ori pe an, aflîndu-se în relații foarte bune, el nu era deloc sigur unde și cînd se văzuseră ultima dată.

Totuși, atunci cînd salutase băiețelul dornic și inteligent (pare-se deloc copleșit de personalitatea faimosului său unchi), Morgan devenise conștient de o anume melancolie dulce-amăruie. Nu avea nici un fiu să-i continue numele. Cu mult înainte, făcuse acea alegere între muncă și viață care ararcori poate fi evitată la nivelurile cele mai înalte de perseverență umană. În trei ocazii, *fără* să includă legătura cu Ingrid, ar fi putut să pășească pe o cale diferită, dar accidentul sau ambiția îl oprise.

Cunoștea termenii înțelegerii încheiate și îi acceptase; era prea tîrziu ca să se plîngă astăzi de paragrafele scrise cu litere mici. Oricine era capabil să-și împrăștie genele, și cei mai mulți chiar o făceau. Fie însă că istoria avea sau nu să îi acorde credit, puțini realizaseră ceea ce făcuse el—și era pe cale să facă.

Pe parcursul ultimelor trei ceasuri, Dev văzuse mai multe detalii ale Terminalului Terestru decît oricare VIP într-o vizită obișnuită. Intrase în interiorul muntelui jos, la poale, lîngă peroanele aproape terminate ale Stației Sudice, și făcuse rapid

turul facilităților de direcționare a pasagerilor și a bagajelor, al centrului de control și al hangarului de transbordare, unde capsulele urmau să fie schimbate de pe șinele estice și vestice de Coborîre pe cele nordice și sudice de Urcare. Privise în susul puțului de cinci kilometri—o gigantică țeavă de tun îndreptată către aștri, cum deja remarcaseră cu voci șoptite sute de reporteri—în care urmau să fie instalate liniile de trafic. Iar întrebările sale epuizaseră trei ghizi înainte ca ultimul să i-l predea recunoscător unchiului său.

— Iată-l, Van, spuse Warren Kingsley cînd ajunseră în vîrful despicat al muntelui. Ia-l înainte să-mi înhațe slujba.

— Nu știam că ești atît de pasionat de tehnică, Dev.

Băiatul luă o figură rănită și puțin surprinsă.

— Nu-ți amintești, unchiule, setul Meccamax 12 pe care mi l-ai făcut cadou la zece ani?

— Desigur, desigur. Glumeam. Și, ca să spună adevărul, nu uitase complet jocul de construcție; pur și simplu pe moment îi scăpase... Nu ți-e frig? Spre deosebire de adulți, tînărul nu acceptase să-și pună uzualul termocostum.

— Nu, sînt bine. Ce fel de reactor e acela? Cînd veți deschide puțul? Pot atinge benzile?

— Înțelegi ce voiam să spun? zîmbi Kingsley.

— Unu: aparatul aparține Șeicului Abdullah; fiul său Feisal ne vizitează. Doi: vom păstra pe poziție acest capac pînă cînd Turnul va atinge muntele și va intra înăuntru. Avem nevoie de el ca platformă de lucru, și nu lasă să pătrundă ploaia. Trei: ai voie să atingi benzile dacă dorești. *Nu alerga*—nu e sănătos la altitudinea aceasta!

— Dacă ai treisprezece ani, mă îndoiesc, aprecie Kingsley, privind silueta în descreștere a lui Dev. Fără să se grăbească, îl ajunseră pe băiat lîngă ancora estică.

Acesta se uita, așa cum procedaseră atîtea mii înaintea lui, la îngusta panglică cenușie ce țîșnea direct din sol și se ridica vertical în cer. Ochii lui Dev o urmăreau în sus, sus, tot mai sus, pînă ce capul i se înclină la maximum pe spate. Morgan și

Kingsley se abținură să-l imite, deși tentația era încă puternică după atîția ani. Nici nu-l avertizară că unii privitori amețeau atît de tare, încît aveau nevoie de ajutor ca să meargă iarăși.

Tînărul era rezistent; se uită țintă spre zenit timp de un minut, ca și cum spera să vadă miile de oameni și milioanele de tone de material poziționate acolo, dincolo de albastrul profund al bolții. Apoi închise ochii cu o strîmbătură, scuturâ capul și își privi picioarele o secundă, parcă pentru a se asigura că se găsește încă pe pămînt solid.

Întinse o mînă precaută și lovi banda îngustă legînd planeta de noul ei satelit.

— Ce s-ar întîmpla dacă s-ar rupe? întrebă.

Era o întrebare veche. Pe mulți răspunsul îi surprindea.

— Foarte puține lucruri. În acest punct, practic nu se află sub tensiune. Dacă ai tăia-o, ar rămîne suspendată, fluturînd în vînt.

Kingsley luă o expresie dezgustată; amîndoi știau că era o simplificare considerabilă. În clipa de față, fiecare din cele patru benzi suporta o sarcină de circa o sută de tone, însă neglijabilă în raport cu greutățile proiectate să fie transportate de sistem în momentul integrării benzilor în structura Turnului. Nu avea totuși sens să zăpăcească băiatul cu astfel de detalii.

Dev rămase pe gînduri. Apoi lovi experimental panglica, ca și cum ar fi sperat să scoată o notă muzicală. Singurul răspuns fu însă un pocnet neimpresionant, care se stinse rapid.

— Dacă o lovești cu un baros și te întorci peste zece ore, vei sosi tocmai la timp să auzi ecoul de la Stația de Mijloc, explică Morgan.

— Nu mai e valabil, interveni Kingsley. În sistem sînt prea multe amortizoare.

— Nu ne strica plăcerea, Warren. Hai acum să-ți arătăm ceva cu adevărat interesant.

Merseră spre centrul discului de metal acoperind în prezent muntele și sigilînd puțul subteran ca un capac uriaș de oală. Aici, echidistant față de cele patru benzi de-a lungul cărora

Turnul era ghidat către Pămînt, se găsea o cabană geodezică, cu o înfățișare la fel de provizorie ca suprafața pe care fusese ridicată. Adăpostea un telescop de construcție bizară, ațintit drept în sus și aparent imposibil de îndreptat în altă parte.

— Înainte de apus e momentul cel mai bun ca să privești. Baza Turnului este atunci foarte frumos iluminată.

— Vorbind de soare, ia uitați-vă acum, spuse Kingsley. Se vede chiar mai clar decît ieri. Glasul lui trăda o uimire amestecată cu teamă, în timp ce indica cu mîna elipsa turtită și aprinsă, pe cale de a se scufunda dincolo de orizontul vestic. Ceața îi diminuase strălucirea, încît putea fi privită cu ușurință.

De un secol nu se mai observase un asemenea grup de pete. Se întindeau pe aproape jumătate din suprafața discului auriu, făcîndu-l să arate ca lovit de boală, sau izbit de lumi prăbușite în foc. Dar nici Jupiter nu ar fi fost în stare să creeze o asemenea rană în atmosfera solară. Cea mai mare pată măsura un sfert de milion de kilometri în diametru, gata să înghită o sută de planete precum Pămîntul.

— La noapte s-a anunțat încă o auroră boreală. Profesorul Sessui și oamenii lui veseli cu siguranță au prevăzut-o bine!

— Să vedem cum se descurcă, rosti Morgan executînd cîteva ajustări la ocular. Privește, Dev.

Băiatul se uită cu atenție un moment.

— Văd cele patru benzi mergînd spre centru, adică în sus, pînă cînd dispar.

— Nimic în mijloc?

Altă pauză.

— Nu, nici o urmă de Turn.

— Corect. Se află încă la șase sute de kilometri, iar noi folosim puterea cea mai scăzută a telescopului. Acum voi mări imaginea. Leagă-ți centura de siguranță!

Dev rîse la auzul vechiului clișeu, familiar din zeci de spectacole. La început nu reuși să observe nici o diferență, exceptînd faptul că cele patru linii din centrul cîmpului vizual deveniră mai puțin accentuate. Îi luară cîteva secunde să-și dea

seama că nu trebuia să se aștepte la nici o schimbare pe măsură ce cîmpul său vizual se deplasa în lungul axei sistemului. Cvartetul celor patru benzi arăta identic în orice punct de pe lungime. Apoi, foarte brusc, fu *acolo*, luîndu-l prin surprindere, deși se așteptase să îl vadă. Un punct mic, strălucitor, se materializase în centru. Creștea și pentru prima dată avu senzația de viteză.

Cîteva secunde mai tîrziu izbuti să vadă un cerculeț — ba nu, atît creierul cît și ochiul căzură de acord că era vorba de un pătrat. Se uita țintă la baza Turnului ce înainta către Pămînt, de-a lungul benzilor de ghidaj, cu cîțiva kilometri în fiecare zi. Cele patru benzi dispăruseră, prea mici ca să rămînă vizibile de la această distanță. În schimb, acel pătrat fixat ca prin farmec pe cer continua să crească, deși se încețoșase din cauza mărimii extreme.

— Ce vezi? întrebă Morgan.

— Un mic pătrat strălucitor.

— Bun. Este partea de jos a Turnului, aflată în plin soare. După ce aici pe munte se lasă întunericul, încă o mai poți zări cu ochiul liber vreme de un ceas, pînă intră în umbra Pămîntului. Mai observi și altceva?

— Nu... replică băiatul, după o lungă pauză.

— Ar trebui. O echipă de cercetători vizitează secțiunea inferioară să instaleze niște instrumente. Au coborît de pe Stația de Mijloc. Dacă privești cu atenție, vei vedea transportorul lor. E pe șina sudică — deci în dreapta imaginii. Caută o pată luminoasă, cam un sfert din mărimea Turnului.

— Îmi pare rău, unchiule, nu o găsesc. Încearcă dumneata.

— Mă rog, poate vizibilitatea nu e foarte bună. Uneori Turnul dispare complet, deși atmosfera pare —

Înainte ca Morgan să-i ia locul lui Dev la ocular, receptorul său personal scoase două bipuri duble ascuțite. O clipă mai tîrziu alarma lui Kingsley răsuna și ea.

Pentru prima dată Turnul lansa o alertă de urgență de categoric patru.

40
Capătul liniei

Nu-i de mirare că o porecliseră Calea Ferată Trans-Siberiană. Chiar și la coborîre, drumul de la Stația de Mijloc la baza Turnului dura cincizeci de ore.

Într-o zi avea să țină doar cinci ceasuri, însă ziua aceea se afla la doi ani distanță în viitor, în momentul în care șinele urmau să fie încărcate energetic iar cîmpurile lor magnetice activate. Vehiculele de observație și întreținere alergau acum în susul și în josul fețelor Turnului, propulsate de roți cauciucate presate în interiorul fantelor de ghidaj. Cu toate că puterea bateriilor o permitea, nu era sigur să se opereze un astfel de sistem la viteze depășind cinci sute de kilometri pe oră.

În ciuda duratei călătoriei, lumea fusese prea ocupată pentru a se lăsa cuprinsă de plictis. Profesorul Sessui și cei trei studenți executaseră observații, verificaseră instrumentele, asigurîndu-se că nu vor pierde nici o secundă cu transferul în Turn. Conducătorul-pilot, asistentul său și stewardul, alcătuind împreună întreg personalul capsulei, erau de asemenea prinși de treburi. Nu era o călătorie obișnuită. "Subsolul", la douăzeci și cinci de mii de kilometri sub Stația de Mijloc — iar acum la șase sute de Pămînt — nu mai fusese niciodată vizitat. Pînă în prezent nu existaseră motive să se meargă acolo, deoarece monitoarele nu raportaseră niciodată nimic defect. Nu că ar fi putut apare cine știe ce defecțiuni, Subsolul fiind în fapt doar o încăpere presurizată cu latura de cincisprezece metri, unul din nenumăratele refugii plasate din loc în loc de-a

lungul Turnului.

Sessui își utilizase întreaga și considerabila influență pentru a împrumuta acest unic loc, deplasîndu-se prin ionosferă cu doi kilometri în fiecare zi, spre întîlnirea cu Pămîntul. Era esențial, susținuse cu forță, ca echipamentul său să fie instalat înaintea vîrfului de activitate solară.

Deja această activitate atinsese niveluri încă necgalate, iar tinerii asistenți ai lui Sessui reușeau cu greutate să se concentreze asupra cadranelor instrumentelor; magnificele aurore de afară reprezentau o atracție prea mare. Ore în șir, atît emisfera nordică cît și cea sudică erau umplute de curbe și curenți încet șerpuitori de lumini verzui, minunate și copleșitoare și cu toate acestea, doar o palidă imitație a artificiilor celeste de la poli. Nu se întîmpla des ca aurorele să ajungă atît de departe de domeniile lor obișnuite; numai o dată într-o generație invadau cerurile ecuatoriale.

Sessui își impulsionase studenții iarăși să muncească admonestîndu-i că vor avea timp suficient de privit pe parcursul lungii ascensiuni de întoarcere pe Stația de Mijloc. Totuși, chiar și profesorul era văzut uneori stînd cu privirea pierdută pe fereastră, fermecat de spectacolul cerurilor aprinse.

Cineva botezase proiectul Expediția către Pămînt — denumire care, în ceea ce privea distanța, era îndreptățită în proporție de nouăzeci și opt la sută. În vreme ce capsula se tîrîia pe fața Turnului cu viteza ei mizerabilă de cinci sute de clickuri[1], apropierea crescîndă a planetei devenea tot mai evidentă. Accelerația gravitațională se mărea treptat, de la gravitația euforizantă a Stației de Mijloc, mai mică decît cea lunară, pînă la aproape întreaga ei valoare terestră. Pentru orice călător spațial cu experiență, fenomenul părea cu adevărat straniu: să simți o atracție, oricît de mică, înainte de intrarea în atmosferă,

(1) Unitate imaginară de măsură egală cu un kilometru pe oră (n.tr.)

însemna o inversare a ordinii normale a lucrurilor.

În afară de plîngerile privitoare la mîncare, îndurate cu stoicism de stewardul suprasolicitat, călătoria fusese lipsită de incidente. La o sută de kilometri de Subsol, frînele intraseră în funcțiune iar viteza se înjumătățise. La cincizeci de kilometri fu înjumătățită din nou, pe remarca unuia dintre tineri:

— N-ar fi stînjenitor dacă am continua să alunecăm pînă la capăt?

Conducătorul capsulei (insistînd să fie numit pilot) replică că așa ceva era imposibil, deoarece fantele de ghidaj în josul cărora aluneca capsula se terminau la cîțiva metri de capătul Turnului. În plus exista un sistem de buferare foarte elaborat, în caz că *toate* cele patru frîne refuzau să funcționeze.

Și cu toții fură de acord că pe lîngă faptul că era ridicolă, gluma se dovedea de asemeni de prost gust.

41
Meteorit

Uriașul lac artificial cunoscut de două mii de ani ca Marea lui Paravana se întindea calm și limpede sub privirea de piatră a creatorului său. Deși puțini erau cei care mai vizitau statuia părintelui lui Kalidasa, lucrarea acestuia, dacă nu faima, o depășise în timp pe cea a fiului; și servise țării infinit mai bine, asigurînd hrană și apă la o sută de generații de locuitori.

Și la mult mai multe generații de păsări, căprioare, bivoli, maimuțe, prădătorilor acestora, precum leopardul cu blană lucioasă adăpîndu-se în prezent la marginea apei. Pisicile cele mari începuseră să fie des întîlnite, inclinînd să devină agasante acum că nu se mai temeau de vînători. Nu atacau însă niciodată omul dacă nu erau molestate sau încercuite.

Încrezător în siguranța sa, leopardul se adăpa pe săturate, în vreme ce umbrele din jurul lacului se lungeau, iar amurgul înainta dinspre est. Brusc, ciuli alertat urechile; dar simțurile omenești n-ar fi fost în stare să observe nici o schimbare pe pămînt, apă sau cer. Seara era la fel de liniștită ca întotdeauna.

Apoi, drept dinspre zenit, sosi un fluierat ușor ce crescu constant pînă deveni un urlet, încărcat de tonalități sfîșietoare și de tunet, foarte deosebit de cel al unei nave reintrînd în atmosferă. Sus pe cer, ceva metalic sclipea în ultimele raze ale soarelui, devenind tot mai mare și lăsînd o dîră de fum în urmă.

Pe măsură ce creștea, se dezintegra. Bucăți zburau în toate direcțiile, unele din ele arzînd. Cîteva secunde, un ochi la fel de ager ca al leopardului ar fi zărit un obiect relativ cilindric, înainte să explodeze într-o mie de fragmente. Dar felina nu

rămăsese să aștepte catastrofa finală; dispăruse deja în adîncul junglei.

Marea lui Paravana erupse cu tunet. Un gheizer de noroi și apă se ridică la o sută de metri în aer, o fîntînă arteziană depășind cu mult pe toate cele ale Yakkagalei, aproape la fel de înalt ca însăși Stînca. Jetul rămase suspendat un moment, într-o sfidare inutilă aruncată gravitației, înainte de a se prăbuși înapoi în lacul sfărîmat.

Cerul se umplu de păsări, zburînd care încotro. Aproape la fel de numeroși, fîlfîind ca niște pterodactili care supraviețuiseră cumva pînă în epoca contemporană, erau imensii lilieci ieșiți din bezna lor obișnuită. La fel de îngroziți, păsări și șoareci înaripați împărțeau văzduhul.

Ultimele ecouri ale prăbușirii se topiră în jungla înconjurătoare, iar liniștea se reinstală pe lac. În schimb, minute lungi se scurseră înainte ca oglinda apei să încremenească, iar valurile să înceteze a mai alerga încoace și încolo sub ochii orbi ai lui Paravana cel Mare.

42
Moarte pe orbită

Orice construcție de proporții, spune o vorbă, cere o jertfă; paisprezece nume se găseau gravate pe piedestalul Podului Gibraltar. În schimb, datorită unei campanii de securitate dusă pînă la fanatism, pierderile de vieți omenești în cazul Turnului fuseseră remarcabil de mici. Existase chiar un an fără un singur accident.

Existase și un altul cu patru morți, două dintre ele în mod particular cumplite. Un supraveghetor, obișnuit să lucreze în condiții de imponderabilitate, uitase că deși se găsea în spațiu nu era și pe orbită, iar experiența de o viață îl trădase. Plutise mai mult de cincisprezece mii de kilometri ca să ardă ca un meteor la intrarea în atmosferă. Din nefericire, radioul costumului său rămăsese deschis pe parcursul acelor ultime minute...

Fusese un an prost pentru Turn, căci a doua tragedie durase și mai mult, fiind la fel de publică. O ingineră de pe contragreutate, mult dincolo de orbita sincronă, neglijase să-și asigure corespunzător centura de siguranță și se pomenise aruncată în spațiu ca o piatră dintr-o praștie.

La acea altitudine nu se afla în pericol să cadă înapoi pe Pământ, nici să se piardă în spațiul exterior pe o traiectorie de evadare. Din păcate, costumul ei conținea doar două ore de oxigen. Nu exista nici o posibilitate de salvare într-un timp așa de scurt și, în pofida reacției publice, nu se întreprinsese nici o încercare.

Victima se comportase curajos. Trimisese mesajele de adio și apoi, cu încă treizeci de minute de oxigen nefolosite, își

deschisese costumul în vid. Corpul îi fusese recuperat cîteva zile mai tîrziu, atunci cînd legile inexorabile ale mecanicii cerești îl purtaseră la perigeul lungii sale elipse.

Aceste tragedii fulgerară în mintea lui Morgan în vreme ce cobora cu liftul de mare viteză spre camera de operații, urmat îndeaproape de un Kingsley sumbru și de un Dev acum uitat. Catastrofa de astăzi era însă de un cu totul alt tip, implicînd o explozie în apropierea Subsolului Turnului. Că transportorul se prăbușise pe Pămînt era limpede, încă înainte de primirea raportului confuz legat de "căderea unei ploi uriașe de meteoriți" undeva în centrul insulei Taprobane.

N-are sens să speculăm pînă nu obținem informații suplimentare, gîndi Morgan; iar de astă dată, cu toate dovezile distruse, informațiile suplimentare puteau rămîne ascunse pentru totdeauna. Știa că accidentele în spațiu arareori au o singură cauză. De obicei reprezintă rezultatul unui lanț de evenimente, adeseori nesemnificative luate fiecare în parte. Toate prevederile de siguranță ale inginerilor nu puteau garanta o securitate absolută, iar cîteodată însăși precauțiunile lor prea complicate contribuiau la dezastru.

Lui Morgan nu-i era rușine să recunoască că siguranța proiectului îl preocupa mai mult decît orice pierdere de vieți umane. Nimic nu se mai putea face în privința morților, doar ca un alt accident de același fel să nu se mai repete. În schimb, la perspectiva unui Turn aproape terminat aflat în pericol nici măcar nu îndrăznea să se gîndească.

Liftul se opri, iar el păși în centrul de comandă — exact la timp pentru cea de a doua surpriză a serii.

43
Pericol

La cinci kilometri de stația terminus, pilotul Rupert Chang reduse din nou viteza. Pentru prima oară pasagerii aveau ocazia să vadă fața Turnului altfel decît un zid opac întinzîndu-se la infinit în ambele direcții. Deasupra, șanțurile gemene de-a lungul cărora circulaseră continuau la nesfîrșit — ori cel puțin pe o distanță de douăzeci și cinci de mii de kilometri, care pentru om însemna cam tot același lucru. În schimb dedesubt, sfîrșitul se vedea deja. Baza trunchiată a Turnului se profila limpede pe fundalul verde al insulei Taprobane, pe care avea să o atingă în ceva mai bine de un an de zile.

Pe panoul de control, simbolurile roșii de ALARMĂ clipiră iarăși. Chang le studie încruntat și apăsă butonul de RESET. Mai clipiră o dată, apoi se stinseră.

Prima dată cînd fenomenul avusese loc, cu două sute de kilometri mai sus, purtase o consultație grăbită cu Controlul Stației de Mijloc. O verificare rapidă a tuturor componentelor nu dezvăluise nimic defect; într-adevăr, dacă ar fi fost să se dea crezare avertismentelor electronice, toți pasagerii erau deja morți. *Totul* ieșise din limitele de toleranță.

Era clar că defecțiunea se afla chiar în circuitele de alarmă, iar explicația profesorului Sessu fu acceptată cu ușurare generală. Vehiculul nu se mai găsea în mediul de vid total pentru care fusese proiectat. Vîrtejul ionosferic unde pătrunsese declanșase probabil detectoarele sensibile ale sistemelor de avertizare.

— Cineva ar fi trebuit să se gîndească la asta, mormăi

Chang. La doar o oră de destinație nu era cu adevărat îngrijorat. Va face verificări manuale ale tuturor datelor critice. Stația de Mijloc se arătă de acord și oricum, altă alternativă nu aveau.

Condiția bateriei reprezenta poate punctul care-l preocupa cel mai mult pe Chang. Punct de încărcare mai apropiat se găsea la două mii de kilometri în sus, iar dacă nu erau în stare să urce pînă acolo urmau să dea de necaz. Dinspre partea asta totuși era mulțumit. Pe durata procesului de frînare, motoarele principale ale transportorului funcționaseră ca dinamuri, și nouăzeci la sută din energia gravitațională fusese pompată înapoi în baterii. Acum că ele se încărcaseră, sutele de kilowați suplimentari generați în continuare se răspîndeau în spațiu prin intermediul aripilor radiatoarelor de la spate.

Acele aripi, după cum colegii lui Chang îi spuseseră de multe ori, făceau ca unicul său vehicul să arate ca o veche bombă aeriană. În prezent, la finalul procesului de frînare, ele trebuiau să fie roșii de căldură. Chang ar fi fost foarte îngrijorat să știe că erau încă destul de reci. Energia nu dispare niciodată, se transformă sau este direcționată undeva. Și adeseori ajunge unde nu trebuie.

În clipa în care semnalul INCENDIU COMPARTIMENTUL BATERIILOR se aprinse pentru a treia oară, Chang nu ezită să-l reseteze. Un foc veritabil, știa cu precizie, ar fi declanșat stingătoarele. De fapt, una din grijile sale mari era ca ele să nu intre inutil în funcțiune.

Pe panoul de comandă erau acum prezente mai multe anomalii, în special în circuitele de încărcare a bateriilor. Imediat după terminarea călătoriei, Chang avea de gînd să urce în camera motoarelor și să inspecteze totul îndeaproape.

Nasul îl alertă cel dintîi, în momentul cînd mai rămăsese ceva peste un kilometru de străbătut. Chiar privind neîncrezător firișorul de fum ieșind din panoul de control, partea rece și analitică a minții sale îi spuse "Ce coincidență că a așteptat pînă la sfîrșitul drumului!"

Apoi își aduse aminte de întreaga cantitate de energie generată pe durata procesului de frînare, și avu o idee destul de exactă asupra celor întîmplate. Probabil circuitele de siguranță nu operaseră, iar bateriile se supraîncărcaseră. Protecție după protecție cedase și sprijinită de furtuna ionosferică, simpla perversitate a obiectelor lipsite de viață lovise din nou.

Chang izbi butonul stingătorului compartimentului de baterii. Cel puțin *acesta* funcționa, deoarece auzea urletul înfundat al jeturilor de nitrogen de cealaltă parte a peretelui etanș. Zece secunde mai tîrziu porni POMPA DE VID, pentru a mătura în exterior gazul, laolaltă cu cea mai mare parte din căldura pe care Chang spera ca acesta să o fi preluat. Și ea funcționă corect. Pentru prima dată asculta pilotul cu ușurare șuierul inconfundabil al atmosferei ieșind dintr-un vehicul spațial; nădăjduia să fie și ultima oară.

Nu îndrăzni să se bizuie pe secvența automată de frînare, în vreme ce vehiculul pătrundea în sfîrșit în stația terminus. Din fericire, fusese bine instruit și recunoscu toate semnalele vizuale, astfel că reuși să oprească la centimetri de adaptorul de andocare. Cu grabă frenetică, ecluzele fură cuplate, iar proviziile și echipamentul zvîrlite în tubul de legătură.

La fel se procedă cu Profesorul Sessui, prin eforturile conjugate ale pilotului, asistentului și stewardului, cînd omul încercă să meargă înapoi după prețioasele sale intrumente. Porțile ecluzelor fură închise cu secunde înainte ca pereții etanși ai compartimentului motoare să cedeze.

După aceea, refugiații n-au mai putut face altceva decît să aștepte în încăperea goală și pătrată, prevăzută cu mult mai puține facilități decît o celulă de închisoare și cu speranța că incendiul se va stinge de la sine. Poate că era bine pentru starea de spirit a pasagerilor că numai Chang și inginerul său cunoșteau o realitate vitală: bateriile supraîncărcate conțineau energia echivalentă unei bombe chimice mari, așteptînd în prezent să detoneze în exteriorul Turnului.

La zece minute după grăbita lor sosire, bomba explodă,

provocînd ușoare vibrații în Turn, urmate de zgomotul metalului smuls și răsucit. Deși sunetul nu era impresionant, el îngheța inimile ascultătorilor. Singurul lor mijloc de transport era distrus, abandonîndu-i la douăzeci și cinci de mii de kilometri de adăpost.

Urmă o altă explozie, mai redusă – apoi tăcerea. Refugiații ghiciră că vehiculul se prăbușise de pe fața Turnului. Amorțiți, începură să inventarieze resursele și încet, încet realizară că miraculoasa lor salvare părea să fi fost complet în van.

44
O peşteră în cer

Adînc în interiorul muntelui, printre ecranele și echipamentele de comunicații ale Centrului Terestru de Operațiuni, Morgan și personalul său tehnic se adunaseră în jurul unei holograme la scara unu pe zece a secțiunii inferioare a Turnului. Imaginea era perfectă în fiecare detaliu, chiar și în privința celor patru panglici subțiri ale benzilor de ghidaj întinse pe fiecare față. Ele dispăreau în aer chiar deasupra podelei și era greu de imaginat că și la această scară de mărime ar fi trebuit să continue în jos încă șaizeci de kilometri—pînă dincolo de scoarța terestră.

— Ridică Subsolul pînă la nivelul ochiului, ceru Morgan.

Turnul își pierdu aparenta soliditate și deveni o fantomă luminoasă—o cutie lungă, paralelipipedică, cu pereți subțiri și goală exceptînd cablurile supraconductoare de curent. Secțiunea inferioară—"Subsolul" reprezenta cu adevărat o denumire potrivită, cu toate că se găsea la o altitudine de o sută de ori mai mare decît cea a muntelui—fusese sigilată în ideea de a forma o singură încăpere, cu latura de cincisprezece metri.

— Accesul? întrebă Morgan.

Două porțiuni ale imaginii începură să strălucească mai puternic. Clar definite pe fețele sudice și nordice, între șanțurile de ghidaj, se găseau porțile exterioare ale ecluzelor—cît mai departe una de cealaltă, conform normelor uzuale de securitate în orice habitat spațial.

— Au intrat înăuntru prin ușa sudică, explică ofițerul de serviciu. Nu știm dacă ea a fost deteriorată de explozie.

Ei bine, mai existau alte trei intrări și perechea cea mai joasă îl interesa pe el, șocoti Morgan. Constituise unul din acele gînduri de ultim moment. De fapt, întregul Subsol fusese adăugat tîrziu. Cîndva se considerase inutilă construcția unui refugiu aici, într-o porțiune a Turnului care eventual avea să devină parte integrantă a Terminalului Terestru.

— Înclină baza către mine, ordonă Morgan.

Turnul se prăbuși într-un arc de lumină și rămase plutind orizontal în aer, cu partea de jos îndreptată către Morgan. În prezent reușea să observe toate detaliile podelei — ori a acoperișului, dacă priveai din punctul de vedere al constructorilor orbitali.

Lîngă marginile nordice și sudice și conducînd în cele două ecluze independente se deschideau trapele care permiteau accesul de dedesubt. Singura problemă consta în a ajunge acolo, la șase sute de kilometri în cer.

— Suportul vital?

Ecluzele se topiră în structură. Emfaza vizuală se mută pe un mic cabinet situat în centrul camerei.

— Asta e problema, dr. Morgan, răspunse solemn ofițerul. Avem doar un sistem de menținere a presiunii. Nici un purificator, și desigur nici o sursă de energie. Acum că au pierdut transportorul, nu văd cum vor supraviețui nopții. Temperatura a scăzut deja — cu zece grade de la apus.

Morgan se simți de parcă gerul spațiului i-ar fi pătruns în suflet. Euforia descoperirii că ocupanții transportorului erau încă în viață se evaporă rapid. Chiar dacă în Subsol se găsea suficient oxigen să le ajungă pentru cîteva zile, faptul nu mai prezenta importanță dacă ei vor îngheța înainte de ivirea zorilor.

— Aș vrea să vorbesc cu profesorul Sessui.

— Nu putem lua direct legătura cu el. Telefonul de urgență al Subsolului comunică numai cu Stația de Mijloc. Totuși, nici o problemă.

Ceea ce nu se adeveri în totalitate. După ce se stabili

conexiunea, pilotul fu cel care răspunse.

— Îmi pare rău, profesorul este ocupat, zise el.

Trecu un moment plin de stupoare pînă ce Morgan replică, rostind rar și subliniind fiecare cuvînt:

— Spune-i că Vannevar Morgan vrea să discute cu el.

— Îi voi spune, dr. Morgan, dar nu cred că va schimba cu ceva situația. Lucrează cu studenții săi la un instrument. E singurul pe care au reușit să-l salveze — un spectroscop oarecare. Se chinuie să-l îndrepte spre una din ferestrele de observare...

Morgan se controlă cu dificultate. Fu pe punctul să întrebe dacă nu erau cumva nebuni, dar Chang îl anticipă.

— Nu îl cunoașteți pe prof. Eu unul am petrecut întreaga săptămînă cu el. Este, mă rog... presupun că l-ați considera distrat. Trei dintre noi au trebuit ca să-l oprească să se întoarcă în cabină după alte instrumente. Și nu e mult de cînd mi-a spus că dacă tot vom muri, va face pe dracu-n patru ca măcar *o* piesă din echipament să funcționeze așa cum trebuie.

Spre enervarea sa, Morgan deslușì în vocea lui Chang o admirație considerabilă față de dificilul și distinsul pasager. Iar logica era de partea profesorului. Bunul simț cerea să se salveze ce se mai putea din anii de efort consumați cu pregătirea acestei nefericite expediții.

— Foarte bine, rosti Morgan într-un sfîrșit, acceptînd inevitabilul. Din moment ce nu mi se acordă o audiență, rezumă-mi *dumneata* situația.

Aprecic că oricum Chang era probabil în stare să-i ofere un raport mult mai folositor decît profesorul. Cu toate că insistența conducătorului-pilot asupra celei de a doua jumătăți a titlului său provoca adeseori zîmbete printre navigatorii adevărați, omul era un tehnician de înaltă calificare, cu o bună pregătire în ingineria mecanică și electrică.

— Nu-i mult de spus. Avertismentul ne-a parvenit atît de tîrziu că nu am avut timp să salvăm nimic, cu excepția spectroscopului acela blestemat. Sincer, nici nu-mi vine să cred că

am reușit să trecem prin ecluză...

Avem hainele de pe noi, și cam asta-i totul. O studentă a reușit să-și ia geanta de voiaj. Ghiciți ce conține—teza ei de proiect, scrisă pe *hîrtie*, pentru numele lui Dumnezeu. Nici măcar pe hîrtie ignifugă, în pofida tuturor regulamentelor. Dacă ne-am permite consumul de oxigen, le-am da foc să ne încălzim... Alături de frig, următoarea mare problemă este aerul. Nu știu cît va dura pînă ce acumularea de CO_2 ne va da gata. Poate cineva va găsi o soluție. Oricare ar fi însă răspunsul, mi-e teamă că va fi prea optimist...

Vocea lui Chang coborî cîțiva decibeli în intensitate și el începu să vorbească pe un ton conspirator, cu intenția vădită de a nu fi auzit de însoțitori.

— Profu și studenții lui nu știu, dar ecluza sudică a fost deteriorată în explozie. Are o fisură—se aude un șuierat continuu în jurul garniturilor. Cît de serios, nu pot spune.

Glasul pilotului reveni din nou la nivel normal.

— Ei bine, asta e situația. Așteptăm să auzim vești din partea dumneavoastră...

Și ce altceva am putea să le spunem, gîndi Morgan, în afară de "Adio"?

Managementul situațiilor de criză constituia o capabilitate pe care Morgan o admira, dar nu o invidia. Janos Bartok, ofițerul cu securitatea Turnului staționat pe Stația de Mijloc, se afla în prezent la comanda operațiunilor. Cei din interiorul muntelui, cu douăzeci și cinci de mii de kilometri mai jos și la doar șase sute de scena accidentului, puteau numai să-i asculte instrucțiunile, să ofere sfaturi și să satisfacă curiozitatea mediilor de știri.

Nu mai este necesar să se spună că Maxine Duval luase contactul cu ei la cîteva minute după dezastru, și ca întotdeauna, întrebările ei se dovediră foarte la obiect.

— Stația de Mijloc are cum să ajungă la ei în timp util?

Morgan ezită. Răspunsul era neîndoielnic negativ. Totuși

nu ar fi fost înțelept, ca să nu spună crud, să renunțe la speranță atît de devreme. În plus, aveau puțin noroc.

— Nu vreau să stîrnesc speranțe false, dar e posibil să nu avem nevoie de Stația de Mijloc. Există un echipaj mult mai aproape, pe Stația 10 K, deci cu numai zece mii de kilometri deasupra. Transportorul lor poate ajunge la Subsol în douăzeci de ore.

— Atunci de ce nu se află deja pe drum?

— Ofițerul Bartok va hotărî peste puțin dacă efortul e sau nu inutil. Credem că dispun de aer doar pentru jumătate din acest interval de timp. Iar problema temperaturii se prezintă încă și mai serios.

— Ce vrei să spui?

— Acolo sus e noapte, iar ei nu au nici o sursă de căldură. Maxine, nu transmite încă pe post, dar s-ar putea să asistăm la o cursă între îngheț și anoxie.

Se lăsă o pauză de cîteva secunde. Apoi Duval rosti pe un ton neîncrezător foarte necaracteristic ei:

— Poate par tîmpită, dar cu siguranță stațiile meteorologice, cu laserii lor pe infraroșu...

— Mulțumesc, Maxine. Eu sînt cel tîmpit. O clipă numai să vorbesc cu Mijlocul.

Bartok se arătă destul de politicos cînd Morgan îl sună, însă replica sa scurtă făcu clară opinia sa privitoare la amatorii care-și băgau nasul unde nu le fierbea oala.

— Iartă-mă pentru deranj, își ceru scuze Morgan, și comută iarăși pe legătura cu Duval. Uneori expertul își cunoaște meseria, îi zise șifonat. Omul nostru sigur și-o cunoaște. A contactat Centrul Musonic acum zece minute, iar în prezent aceștia calculează puterea razei. Nu vor să sară peste cal și să-i ardă pe toți cei dinăuntru.

— Așadar am avut dreptate, răspunse dulce Duval. Nu te-ai gîndit singur la soluție, Van. Ce altceva ai mai uitat?

Nici un răspuns nu era posibil, iar Morgan nu încercă să formuleze unul. Ghici următoarea întrebare a reporterei.

— Nu puteți folosi păianjenii?

— Chiar și ultimele modele au o rază de acțiune limitată. Bateriile lor sînt capabile să-i urce pînă la trei sute de kilometri. Au fost proiectați ca să inspecteze Turnul după pătrunderea acestuia în atmosferă.

— Ei bine, puneți baterii mai mari.

— În cîteva ore? Și nu asta-i problema. Singurul vehicul sub test în acest moment nu poate să transporte pasageri.

— Trimiteți-l sus gol.

— Ne-am gîndit deja, însă la bord trebuie să fie un operator care să execute andocarea. Și ar dura zile ca să cobori șapte oameni, unul cîte unul...

— Cu siguranță că *aveți* un plan!

— Cîteva, dar toate nebunești. Dacă vom alege vreunul, îți voi da de știre. Între timp, ai putea face tu ceva pentru noi.

— Și anume? întrebă suspicioasă Duval.

— Explică audienței tale de ce o navă spațială e capabilă să facă contact cu alta la șase sute de kilometri înălțime, dar nu cu Turnul. Pînă termini, poate vom avea noutăți pentru tine.

În vreme ce chipul ușor indignat al lui Duval se ștergea de pe ecran, iar el se răsucea din nou spre haosul mai mult sau mai puțin bine orchestrat din camera de operațiuni, Morgan își lăsă mintea să colinde cît mai liber prin datele problemei. În ciuda politicoasei admonestări a ofițerului de pe Mijloc, era posibil să vină cu cîteva idei folositoare. Deși nu-și imagina că existau soluții miraculoase, totuși înțelegea Turnul mai bine decît oricine altcineva, exceptîndu-l poate pe Warren Kingsley. Kingsley cunoștea probabil mai precis detaliile, în schimb Morgan avea o imagine de ansamblu mai clară.

Șapte bărbați și femei erau captivi în cer, într-o situație unică în întreaga istorie a tehnologiei spațiale.

Trebuia să existe o soluție pentru a fi scoși de acolo, înainte să fie otrăviți de CO_2, sau ca presiunea să scadă atît de mult încît camera să devină, literal, un mormînt asemeni celui al lui Mahomed, suspendat între Pămînt și Paradis.

45
Omul pentru misiune

— Putem s-o facem, rosti Kingsley cu un zîmbet larg. Păianjenul e capabil să ajungă la Subsol.

— Ai reușit să adaugi alte baterii?

— Da, însă ne aflăm la limită. Va fi o operațiune în două faze, ca la rachetele de altădată. Imediat după ce bateria suplimentară se epuizează, va fi jetisonată ca să scăpăm de greutatea ei. Asta se va petrece cam pe la patru sute de kilometri. Bateria internă a Păianjenului va fi suficientă pentru restul drumului.

— Și ce sarcină va permite acest aranjament?

Zîmbetul lui Kingsley dispăru.

— Marginală. Circa cincizeci de kilograme, cu cele mai bune baterii pe care le avem.

— Numai cincizeci! Ce folos?

— Ar trebui să ajungă. Cîteva tancuri noi la o mie de atmosfere, fiecare conținînd cinci kilograme de oxigen. Filtre moleculare pentru a îndepărta dioxidul de carbon. Puțină apă și alimente concentrate. Cîteva rezerve medicale. Putem aduce totul la sub patruzeci și cinci de kilograme.

— Pfui! Și ești convins că este suficient?

— Da, îi va menține în viață pînă la sosirea transportorului de la Stația 10 K. I a o adică, Păianjenul poate executa o a doua ascensiune.

— Ce părere are Bartok?

— E de acord. I a urma urmei, nimeni nu a venit cu altă idee mai bună.

Morgan simți că o mare greutate îi fusese luată de pe umeri. Destule lucruri puteau încă merge prost, dar de bine de rău exista o rază de speranță; sentimentul de neputință dispăruse.

— Cînd va fi totul pregătit?

— Dacă nu apar probleme, în două ceasuri, maximum trei. Din fericire întreg echipamentul este standard. Verificăm Păianjenul chiar în acest moment. O singură chestiune a mai rămas de rezolvat...

Vannevar Morgan scuturâ din cap.

— Nu, Warren, glăsui rar, cu o voce calmă și implacabilă pe care prietenul său nu o auzise niciodată. Nu mai este nimic de hotărît.

— Nu vreau să mă folosesc de grad, Bartok, e o simplă problemă de logică. Adevărat, oricine poate conduce Păianjenul, dar numai cîțiva oameni cunosc *toate* detaliile tehnice. Există posibilitatea apariției unor dificultăți operaționale, iar eu mă aflu în cea mai bună poziție ca să le rezolv, spuse Morgan.

— Îmi permit să vă reamintesc că aveți șaizeci și cinci de ani, replică ofițerul cu Securitatea. E mai înțelept să trimitem pe cineva mai tînăr.

— Nu am șaizeci și cinci de ani, am șaizeci și șase. Iar vîrsta nu are nici o legătură. Nu-i nici un pericol și cu certitudine nu se pune problema efortului fizic.

Și, ar fi putut adăuga, factorii psihologici erau mult mai importanți decît cei fizici. Aproape oricine e în stare să călătorească pasiv în sus și în jos într-o capsulă, așa cum procedase Maxine Duval și cum alte milioane de persoane urmau să o facă în cîțiva ani. Cu totul altceva era să faci față situațiilor ce puteau foarte ușor să se ivească la șase sute de kilometri în aer.

— Continui să susțin, rosti Bartok cu ușoară insistență, că ar fi potrivit să trimitem un om mai tînăr. Pe domnul Kingsley, spre exemplu.

În spatele său, Morgan auzi (sau își imaginase numai?) inspirația bruscă a colegului său. Ani de zile se glumise pe seama faptului că acesta avea o asemenea aversiune față de înălțimi, încît nu inspecta niciodată structurile pe care le proiecta. Teama lui nu era tocmai o boală și reușea să o depășească atunci cînd era absolută nevoie. În definitiv trecuse alături de Morgan din Africa în Europa. Însă tot atunci fusese singura dată cînd apăruse beat în public, iar douăzeci și patru de ore după aceea rămăsese de negăsit.

Kingsley nu intra în discuție, chiar dacă Morgan știa că prietenul lui era pregătit să meargă. Existau însă momente cînd abilitatea tehnică și curajul nu erau suficiente. Nimeni nu putea să lupte cu spaime înrădăcinate în el de la naștere sau din copilărie.

Din fericire, ofițerului nu era nevoie să i se explice aceste lucruri. În plus, exista un motiv mai simplu și la fel de puternic pentru care Kingsley nu trebuia să meargă. Doar de cîteva ori în viața lui Morgan se bucurase de statura lui mică; aceasta era una din clipe.

— Sînt cu cincisprezece kilograme mai ușor decît Kingsley, îi declară lui Bartok. Într-o operațiune la limită precum cea de azi, argumentul pune capăt discuțiilor. Să nu mai pierdem timpul.

Încercă o ușoară mustrare de conștiință, dîndu-și seama că nu proceda corect. Bartok își făcea datoria foarte eficace, iar pînă la terminarea pregătirilor capsulei mai dura încă o oră. Nu se pierdea timp.

Cîteva secunde lungi, cei doi bărbați se priviră fix în ochi, ca și cum cei douăzeci și cinci de mii de kilometri dintre ei s-ar fi topit. Dacă amîndoi ar fi vrut să-și încerce forțele, situația ar fi devenit neplăcută. Nominal, Bartok răspundea de toate aspectele de securitate, și teoretic avea voie să dea ordine chiar Inginerului Șef și Directorului de Proiect. În practică însă i-ar fi fost dificil să-și impună autoritatea. Atît Morgan cît și Păianjenul se găseau departe sub el, pe Sri Kanda, iar realitatea

aceasta cîntărea cît nouă zecimi de lege.

Bartok ridică din umeri, iar Morgan se liniști.

— Ați marcat un punct. Nu sînt mulțumit, dar merg pe mîna dumneavoastră. Mult noroc.

— Mulţumesc, răspunse încet Morgan în timp ce imaginea se ștergea de pe ecran. Răsucindu-se spre tăcutul Kingsley, zise: Să mergem.

Ieșind din camera de operații și îndreptîndu-se înapoi spre vîrful muntelui, Morgan duse automat mîna la micul pandantiv ascuns sub cămașă. CORA nu-l deranjase de luni de zile. Nici Kingsley nu-i cunoștea eixstența. Se juca oare cu viețile altora ca și cu a sa proprie doar pentru a-și satisface mîndria egoistă? Dacă ofițerul ar fi știut de *ea*...

Acum era prea tîrziu. Indiferent de motivații, hotărîrea lui fusese luată.

46
Păianjen

Cît de mult se schimbase muntele de la prima lor întîlnire, medită Morgan. Vîrful fusese ras complet, lăsînd în urmă un platou perfect orizontal. În centru se găsea "capacul de oală" ce acoperea cilindrul cu viitoarele căi de trafic ale multor lumi. Ciudat că cel mai mare spațioport al Sistemului Solar se va afla în inima unui munte...

Nimeni nu și-ar fi imaginat că un vechi templu existase odată aici, concentrînd speranțele și temerile a miliarde de suflete vreme de trei mii de ani. Singura mărturie rămasă o constituia moștenirea ambiguă a lui Mahanayake Thero, acum ridicată pe scripeți și așteptînd să fie mutată. Pînă în prezent însă, nici autoritățile Yakkagalei, nici directorul Muzeului din Ranapura nu arătaseră mult entuziasm față de clopotul prevestitor de rele dăruit de Kalidasa.

Ultima dată cînd bătuse, vîrful fusese măturat de o trombă de vînt scurtă dar semnificativă — într-adevăr un vînt al schimbărilor. Astăzi aerul era aproape nemișcat, în vreme ce Morgan și ajutoarele sale se îndreptau încet spre capsula încadrată de luminile de observație. Cineva scrisese numele de SPIDER MARK II pe fuselaj, iar dedesubt fusese mîzgălită promisiunea: NOI VĂ REZOLVĂM PROBLEMELE. Morgan spera să fie așa.

Ori de cîte ori venea aici, respira cu greutate și aștepta cu nerăbdare șuvoiul de oxigen care să-i inunde plămînii înfometați. Însă CORA, spre surprinderea și ușurarea lui, nu emisese niciodată vreun avertisment atunci cînd vizitase vîrful. Regimul prescris de doctorul Sen părea să funcționeze admirabil.

Totul fusese încărcat la bordul Păianjenului, ridicat un pic în sus astfel ca bateria suplimentară să încapă dedesubt. Mecanicii executau verificări grăbite de ultim minut. Totodată deconectau cablurile de alimentare, dat fiind că rețeaua încurcată de pe sol constituia un real pericol pentru cineva neobișnuit cu un costum spațial.

Costumul Flexisuit al lui Morgan sosise de la Gagarin cu numai treizeci de minute înainte, ceea ce-l determinase un timp să ia serios în considerare plecarea fără el. SPIDER MARK II era un vehicul mult mai sofisticat decît simplul prototip folosit altădată de Duval; realmente constituia o mică navă spațială, cu propriul sistem de suport vital. Dacă totul se desfășura normal, Morgan avea să facă contact cu ecluza de la baza Turnului, proiectată cu ani în urmă special pentru o asemenea eventualitate. Costumul oferea însă mai mult decît siguranță în cazul unor probleme, și anume o libertate infinit mai mare de mișcare.

Aproape mulat pe corp, Flexisuitul semăna prea puțin cu greoaiele armuri ale primilor astronauți; chiar presurizat, nu-i va restricționa mult mișcările. Văzuse odată o demonstrație cu o serie de acrobații desfășurate în costum, culminînd cu o luptă cu săbiile și un balet. Ultimul fusese hilar, în schimb dovedise declarațiile proiectanților.

Inginerul urcă cele cîteva trepte și rămase o clipă lîngă ușița de metal a capsulei, înainte să intre înăuntru. Așezîndu-se și legîndu-și centura de siguranță, fu plăcut surprins de spațiul disponibil. Cu toate că Mark II reprezenta clar un vehicul destinat unei singure persoane, nu se arăta atît de claustrofobic pe cît crezuse el, chiar și cu întreg echipamentul suplimentar depozitat înăuntru.

Cele două tuburi de oxigen fuseseră așezate sub scaun, iar măștile pentru CO_2 într-o cutie mică, în spatele scării ducînd spre ecluza de deasupra. Părea uimitor ca atît de puțin echipament să însemne diferența între viață și moarte.

La bord, Morgan luase un singur obiect personal — o amin-

tire a acelei zile îndepărtate, de la Yakkagala, acolo unde întrucîtva totul începuse. Sfîrleaza ocupa puțin spațiu și cîntărea doar un kilogram. De-a lungul anilor, devenise un soi de talisman. Mai mult, reprezenta unul din modurile cele mai eficace de a demonstra proprietățile hiperfilamentului și, ori de cîte ori nu o lua cu el, invariabil descoperea că-i trebuie. Iar în această misiune putea fi folositoare.

Conectă ombilicul costumului și testă atît rezerva interioară de aer cît și pe cea exterioară. Afară, cablurile erau date deoparte. Păianjenul era gata de plecare.

În astfel de momente arareori se înjghebau discursuri strălucite și oricum, se spera ca cea de față să fie o operațiune foarte simplă. Morgan îi zîmbi țeapăn lui Kingsley și îi spuse:

— Ai grijă de magazin, Warren, pînă mă întorc.

Abia apoi observă mica și singuratica siluetă pierdută în mulțimea din jur. Dumnezeule, gîndi, am uitat de bietul puști...

— Dev, îl strigă el. Îmi rău că nu am reușit să am grijă de tine cum se cuvine. Am să-mi iau revanșa la întoarcere.

Și chiar o va face, hotărî în sinea lui. După ce Turnul va fi terminat, va fi timp pentru toate — chiar și pentru relațiile interumane neglijate într-atît. Evoluția lui Dev merita să fie urmărită; un băiat care știa să nu îți stea în drum promitea în mod deosebit.

Ușa curbată a vechiculului — cu partea superioară din plastic transparent — se închise cu un zgomot înfundat, presîndu-se de garnituri. Morgan apăsă butonul de VERIFICARE, iar datele vitale ale Păianjenului apărură pe ecran una cîte una. Toate erau verzi. Nu trebuia să noteze valorile efective; dacă ar fi ieșit din plaja nominală, ele ar fi clipit în roșu de două ori pe secundă. Totuși, cu precauția obișnuită, Morgan observă că nivelul oxigenului atingea o sută două procente, puterea bateriei principale o sută unu iar cea a bateriei de booster[1] o sută

(1) Termen uzual pentru rachete auxiliare de decolare (n.tr.)

cinci la sută...

Vocea liniștită a controlerului — același expert imperturbabil care supraveghease toate operațiunile, începînd de la coborîrea nereușită desfășurată cu ani în urmă — îi sună în urechi.

— Toate sistemele nominale. Aveți comanda.

— Am primit comanda. Aștept următorul minut.

Cu greu s-ar fi imaginat un contrast mai mare între această pornire și o lansare de rachetă de odinioară, cu numărătoarea ei inversă, cu cronometrările precise, cu zgomotul și furia ei. Morgan așteptă ca ultimele două cifre ale ceasului de bord să devină zero, apoi porni vehiculul la putere minimă.

Lin, *în tăcere*, vîrful scăldat de lumină al muntelui alunecă dedesubt. Nici măcar o ascensiune de balon nu ar fi fost mai silențioasă. Dacă asculta cu atenție, auzea doar torsul motoarelor gemene antrenînd roțile de fricțiune ce presau banda de hiperfilament deasupra și sub capsulă.

Cinci metri pe secundă prezenta indicatorul de viteză. În pași mici și regulați, Morgan crescu puterea pînă cînd citi cincizeci — cu puțin sub două sute de kilometri pe oră. Însemna să obțină o eficiență maximă la încărcătura actuală a Păianjenului. După ce bateria auxiliară avea să fie aruncată, viteza urma să crească cu douăzeci și cinci de procente, atingînd două sute cincizeci de klickuri.

— Spune *ceva*, Van! îl strigă vocea vioaie a lui Kingsley.

— Lasă-mă în pace, replică Morgan la fel de afabil. Intenționez să mă relaxez și să admir priveliștea în următoarele ceasuri. Dacă doreai un comentariu în direct, ar fi trebuit să o trimiți sus pe Maxine.

— De o oră încearcă să ia legătura cu tine.

— Transmite-i dragostea mea și spune-i că sînt ocupat. Poate cînd ajung la Turn... Ce vești ai de acolo?

— Temperatura s-a stabilizat la douăzeci. Controlul Musonic îi izbește cu o putere moderată la fiecare zece minute. Profesorul Sessui însă este furios, zice că-i perturbă instru-

mentele.

— Dar aerul?

— Nu prea bine. Presiunea a scăzut simțitor, și firește că se acumulează CO_2. Dar totul va fi OK dacă ajungi la timp. Oamenii evită să se miște inutil ca să economisească oxigen.

Pariez că toți cu excepția lui Sessui, gîndi Morgan. Va fi interesant să-l întîlnească pe savantul a cărui viață se străduia să o salveze. Citise cîteva din aclamatele cărți de popularizare ale acestuia și le considerase înflorite și prea încărcate. Bănuia că omul se potrivea cu stilul.

— Și situația la 10 K?

— Încă două ore înainte ca transporterul să plece. Pe moment instalează o serie de circuite speciale ca să se asigure că nimic nu va lua foc de această dată.

— O idee bună. A lui Bartok, presupun.

— Probabil. Și vor coborî pe șina nordică, în caz că cea sudică a fost deteriorată de explozie. Dacă totul merge bine, vor sosi în... ah. . douăzeci și una de ore. La timp, chiar dacă nu mai trimitem a doua oară Păianjenul cu o altă încărcătură.

În ciuda replicii adresate pe jumătate în glumă lui Kingsley, Morgan știa că era mult prea devreme să se relaxeze. Totuși, lucrurile păreau să se desfășoare normal. Cu siguranță nu avea nimic altceva de făcut în următoarele trei ceasuri decît să admire panorama tot mai întinsă.

Parcursese treizeci de kilometri, ridicîndu-se rapid și silențios pe cerul nopții tropicale. Nu era lună, dar Pămîntul de sub el era dezvăluit de constelațiile sclipitoare ale orașelor și satelor. Privind stelele de deasupra și pe cele de dedesubt, Morgan își închipuia cu ușurință că se afla departe de orice lume, pierdut în adîncimile spațiului.

Curînd va vedea întreaga insulă, conturată slab de luminile așezărilor de coastă. Departe la nord, o pată palidă se scurgea dinspre orizont, asemeni heraldului unor zori nepotriviți. Un moment ea îl nedumeri, pînă cînd realiză că privea unul din marile orașe ale Hindustanului de sud.

Acum ajunsese mai sus decît putea să zboare orice aeronava, înscriind deja un record unic. Deși Păianjenul și precursorii lui făcuseră nenumărate călătorii pînă la douăzeci de kilometri, nici unuia nu i se permisese să urce mai sus datorită imposibilității vreunei operațiuni de salvare. Lucrări serioase nu fuseseră plănuite pînă ce Turnul nu cobora mai mult, și pînă ce Păianjenul nu avea să aibă încă doi însoțitori cu care să țeasă de-a lungul benzilor sistemului. Morgan refuza să se gîndească că mecanismul de antrenare s-ar fi putut bloca. Atît el, cît și refugiații ar fi fost condamnați la moarte.

Cincizeci de kilometri. În timpuri normale fusese considerat nivelul cel mai scăzut al ionosferei. Nu se aștepta să vadă nimic, însă greșea.

Primul semn fu un pocnet slab în difuzorul vehiculului. Apoi, cu colțul ochiului zări o scînteie de lumină. Zbura imediat sub el, reflectată de oglinda retrovizoare poziționată în exteriorul micii ferestre a Păianjenului.

Răsuci oglinda cît îi permise montura, pînă reuși să o îndrepte la cîțiva metri sub capsulă. O clipă privi uimit și puțin înspăimîntat. După care chemă muntele.

— Am o companie. Cred că ține de departamentul profesorului Sessui. E o minge de lumină... ah... de circa douăzeci de centimetri în diametru, alergînd de-a lungul benzii sub mine. Pe moment păstrează o distanță constantă și sper să rămînă acolo. Trebuie însă să mărturisesc că este foarte frumoasă, are o strălucire albăstruie minunată și clipește la fiecare cîteva secunde. O aud pe canalul radio.

Se scurse aproape un minut înainte ca Kingsley să răspundă, cu un glas liniștitor:

— Nu te îngrijora. Ai de-a face cu Focul Sfîntului Elmo[1].

(1) Flacără luminoasă cauzată de descărcări atmosferice, observată pe obiecte ascuțite, ca turle de biserici sau catarge de corăbii. Denumirea provine de sfîntul italian Ermo, patronul marinarilor mediteraneeni (n.tr.)

Am avut spectacole similare pe timp de furtună. La bordul lui Mark I reușeau să-ți ridice părul măciucă în cap. Dar *tu* nu vei simți nimic; ești prea bine izolat.

— Nu știam că poate să apară la această altitudine.

— Nici noi. Ar fi bine să discuți cu profesorul.

— Ah, se șterge... devine mai mare și mai palidă. Acum a dispărut. Bănuiesc că aerul e prea rarefiat... Păcat —

— Ai observat doar introducerea, reluă Kingsley. Privește ce se întîmplă exact deasupra ta.

O secțiune dreptunghiulară de cîmp stelar luci scurt cînd Morgan răsuci oglinda spre zenit. La început nu văzu nimic neobișnuit, așa că stinse toate indicatoarele panoului de bord și rămase așteptînd în bezna totală.

Încet, ochii i se adaptară la întuneric iar în adîncul oglinzii un punct roșu începu să ardă, desfășurîndu-se și acoperind stelele. Deveni tot mai strălucitor și ieși din rama oglinzii. În prezent îl vedea nemijlocit, deoarece se întinsese pe jumătate de cer. O cușcă de lumină, cu gratii tremurînde și pîlpîitoare cobora către Pămînt. Observînd-o, Morgan înțelegea de ce oameni ca Sessui își dedicau viața cercetării secretelor sale.

Într-una din rarele vizite la ecuator, aurora boreală sosise în marș dinspre poli.

47
Dincolo de aurora

Morgan se îndoia că profesorul Sessui, la cinci sute de kilometri mai sus, beneficia de o privelişte mai spectaculoasă. Furtuna se întetea cu rapiditate. Undele radio de lungime scurtă, încă utilizate în cazul anumitor servicii neesenţiale, erau probabil perturbate în întreaga lume. Morgan nu era sigur dacă auzise, sau simţise un foşnet uşor, precum nisipul care cade ori trosnetul unei crengi uscate. Spre deosebire de sarcina statică a mingii de foc, cu siguranţă nu venea din difuzor, întrucît rămase tot acolo după ce acesta fu închis.

Draperii de flăcări palid-verzui, tivite cu purpuriu, erau trase de-a latul cerului şi scuturate lent de o mînă invizibilă. Tremurau în bătaia vîntului solar, rafalele de un milion de kilometri pe oră suflînd dinspre soare spre Pămînt şi mult dincolo de el. Chiar şi peste Marte coborîse o slabă aurora boreală, iar mai aproape de soare, cerurile lui Venus se găseau în flăcări.

Deasupra încreţitelor perdele, raze lungi ca spiţele unui evantai pe jumătate desfăcut măturau orizonturile. Uneori îl loveau pe Morgan drept în ochi, ca fasciculul unui gigantic reflector, lăsîndu-l confuz minute întregi. Nu mai era nevoie să stingă iluminatul interior al capsulei; artificiile celeste de afară erau destul de strălucitoare ca la lumina lor să fie în stare să citească.

Două sute de kilometri. Păianjenul urca fără efort. Nu-i venea să creadă că plecase doar de un ceas. Pămîntul parcă dispăruse, căci urca acum între zidurile unui canion de foc.

Iluzia dură cîteva secunde, după care echilibrul fragil între cîmpurile magnetice și norii electrici fu distrus. Însă în acel scurt moment, Morgan avu impresia că urca cu adevărat într-un canion alături de care însuși Vales Marineris, Marele Canion Marțian, era neînsemnat. Apoi marginile lucitoare, înalte de cel puțin o sută de kilometri, deveniră translucide, permițînd să fie străbătute de punctele luminoase ale aștrilor. Le vedea așa cum erau în realitate—fantome de fluorescență.

Ca un avion ieșind din plafonul noros, Păianjenul se ridică deasupra spectacolului. Morgan părăsea o regiune cețoasă, tulburată, care se învîrtea și se rotea sub el. Cu mulți ani în urmă se aflase la bordul unui vas navigînd în noaptea tropicală, și își aduse aminte cum se alăturase celorlalți pasageri pe punte, fermecat de frumusețea și stranietatea apelor bioluminescente. Nuanțele de verde și albastru clipind sub el se apropiau de culorile planctonului admirat atunci, determinîndu-l să-și imagineze că privea din nou produsele unor forme deosebite de viață—jocul unor fiare uriașe, invizibile, locuitori ai atmosferei superioare...

Aproape că uitase de misiune și încercă un adevărat șoc cînd fu readus la realitate.

— Cum stai cu energia? Mai ai doar douăzeci de minute de mers cu bateria asta, îl întrebă Kingsley.

Morgan studie panoul de control.

— A scăzut la nouăzeci și cinci de procente, în schimb viteza de urcare *a crescut* cu cinci. Înaintez cu două sute zece klickuri.

— Cam așa și trebuie. Păianjenul simte reducerea gravitației. La altitudinea ta e cu zece la sută mai mică.

Scăderea nu era de ajuns ca să fie observabilă, mai ales pentru cineva prins cu centura de siguranță de scaun și purtînd kilogramele costumului spațial. Totuși, Morgan se simțea înviorat și se întrebă dacă nu primea prea mult oxigen.

Nu, alimentarea se încadra în limite normale. Probabil de vină era simpla impresie provocată de uimitorul spectacol de sub el, chiar dacă în prezent scădea în intensitate, ca și cum se

retrăgea în contraforturile sale polare. La care se adăuga satisfacția unei sarcini începute bine, folosind o tehnologie dusă la niște extreme niciodată atinse.

Explicația suna perfect rezonabil, dar nu îl mulțumi. Nu motiva pe deplin sentimentul său de fericire, de bucurie chiar. Kingsley, pasionat de scufundări la adîncime, îi spusese adesea că încerca o asemenea senzație în mediul imponderabil al mării. Morgan nu o împărtășise niciodată, însă aflase astăzi despre ce e vorba. Parcă abandonase toate grijile jos, pe planeta ascunsă de voalurile în destrămare ale aurorei.

Stelele reveneau la strălucirea lor obișnuită, fără a mai fi concurate de ciudatul intrus polar. Morgan cercetă zenitul fără să se aștepte la prea mult, întrebîndu-se dacă Turnul intrase în cîmpul vizual. Nu reuși să vadă decît primii metri ai îngustei panglici pe care urca silențios vehiculul.

Banda aceea de care depindea propria lui viață și a altor șapte persoane era atît de uniformă și de lipsită de trăsături, încît nu oferea nici o indicație cu privire la viteză. Morgan nu ar fi crezut că aluneca pe roțile presoare cu mai bine de două sute de kilometri pe oră. Cu acest gînd, se întoarse printre memoriile copilăriei și descoperi sursa bucuriei.

Își revenise repede după pierderea zmeului și trecuse la confecționarea unor modele mai mari și mai complexe. Apoi, chiar înainte de a descoperi setul Meccamax și de a abandona pentru totdeauna zmeele, experimentase scurt timp cu parașutele miniaturale.

Îi plăcea să-și închipuie că el singur inventase ideea, deși era posibil să fi venit în contact cu ea în lecturile sau vizionările sale de filme. Tehnica era atît de simplă, încît generații de băieți probabil o redescoperiseră iar și iar.

Pentru început tăiase o bucată subțire de lemn, lungă de vreo cinci centimetri, iar pe ea fixase cîteva agrafe de hîrtie. Prin ele strecurase sfoara zmeului, astfel că micul dispozitiv să culiseze în sus și în jos.

Confecționase după aceea o parașută cît o batistă, din hîrtie

de orez, cu legături de mătase. Un mic pătrat de carton servise drept sarcină. După ce legase cartonașul de bucata de lemn cu un cauciuc, nu foarte strîns, afacerea demarașe.

Suflată de vînt, parașuta urca de-a lungul sforii, cățărîndu-se pe grațioasa ancoră a zmeului. Apoi Morgan trăgea scurt, iar cartonașul aluneca din bucla de cauciuc. Parașuta plutea departe pe cer, în vreme ce călărețul din sîrmă și lemn se întorcea în mîna lui, pregătit pentru lansarea următoare.

Cu cîtă invidie privise gingașele creații zburînd fără efort spre mare! Cele mai multe cădeau în apă înainte să parcurgă un kilometru, însă alteori cîte o parașută mititică își menținea curajoasă înălțimea pînă dispărea din vedere. Lui îi plăcea să creadă ca acești călători norocoși atingeau insulele fermecate ale Pacificului; dar, cu toate că pe cartonașe își scrisese numele și adresa, nu primise niciodată nici un răspuns.

Morgan nu își reținu zîmbetul rememorînd aceste amintiri; explicau atît de multe. Visele copilăriei fuseseră de mult depășite de realitatea maturității. Cîștigase dreptul să se bucure.

— Te apropii de trei optzeci, îl anunță Kingsley. Cum stai cu energia?

— Începe să scadă — optzeci și cinci la sută.

— În fine, dacă mai rezistă încă douăzeci de kilometri și-a făcut treaba. Cum te simți?

Morgan fu tentat să răspundă cu superlative, dar precauția lui caracteristică îl determină să renunțe.

— Bine, răspunse. Dacă am fi în stare să asigurăm un astfel de spectacol pentru toți pasagerii noștri, nu am mai reuși să controlăm mulțimea de la cozi.

— Poate se aranjează. Putem cere Controlului Musonic să verse cîteva butoaie cu electroni în locurile potrivite. Nu-i tocmai ocupația lor uzuală, dar se descurcă bine la improvizații... nu-i așa?

Morgan zîmbi, dar nu răspunse. Ochii îi erau fixați pe panoul de comandă, unde atît indicatorul de viteză cît și cel de putere scădeau vizibil. Nu se alarma. Păianjenul atinsese trei

sute optzeci și cinci de kilometri din cei patru sute programați, iar bateria de booster încă mai avea puțină vlagă.

La trei sute nouăzeci de kilometri, Morgan reduse viteza de ascensiune, pînă ce Păianjenul ajunse să se cațere tot mai încet. În cele din urmă, capsula abia se mai mișcă; se opri cu puțin sub patru sute de kilometri.

— Dau drumul bateriei, raportă Morgan. Atenție la capete.

Se consumase multă materie cenușie în încercarea de a găsi o modalitate de recuperare a acelei grele și scumpe baterii, însă nu fusese timp să se improvizeze un sistem de frînare care să o aducă în siguranță înapoi, asemeni călăreților zmeielor lui Morgan. Și cu toate că o parașută s-ar fi găsit la o adică, se temuseră ca firele să nu se încurce în filament. Din fericire, zona de impact, la zece kilometri est de Terminalul Terestru, se găsea în junglă. Fauna sălbatică a insulei trebuia să riște, iar Morgan era pregătit să discute cu Departamentul Ecologic după aceea.

Răsuci cheia și apăsă butonul roșu, declanșînd încărcătura explozivă. Păianjenul se zgudui scurt după detonație. Apoi comută pe bateria interioară, eliberă încet frînele și porni iarăși motoarele.

Capsula începu să urce pe ultima porțiune a drumului. O singură privire aruncată panoului de comandă fu însă suficientă să-i indice lui Morgan că ceva nu era deloc în ordine. Păianjenul ar fi trebuit să înainteze cu peste două sute de klickuri; făcea mai puțin de o sută, chiar la puterea maximă.

N-avu nevoie de teste sau calcule. Diagnosticul lui Morgan veni instantaneu, deoarece cifrele vorbeau de la sine. Negru de frustrare, comunică Pămîntului:

— Avem necazuri. Încărcătura a explodat, în schimb bateria nu a căzut. Ceva continuă să o țină în loc.

Era de prisos să mai adauge că misiunea trebuia abandonată. Cu toții știau perfect de bine că Păianjenul nu era echipat să atingă baza Turnului cărînd cîteva sute de kilograme în plus.

48
Noapte la vilă

Ambasadorul Rajasinghe nu dormea mult în ultima vreme; era ca și cum Natura, binevoitoare, îl gratificase să trăiască la maximum anii care-i mai rămăseseră. Și în vremuri ca acestea, cînd cerurile insulei scînteiau cu cea mai mare minune a lor, cine ar fi putut să stea în pat?

Cît de mult își dorea ca Paul Sarath să fie alături, să privească împreună magnificul spectacol! Ducea dorul vechiului prieten mai mult decît și-ar fi închipui că o va face. Nimeni altul nu îl stimulase și nu îl supărase în același mod ca Paul, nimeni cu care să împartă aceeași experiență de viață mergînd înapoi pînă în copilărie.

Rajasinghe nu-și imaginase niciodată că va supraviețui prietenului său Paul, sau că va apuca să vadă fantastica stalactită de un miliard de tone străbătînd distanța dintre fundația sa orbitală și Taprobane, situată mai jos cu treizeci și șase de mii de kilometri. Pînă la sfîrșit, Paul se opusese cu fervoare proiectului. Îl numise o sabie a lui Damocles și nu încetase în a-i prevesti eventuala prăbușire pe Pămînt. Totuși, chiar Paul admisese că Turnul oferise deja o serie de avantaje.

Probabil pentru prima dată în istorie, restul lumii auzise de existența insulei și-i descoperea cultura străveche. Yakkagala, cu prezența și legendele ei sinistre, atrăsese o atenție deosebită. Ca rezultat, Paul reușise să obțină sprijin pentru cîteva din planurile sale îndrăgite. Enigmatica personalitate a creatorului Yakkagalei inspirase numeroase cărți și video-drame, iar spectacolul de sunet și lumină de la baza Stîncii rula inva-

riabil cu casa de bilete închisă. Cu puțin înaintea morții, Paul remarcase supărat că în jurul lui Kalidasa se năștea o mică industrie și că era tot mai dificil să distingi ficțiunea de realitate.

Puțin după miezul nopții, cînd devenise evident că aurora boreală depășise faza maximă, Rajasinghe fusese purtat înapoi în dormitor. Ca întotdeauna după ce spunea noapte bună personalului, se relaxă cu un pahar cu vin de palmier și comută pe ultimul buletin informativ. Singurul lucru care-l mai interesa cu adevărat era progresul făcut de Morgan. În clipa aceea inginerul trebuia să fie aproape de baza Turnului.

Editorul însemnase deja ultimele știri. Un rînd din litere pîlpîitoare anunța:

MORGAN BLOCAT LA 200 KM DE ȚINTĂ

Degetele lui Rajasinghe cerură detalii și fu ușurat să afle că temerile nu-i erau întemeiate. Morgan nu era *blocat*, ci nu era în stare să ducă la capăt călătoria. Se putea întoarce pe Pămînt oricînd dorea. Dar dacă proceda astfel, profesorul Sessui și colegii săi ar fi fost cu siguranță condamnați.

Deasupra capului său, drama tăcută se juca în chiar acel moment. Rajasinghe trecu de pe text pe imagine, dar nu se prezenta nimic nou. Subiectul tratat în recapitulări era ascensiunea lui Maxine Duval, efectuată cu ani în urmă în precursorul Păianjenului.

— *Eu* sînt în stare de mai mult, mormăi Rajasinghe și comută pe mult iubitul telescop.

În primele luni de imobilizare la pat, nu se putuse folosi de el. Apoi Morgan îl căutase cu unul din telefoanele sale de curtoazie, analizase situația și prescrisese remediul. O săptămînă mai tîrziu, spre surpriza și încîntarea lui Rajasinghe, o mică echipă de tehnicieni apăruse la Vila Yakkagala, modificînd instrumentul pentru utilizare la distanță. Acum putea sta confortabil în pat și să exploreze în continuare bolta înste-

lată și fațada dominantă a Stîncii. Îi era adînc recunoscător lui Morgan pentru gestul care îi dezvăluise o latură nebănuită a personalității inginerului.

Nu era sigur dacă va observa ceva în întunecimea nopții, dar știa cu exactitate unde să privească, din moment ce urmărise cu atenție lenta coborîre a Turnului. Cînd soarele se afla în unghiul potrivit, reușea chiar să zărească cele patru benzi de ghidaj convergînd spre zenit, un cvartet de fire de păr zgîriate pe albastrul cerului.

Fixă azimutul[1] telescopului și roti instrumentul pînă ce îl aținti deasupra lui Sri Kanda. Începînd să cerceteze încetișor în sus în căutarea celei mai mici urme a capsulei, se întrebă ce părere avea Bodhidharma despre ultimele evenimente.

Deși Rajasinghe nu vorbise cu Mahanayake, astăzi în vîrstă de peste nouăzeci de ani, din ziua cînd ordinul se mutase în Lhasa, auzise totuși că Potala nu oferise facilitățile promise. Imensul palat cădea încet în paragină, în vreme ce executorii testamentari ai lui Dalai Lama se hărțuiau cu guvernul federal chinez în privința costurilor de întreținere. Potrivit ultimelor sale știri, Mahanayake Thero negocia în prezent cu Vaticanul—de asemenea în dificultăți financiare cronice, dar cel puțin încă stăpîn în propria casă.

Nimic nu este permanent și nu era ușor să distingă o ciclicitate. Poate geniul matematic al lui Parakarma-Goldberg ar fi fost capabil să o facă. Ultima dată cînd Rajasinghe îl revăzuse pe *acesta*, savantul primea un important premiu științific pentru contribuții în meteorologie. Rajasinghe nu l-ar fi recunoscut; bărbatul era proaspăt bărbierit și purta un costum după ultima modă neo-napoleonică. Însă acum, se pare, își schimbase religia din nou...

---

(1) Una din coordonatele astronomice orizontale, reprezentată de unghiul dintre direcțiile către punctul cardinal sud și către punctul de intersecție a cercului vertical al unui astru cu orizontul; se măsoară de la sud spre vest (n.tr.)

Stelele alunecau lent pe ecranul mare al monitorului aflat la capătul patului, pe măsură ce telescopul se rotea tot mai sus asupra Turnului. Nu se vedea în schimb nici un semn al vehiculului, cu toate că Rajasinghe era convins că trebuia deja să fi intrat în cîmpul său vizual.

Era pe punctul să revină pe canalul normal de informații cînd, ca o novă în erupție, o stea fulgeră pe marginea inferioară a imaginii. Rajasinghe se întrebă dacă nu cumva capsula explodase, apoi văzu că strălucirea era constantă. Centră imaginea și o mări la maximum.

Cu mult timp înainte vizionase un documentar vechi de două secole privitor la primele războaie aeriene și își aminti secvența nocturnă a unui atac asupra Londrei. Un bombardier inamic fusese prins în conul reflectoarelor și rămăsese suspendat asemeni unei molii incandescente pe cer. Observa același fenomen acum, la o scară de o sută de ori mai mare. De această dată însă, toate resursele solului se mobilizaseră ca să ajute și nu ca să distrugă hotărîtul invadator al nopții.

49
O călătorie cu hopuri

Vocea lui Warren Kingsley își recăpătase controlul. De astă dată era doar fără timbru și încărcată de disperare.

— Încercăm să-l oprim pe mecanic să se împuște. Dar e greu să dai vina pe el. A fost întrerupt de o *altă* treabă la fel de importantă și pur și simplu a uitat să scoată cureaua de siguranță.

Ca de obicei, la mijloc se afla o greșeală omenească. În timp ce se montaseră legăturile explozibile, bateria rămăsese prinsă în două benzi metalice. Una din ele nu fusese scoasă la sfîrșit.

Asemenea lucruri se întîmplau cu o regularitate monotonă. Uneori se dovedeau doar plictisitoare; alteori erau dezastruoase, iar cel responsabil purta vina pentru tot restul zilelor sale. În orice caz, incriminările nu aveau sens. Singurul lucru care conta în prezent era să se hotărască ce trebuia făcut în continuare.

Morgan potrivi oglinda exterioară la înclinarea maximă, dar îi fu imposibil să observe cauza necazului. Aurora borcală terminîndu-se, partea de jos a vehiculului se găsea în întuneric total, iar el nu dispunea de mijloace cu care s-o lumineze. Totuși, această problemă putea fi rezolvată. Dacă Centrul de Control Musonic era în stare să trimită kilowați de infraroșii în Subsolul Turnului, putea cu ușurință să se dispenseze de cîțiva fotoni în domeniul vizibil.

— Avem propriile noastre reflectoare, zise Kingsley după ce Morgan îi transmise cererea.

— Nu sînt bune. Mi-ar bate drept în ochi și nu aș vedea

nimic. Vreau un reflector în spate și *deasupra* mea—trebuie să existe cineva în punctul potrivit.

— Să verific, răspunse Kingsley, vizibil bucuros să contribuie cu un gest folositor. Păru să treacă mult pînă ce reveni pe linie, dar privind ceasul de bord, Morgan fu surprins să constate că se scurseseră doar trei minute.

— Controlul Musonic *poate* să o facă, dar vor să recalibreze mai întîi și să refocalizeze raza; cred că le este teamă să nu te prăjească. În schimb Kinte e capabilă să acționeze imediat. Au un laser pseudo-alb—și *sînt* la locul potrivit. Să le spun să îl aprindă?

Morgan verifică situația. Să vedem, Kinte se afla undeva foarte sus la vest; asta era bine.

— Sînt gata, răspunse și închise ochii. Aproape instantaneu, o explozie de lumină inundă capsula.

Cu precauție, Morgan deschise iarăși ochii. Raza venea de sus dinspre vest, orbitor de strălucitoare în pofida distanței de aproape patruzeci de mii de kilometri. Părea să fie de un alb pur, însă el știa că de fapt conținea trei linii precis proporționate de roșu, verde și albastru.

După cîteva secunde de ajustare a oglinzii, izbuti să obțină o vedere bună a curelei cu problema, la o jumătate de metru sub picioarele sale. Capătul pe care-l zărea era asigurat de podeaua Păianjenului cu o piuliță fluture mare. Tot ce avea de făcut era să deșurubeze piulița, iar bateria va cădea...

Rămase îndelung tăcut, analizînd situația, încît Kingsley îl chemă din nou. Pentru prima dată, în glasul adjunctului său observă o urmă de speranță.

— Am făcut niște calcule, Van... Ce părere ai de ideea următoare?

Morgan îl ascultă, apoi fluieră încetișor.

— Ești sigur de coeficientul de siguranță?

— Bineînțeles, replică Kingsley, ușor rănit. Morgan nu-l învinuia, însă nu prietenul său își risca gîtul.

— Ei bine, să încercăm. Dar numai o secundă prima dată.

— Nu va fi de ajuns. Totuși, nu e rău. În felul acesta te vei obișnui cu manevra.

Cu grijă, Morgan eliberă frînele ce mențineau nemișcat vehiculul pe bandă. Imediat avu senzația că se ridică din scaun, iar greutatea îi dispare. Numără "Unu, DOI!" și puse iarăși frînă.

Păianjenul se smuci și o fracțiune de secundă Morgan fu împins în scaun. Se auzi un geamăt puternic de la mecanismul de frînare, apoi capsula se opri din nou, neluînd în considerație o ușoară vibrație torsională ce dispăru rapid.

— O veritabilă călătorie cu hopuri, rosti Morgan. Sînt însă tot aici, și la fel bateria asta infernală.

— Te-am avertizat. Trebuie să încerci mai mult. Cel puțin două secunde.

Morgan era conștient că nu-l putea contrazice pe Kingsley și toate computerele aflate la comanda lui, dar simți nevoia unor calcule mentale liniștitoare. Două secunde de cădere liberă, să zicem încă o secundă pentru a cupla din nou frînele, luînd masa Păianjenului o tonă...

Întrebarea se punea: cine va ceda întîi, curcaua asigurînd bateria, sau banda care-l susținea acolo, la patru sute de kilometri pe cer? În mod obișnuit nu s-ar fi pus problema unui încercări de rezistență între hiperfilament și oțel. Dar dacă aplica frînele prea brusc, ori dacă acestea se înțepeneau datorită tratamentului brutal, ambele benzi ar fi putut plezni. Și atunci el și bateria ar fi ajuns pe Pămînt aproape simultan.

— Două secunde să fie, îi spuse lui Kingsley. Pornesc.

De data asta smucitura fu ca un șoc nervos în violența ei, iar oscilațiile torsionale durară mai mult. Morgan era convins că ar fi simțit — sau auzit — ruperea curelei de oțel. Nu fu surprins cînd o privire aruncată în oglindă îi confirmă că bateria încă îl acompania.

Kingsley nu părea îngrijorat.

— Trebuie să încerci de trei-patru ori.

Morgan fu tentat să-l întrebe dacă nu umbla după postul

lui, însă gîndindu-se mai bine nu o făcu. Pe Kingsley l-ar fi amuzat; pe alții poate nu.

După cea de a treia cădere — avu impresia că se prăbușise kilometri, dar nu era vorba decît de sute de metri — chiar și optimismul lui Kingsley începu să scadă. Era limpede că procedeul nu avea să funcționeze.

— Aș vrea să-i felicit pe tipii care au confecționat banda aceasta de siguranță, exclamă nervos Morgan. Ce îmi sugerezi acum? O cădere de *trei* secunde înainte să apăs pe frîne?

Aproape că și-l imagină pe Kingsley scuturînd din cap.

— Riscul e prea mare. Nu sînt atît de îngrijorat de filament cît de mecanismul de frînare. N-a fost proiectat pentru asemenea povești.

— Mă rog, a fost o încercare bună, dar nu am de gînd să mă dau bătut, replică Morgan. Să fiu al naibii dacă mă voi lăsa învins de o biată piuliță, la cincizeci de centimetri în fața nasului meu. Ies afară.

50
Moliile căzătoare

"01 15 24 Aici Friendship Seven. Voi încerca să explic în ce mă aflu. Mă găsesc într-o masă întinsă de particule foarte mici, luminate strălucitor, ca și cum ar fi luminescente... Au înconjurat capsula și arată ca niște stele mărunte. Un roi se îndreaptă...

01 16 10 Sînt foarte lente; nu se îndepărtează de mine decît cu cel mult trei sau patru mile pe oră...

01 19 38 Soarele tocmai a răsărit în spate, în cîmpul periscopului... privind iarăși pe fereastră, am văzut literalmente mii de particole mici și luminoase rotindu-se în jurul navei..."

John Glenn,
Comandantul lui Mercury[1] **Friendship Seven**
20 februarie 1962

Cu vechile modele de costume, atingerea piuliței fluture ar fi ieșit cu totul din discuție. Chiar și în Flexisuit-ul purtat de Morgan sarcina era dificilă, dar măcar îi permitea să încerce.

Cu mare atenție, întrucît și alte vieții depindeau de acțiunea sa, recapitulă secvența evenimentelor. Trebuia să verifice costumul, să depresurizeze capsula și să deschidă trapa — care, din fericire, era lungă aproape cît el. Apoi trebuia să-și desfacă centura de siguranță, să se lase pe genunchi — dacă izbutea! —

(1) Prima serie de nave spațiale americane, lansate începînd cu iunie 1961 (n.tr.)

și să se întindă către piuliță. Totul depindea de strînsoarea ei. La bordul Păianjenului nu se aflau nici un fel de scule, dar Morgan era pregătit să-și folosească degetele, chiar înmănușate, dacă nu se cerea un moment de torsiune foarte mare.

Era pe punctul să descrie planul de operații, în caz că cineva de la sol i-ar fi găsit vreo lacună, cînd deveni conștient de un ușor disconfort. Ar fi putut să-l suporte încă mult, la o adică, însă n-avea sens să riște. Dacă folosea propria instalație a capsulei, nu se va vedea obligat să se complice cu stîngaciul dispozitiv încorporat în costum...

După ce termină, răsuci cheia de eliminare a urinei—și fu surprins de o mică explozie lîngă baza vehiculului. Aproape imediat, spre uimirea lui, un nor de stele sclipitoare luă ființă, ca și cum o galaxie microscopică tocmai ar fi fost creată. O clipă trăi iluzia că norul plutește în exteriorul capsulei, înainte ca să înceapă să cadă drept în jos, la fel de rapid ca orice piatră lăsată să cadă pe pămînt. În cîteva secunde se reduse la un punct și dispăru.

Nimic altceva nu ar fi reușit să-l facă mai conștient de faptul că rămînea în continuare un prizonier deplin al cîmpului gravitațional terestru. Își aminti cum, în primele zile ale zborurilor orbitale, primii astronauți fuseseră nedumeriți și apoi amuzați de halourile din cristale de gheață ce-i acompaniau în jurul planetei; o serie de glume slabe se rostiseră despre Constelația Urion. Același lucru nu se putea întîmpla aici; orice obiect scăpat jos, oricît de fragil, ar fi căzut înapoi în atmosferă. Nu trebuia să uite că, în ciuda altitudinii, nu era un astronaut bucurîndu-se de libertatea imponderabilității.

Era un om în interiorul unei clădiri înalte de patru sute de kilometri, pregătindu-se să deschidă fereastra și să iasă pe pervaz.

51
Pe verandă

Cu toate că în vîrf aerul era rece și neprimitor, mulțimea continua să crească. Exista ceva hipnotic cu acea mică stea strălucitoare de la zenit, spre care se concentrau atît gîndurile lumii, cît și laserul de pe Kinte.

La sosire, toți vizitatorii se îndreptau spre banda nordică, atingînd-o și ciocănind-o ușurel, cum ar fi spus: "Știu că e absurd, dar mă face să mă simt în contact cu Morgan." Apoi se adunau în jurul automatului de cafea, ascultînd rapoartele transmise de difuzoare.

În privința refugiaților din Turn nu era nici o veste nouă. Dormeau cu toții, sau se străduiau să doarmă, într-o încercare de a economisi oxigenul. Cum Morgan nu întîrziase încă, nu fuseseră informați de problemă; în următoarea oră aveau însă fără îndoială să sune Stația de Mijloc să afle ce se întîmplă.

Maxine Duval sosise pe Sri Kanda cu zece minute prea tîrziu ca să îl vadă pe Morgan. Existase o vreme cînd o astfel de ratare ar fi înfuriat-o la culme. De astă dată ridică numai din umeri, liniștindu-se la gîndul că va fi prima care să pună mîna pe inginer la întoarcere. Kingsley nu-i permisese să vorbească cu Morgan, iar ea acceptase chiar și această regulă cu grație. Da, îmbătrînea...

Pe parcursul a cinci minute, singurele sunete provenite din capsulă fuseseră o serie de "Verificat", în timp ce Morgan parcurgea întreaga rutină a costumului asistat de un expert de pe Stația de Mijloc. După ce ea luă sfîrșit, rămaseră cu toții în așteptarea tensionată a următorului pas crucial.

— Deschid valva de aer, spuse Morgan cu o voce ușor voalată de un ecou slab, acum că-și închisese vizorul căștii. Presiunea capsulei zero. Respir normal.

O pauză de treizeci de secunde.

— Deschid ușa din față — gata. Desfac centura de siguranță.

Un murmur străbătu rîndurile privitorilor. Fiecare se închipuia sus în vehicul, conștient de hăul căscat înaintea lui Morgan.

— Am desfăcut catarama. Îmi întind picioarele. Nu prea e spațiu... Mă obișnuiesc cu mișcările costumului. Foarte flexibil. Acum ies pe verandă Nu vă îngrijorați! Mi-am înfășurat centura de siguranță în jurul brațului stîng...

Pfiu! Grea treabă să te apleci atît de mult. Văd însă piulița fluture, sub grila podelei. Studiez modalitatea să ajung la ea...

În genunchi acum — nu prea confortabil... Am prins-o! Să vedem dacă se învîrte...

Ascultătorii împietriră, apoi la unison se relaxară oftînd de ușurare.

— Nici o problemă! O învîrt cu ușurință. Deja două rotații. Trebuie să cadă în orice moment acum. Încă puțin. O simt cum cedează — ATENȚIE, VOI CEI DE JOS!

Izbucni o rafală de aplauze și de urale. Unii își duseră mîinile deasupra capului, ghemuindu-se cu teroare prefăcută. Unul sau doi, neînțelegînd foarte bine că piulița nu avea să ajungă pe pămînt decît după cinci minute și o deviație de zece kilometri spre est, priviră în jur realmente alarmați.

Doar Kingsley nu împărtășea bucuria generală.

— Nu te entuziasma prea repede, îi spuse lui Duval. N-am ieșit încă din pădure.

Secundele se scurgeau. Un minut... două minute...

— Nu are rost, se auzi într-un sfîrșit Morgan, cu glasul încărcat de furie și disperare. Nu reușesc să clintesc cureaua de prindere. Greutatea bateriei o ține blocată în închizători; probabil smuciturile au fixat-o și mai bine.

— Întoarce-te cît poți de repede, povățui Kingsley. Avem pe drum o altă celulă de alimentare și putem efectua schimbul

în mai puțin de o oră. Așadar va fi încă posibil să ajungem în Turn peste... să zicem, șase ceasuri. În lipsa altor accidente, bineînțeles.

Exact, gîndi Morgan; în plus, nu ar îndrăzni să pornească iarăși cu Păianjenul fără o verificare amănunțită a suprasolicitatului sistem de frînare. Și de asemenea nu s-ar mai încrede în propria persoană pentru o nouă ascensiune. Începuse deja să simtă tensiunea ultimelor ore, iar oboseala îi va încetini curînd mintea și trupul, tocmai atunci cînd va avea nevoie de maximă eficiență din partea amîndurora.

Se întorsese din nou în scaun, dar capsula era încă deschisă, iar el nu își prinsese centura de siguranță. Să o facă ar fi însemnat să admită înfrîngerea, și acest lucru nu fusese niciodată ușor pentru Morgan.

Privirea fixă a laserului de pe Kinte, venind exact de deasupra, îl fixa cu o lumină nemiloasă. Se străduí să-și concentreze mintea asupra problemei, la fel de puternic cum laserul se concentra asupra lui.

Avea nevoie doar de un tăietor de metale, un ferăstrău ori o pereche de foarfeci, ca să taie cureaua bateriei. Încă o dată blestemă faptul că la bordul Păianjenului nu se găsea nici un kit de scule. Oricum, era puțin probabil să fi conținut ceea ce dorea el.

În propria baterie a Păianjenului se găseau stocați megawați-ore de energie. Îi putea folosi oare în vreun fel? Avu o scurtă fantezie gîndindu-se să stabilească un arc electric și să taie cu el oțelul. Dar chiar dacă ar fi dispus de conductori bine izolați, sursa de energie nu era accesibilă din cabină.

Kingsley și toate creierele adunate în jurul lui nu izbutiseră să găsească o soluție. Rămăsese singur, fizic și spiritual. De fapt, se găsea în situația pe care întotdeauna o preferase...

Și atunci, întinzîndu-se să apuce și să închidă trapa capsulei, Morgan știu ce trebuie să facă. Tot timpul răspunsul se găsise în vîrful degetelor sale.

52
Celălalt pasager

Morgan simți că o greutate uriașă i se luase de pe umeri. Devenise total, imposibil de încrezător. De data aceasta cu siguranță funcționa.

Totuși, nu se mișcă din scaun pînă ce nu-și plănui în detaliu acțiunile. Iar cînd Kingsley, cu un glas puțin neliniștit, îl rugă din nou să se grăbească, îi răspunse evaziv. Nu dorea să dea speranțe false celor din Turn sau de pe Pămînt.

— Încerc un experiment. Dați-mi cîteva minute.

Ridică mosorul folosit cu prilejul atîtor demonstrații, mica sfîrlează care-i permisese, cu ani în urmă, să coboare pe fața Yakkagalei. Din rațiuni de securitate se efectuase o singură modificare: primul metru de filament fusese acoperit cu un strat de plastic, astfel că nu mai era complet invizibil și cu atenție putea fi manevrat chiar cu degetele goale.

Privind cutiuța din mînă, realiză cît de mult ajunsese să o considere un purtător de noroc. Firește, nu credea cu adevărat în astfel de superstiții; întotdeauna avea un motiv perfect rațional să poarte sfîrleaza asupra lui. Pentru această coborîre, îi trecuse prin minte că s-ar fi putut dovedi folositoare datorită rezistenței și forței sale unice de ridicare. Uitase că avea și alte întrebuințări...

Încă o dată se ridică din scaun și îngenunchie pe grila metalică a Păienjenului să examineze cauza necazului. Piulița problematică se găsea la zece centimetri de cealaltă parte a grilajului și, cu toate că barele erau prea apropiate pentru a-i permite să-și treacă mîna printre ele, reușise să le ocolească

fără prea mare dificultate.

Dădu drumul primului metru de fir și, folosind inelul de la capăt ca o greutate, îl coborî prin grilă. Aruncînd mosorul într-un colț al cabinei astfel încît să nu-l împingă accidental peste bord, introduse mîna în spatele grilajului pînă prinse firul. Nu fu atît de ușor pe cît se așteptase, deoarece chiar și acest extraordinar costum nu-i permitea să îndoaie brațul complet liber, iar inelul refuza să se lase prins, pendulînd înainte și înapoi.

După vreo zece încercări — mai degrabă obositoare decît supărătoare, dat fiind faptul că știa că avea să reușească mai devreme ori mai tîrziu — înfășură filamentul în jurul piuliței, prin spatele curelei de oțel. Urma partea cu adevărat delicată...

Desfășură suficient filament de pe mosor astfel ca fibra dezvelită să atingă piulița și s-o înconjoare. Apoi trase de ambele capete, pînă simți rezistența opusă de metal.

Morgan nu încercase niciodată această operațiune cu o bară de oțel aliat mai groasă de un centimetru și nu știa cît timp avea să-i ia. Rezemîndu-se de ușă, începu să mînuiască ferăstrăul invizibil.

După cinci minute transpira puternic și n-avea idee cît anume progresase. Îi era teamă să slăbească tensiunea, ca nu cumva fibra să iasă din tăietura la fel de invizibilă pe care, spera el, o făcuse în șurub. Kingsley îl chemase de cîteva ori, tot mai agitat, iar el îl răspunsese scurt. Curînd avea să se odihnească puțin, să-și recapete suflul — și să explice ce făcea. Cel puțin atîta datora prietenilor săi neliniștiți.

— Van, ce faci acolo? M-au sunat cei din Turn. Ce să le spun?

— Dă-mi încă cîteva minute. Încerc să tai șurubul —

Vocea calmă și autoritară a femeii îl surprinse atît de puternic, încît fu cît pe ce să dea drumul prețiosului filament. Cuvintele erau înăbușite de costum, dar asta nu conta. I le cunoștea prea bine, deși trecuseră luni de cînd nu le mai auzise.

— Doctore Morgan, zise CORA, vă rog întindeți-vă jos și odihniți-vă zece minute.

— Vrei să fii de acord cu numai cinci? pledă el. Sînt oarecum ocupat în această clipă.

CORA nu catadicsi să răspundă. Existau modele proiectate să susțină conversații simple, însă unitatea lui nu se număra printre acestea.

Morgan se ținu de cuvînt, respirînd adînc și regulat cinci minute în capăt. Apoi începu să taie din nou.

Înainte și înapoi, înainte și înapoi, mînuia filamentul ghemuit deasupra grilajului și a unui Pămînt aflat la patru sute de kilometri. Simțea o rezistență considerabilă, așadar trebuia să fi făcut un oarecare progres în oțelul încăpățînat. Dar cît de mult, nu avea nici o modalitate să aprecieze.

— Doctore Morgan, rosti iarăși CORA, trebuie neapărat să vă odihniți o jumătate de oră.

Morgan înjură printre dinți.

— Greșești, domnișoară, replică. Mă simt perfect. Mințea însă; CORA știa despre durerea din pieptul său...

— Cu cine naiba vorbești, Van? întrebă Kingsley.

— Cu un înger în trecere. Îmi pare rău că am uitat să închid microfonul. Voi face încă o pauză.

— Cît de mult ai înaintat?

— Nu pot spune. Cred totuși că tăietura e destul de adîncă. *Trebuie* să fie...

I-ar fi plăcut să o oprească pe CORA, dar asta era, firește, imposibil, chiar dacă de ea nu l-ar fi despărțit țesătura costumului. Un monitor cardiac ce poate fi redus la tăcere era mai rău decît nefolositor, era chiar primejdios.

— Doctore Morgan, zise CORA de astă dată cu supărare distinctă. Trebuie să insist. Cel puțin o jumătate de oră de repaos total.

Morgan nu răspunse. Știa că aparatul avea dreptate, dar CORA nu putea să înțeleagă că în joc nu se afla numai viața lui. Totodată era convins că exista un factor de siguranță, ca la

podurile sale. Diagnosticul ei trebuia să fie pesimist, dar starea nu-i era atît de serioasă pe cît pretindea ea. Sau cel puțin așa spera să fie adevărul...

Oricum, durerea din coșul pieptului nu părea să se înrăutățească. Hotărî să o ignore și pe ea și pe CORA și începu iarăși să taie, încet dar constant, cu bucla de hiperfilament. Va continua, își spuse înnegurat, atît cît va fi nevoie.

Avertismentul pe care se bazase nu sosi. Păianjenul se smuci violent, în vreme ce un sfert de tonă se dezlipea de el, iar Morgan fu aproape aruncat în abis. Scăpă sfîrleaza și căută cu mîna centura de siguranță.

Totul păru să se petreacă ca filmat cu încetinitorul. Nu era stăpînit de teamă, ci numai de un sentiment de totală hotărîre să nu se predea gravitației fără luptă.

Nu reușea să găsească centura. Probabil fusese aruncată înapoi în cabină...

Deveni conștient că se ținea cu putere de balamalele trapei deschise cu mîna stîngă. Totuși, nu își făcu vînt înăuntru. Căderea bateriei îl hipnotizase, rotindu-se lent ca un straniu corp ceresc pînă ce dispăru din vedere. Dură un timp pînă ce nu o mai zări și doar atunci se trase înăuntru, prăvălindu-se în scaun.

Vreme îndelungată rămase acolo, cu inima bătînd puternic, așteptînd următorul protest indignat al COREI. Spre surprinderea lui ea tăcea, ca și cum la rîndul ei ar fi fost uluită. Ei bine, nu avea să-i mai dea motiv de supărare. De acum încolo va sta liniștit în fața panoului de comandă, străduindu-se să-și calmeze nervii încordați.

Cînd își veni în fire, luă legătura cu muntele.

— Am scăpat de baterie, le spuse și auzi uralele înălțîndu-se dinspre Pămînt. Imediat după ce închid ușa, îmi voi relua drumul. Anunțați-l pe Sessui & Co. să mă aștepte peste un ceas. Și mulțumiți-i lui Kinte pentru lumină — nu mai am nevoie de ea.

Represurizâ cabina, deschise casca costumului și își oferi un

suc rece și fortifiant de portocale. Apoi porni motoarele, dezangajă frînele și se lăsă pe spate, cu un nemaipomenit simțămînt de ușurare pe măsură ce Păianjenul atingea viteza maximă.

Urca de cîteva minute înainte să-și dea seama ce-i lipsește. Cu speranță bruscă, privi prin grilajul metalic al podelei. Nu, nu se găsea acolo.

Mă rog, oricînd putea să obțină o altă sfîrlează, să o înlocuiască pe cea urmînd în prezent bateria spre Pămînt. Era un sacrificiu mic pentru o asemenea realizare. Straniu, așadar, că îl supăra atît de tare, că nu gusta cum trebuie triumful.

Se simțea ca și cum ar fi pierdut un prieten vechi și devotat.

53
Stingere

Că avea doar treizeci de minute întîrziere părea prea frumos ca să fie adevărat. Morgan ar fi jurat că vehiculul zăbovise mai bine de o oră. Acolo sus în Turn, la mai puțin de două sute de kilometri distanță, comitetul de recepție se pregătea să îl întîmpine. Refuza să ia măcar în considerație posibilitatea altor probleme.

Cînd trecu de semnul de la cinci sute de kilometri, înaintînd mulțumitor în continuare, primi un mesaj de felicitare de la sol.

— Apropo, adăugă Kingsley, paznicul de vînătoare de la Sanctuarul Ruhana a raportat prăbușirea unui avion. L-am liniștit. Dacă găsim groapa, vom avea un suvenir pentru tine.

Lui Morgan nu-i fu greu să nu se arate entuziasmat; nu dorea să mai vadă vreodată bateria aceea. Pe de altă parte, dacă cineva ar fi recuperat sfîrleaza... dar asta însemna o sarcină fără speranță de reușită...

Primul semnal de neregulă apăru la cinci sute cincizeci de kilometri. Viteza de ascensiune ar fi trebuit să depășească două sute de clickuri; în schimb era numai de unu-nouă-opt. Oricît de mică diferența — și nu implica o întîrziere apreciabilă — îl îngrijoră pe Morgan.

La circa treizeci de kilometri de Turn diagnostică problema, și înțelese că de astă dată nu mai avea ce face. Deși rezerva de energie trebuia să fie suficientă, bateria începea să se epuizeze.

Probabil acele porniri și opriri bruște cauzaseră boala; poate provocaseră cine știe ce defecțiune fizică delicatelor compo-

nente. Indiferent de explicație, curentul scădea treptat, iar odată cu el viteza capsulei.

Raportul lui Morgan cu datele indicatoarelor produse consternare.

— Mi-e teamă că ai dreptate, se lamentă Kingsley, aproape izbucnind în lacrimi. Îți sugerăm să reduci viteza la o sută de clickuri. Vom încerca să calculăm timpul de viață al bateriei, cu toate că asta înseamnă mai degrabă să ghicim.

Încă douăzeci și cinci de kilometri de parcurs — cincisprezece minute, chiar și cu această viteză redusă! Dacă ar fi fost în stare să se roage, Morgan ar fi făcut-o.

— Estimăm că ai între zece și douăzeci de minute, judecînd după rata de scădere a curentului. Va fi la limită.

— Să reduc din nou viteza?

— Nu pentru moment. Ne străduim să-ți optimizăm curba de descărcare, iar viteza actuală pare a fi potrivită în prezent.

— Mă rog, aprindeți atunci lumina. Dacă nu ajung la Turn, vreau măcar să-l văd.

Nici Kinte și nici celelalte stații orbitale nu-l puteau ajuta să privească partea inferioară a construcției. Era o misiune pentru propriul reflector al lui Sri Kanda, îndreptat vertical către zenit.

O clipă mai tîrziu, capsula fu străpunsă de o rază orbitoare pornită din inima insulei Taprobane. La numai cîțiva metri, atît de aproape încît se simțea în stare să le atingă, celelalte trei benzi de ghidaj se transformaseră în panglici de lumină, convergînd spre Turn. Le urmări din ochi topindu-se în depărtare, și iată...

La doar douăzeci de kilometri! Ar fi trebuit să ajungă acolo în zece minute, sosind prin podeaua acelei mici clădiri pătrate pe care o zărea sclipind pe cer, aducînd cadouri ca un preistoric Moș Crăciun. În pofida hotărîrii de a se relaxa și de a respecta sfaturile COREI, descoperi că-i este imposibil. Se surprinse încordîndu-și mușchii, ca și cum propriile tribulații fizice ar fi reușit să ajute Păianjenul pe parcursul ultimei fracțiuni din

călătorie.

La zece kilometri, o schimbare distinctă surveni în zgomotul motorului. Morgan o așteptase și reacționă pe dată. Fără să mai aștepte instrucțiuni de la sol, tăie viteza la cincizeci de clickuri. În acest fel mai avea douăsprezece minute de mers. Începu să se întrebe cu disperare dacă nu fusese prins într-o curbă asimptotică de apropiere, o variantă a cursei dintre Ahile și țestoasă. Dacă înjumătățea viteza la fiecare înjumătățire a distanței, avea să atingă Turnul în timp finit? Altădată ar fi știut imediat răspunsul; în prezent era prea obosit să se mai gîndească la el.

La cinci kilometri începu să deslușească detaliile de construcție ale Turnului, pasarela și gardul de protecție, inutila plasă de siguranță prevăzută pentru liniștirea opiniei publice. Deși își încordă ochii, nu reuși să vadă ecluza spre care se tîra cu o încetineală agonizantă.

Iar după aceea, oricum nu mai contă. La doi kilometri de țintă, motoarele Păianjenului se opriră complet. Capsula chiar alunecă înapoi cîțiva metri înainte ca Morgan să apuce să cupleze frînele.

Spre uimirea lui Morgan, de astă dată Kingsley nu păru descurajat.

— Încă ai șanse. Lasă zece minute bateriei să se odihnească. În ea este încă suficientă energie pentru acești ultimi kilometri.

Fură cele mai lungi zece minute din viața lui Morgan. Deși ele ar fi putut să treacă mult mai rapid dacă ar fi răspuns apelurilor tot mai disperate ale lui Duval, era prea epuizat din punct de vedere emoțional ca să vorbească. Îi părea sincer rău, și spera ca Maxine să-l ierte și să-l înțeleagă.

Avusese în schimb o scurtă convorbire cu Chang. Pilotul îi raportase că refugiații erau în stare destul de bună și mult încurajați de apropierea lui. Făceau cu schimbul să-l privească prin geamul mic de pe poarta exterioară a ecluzei, pur și simplu nevenindu-le să creadă în posibilitatea ca el să nu fie capabil să străbată infima distanță care-i despărțea.

Morgan lăsă bateriei un minut în plus pentru noroc. Spre ușurarea sa, motoarele răspunseră cu putere, cu o încurajatoare izbucnire de energie. Păianjenul se apropie la o jumătate de kilometru de Turn înainte de a se opri din nou.

— Data viitoare reușim, zise Kingsley, cu toate că lui Morgan încrederea colegului său îi suna puțin forțat.

— Încă zece minute? întrebă cu resemnare.

— Mi-e teamă că da. Iar de această dată, utilizează impulsuri de cîte treizeci de secunde, cu pauze de un minut. Astfel vei stoarce ultimul erg din baterie.

Și din mine însumi, gîndi Morgan. Ciudat că atîta timp CORA rămăsese tăcută. Dar nu se obosise fizic; *se simțea* numai obosit.

În vîrtejul evenimentelor, își neglijase propria persoană. În ultima oră uitase complet de pastilele sale energetice și de sucul de fructe. Gustînd din amîndouă, se simți înviorat și își dori să poată transfera cîteva din caloriile suplimentare bateriei muribunde.

În sfîrșit, momentul adevărului, cel din urmă efort. Eșecul era de negîndit la o distanță atît de mică. Soarta nu putea fi atît de crudă, cînd îi mai rămăseseră doar cîteva sute de metri de parcurs.

Firește, vorbea în vînt. Cîte avioane nu se prăbușiseră chiar la marginea pistei de aterizare, după ce străbătuseră cu succes oceanul? De cîte ori nu cedaseră mușchii ori mașinile la milimetri de țintă? Noroc sau ghinion, se întîmpla oricui odată și odată. Nu avea dreptul să aștepte un tratament special.

Capsula urca în salturi frînte, asemeni unui animal rănit de moarte în căutarea propriului paradis. Cînd bateria cedă definitiv, baza Turnului părea să umple jumătate de cer.

Dar încă se găsea la douăzeci de metri deasupra.

54
Teoria relativităţii

În dezolantul moment cînd ultimele picături de energie se epuizară iar luminile de pe panoul de control al Păianjenului se stinseră, Morgan simți, spre onoarea lui, că soarta îi e pecetluită. Abia după secunde întregi își aduse aminte că nu avea altceva de făcut decît să slăbească frînele ca să alunece înapoi spre Pămînt. În trei ore ar fi ajuns liniștit în patul său. Nimeni nu l-ar fi blamat pentru eșec; făcuse tot ce era omenește posibil.

Un scurt răstimp, privi cu furie amorțită dreptunghiul inaccesibil pe care se proiecta umbra Păianjenului. Mintea îi răsucea pe toate fețele o grămadă de idei trăznite, respingîndu-le una după alta. Dacă ar fi avut asupra lui mica și credincioasa sfîrlează, însă nu exista nici o modalitate să-i fie trimisă înapoi. Dacă refugiații ar fi avut un costum spațial, cineva ar fi întins o frînghie—dar nu avuseseră timp să salveze un costum din transportorul incendiat.

Desigur, dacă asta ar fi fost o video-dramă și nu o problemă reală, un voluntar eroic s-ar fi putut sacrifica, ori și mai bine, o voluntară, intrînd în ecluză și aruncînd spre el bucata de frînghie, în cele cincisprezece secunde de păstrare a conștiinței rămase în vid. Faptul că o clipă Morgan luă în considerație soluția, înainte ca bunul simț să o respingă, fu o dovadă a disperării sale.

Din momentul în care Păianjenul renunțase să mai lupte cu gravitația și pînă cînd Morgan acceptă, în final, că nu mai avea ce să facă, se scurse probabil mai puțin de un minut. Apoi

Kingsley puse o întrebare teribil de inutilă într-o astfel de situație:

— Spune-ne din nou distanța, Van. Exact cît de departe ești față de Turn?

— Ce naiba mai contează? Poate fi și un an-lumină!

Urmă o tăcere scurtă înainte ca Kingsley să vorbească iarăși, cu tonul omului care se adresează unui copil mic ori unui invalid dificil.

— Contează enorm. Douăzeci de metri ai zis?

— Da, cam așa ceva.

Incredibil, inconfundabil, Kingsley scoase un oftat de ușurare. Cînd răspunse, din glasul lui răzbătea chiar bucuria:

— Și în toți acești ani, Van, am crezut tu ești inginerul șef. Să presupunem că sînt *exact* douăzeci de metri —

Strigătul exploziv al lui Morgan îl împiedică să-și sfîrșească propoziția.

— Ce idiot sînt! Spune-i lui Sessui că voi andoca în... ah.. cincisprezece minute.

— Paisprezece minute și jumătate, dacă ai apreciat bine distanța. Nimic pe lume nu te va mai opri acum.

Era o declarație riscantă, iar Morgan își dori ca Kingsley să nu o fi rostit. Adaptoarele de andocare nu reușeau întotdeauna să se conecteze corespunzător, datorită erorilor minuscule de toleranță. Și, bineînțeles, nu avuseseră niciodată ocazia să testeze acest sistem particular.

Nu se simți foarte stînjenit că uitase. La urma urmei, sub stress îți uitai propriul număr de telefon, sau chiar ziua de naștere. Și pînă în acest moment, factorul acum dominant al situației prezentase atît de puțină importanță, încît nu era de mirare că-l ignorase complet.

Totul se reducea la o chestiune de relativitate. Nu avea posibilitatea să ajungă la Turn; dar Turnul va ajunge la el — în cei doi kilometri inexorabili parcurși zilnic.

55
Andocare

Recordul unei zile de construcție fusese de treizeci de kilometri, pe vremea cînd se asamblase secțiunea cea mai ușoară și subțire a Turnului. În prezent porțiunea cea mai masivă, însăși inima structurii, era aproape gata pe orbită, iar viteza scăzuse la doi kilometri. De ajuns. Îi lăsa timp lui Morgan să verifice alinierea adaptorilor și să recapituleze în minte secundele oarecum delicate dintre confirmarea andocării și eliberarea frînelor Păianjenului. Dacă întîrzia decuplarea lor, ar fi urmat un concurs foarte inegal de forță între capsulă și megatonele în mișcare ale Turnului.

Fu un sfert de oră lung dar odihnitor — timp suficient, socoti Morgan, s-o astîmpere pe CORA. Spre sfîrșit totul păru să se petreacă rapid, ca în ultimul moment să se simtă asemeni unei furnici pe cale să fie zdrobită de o presă hidraulică, pe măsură ce acoperișul solid al cerului cobora spre el. O secundă, baza Turnului se găsi la cîțiva metri distanță; o clipă mai tîrziu, simți și auzi impactul mecanismelor de andocare.

Multe vieți depindeau de îndemînarea și de grija cu care inginerii și mecanicii își îndepliniseră sarcinile, cu ani în urmă. *Dacă* elementele de cuplare nu se aliniau în toleranțele permise, *dacă* mecanismele de prindere nu funcționau cum trebuie, *dacă* garnitura nu era etanșă... Morgan încercă să interpreteze amalgamul de sunete care-i parvenea la urechi, însă nu era suficient de pregătit să-i înțeleagă mesajul.

Apoi, ca un semnal de victorie, indicatorul ANDOCARE TERMINATĂ clipi pe panoul de bord. Trebuiau zece secunde ca

elementele telescopice să absoarbă mișcarea Turnului. Morgan aștepta jumătate din interval înainte să elibereze precaut frînele. Era pregătit să le acționeze imediat dacă Păianjenul începea să alunece, dar senzorii nu mințiseră. Turnul și capsula se cuplaseră ferm laolaltă. Morgan mai avea de urcat cîteva trepte și își atingea obiectivul.

După ce raportă audienței în delir de pe Pămînt și Stația de Mijloc, așteptă un moment să-și recapete suflul. Era ciudat să se gîndească că aceasta reprezenta cea de a doua lui vizită. Își amintea prea puțin de prima, efectuată cu ani în urmă și cu treizeci și șase de mii de kilometri mai sus. Pe durata a ceea ce constituise, în lipsa unei denumiri mai potrivite, turnarea fundației, în Subsol se organizase o mică petrecere, și se împroșcaseră numeroase toasturi la 0 g. Nu era doar prima secțiune terminată, ci și prima care urma să facă contact cu Pămîntul, la capătul lungii sale coborîri de pe orbită. O oarecare ceremonie păruse așadar normală, iar Morgan își aduse aminte că pînă și senatorul Collins se dovedise suficient de atent ca să participe și să-i ureze succes, într-un discurs pompos dar sincer. Acum avea motive mai întemeiate de sărbătorire...

Deja, Morgan auzea izbiturile slabe de bun venit dinspre ușa îndepărtată a ecluzei. Își desfăcu centura de siguranță, se ridică sîngaci din scaun și începu să urce scara. Trapa superioară prezentă o oarecare rezistență, ca și cum forțele aliate contra lui depuneau un ultim efort de împotrivire. Aerul șuieră scurt pînă ce presiunile se egalizară. Apoi capacul circular se deschise în jos, iar mîini febrile îl ajutară să intre în Turn. Luînd prima înghițitură din aerul fetid, Morgan se întrebă cum de reușise cineva să supraviețuiască aici. Dacă misiunea sa nu ar fi reușit, era convins că o a doua încercare ar fi venit prea tîrziu.

Celula goală și pustie era iluminată doar de panouri solare fluorescente, care captaseră și eliberaseră pe urmă răbdătoare energia soarelui timp de un deceniu, în așteptarea eventualei urgențe. În cele din urmă ea sosise. Lumina panourilor dez-

văluia o scenă desprinsă parcă dintr-un vechi război. Aici se găseau refugiații sinistrați și obosiți ai unui oraș devastat, ghemuindu-se într-un adăpost cu cele cîteva posesiuni salvate din dezastru.

În schimb, nu mulți refugiați ar fi purtat genți etichetate PROIECT IONIC, CORPORAȚIA HOTELIERĂ SELENARĂ, PROPRIETATE A REPUBLICII FEDERALE MARTE, ori ambiguul PERMITE / NU PERMITE / DEPOZITAREA ÎN VID. Nici nu ar fi fost atît de veseli; chiar și cei ce stăteau întinși jos ca să economisească oxigenul reușiră să surîdă și să fluture din mîini. Morgan apucase să le întoarcă salutul, cînd genunchii i se înmuiară sub el și totul se întunecă.

Niciodată nu mai leșinase, iar cînd jetul de oxigen rece îl trezi, prima emoție fu una de acută stînjeneală. Ceața din priviri îi dispăru încet și observă în jur siluete mascate aplecate deasupra lui. Un moment se întrebă dacă nu se găsea într-un spital, apoi mintea și vederea îi reveniră la normal. În timpul leșinului, încărcătura sa prețioasă fusese descărcată.

Acele măști reprezentau filtrele moleculare pe care el le adusese în Turn. Purtate pe nas și gură, blocau dioxidul de carbon, lăsînd să treacă oxigenul. Simple și totuși sofisticate tehnologic, permiteau supraviețuirea într-o atmosferă altminteri sufocantă. Să respiri prin ele cerea puțin efort, dar Natura nu oferea niciodată nimic pe degeaba — și constituia un preț mic de achitat pentru viață.

Amorțit însă refuzînd orice ajutor, Morgan se ridică și făcu în cele din urmă cunoștință cu cei pe care îi salvase. O singură chestiune îl îngrijora: cît timp fusese inconștient, oare CORA nu ținuse unul din discursurile ei? Nu dorea să deschidă subiectul, dar se întreba...

— În numele tuturor celor de aici, i se adresă profesorul Sessui cu sinceritate dar și cu stîngăcia omului neobișnuit să fie politicos, doresc să vă mulțumim pentru ceea ce ați făcut. Vă datorăm viața.

Orice răspuns logic sau coerent ar fi mirosit a falsă modes-

tie, așa că Morgan se folosi de scuza ajustării măștii proprii ca să murmure ceva ininteligibil.

Era pe cale să verifice dacă tot echipamentul fusese descărcat cînd Sessui adăugă, oarecum neliniștit:

— Regret că nu vă putem oferi un scaun—asta-i tot ce avem.

Arătă cîteva cutii de instrumente, puse una peste alta.

— Luați-o și dumneavoastră ceva mai ușor.

Fraza suna familiar; așadar CORA *vorbise*. Urmă o scurtă pauză jenantă în vreme ce Morgan înregistra situația, ceilalți recunoșteau că știau, iar el le arăta că știe că ei *știau*—totul fără să se rostească un cuvînt, în acel gen de regres psihologic infinit care apare cînd un grup împărtășește împreună un secret, pe care nimeni nu-l va mai menționa a doua oară.

Respiră adînc de cîteva ori—uimitor cît de repede se obișnuise cu masca—și se așeză pe scaunul oferit. Nu voi leșina din nou, își spuse hotărît. Trebuie să predau marfa și să plec repede, dacă e posibil înaintea altor comentarii ale COREI.

— Bidonul acela cu sigilant va rezolva problema spărturii, spuse indicînd cel mai mic dintre containerele transportate. Suflați sprayul în jurul garniturii. Se întărește imediat. Oxigenul utilizați-l numai cînd é neapărată nevoie. Poate veți dormi. Există măști de CO_2 pentru fiecare și cîteva de rezervă.

Aveți apă și mîncare pentru trei zile. Ar trebui să ajungă. Transportorul de la 10 K va ajunge aici probabil mîine dimineață. Cît despre Medikit, sper să nu aveți deloc nevoie de el!

Făcu o pauză să respire. Nu era ușor să vorbească purtînd un filtru de CO_2 și simțea o nevoie crescîndă să-și conserve forțele. Grupul lui Sessui era în prezent în stare să-și poarte singur de grijă, însă el mai avea o treabă de îndeplinit—cu cît mai repede, cu atît mai bine.

Morgan se răsuci spre Chang și îl rugă cu glas calm:

— Ajută-mă să-mi pun costumul. Vreau să inspectez șina.

— Dar costumul are aer doar pentru de treizeci de minute!

— Îmi trebuie zece minute, maximum cincisprezece.

— Doctore Morgan, eu unul *sînt* operator spațial calificat:

dumneavoastră nu sînteți. Nimeni nu are voie să iasă afară într-un costum de treizeci de minute fără o rezervă, sau un ombilic. Exceptînd starea de urgență, bineînțeles.

Morgan afișă un zîmbet obosit. Chang avea dreptate, iar scuza primejdiei imediate nu se mai aplica. Totuși urgența era ori de cîte ori Inginerul Șef aprecia că este.

— Doresc să verific stricăciunile și să inspectez șinele, răspunse el. Ar fi păcat dacă cei de la 10 K nu vor reuși să ajungă aici deoarece nu au fost avertizați de cine știe ce obstacol.

Chang nu se arăta prea fericit (ce bîrfise oare CORA cît timp rămăsese inconștient?), dar nu mai argumentă în vreme ce-l urma pe Morgan în ecluza nordică.

— Mai ai necazuri cu profesorul?

Chang clătină din cap.

— Cred că dioxidul de carbon l-a mai încetinit un pic. Iar dacă începe din nou — ei bine, sîntem șase contra unu, deși nu sînt convins că putem conta pe studenții lui. Unii din ei sînt la fel de trăzniți. Priviți fata aceea care-și petrece tot timpul mîzgălind în colț. E convinsă că soarele se stinge, ori că explodează — nu sînt foarte sigur de variantă — și vrea să prevină lumea înainte să moară. Ca și cum ar avea vreo importanță. Eu unul aș prefera nici să nu știu.

Deși nu reuși să-ți rețină zîmbetul, Morgan știa că nici unul din studenții profesorului nu era nebun. Excentrici, poate — dar și străluciți, altminteri nu ar fi lucrat alături de Sessui. Într-o zi va trebui să afle mai multe despre bărbații și femeile ale căror vieți le salvase. Însă asta va aștepta pînă ce cu toții se vor întoarce pe Pămînt, pe drumurile lor diferite.

— Am să fac un tur rapid al Turnului descriind situația, ca tu să o transmiți pe Mijloc. Nu-mi va lua mai mult de zece minute. Și dacă totuși nu va fi așa, ei bine, să nu încerci să mă aduci înapoi.

Replica lui Chang, rostită pe cînd închidea ușa interioară a ecluzei, fu practică și scurtă.

— Cum naiba aș putea?

56
Priveliște de pe balcon

Ușa exterioară a ecluzei dinspre nord se deschise fără dificultate, dezvăluind un dreptunghi de întuneric. Străbătîndu-l orizontal trecea o linie de foc: mînerul gardului de protecție al pasarelei, strălucind în raza de lumină a reflectorului îndreptat în sus de pe Sri Kanda.

Morgan respiră adînc și își flexă costumul. Se simțea perfect. Fluturînd din mînă lui Chang, care-l urmărea pe geamul ușii interioare, păși afară.

Pasarela ce înconjura Subsolul era constituită dintr-o grilă de metal lată de circa doi metri. Dincolo de ea se întindea plasa de siguranță, pe o lărgime de încă treizeci de metri. Porțiunea observată de Morgan nu prinsese nimic de-a lungul anilor de așteptare.

Începu să cerceteze circular Turnul, ferindu-și ochii de strălucirea venind de dedesubt. Iluminarea laterală dezvăluia fiecare ridicătură sau imperfecțiune pe suprafața întinsă deasupra lui ca un drum spre aștri—ceea ce și era, întrucîtva.

Așa cum sperase și se așteptase, explozia din partea îndepărtată a Turnului nu provocase nici o stricăciune aici. Pentru asta ar fi trebuit o bombă atomică, și nu doar una electrochimică. Canelurile gemene ale șinei se întindeau la nesfîrșit în aceeași perfecțiune. Iar cincizeci de metri sub balcon, deși era greu să privească în direcția respectivă datorită reflectorului, reușea să deslușească buferele terminale, pregătite pentru o operațiune care n-ar trebui să aibă loc vreodată.

Fără să se grăbească și ținîndu-se aproape de fața Turnului,

Morgan înaintă încet de-a lungul feței vestice, pînă ajunse la primul colț. Depășindu-l, privi înapoi spre ușa deschisă a ecluzei și la siguranța — relativă, într-adevăr! — oferită de ea, înainte să continue cu îndrăzneală pe lîngă peretele neted al feței vestice.

Simțea un amestec curios de ușurare și de frică cum nu mai trăise din clipa în care învățase să înoate și, pentru prima dată, se pomenise într-o apă mai adîncă decît el. Cu toate că era convins de absența oricărui pericol real, primejdii puteau apare. Era perfect conștient de prezența COREI, așteptîndu-și ceasul. Niciodată însă nu-i plăcuse să lase o treabă neterminată, iar misiunea lui nu se încheiase.

Fața vestică era identică cu nordul, cu excepția ecluzei. Iarăși, nu vedea nici un semn de distrugere, deși se găsea mai aproape de locul exploziei.

Stăpînindu-și graba — la urma urmei, era afară de numai trei minute — Morgan merse mai departe. Încă înainte să dea colțul, își dădu seama că nu va încheia circuitul Turnului. Pasarela fusese smulsă și atîrna în spațiu ca o limbă răsucită de metal. Plasa de siguranță dispăruse cu totul, fără îndoială ruptă de transportorul în cădere.

Nu-ți forța norocul, își zise Morgan. Nu rezistă însă tentației să privească după colț, ținîndu-se de secțiunea rămasă a gardului.

Pe șine se găseau o mulțime de fragmente metalice, iar Turnul se decolorase din cauza exploziei. Dar atît cît reușea să observe, nu era nimic pe care cîțiva oameni să nu-l repare în cîteva ore. Făcu o descriere detaliată lui Chang. Ușurat, pilotul îl rugă să revină cît mai repede în Turn.

— Nu-ți face griji, replică Morgan. Mai am zece minute de oxigen și doar treizeci de metri de străbătut. Aș izbuti și fără rezervor.

Nu intenționa însă să încerce așa ceva. Avusese parte de emoții suficiente pentru o singură noapte. Mai mult chiar, dacă era să-i dea crezare COREI. Din clipa aceasta avea să i se

supună total ordinelor.

Întors înapoi în fața ușii deschise a ecluzei, rămase cîteva clipe lîngă balustradă, scăldat de lumina venind de pe vîrful lui Sri Kanda de sub el. Umbra i se proiecta imensă de-a lungul Turnului, vertical în sus. Se întindea pe mii de kilometri, iar lui Morgan îi trecu prin minte că probabil ajungea pînă la transportorul care cobora dinspre Stația 10 K. Dacă flutura din brațe, salvatorii poate i-ar fi observat semnalele; ar fi putut să comunice cu ei în codul Morse.

Această fantezie amuzantă îi inspiră un gînd mult mai serios. N-ar fi fost mai bine să aștepte aici, alături de ceilalți, și să nu riște o întoarcere în Păianjen? În schimb, călătoria pînă pe Mijloc unde ar fi primit îngrijiri medicale adecvate ar fi durat o săptămînă. Nu constituia o alternativă potrivită, dat fiind faptul că se putea întoarce pe Sri Kanda în mai puțin de trei ore.

Sosise timpul să intre înăuntru — aerul i se împuținase și nu mai avea ce să vadă. O ironie dezamăgitoare, luînd în considerație priveliștea spectaculoasă pe care în mod normal cineva ar fi admirat-o de aici, zi sau noapte. De astă dată totuși, planeta de dedesubt și cerul de deasupra erau amîndouă interzise ochilor, datorită strălucirii orbitoare de pe Sri Kanda. Plutea într-un mic univers de lumină, înconjurat din toate părțile de întuneric. Era aproape imposibil de crezut că se găsea în spațiu, fie și numai datorită greutății. Se simțea ca și cum ar fi stat pe munte, și nu la șase sute de kilometri deasupra lui. Un gînd de savurat și de păstrat printre amintiri.

Mîngîie suprafața netedă și dură a Turnului, mai uriaș în comparație cu el decît un elefant față de o amibă. Dar o amibă nu e capabilă să conceapă un elefant, și cu atît mai puțin să îl creeze.

— Ne vedem pe pămînt peste un an, șopti Morgan, închizînd încet ușa ecluzei.

57
Ultimul răsărit

Morgan se întoarse în Subsol doar pentru cinci minute. Nu era momentul schimburilor de amabilități și nu dorea să consume nimic din prețiosul oxigen pe care-l transportase cu atîta dificultate. Strînse mîinile tuturor celor din jur și se grăbi înapoi în Păianjen.

Era bine să respire din nou fără mască, și încă mai bine să știe misiunea dusă la capăt și că în trei ore avea să fie înapoi în siguranță pe Pămînt. Totuși, după întreg efortul depus să atingă Turnul, îi era greu să pornească iarăși la drum, predîndu-se atracției gravitaționale — chiar dacă în prezent ea îl purta spre casă. Eliberă în sfîrșit punțile de andocare și începu să cadă, în imponderabilitate vreme de cîteva secunde.

Cînd indicatorul de viteză atinse trei sute de clickuri, sistemul automat de frînare intră în funcțiune, iar greutatea se reinstală. Bateria brutal secătuită se încărca, însă probabil fusese deteriorată dincolo de orice reutilizare, trebuind să fie înlocuită.

Exista un paralelism îngrijorător. Morgan nu putea să nu se gîndească la propriul trup suprasolicitat, dar o mîndrie încăpățînată nu-l lăsa să ceară un doctor la sosire. Încheiase un mic pariu cu sine însuși: îl va cere dacă CORA va vorbi din nou.

CORA tăcea în timp ce vehiculul cobora rapid în noapte. Morgan se simțea complet relaxat și lăsă Păianjenul să-și poarte singur de grijă. Privi bolta. Puține nave spațiale ofereau o asemenea panoramă, și nu mulți oameni văzuseră vreodată stelele în asemenea condiții superbe. Aurora boreală dispă-

ruse complet, reflectorul fusese stins și nimic nu mai concura vizibilitatea constelațiilor.

Exceptînd, desigur, stelele construite chiar de mîna omului. Aproape drept în sus se găsea farul strălucitor al lui Ashoka, poziționat pentru totdeauna deasupra Hindustanului și la numai cîteva sute de kilometri de complexul Turnului. La jumătatea drumului spre est era Confucius, mult mai jos Kamehameha, în vreme ce sus în vest sclipeau Kinte și Imhotep. Ele reprezentau numai cele mai luminoase posturi de semnalizare de pe ecuator. Existau roiuri de alți sateliți, cu toții mai strălucitori decît Sirius. Cît de uimiți ar fi fost vechii astronomi să observe acest colier celest! Și cît de nedumeriți ar fi fost să vadă că, după ore de observație, erau în continuare imobili, fără să răsară, fără să apună, în timp ce stelele familiare treceau pe alături pe traiectoriile lor cunoscute.

Privind colierul de diamante întins pe cer, mintea adormită a lui Morgan transformă încet imaginea în ceva mult mai impresionant. Cu un mic efort de imaginație, acele stele instalate de mîna omului deveniră lampadarele unui pod titanic.

Se scufundă în visări și mai fanteziste. Cum se numea podul spre Valhalla, peste care eroii legendelor nordice treceau din această lume în cealaltă? Nu reușea să-și aducă aminte, însă era un vis glorios.

Oare alte creaturi, cu mult înaintea omului, încercaseră să unească cerurile propriilor lumi? Se gîndi la splendidele inele din jurul lui Saturn, la arcurile fantomatice ale lui Uranus și Neptun. Chiar dacă știa cu precizie că nici una din aceste planete nu simțise vreodată atingerea vieții, îl amuza să-și închipuie că acolo se găseau fragmente ale unor poduri care eșuaseră.

Dorea să doarmă dar, împotriva voinței sale, imaginația preluă ideea. Ca un cîine ce descoperă un os, nu mai voia să renunțe.

Conceptul nu era absurd, nici măcar original. Multe din stațiile geostaționare măsurau deja kilometri în lungime, sau

erau legate de cabluri întinse pe fracțiuni apreciabile ale orbitei lor. Să fie legate împreună, dînd astfel naștere unui inel în jurul lumii, constituia o sarcină inginerească mult mai simplă decît construcția Turnului, și ar fi implicat material mai puțin.

Nu, nu un inel, o *roată*. Acest turn ar reprezenta doar prima spiță. Vor fi și altele (patru? șase? o mulțime?) de-a lungul ecuatorului. După ce vor fi conectate rigid pe orbită, problemele de stabilitate afectînd un singur turn ar dispare. Africa, America de Sud, Insulele Gilbert, Indonezia—toate puteau oferi poziții pentru terminale terestre, dacă se dorea.

Deoarece, pe măsură ce materialele se vor îmbunătăți iar cunoașterea va avansa, turnurile vor fi făcute invulnerabile chiar în fața celor mai cumplite uragane, iar amplasamentele montane nu vor mai fi obligatorii. Dacă ar fi așteptat încă o sută de ani, poate că nu ar mai fi fost nevoit să-l tulbure pe Mahanayake Thero...

Semiluna lunii în descreștere se ridicase lent deasupra orizontului estic, deja aprins de primele semne ale răsăritului. Strălucirea Pămîntului lumina întregul disc selenar atît de puternic, încît Morgan zărea multe din detaliile de suprafață. Își încordă ochii în speranța să vadă acea minunată priveliște, imposibilă în epoci mai timpurii, a unei stele situate între brațele semilunei. Dar nici unul din orașele celei de a doua case a omului nu era vizibil în această seară.

Încă două sute de kilometri—mai puțin de o oră de drum. Nu avea sens să se străduie să rămînă treaz. Păianjenul avea o programare finală automată și ar fi atins terminalul încet, fără să-i deranjeze somnul...

Prima îl trezi durerea. CORA întîrzie doar o fracțiune de secundă.

— Nu încerca să te miști, spuse ea șoptit. Am trimis după ajutor. Ambulanța e pe drum.

Asta era nostim. Dar nu rîde, își ordonă Morgan; CORA face ce crede că e mai bine. Nu simțea spaimă. Cu toate că durerea din coșul pieptului era intensă, nu-l incapacita. Încercă să-și

concentreze mintea asupra ei, iar actul în sine îmblînzi simptomele. De multă vreme, descoperise că cel mai potrivit mod de a trata durerea era să o studieze obiectiv.

Warren Kingsley îl chema, însă cuvintele lui erau departe și aveau puțin sens. Recunoștea anxietatea din vocea prietenului său și dorea să fie în stare să o potolească, dar nu mai avea putere să facă față acestei probleme—sau oricărei alteia.

Nu mai auzea nici vorbele. Un murmur slab însă constant șterse toate celelalte sunete. Deși îl știa prezent doar în creierul său, ori în canalele labirintice ale urechii, părea deplin real. Își putea închipui că stă la baza unei cascade importante.

Devenea mai slab, mai moale, *mai muzical*. Și deodată, îl recunoscu. Ce plăcut să audă din nou, la granița frontierei tăcute a spațiului, sunetul pe care și-l amintea de la prima vizită pe Yakkagala!

Gravitația îl trăgea iarăși spre casă, așa cum mîna ei invizibilă modelase de-a lungul veacurilor forma Fîntînilor Paradisului. El unul însă crease ceva pe care gravitația nu mai era capabilă să pună mîna, atît timp cît oamenii posedau înțelepciune și voința de a o păstra.

Picioarele îi erau reci. Ce se întîmplase cu sistemul de suport vital al Păianjenului? Oricum, curînd va răsări soarele și atunci va fi suficient de cald.

Stelele apuneau, mult mai rapid decît ar fi avut dreptul. Ciudat; deși ziua aproape că sosise, în jurul lui creștea întunericul. Iar fîntînile coborau înapoi către pămînt, cu vocile tot mai slabe... mai slabe... și mai slabe...

Apoi izbucni o altă voce, dar Vannevar Morgan nu o auzea. Între bipuri scurte, ascuțite, CORA striga răsăritului care se năștea:

AJUTOR! ORICINE MĂ AUDE ÎL ROG SĂ VINĂ IMEDIAT! ACEASTA ESTE O URGENȚĂ CORA!

AJUTOR! ORICINE MĂ AUDE ÎL ROG SĂ VINĂ IMEDIAT!

Încă mai striga cînd soarele își făcu apariția, iar primele sale

raze mîngîiară culmea muntelui odinioară sacru. Departe dedesubt, umbra lui Sri Kanda alergă pe covorul de nori, conul său perfect nealterat în pofida a tot ceea ce întreprinsese omul.

Astăzi nu mai existau pelerini care să privească simbolul eternității întins pe fața pămîntului deșteptat. Milioane însă îl vor privi, în secolele ce aveau să vină, călătorind în confort și siguranță către stele.

Epilog: Triumful lui Kalidasa

În ultimele zile ale acelei scurte veri, înainte ca fălcile de gheață să se strîngă puternic în jurul ecuatorului, unul din trimișii din Starholme sosi la Yakkagala.

Ca un Stăpîn al Roiului, se conjugase recent în formă umană. Cu excepția unui singur detaliu, asemănarea era excelentă; copiii însă care-l acompaniau pe Holmer în autocopter se găseau într-o stare constantă de ușoară isterie, cei mai tineri izbucnind frecvent în chicote.

— Ce este așa de amuzant? întrebase străinul într-o solariană perfectă. Sau e o glumă personală?

Dar ei nu aveau de gînd să-I explice Starholmerului, a cărui viziune normală se situa complet în infraroșu, că pielea omenească nu e un mozaic întîmplător de verde, roșu și albastru. Chiar și cînd El amenință să se transforme într-un *Tyrannosaurus Rex* și să-i mănînce pe toți, refuzară să-I satisfacă curiozitatea. Într-adevăr, îi arătară cu promptitudine — unei entități care străbătuse ani-lumină și învățase vreme de treizeci de secole! — că o masă de numai o sută de kilograme nu ar fi plămădit un dinozaur foarte impresionant.

Holmerului nu-I păsa. Era răbdător, iar copiii Pămîntului îl fascinau continuu, atît în biologia lor cît și în psihologie. La fel se prezentau puii tuturor creaturilor — toate cele care *aveau* pui. Studiind nouă astfel de specii, Holmerul aproape că-și putea imagina cum era să crești, să te maturizezi, să mori — aproape, dar nu deplin.

Întins în fața oamenilor și a străinului se găsea pămîntul gol,

cîmpiile și pădurile sale luxuriante de altădată, devastate de răsuflarea geroasă din nord și sud. Grațioșii palmieri dispăruseră de mult, și chiar pinii triști care le succedaseră erau azi schelete dezgolite, cu rădăcinile distruse de îngheț. Pe suprafața Pămîntului întreaga viață încetase a mai exista. Doar în abisurile oceanelor, acolo unde căldura internă a planetei menținea gheața la distanță, cîteva creaturi oarbe și flămînde încă se mai tîrîiau, înotau și se devorau una pe alta.

Totuși, pentru o ființă a cărei lume de baștină înconjura un soare roșu și slab, astrul strălucind pe cerul fără nori părea intolerabil de puternic. Deși căldura îi dispăruse, suptă de boala care-i atacase inima cu o mie de ani în urmă, lumina lui rece și intensă revela fiece detaliu al pămîntului, reflectată fiind cu splendoare de ghețarii apropiați.

Pentru copiii încă fermecați de puterile nou descoperite ale minților, temperaturile coborîte reprezentau o provocare palpitantă. Dansînd goi printre troiene, ridicînd cu picioarele desculțe nori fini de cristale sclipitoare, își obligau simbioții să-i avertizeze des: "Nu neglijați semnele de degerare!" Căci ei nu erau suficient de mari ca să-și înlocuiască singuri membrele, fără ajutorul vîrstnicilor.

Cel mai mare dintre băieți făcea pe grozavul. Lansase un atac deliberat împotriva frigului, proclamîndu-se mîndru un element de foc. (Starholmerul notă termenul pentru o cercetare ulterioară, care mai tîrziu îi va cauza multă perplexitate.) Tot ceea ce se zărea din micul exhibiționist era o coloană de flăcări și de aburi, dansînd înainte și înapoi de-a lungul anticei construcții de cărămidă. Ceilalți copii ignorară voit această etalare grosolană.

Starholmerului însă îi prezenta un paradox interesant. De ce oare se retrăseseră acești oameni spre planetele interioare, atunci cînd ar fi putut să lupte împotriva frigului cu forțele stăpînite de ei în prezent — așa cum procedau, într-adevăr, verii lor de pe Marte?

Constituia o întrebare ce nu primise un răspuns satisfăcător.

Se gîndi din nou la replica enigmatică dată de ARISTOTEL, entitatea cu care El era în stare să comunice cel mai ușor.

— Există un anotimp pentru orice, rostise creierul pămîntean. O vreme cînd te împotrivești Naturii, și alta cînd i te supui. Adevărata înțelepciune rezidă în a face alegerea corectă. După ce lunga iarnă se va termina, omul se va întoarce pe Pămînt reînnoit și proaspăt.

Și astfel, pe parcursul ultimelor cîteva secole, întreaga populație terestră migrase de-a lungul turnurilor ecuatoriale către tinerele oceane ale lui Venus și către cîmpiile fertile ale zonei temperate a lui Mercur. După cinci sute de ani, cînd soarele își va reveni, exilații urmau să se întoarcă. Mercur va fi abandonată, cu excepția regiunilor polare; în schimb Venus va rămîne permanent o locuință umană. Răcirea soarelui inițiase și oferise ocazia îmblînzirii acelei lumi de iad.

Deși importante, aceste lucruri îl priveau pe Starholmer indirect. Interesul Său se concentra pe aspectele mai subtile ale societății și culturii omenești. Fiecare specie este unică, cu propriile ei surprize și capricii. Cea de față îi prezentase Starholmerului conceptul surprinzător al informației negative — sau, utilizînd terminologia locală, umorul, fantasticul, mitul.

Abordînd straniile fenomene, uneori Starholmerul își spusese disperat: Nu-i vom înțelege *niciodată* pe oameni. De cîteva ori fusese atît de frustrat, încît se temuse să nu se conjuge involuntar, cu toate riscurile care decurgeau de aici. Însă de atunci înregistrase un progres real. Încă își mai amintea de satisfacția trăită prima dată cînd rostise o glumă, iar copiii rîseseră în jurul Său.

Munca cu copiii se dovedise una din soluții, încă o dată sugerată de ARISTOTEL.

— Există o vorbă: copilul e tatăl omului. Cu toate că ideea biologică de "tată" ne este străină amîndurora, în acest context particular cuvîntul are un dublu înțeles —

Iată-L deci acolo, în speranța că acești copii îl vor ajuta să-i înțeleagă pe adulții în care mai tîrziu se vor transforma. Uneori

spuneau adevărul; dar și atunci cînd se jucau (un alt concept dificil) și împrăștiau informații negative, Starholmerul recunoștea semnele...

Erau însă momente cînd nici copiii, nici adulții și nici chiar ARISTOTEL nu cunoșteau adevărul. Părea să fie un spectru continuu de la fantezia absolută pînă la faptele istorice, cu toate gradațiile posibile între ele. La unul din capete se găseau figuri ca Leonardo și Columb, Einstein și Lenin, Newton și Washington, ale căror voci și imagini fuseseră uneori păstrate. La cealaltă extremă erau Zeus, Alice și King Kong, Guliver și Siegfried și Merlin, care nu era posibil să fi existat în lumea reală. Dar ce părere să aibă despre Robin Hood, Tarzan, Christos, Sherlock Holmes și Odysseus, Frankenstein? Admițînd anumite exagerări, ele ar fi putut să fie personaje istorice reale...

Tronul Elefantului se schimbase prea puțin în trei mii de ani și jumătate, dar niciodată nu susținuse greutatea unui asemenea vizitator. Privind către sud, Starholmerul compară coloana lată de jumătate de kilometru, avîntată din interiorul muntelui, cu realizările inginerești ale altor lumi. Pentru o specie atît de tînără, lucrarea impresiona cu adevărat. Deși arăta mereu gata să se prăbușească, stătea în picioare de cincisprezece secole.

Desigur, nu în forma sa actuală. Prima sută de kilometri forma astăzi un oraș vertical, încă locuit pe cîteva nivele foarte distanțate între ele, pe unde altădată șaisprezece perechi de șine transportaseră un milion de pasageri pe zi. Doar două șine rămăseseră operaționale; peste cîteva ceasuri, Starholmerul și escorta Sa urmau să gonească în susul acelei coloane uriașe, înapoi spre Orașul Inel din jurul globului.

Holmerul își ajustă ochii pentru viziune telescopică și cercetă încet zenitul. Da, iată-l acolo, greu de zărit ziua, dar ușor de văzut noaptea, cînd lumina soarelui încă mai cădea pe el. Banda subțire și strălucitoare despărțind cerul în două emisfere era ca însăși o adevărată lume, unde jumătate de miliard

de oameni optaseră pentru o viață în imponderabilitate.

Și tot acolo, lîngă Orașul Inel, se găsea astronava care purtase trimisul și pe toți ceilalți însoțitori ai Roiului peste hăurile interstelare. În chiar acest moment se pregătea de plecare, nu cu grabă, ci în avans cu cîțiva ani față de program, în vederea următorului salt de șase sute de ani al călătoriei sale.

Intervalul nu însemna nimic pentru Starholmer, întrucît nu avea să se reconjuge pînă la sfîrșitul drumului. Însă atunci ar putea să întîmpine prima mare provocare a lungii Sale cariere. Pentru prima oară, o Sondă Stelară fusese distrusă—ori cel puțin amuțită—curînd după ce pătrunsese într-un sistem solar. Poate că în cele din urmă îi descoperise pe misterioșii Vînători ai Zorilor, care-și lăsaseră amprentele pe atît de multe lumi, inexplicabil de apropiate de Început. Dacă Starholmerul ar fi fost capabil de venerație, sau teamă, le-ar fi încercat pe amîndouă în vreme ce își contempla viitorul distanțat la șase sute de ani.

Acum însă ședea pe vîrful troienit de zăpadă al Yakkagalei, privind drumul către stele al omenirii. Chemă copiii lîngă El (întotdeauna ei înțelegeau cînd dorea cu adevărat să I se dea ascultare) și indică muntele din sud.

— Știți perfect de bine, spuse El cu o exasperare doar în parte prefăcută, că Portul Terestru Unu a fost construit cu două mii de ani mai tîrziu decît acest palat în ruină.

Copiii încuviințară solemn.

— Atunci, întrebă Starholmerul trasînd o linie de la zenit pînă în vîrful muntelui, de ce numiți voi această coloană Turnul lui Kalidasa?

Surse şi precizări

Scriitorul de ficțiune istorică are o responsabilitate deosebită față de cititori, mai cu seamă atunci cînd lucrează cu timpuri și locuri neobișnuite. Nu trebuie să distorsioneze faptele sau evenimentele dacă acestea sînt cunoscute; iar cînd le inventează, așa cum de multe ori e necesar s-o facă, este dator să indice linia despărțitoare între imaginație și realitate.

Scriitorul de science fiction are aceeași responsabilitate, la pătrat. Sper ca rîndurile următoare nu numai să răspundă acestei obligații, dar să și sporească plăcerea cititorului.

TAPROBANE ȘI CEYLON

Din motive de intrigă a romanului, am operat trei modificări nesemnificative în geografia Ceylonului, astăzi Sri Lanka. Am mutat insula cu opt sute de kilometri mai la sud, astfel încît să călărească ecuatorul—așa cum într-adevăr o și făcea acum douăzeci de milioane de ani, și cum poate o va face din nou în viitor. Pentru moment, ea se găsește între șase și zece grade latitudine nord.

Apoi am dublat înălțimea Muntelui Sacru, mutîndu-l mai aproape de "Yakkagala". Deoarece ambele locuri există, foarte asemănătoare cu descrierea făcută de mine.

Sri Pada, ori Vîrful lui Adam, este un munte cu o formă izbitoare de con, sacru pentru budiști, musulmani, hinduși și creștini, iar pe creasta lui se ridică un templu mic. În interior

există o lespede de stîncă cu o amprentă care, deși lungă de doi metri, are reputația de a fi urma pasului lui Buddha.

În fiecare an, timp de multe secole, mii de pelerini au urcat pînă în vîrful de 2240 de metri. Urcușul nu mai e primejdios, întrucît există două scări (care cu siguranță trebuie să fie cele mai lungi din lume) pînă sus. La rîndul meu am urcat o dată, la provocarea lui Jeremy Bernstein de la *New Yorker* (a se vedea volumul său *Experiencing Science*[1]), iar picioarele le-am avut paralizate cîteva zile după aceea. A meritat însă efortul, deoarece am fost destul de norocoși ca să vedem minunatul și copleșitorul spectacol al umbrei muntelui în zori — un con perfect simetric, vizibil numai cîteva minute după răsărit, întinzîndu-se aproape pînă la orizont pe norii departe dedesubt.

De atunci am explorat muntele cu mult mai puțin efort într-un helicopter al Forțelor Aeriene Sri Lankeze, apropiindu-mă suficient de templu ca să observ chipurile resemnate ale călugărilor, obișnuiți astăzi cu astfel de intruziuni zgomotoase.

Fortăreața de piatră a Yakkagalei este de fapt Sigirya (sau Sigiri, "Stînca Leului"), a cărei realitate se dovedește atît de uimitoare încît nu am fost nevoit să o modific cîtuși de puțin. Singurele libertăți pe care mi le-am asumat sînt cronologice. Palatul din vîrf a fost construit (potrivit cronicii sinhalese *Culavamsa*) în timpul domniei regelui patricid Kasyapa I (478-495 d.Chr.). Totuși, pare incredibil ca o realizare atît de vastă să fie dusă la capăt în numai optsprezece ani, de către un uzurpator așteptîndu-se în orice moment să fie atacat. Așadar, adevărata istorie a Sigiryei poate fi cu mult mai veche.

Personajul, motivațiile și soarta lui Kasyapa au constituit obiectul multor controverse, recent alimentate de publicarea postumă a cărții *The Story of Sigiri*[2] (Lake House, Colombo,

(1) *Martor științei*, în traducere (n.tr.)
(2) *Povestea Sigiriei*, în traducere (n.tr.)

1972), scrisă de cercetătorul și profesorul sinhalez Senerat Paranavitana. Îi sînt de asemenea îndatorat acestuia pentru monumentalul studiu în două volume dedicat inscripțiilor de pe Zidul Oglinzii, *Sigiri Graffiti* (Oxford University Press, 1956). Unele din versurile citate sînt autentice, pe altele le-am modificat ușor.

Frescele reprezentînd gloria cea mai mare a Sigiryei au fost foarte bine reproduse în *Ceylon: Paintings from Temple, Shrine and Rock*[1] (New York Graphic Society / UNESCO, 1957). Ilustrația numărul V o prezintă pe cea mai interesantă — și cea distrusă, vai, în 1960 de vandali necunoscuți. Este limpede că femeia ascultă cutiuța cu balamale pe care o ține în palma dreaptă. Cutia rămîne neidentificată, arheologii locali refuzînd să ia în serios sugestia mea că ar fi un radio primitiv.

De curînd, legenda Sigiryei a fost transpusă pe marele ecran de Dimitri de Grunwald, cu producția sa *Regele Zeu*, unde Leigh Lawson interpretează un foarte impresionant Kasyapa.

LIFTUL SPAȚIAL

Acest concept aparent revoltător a fost pentru prima dată prezentat Vestului într-un articol publicat în numărul din 11 februarie 1966 al revistei *Science*, sub titlul de "Elongația de satelit într-o veritabilă ancoră cerească" de John D. Isaacs, Hugh Bradner și George E. Backus de la Institutul Oceanografic Scripps, precum și de Allyn C. Vine de la Institutul Oceanografic Woods Hole. Deși poate pare ciudat ca oceanografii să se amestece în astfel de proiecte, nu mai este la fel de surprinzător atunci cînd se înțelege că ei sînt cam singurii (din zilele baloanelor de blocaj aerian) preocupați în continuare de cabluri foarte lungi, atîrnînd sub propria greutate. (Incidental,

(1) *Ceylon: Picturile templelor, sanctuarelor și ale Stîncii*, în limba engleză (n.tr.)

numele doctorului Allyn Vine este imortalizat în acela al faimosului submersibil de cercetare *Alvin*).

Mai tîrziu s-a descoperit că același concept fusese deja propus cu șase ani mai devreme, pe o scară mai ambițioasă, de un inginer din Leningrad, Y. N. Artsutanov (*Komsomolskaya Pravda*, 31 iulie 1960). Artsutanov își imaginase un "funicular ceresc", ca să folosesc denumirea sa pentru dispozitiv, capabil să ridice nu mai puțin de douăsprezece mii de tone zilnic pe orbita geostațională. Pare uimitor că o idee atît de îndrăzneață nu s-a bucurat de publicitate; singura mențiune la adresa ei am văzut-o în reușitul album de pictură al lui Alexei A. Leonov și Andrei K. Sokolov, *Stars Are Awaiting Us*[1] (Moscova, 1967). O ilustrație color (pagina 25) arată "Liftul Spațial" în acțiune. Legenda spune: "... satelitul va sta fixat într-un anumit punct al cerului. Dacă din el se coboară un cablu pînă pe Pămînt, se va obține un funicular. Se va putea construi atunci un lift Pămînt-Sputnik-Pămînt pentru pasageri și mărfuri, funcționînd fără propulsie reactivă."

Deși generalul Leonov mi-a dăruit o copie a albumului său cu ocazia conferinței din 1968 de la Viena, privind "Utilizarea pașnică a Spațiului Cosmic", ideea nu a reușit să mi se-ntipărească în minte — în ciuda faptului că liftul este suspendat chiar deasupra lui Sri Lanka! Poate am gîndit că generalul cosmonaut Leonov, un umorist notoriu, făcuse o mică glumă. (Este și un diplomat de excepție. După vizionarea filmului de la Viena, a rostit cel mai frumos comentariu la adresa lui 2001 pe care l-am auzit vreodată: "Acum simt că am fost în spațiu de *două* ori." Probabil în urma misiunii Soyuz-Apollo ar spune "de trei ori").

Este limpede că timpul Liftului Spațial a sosit, după cum o demonstrează faptul că începînd cu articolul din 1966 al lui Isaac & Co., în zece ani conceptul a fost reinventat inde-

(1) *Stelele ne așteaptă*, în traducere (n.tr.)

pendent de trei ori. Un studiu amănunțit conținînd multe idei noi, "Turnul orbital: Un lansator de nave folosind energia de rotație a Terrei" a fost publicat de Jerome Pearson, de la Baza Aviatică Wright-Patterson, în numărul din septembrie-octombrie 1975 al *Acta Astronautica*. Doctorul Pearson a fost uimit să audă de studiile anterioare, pe care computerul său nu a reușit să le localizeze. Le-a descoperit citind propria mea mărturie din Camera Comitetului Reprezentativ pentru Științe Spațiale și Aplicații, din iulie 1975. (Vezi *The View from Serendip*.)

Cu șase ani mai devreme, A. R. Collar și J. W. Flower ajunseseră esențialmente la aceleași concluzii în lucrarea "Satelit de atitudine (relativ) joasă", publicată în *Journal of the British Interplanetary Society*, vol. 22, pag. 442-457, 1969. Cercetau posibilitatea instalării unui satelit geostaționar de telecomunicații cu mult sub altitudinea naturală de treizeci și șase de mii de kilometri. Nu tratau desfășurarea unui cablu pînă la nivelul solului, însă operațiunea constituie o extensie evidentă a studiului lor.

Și acum o tuse plină de modestie. În 1963, într-un eseu comandat de UNESCO și publicat în *Astronautics* în februarie 1964, "Lumea sateliților de telecomunicații" (astăzi inclus în *Voices from the Sky*), scriam: "Ca o posibilitate de viitor, ar trebui menționat că, teoretic, există mai multe moduri de a lansa *un satelit pe o orbită geostaționară de joasă altitudine*; dar ele depind de un progres tehnologic puțin probabil să survină în acest secol. Las contemplarea lor ca un exercițiu destinat studenților."

Cel dintîi din aceste "moduri teoretice" era, firește, satelitul suspendat al lui Collar și Flower. Calculele mele simpliste de pe un colț de hîrtie, bazate pe rezistența materialelor existente, mă făcuseră atît de sceptic în privința lui încît nu m-am obosit să prezint ideea în detaliu. Dacă aș fi fost mai puțin conservator — ori dacă bucata de hîrtie disponibilă ar fi fost mai mare — poate că aș fi luat-o înaintea tuturor, cu excepția lui Artsuta-

nov însuși.

Cum această carte e, sper eu, mai degrabă un roman decît un tratat de inginerie, cei care doresc să intre în detalii tehnice sînt rugați să consulte literatura în prezent în plină diversificare a subiectului. Exemple recente includ "Utilizarea turnului orbital pentru lansarea zilnică a încărcăturilor pe traiectorii terestre" a lui Jerome Pearson (Lucrările celui de al douăzeci și șaptelea Congres al Federației Internaționale de Astronautică, octombrie 1976), sau remarcabilul articol al lui Hans Moravec, "O legătură orbitală ne-sincronă" (Întîlnirea anuală a Societății Americane de Astronautică, San Francisco, 18-20 octombrie 1977).

Sînt foarte îndatorat prietenilor mei A. V. Cleaver de la Rolls-Royce, dr. ing. Harry O. Ruppe, profesor de astronautică la Universitatea Tehnică din München, Lehrstuhl für Raumfahrttechnic, și doctorului Alan Bond de la Laboratoarele Culham, pentru comentariile valoroase asupra Turnului Orbital. Ei nu sînt responsabili pentru modificările aduse de mine.

Walter L. Morgan (nici o legătură cu Vannevar Morgan, din cîte cunosc) și Gary Gordon, de la Laboratoarele COMSAT, cît și L. Perek, de la Divizia Națiunilor Unite pentru Probleme de Spațiu Cosmic, mi-au oferit date importante despre regiunile stabile ale orbitei geosincrone. Mi-au arătat că forțele naturale, în special efectele soarelui și ale lunii, ar cauza oscilații importante mai cu seamă pe direcția nord-sud. Așa că alegerea insulei Taprobane s-ar putea dovedi nu chiar atît de avantajoasă pe cît am sugerat; dar oricum ar fi mai bine decît oriunde în altă parte.

Importanța unei poziții de mare înălțime este de asemenea discutabilă, și îi mulțumesc lui Sam Brand, de la Centrul Naval de Cercetări asupra Mediului, Monterey, California, pentru informațiile legate de vînturile ecuatoriale. Dacă se va dovedi că Turnul poate coborî în siguranță pînă la nivelul mării, atunci insula Gan din arhipelagul Maldivelor (recent evacuată de

Royal Air Force) ar putea să devină cel mai valoros teren al secolului douăzeci și doi.

În sfîrșit, pare o foarte stranie—și chiar înfricoșătoare—coincidență că, cu ani de zile înainte să mă gîndesc la subiectul acestui roman, eu însumi am gravitat (sic) inconștient spre locul său de desfășurare. Casa pe care am obținut-o cu un deceniu în urmă pe plaja mea favorită din Sri Lanka (vezi *The Treasure of the Great Reef* și *The View from Serendip*[1]) ocupă *cu precizie* bucata de pămînt cea mai apropiată de punctul orbital geostaționar de maximă stabilitate.

Așadar, la bătrînețe sper să privesc celelalte relicve ale unei epoci spațiale timpurii, înghesuindu-se într-o Mare Orbitală a Sargaselor imediat deasupra mea.

Colombo
1969-1978

Și acum, una din acele extraordinare coincidențe despre care am învățat că nu trebuie să las să mă surprindă...

Corectînd șpalturile romanului de față, am primit de la dr. Jerome Pearson o copie din Memorandumul tehnic al NASA, TM-75174, "Un «colier» spațial în jurul Terrei" de G. Polyakov. Este vorba de traducerea titlului "Kosmicheskoye zhere ye Zemli", publicat în revista *Teknika Molodezhi*, numărul 4, 1977, pag. 41-43.

În acest scurt dar stimulativ articol, doctorul Polykov de la Institutul de Învățămînt din Astrakhan descrie în detalii inginerești precise viziunea finală a lui Morgan, legată de acel inel din jurul lumii. O vede ca pe o extensie firească a liftului spațial, a cărui construcție și funcționare o discută într-o manieră practic identică cu a mea.

(1) *Comoara Marii Bariere de Corali* și *Vedere din Serendip*, titluri ale unor lucrări semnate de Arthur C. Clarke (n.tr.)

Îl salut pe *tovarich* Polyakov și încep să mă întreb dacă, încă o dată, nu m-am dovedit prea conservator. Poate că Turnul Orbital va fi o realizare a secolului douăzeci și unu, și nu a celui de-al douăzeci și doilea.

Proprii noștri nepoți ar putea să demonstreze că — uneori — Giganticul este și Frumos.

Colombo
18 septembrie 1978